

1. Ainevaldkond “Keel ja kirjandus”

1.1. Ainevaldkonna pädevuste määratlemine ja põhikooli lõpetajate oodatavad pädevused

Narva Vanalinna Riigikooli põhikooli keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks on kujundada keelekümblusõpilastes eakohane õpitava sihtkeele-, emakeele- ja kirjanduspädevus. Suutlikkus mõista eakohaseid tekste ja nende osatähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos. Tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku ja iseenda identiteedi alust. Õpilane oskab väljendada ennast nii suuliselt kui ka kirjalikult vastavalt suhtlussituatsioonile ja keelekasutuseesmärkidele.

Keele ja kirjanduse õpetamisega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab mitmekeelsust kui avaliku suhtluse vahendit;
- 2) valdab keeli eakohasel tasemel;
- 3) väärtustab nii siht- kui ka oma kultuurilist omapära ja iseenda identiteeti;
- 4) omandab põhiteadmised siht- ja emakeelest ja saavutab õigekirjaoskuse;
- 5) väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud keelekasutustavasid;
- 6) kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
- 7) tuleb toime eesti kirjakeelega isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel;
- 8) loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma;
- 9) mõistab, et lugemine teeb vaimselt rikkamaks ja toetab keeleõpet;
- 10) tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi;
- 11) õpib asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid ning arendab oskust kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 12) väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone kui ka kultuurilist mitmekesisust;
- 13) suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
- 14) harjub oma kirjakeele oskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja maht

Ainevaldkonna kohustuslikud õppeained on eesti / vene keel ja kirjandus. Esimeses klassis toimub kõikides ainetest õpetamine sihtkeeles, mis soodustab ainete lõimumist ja keeleõpet. Eesti keelt õpitakse 1.-9. klassini, vene keelt- 2.klassi teisest poolaastast 9. klassini. Eesti/vene kirjandust õpitakse 5.-9. klassini.

Eesti/vene keele ja kirjanduse nädalatundide jaotumine kooliastmeti.

I kooliaste

eesti keel - 19 nädalatundi
vene keel - 6 nädalatundi
valikaine 1.kl eesti keel- 1 nädalatund
valikaine 3.kl vene keel- 1 nädalatund

II kooliaste

eesti keel - 11 nädalatundi
vene keel - 9 nädalatundi
eesti/ vene kirjandus - 4 nädalatundi

III kooliaste

eesti/vene keel - 6 nädalatundi
eesti kirjandus - 6 nädalatundi
vene kirjandus - 4 nädalatundi
valikaine eesti keel- 3 nädalatundi

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmete sees määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et taotletavad õpitulemused ja õppekasvatuseesmärgid on saavutatavad.

1.3 Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Narva Vanalinna Riigikooli toimub põhikoolis eestikeelne õppetöö 60% ulatuses, mis vastab täielikult varase keelekümblusmetoodika põhimõtetele.

Ainekava arvestab asjaoluga, et eesti keel on keelekümblusõpilaste jaoks teine keel (sihtkeel) ja vene keel on nende emakeel.

Seetõttu vahendame teadmisi I ja II kooliastmes õpitavas õppekeeles.. Kolmas kooliaste valmistab õpilasi ette põhikooli lõpueksamiteks ja õppimiseks gümnaasiumis, mistõttu on eesti keeles teadmiste *vahendamine* ligilähedane õppimisele emakeeles.

Eesti keele kui teise keele õpetamine toimub õppesisust lähtuvalt, kus keel ei ole omaette eesmärk, vaid vahend teadmiste omandamisel. Teadmiste omandamine on muudetud eluliseks ja mõttekaks tegevuseks, sidudes selle õpilase huvide ja kogemustega väljaspool kooli. Ainekavast lähtudes on õppeained omavahel lõimitud. Õppetöös kasutavad õpetajad rohkelt aktiivõppe elemente.

Kooli keelekümblusprogrammi ülesanne on luua õpilastele tingimused, et nad tuleksid toime Eesti ühiskonnas ja muutuv maailmas: omandaksid eesti keele hea funktsionaalse oskuse (kuuldust arusaamisel, rääkimisel, lugemisel ja kirjutamisel), valdaksid vene keelt eakohasel tasemel (kuuldust arusaamisel, rääkimisel, lugemisel ja kirjutamisel), jõuaksid ea- ja võimetekohaselt edasi muudes õppeainetes; mõistaksid ning väärtustaksid eesti ja vene kultuuri.

Õppekavas kehtestab kool üldised nõuded kõigile õpilastele, kusjuures õpetuses arvestatakse, et õpilased alustavad õppimist teises keeles, s.o eesti keeles, mis ei ole nende emakeel. Seetõttu kohandab kool ja õpetajad õppematerjali õpilase keeleoskuse tasemele vastavalt, varieerib seda õpilaste erinevatest võimetest ja haridusvajadustest lähtuvalt.

Keelekümblusklassides loob kool tingimused kõigi õpilaste keelearengu toetamiseks, lähtudes erinevate keelekeskkondade vajadustest.

Eesti keele kui teise keele õpetamine toimub õppesisust lähtuvalt, kus keel ei ole omaette eesmärk, vaid vahend teadmiste omandamisel. Teadmiste omandamine on muudetud eluliseks ja mõttekaks tegevuseks, sidudes selle õpilase huvide ja kogemustega väljaspool kooli. Ainekavast lähtudes on õppeained omavahel lõimitud. Õppetöös kasutavad õpetajad rohkelt aktiivõppe elemente.

Funktsionaalne keelejaotus klassis on järgmine: üks õpetaja kasutab ainult ühte keelt ning motiveerib õpilasi õpitavat keelt aktiivselt kasutama.

Õpetaja keelekasutus algklassides on alati mitteverbaalse kontekstiga seotud, holofraaside kasutamisele toetuv ning vajaduse korral grammatiliselt lihtsustatud.

Eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on eesti keele kui emakeele kõnelejad või valdavad eesti keelt emakeele tasemel, sest õpetaja loob oma keelekasutusega õpilastele esimese keelelise eeskuju ja keelekeskkonna eesti keele omandamiseks.

Õpetaja valdab ka keelekümblusõpilase emakeelt, võimaldades õpilasel end igal vajadusel emakeeles väljendada ja emakeelset abi saada.

Lähtuvalt piirkonna keelelistest iseärasustest, kus eesti keelt kuuleb harva, seepärast vajab õpilane edukaks keele omandamiseks keelekeskkonna tuge. Kool loob klassivälise õpitegevuste ja emakeelekõnelejad elava kõne kuulamise näol õpilastele võimalused viibida rikkalikus ja mitmekesisuses keelte keskkonnas (külaliste kutsumine kooli ja tundidesse, meediavõimaluste kasutamine, kohustusliku kirjanduse lugemine eesti/vene keeles, klassikeskkonnas nn rääkivad seinad, sõnaraamatute rohkus ja õpetajate poolt koostatud ja paljundatud näitmaterjal).

1.4 Üldpädevuse kujundamise võimalused

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Seda tehakse erinevate tekstide lugemise, nende üle arutlemise reflekteerimise ja kirjutamise kaudu ning kasutades mitmesuguseid koostöövorme (ühisarutelud, projektid jne). Saavutatud üldpädevused kajastuvad tekstiloomes, esitlustes, arutlustes. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ning käitumise kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega loob sobiva õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kirjandusõpetuses kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjandus- ja aimetekstide kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Keele- ja kirjandustundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetiliselt ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas.

Enesemääratluspädevus. Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade.

Õpipädevus. Keele- ja kirjandustundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.

Suhtluspädevus. Keele- ja kirjandustundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus. Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Vanemates tekstides kasutatud mõõtühikute teisendamise kaudu edendatakse arvutusoskust. Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes. Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

1.5 Ainevaldkonna õppeainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega ja läbivate teemade rakendamine.

Ainevaldkonna õppeained toetavad teiste valdkonnapädevuste saavutamist, sest keele- ja kirjandustundides arendavad õpilased oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust ning suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes oma sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste (sh arvamust, referaati, juhendit), kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; õpivad koostama ning vormistama uurimistöid, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõnaraamatuid, käsiraamatuid, IT-vahendeid ning muid õppematerjale.

Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi arendatakse nii keele ja kirjanduse valdkonna kui ka teiste ainete õppes, töötades sisult erinevate tekstidega, samuti diskussioonide ja väitluste kaudu. Lõimingut toetab elementaarsete õigekirjanõuete järgimine teiste ainevaldkondade tundides.

Võõrkeeled

Eesti/vene keele õpetuse kaudu arendatakse õpilaste kirjalikku ja suulist eneseväljendus- ning arutlusoskust, oskust luua tekste ning neist aru saada. Võõrkeelte õppimisel on abiks eesti/vene keele tundides omandatud keelemõisted. Maailmakirjanduse autorite ja teostega tutvumine tekitab huvi keelte õppimise vastu. Õpitavas keeles kirjutavate autorite teoste lugemine ja arutamine süvendab huvi selle keele maa ja kultuuri ning ka kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu.

Matemaatika

Matemaatika õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab keele ja kirjanduse tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist. Samas eeldab heade õpitulemuste ja korrektse keelekasutuse saavutamine, et ka matemaatikatundides töötataks tekstiga õppesisu või -ülesande mõistmise nimel ning nõutaks elementaarsete õigekirjanõuete järgimist kirjalikes töodes.

Loodusained Loodusainete õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab samuti head lugemisoskust ja tekstitööd. Õpilane peab õppima õigesti kirjutama kohanimedid ning loodusnähtuste ja loodusobjektide nimetusi. Loodusalased tekstid eesti keele õppekirjanduses ning loetavas ilukirjanduses aitavad loodust tundma õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist, kujutluspiltide teket ja emotsionaalset mõju lugejale.

Tehnoloogia. Õppe- ja teabetekstide kaudu kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamisega kaasnevaid võimalusi ja ohte, kasutada eetilisel nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel ning järgida tehnilisi vahendeid kasutades ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid

Sotsiaalsained

Sotsiaalsainete õpet toetab ainevaldkond mitmel moel. Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste ja arengu mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Kirjandustekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnaelus olulisi valdkondi: väärtused

ja kõlblus; suhted kodus ja koolis; omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus; kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Samaaegu toetavad sotsiaalaineid õppides omandatud teadmised ajaloost, ühiskonna arengust ja toimimisest ning inimesest kirjandusteostes kajastatud ühiskonnaelu probleemide ja inimsuhete mõistmist. Keeletundides õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimetuste õigekirja norme; ajaloo- ja ühiskonnatundides tuleks neid teadmisi konkreetsete näidete toel kinnistada. Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi on tarvis ning arendatakse nii ainevaldkonna kui ka sotsiaalainete õppes sisult erinevate tekstidega töötades.

Kunstiained

Kunstiainete õpet toetab eeskätt kirjanduse kui kunstiaine õppimine. Kirjandusteose analüüs seostatuna illustratsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Reklaami terviklik käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete komponentide eritlemist ja analüüsi, mida võiks teha koostöös kunstiopetajaga. Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitamine, mis eeldab aineõpetajate koostööd. III kooliastmes käsitleme nii kirjanduse kui ka eesti keele tundides tarbekunsti kui ka realistlikku kirjandust.

Kehaline kasvatus

Kehaline kasvatus. Meedia- ja kirjandustekstide valiku kaudu saadakse elukogemusi. Plakateid ja esitlusi koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhoiakut. Väitlustes propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi. I kooliastmes kinnitatakse kehalise kasvatus tundides eesti keeletundides õpitud sõnavara läbi mängulise tegevuse. 1. ja 2. klassides viiakse läbi rütmika tunnid, kus läbi ringmängude arendatakse liikumise kõrval ka sõnavara. II ja III kooliastmes toimuvad kehalise kasvatus tunnid eesti keeles.

Läbivate teemade rakendamine

Läbivad teemad								Ainevaldkonnad						Õppesisu	
Elukestev õpe ja kariääri planeerimine	Keskond ja jätkusuutlik areng.	Tervis ja ohutus	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogija ja innovatsioon	Väärtused ja kõlblus	Kehaline kasvatus	Loodusained	Võõrkeeled	Matemaatika	Sotsiaalsained	Kunstiained	Tehnoloogia	
Eesti keel															

I kooliaste															
X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1. Suuline keelekasutus.
X	X	X	X		X			X	X	X	X	X	X	X	2. Lugemine.
X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Töö tekstiga.
X	X			X	X	X	X		X		X	X	X		Tekstiliikide eristamine.
				X	X			X			X	X	X		Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).
							X		X			X		X	Väärtused ja kõlblus.
	X	X	X				X			X		X	X		Kodus ja koolis.
			X	X				X	X	X		X			Omakultuur ja kultuuriline mitme-kesisus.
X	X	X						X				X	X		Mängiv inimene.
	X	X					X		X						Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng.
			X	X			X								Kodanikuühiskond ja rahvussuhted.
		X			X	X						X		X	Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon.
X						X				X			X		3. Kirjutamine
II kooli aste															

Elukestev õpe ja kariääri nlanerimine	Keskkond ja jätkusuutlik areng.	Tervis ja ohutus	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogija ja innovatsioon	Väärtused ja kõlblus	Kehaline kasvatus	Loodusained	Võõrkeeled	Matemaatika	Sotsiaalsained	Kunstiaained	Tehnoloogia	
X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X	X		1. Suuline ja kirjalik suhtlus
X	X	X	X	X	X		X	X		X	X	X		X	2. Teksti vastuvõtt
X	X	X	X	X	X		X	X		X				X	3. Tekstiloomed
X	X		X	X	X		X	X		X		X		X	4. Õigekeelsus ja keelehoole
X						X				X					4.1 Häälikuõpetus ja õigekiri.
X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	4.2 Sõnavaraõpetus.
X						X				X					4.3 Vormiõpetus ja õigekiri.
X						X				X					4.3 Lauseõpetus ja õigekiri.
X	X					X		X		X					Muud õigekirjateemad.
III kooliaste															
Elukestev õpe ja kariääri nlanerimine	Keskkond ja jätkusuutlik areng.	Tervis ja ohutus	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogija ja innovatsioon	Väärtused ja kõlblus	Kehaline kasvatus	Loodusained	Võõrkeeled	Matemaatika	Sotsiaalsained	Kunstiaained	Tehnoloogia	
X	X		X	X		X			X	X		X	X		1. Suuline ja kirjalik suhtlus

X	X			X	X	X		X		X	X		X		2. Teksti vastuvõtt
X	X		X	X	X	X		X	X	X		X			3. Tekstiloomed
X					X	X					X	X			4. Õigekeelsus ja keelehoole
X					X	X				X	X				4.1 Häälikuõpetus ja õigekiri.
X					X	X				X	X				4.2 Sõnavaraõpetus.
X					X	X				X	X				4.3 Vormiõpetus ja õigekiri.
X					X	X				X					4.3 Lauseõpetus ja õigekiri.
			X		X	X				X	X				Muud õigekirjateemad.

Kirjandus

II kooliaste (5. ja 6. klass)

Elukesetev ope ja karjääri	Keskond ja ahtkusutlik areno	Tervis ja ohutus	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogija ja innovatsioon	Väärtused ja kõlbhus	Kehaline kasvatus	Loodusained	Võõrkeeled	Matemaatika	Sotsiaalsained	Kunstiaained	Tehnoloogia	
X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	1. Lugemine
X	X	X	X	X	X		X		X	X		X			2. Jutustamine
X	X	X		X	X	X	X			X	X	X			3. Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X			3.1 Teksti kui terviku mõistmine
X	X		X	X											3.2 Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine
X	X		X	X	X			X						X	4. Teksti esitus ja omalooming
X				X	X			X							4.1 esitamine
X			X	X									X		4.2 omalooming
X	X			X			X	X							4.3 kirjandustekstide valik
X			X	X											4.4 soovituslik loend teoste terviklikuks käsitlemiseks
X				X			X					X			4.5 Rahvaluuletekstid
X				X											4.6 Põhjalikumalt käsitletavat autorid

III kooliaste

			X	X										1. Lugemine
			X				X	X			X		X	2.jutustamine
	X	X	X					X			X	X		3.Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
X	X		X					X			X	X		3.1 Teksti kui terviku mõistmine
		X	X					X		X	X			3.2 Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine
	X													4. Teksti esitus ja omalooming
				X		X		X						4.1 omalooming
X		X	X								X			4.2 kirjandustekstide valik
			X	X		X		X	X		X	X		4.3 soovituslik loend teoste terviklikuks käsitlemiseks
		X	X	X				X	X		X	X		4.4 Rahvaluuletekstid
				X										4.5 Põhjalikumalt käsitletavat autorid

Elukestev õpe ja karjääri planerimine																			
Keskond ja jätkusuutlik areng																			
Kadankvaliteet ja ettevõtlikkus																			
Kultuuriline identiteet			X	X							X								
Teabekeskond																			
Tehnoloogia ja innovatsioon																			
Tervis ja ohutus																			
Väärtused ja kõlblus																			
loodusained																			
Võõrkeeled																			
Matemaatika																			
Sotsiaalained																			
kunstiained																			
tehnoloogia																			
Kehaline kasvatus																			
Valikaine (informaatika)																			
Vene keel																			
I kooliaste																			
			X	X							X								1. Üldteadmised vene keelest
				x															2. Graafika. Foneetika. Ortoepia
				x	x														3. Leksikoloogia ja fraseoloogia
				x															4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus
				x					x										5. Morfoloogia
				x															6. Süntaks Sõnaühend
X	x	x		x		x	x	x	x			x							7. Tekst

																Koolielu läbi huumoriprisma
			x											x		3. Rahvaluule
III kooliaste																
																1. Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted
																2. Peamised teemad ja probleemid arutlemiseks:
											X					Inimese kõlbelised kohustused.
																Täiskasvanuks saamine
																Isiksus ja ajastu
							X									„Oma" ja „võõras" kultuuris
													X			Looming kui maailma ümberkujundamise viis
			x													Kodanikuühiskond ja rahvusvahelised suhted.

																			Keskkond ja jätkusuutlik areng
																			Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon

1.6 Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Iga õppeaasta II poolaastal arutab õppekogu (ainenõukogute juhatajate ja kooli juhtkonna ühiskoosolek) uute avatavate klassikomplektide ja uude kooliastmesse jõudvate klasside tunnijaotusplaane kogu järgneva kooliastme lõikes. Tehtud ettepanekud kinnitab koolidirektor. Eesti ja vene keele õpetamine ja õppimine toimub tervikklassile ning sihtkeeles.

Õppetegevuse kavandamine

1. Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldule hinnangu andmine. Suuline arvamuse avaldamine ja vestlus etteantud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus. Väite põhjendamine.
2. Arvamuse avaldamine, põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg. Kaaslase täiendamine ja parandamine. Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine. Klassivestlus, diskussioon.
3. Eesmärgistatud lugemine. Tööjuhendi lugemine. Kava, mõttekaart, joonis jm visualiseerivad vahendid.
4. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart). Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine. Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine.
5. Kirjandustekstid kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud. Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht ja aeg ning tegelased. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Luuletuse mõtestatud lugemine (meeleolu, laad).
6. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt. Lühiettekanne esitamine.
7. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal. Fakt ja arvamus.
8. Lühiettekanne, esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika.
9. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi ja inimese kirjeldamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
10. Oma elamustest ja juhtumustest jutustamine ning kirjutamine.
11. Jutustuse ülesehitus. Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine. Arutlemine. Probleemide nägemine vaadeldavas nähtuses. Põhjuse ja tagajärje eristamine.
12. Raamatust kokkuvõtte ning lugemissoovituse kirjutamine; luuletuse kirjutamine.
13. Sõnavara avardamine ja täpsustamine. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).

14. Lause moodustamine. Alus ja öeldis leidmine. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.

15. Vajalike võõrsõnade tähenduse, häälduse ja õigekirja kasutamine.

Õppetegevuse korraldamine

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaines seatud eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest ja õppesisust ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja põhiteemadega;
- 2) taotletakse, et õpilaste õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas ja jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt, nii et jääb piisavalt aega ka puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastel õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutusega õppida;
- 5) kasutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sealhulgas aktiivõpet (rollimäng, loovtöö, arutelu, väitlus, õpimapi ja uurimistöö koostamine, omaloomingu esitamine jne);
- 7) laiendatakse traditsioonilist õpikeskkonda (arvuti/multimeediaklass, muuseum, näitus, raamatukogu, ettevõtted, loodus jne);
- 8) rakendatakse õppetegevust toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (ekskursioonid kirjanikega seotud paikadesse ning keele ja kirjandusega seotud asutustesse, kohtumised kirjanike ja tõlkijatega, loomekonkursid, konkurssideks valmistumine, projektõpe jne), pidades oluliseks sotsiaalse kompetentsuse saavutamist;
- 9) arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

1.7 Hindamise alused

Ainekavas on kirjeldatud õpitulemused õppeaines kooliastmete kaupa kahel tasandil: üldised õpitulemused õpetamise eesmärkidena ja õpitulemused osaoskuste raames. Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, sealhulgas esituste ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavades taotletavatele õpitulemustele; õpilaste individuaalseid iseärasusi ja mõtlemistasandite arengut. Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Hoiakutele (nt huvitatus, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine, kokkulepitud reeglite järgimine) antakse hinnanguid.

Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus täpsustakse kooli õppekavas.

Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus täpsustakse kooli õppekavas.

1.klassis kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Suulisi hinnanguid saavad õpilased pidevalt. Iga veerandi lõpus saavad 1. klassi õpilased keelekümlustunnistused, kus nad annavad hinnangu oma õppeedukusele kõikides ainetes ja oskustes. Õpetaja annab ka omapoolse hinnangu.

Eesti/vene keele õppimise tulemusi kokku võtva hindamise vormiks võib olla kompleksne töö.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist,
- 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

II ja III kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist ja kirjalikku suhtlust,
- 2) tekstide vastuvõttu,
- 3) tekstiloomet,
- 4) tekstide õigekeelsust.

Kirjanduse õppimise tulemusi hinnatakse eesti/vene keele õppes eraldi alates 5. klassist.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teoste lugemist ning tutvustamist,
- 2) jutustamist,
- 3) tekstide tõlgendamist ja analüüsi, kirjandusliku kujundi mõistmist,
- 4) teksti esitust ja omaloomingut.

III kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) iseseisvat lugemist ja eri viisidel jutustamist,
- 2) teksti tõlgendamist, analüüsi ja mõistmist,
- 3) teksti esitust ja omaloomingulisi töid.

Kirjalikes kirjandusülesannetes parandab õpetaja ka keelevead, kuid hinnates arvestab valdavalt töö sisu. Omaloominguliste tööde puhul võib lisahindega tunnustada esteetilist aspekti.

Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside

kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni

Veerandi ja tundide eesmärkide sõnastamine õpetaja ning ümbersõnastamine õpilaste poolt. Varasemate teadmiste väljaselgitamine ning uute teadmistega seostamine. Hindamiskriteeriumite kujundamine. Tööde analüüsimine- individuaalne, paaris, rühmas, terves klassis või ainult õpetaja poolt. Tagasiside andmine (kirjalikult, suuliselt).

Kokkuvõttev hindamine

Õpilase aastahinne kujuneb veerandi hinnetest. Veerandi hindeid on kokku neli. Veerandi hinne kujuneb kahest arvestuslikust tööst ning jooksvatest hinnetest. Arvestuslikud tööd on kirjas kontrolltööde graafikus ning tööde ajad on õpilasele edastatud I ja III veerandite algusnädalatel.

Jooksvate hinnete kujundamist reguleerib aineõpetaja.

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.

Õpilase tööle antakse suulise hinnangu ning hinnatakse numbrilise ekvivalendis. Teadmisi ja oskusi hinnatakse viie palli süsteemis:

Hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

Hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

Hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

Hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;

Hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”,

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord sätestatakse kooli õppekavas.

Lapse tööd parandades pööratakse tähelepanu valedele tähekujuudele ja seostele, õigekirjavigadele ning teksti kujunduslikele vigadele. Analüüsitakse ka õpilase istumisasendit, pliiaatsi/sulepea hoidu, vihiku asetust, millest sõltub käekirja loetavus ja sujuvus.

1.8 Füüsiline õppekeskkond

Kool korraldab keele ja kirjanduse valdkonna ainete õpet:

- 1) klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud) ning rühmatööks;
- 2) klassis, kus on “rääkivad seinad” (nt piltsõnastikud, reeglid, tähestik jne)
- 3) kooli raamatukogus
- 4) väljaspool kooli vastavalt kooli õppekavas sätestatule.

Kool võimaldab:

1) klassiruumis kasutada õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni;
kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sealhulgas veebisõnaraamatuid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, sealhulgas veebisõnaraamatuid.

2.1 Eesti keel

2.1.1.Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- 2) tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana, kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel;
- 4) arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- 5) õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid; arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 6) õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamisevõimalusi, arendab oma tekstitööoskusi nii tekstide vastuvõtja kui ka loojana;
- 7) arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järeldus- ja põhjendusoskust;
- 8) harjub oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid;
- 9) suhtub tolerantselt eesti keele kui võõrkeele kasutamisse ja toetab muu emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkuspädevus	I kooliastme õppesisu 1. klass
							Suuline keelekasutus:
			X		X		Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.
	X		X		X		Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise

							juhendi järgi toimimine.
	X		X				Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine.
	X		X	X			Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.
			X				Fakti ja fantaasia eristamine.
			X	X			Jälgib dialoogi
X	X			X			Õige hääldus teksti esitades
X	X			X			Teietamine ja sinatamine
			X	X			Viisakusväljendid
	X			X			Aktiivse sõnavara laiendamine
			X	X			Lähedase ja vastandtäheandusega sõna leidmine
	X		X	X		X	Arutamine paarides ja väikeses rühmas
	X	X		X			Küsimustele vastamine terviklausetega
X			X				Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.
		X	X			X	Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.
							Lugemine:
			X				Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.
			X				Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine.
	X		X				Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine.
	X		X		X		Silpidest sõnade moodustamine.
			X	X			Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt

							raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.
X			X	X			Kaaslase lugemisehindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid, intonatsioon mõtte toetajana)
X			X	X			Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.
X	X	X	X				Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.
X	X	X	X	X		X	Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.
		X	X				Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.
			X				Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine.
	X		X				Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.
			X				Tekstiliikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.
X	X		X				Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).
	X		X				Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.
							Kirjutamine:
	X		X	X			Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähete kirjutamine.
			X		X		Lühijuttude kirjutamine (nt loomast, sõbrast, emast jne)

			X				Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures).
	X		X	X			Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel 2.klassis).
			X				Tähtede seostamine.
	X		X				Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
			X				Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus.
			X	X			Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.
			X	X			Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi).
			X	X			Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus.
			X	X			Häälikute märkimine kirjas.
	X	X	X	X	X		Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.
			X	X			Täis- ja kaashäälikud. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine(lühike ja pikk häälik).
			X				Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes.
			X				Liitsõna vaatlus (moodustamine).
				X			Sõnade lõpu õigekiri – <i>d</i> ja <i>-vad</i> (mitmus) ning <i>-b</i> (teigusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.
			X				Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega.
			X				Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine).
			X	X			Nimisõnade ainsus ja mitmus.

X			X				Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.
---	--	--	---	--	--	--	--

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkuspädevus	I kooliastme õppesisu 2. klass
			X				Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.
	X		X	X			Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.
			X	X			Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine.
	X		X	X			Kuuldu ja nähtu kommenteerimine
	X		X				Eristab faktid ja fantaasia
	X		X	X			Etteloetud tekstist leiab olulist
	X		X	X			Hindab kaaslaste ettelugemise ühe aspekti kaupa(õigsus, pausid ja intonatsioon)
							Kuuldu muinasjutu või lühijutu ümber jutustamine
X	X		X	X			Annab hinnangu tegelastele ja nende ütlustele
			X				Dialogi jälgimine
			X	X			Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.
	X		X				Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel.
X	X		X	X			Kohandab hääle tugevust vastavalt olukorrale
	X		X	X			Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.
	X		X				Lähedase ja vastandtähendusega sõnu leidmine
	X		X	X			Mõtete väljendamine terviklausetega
			X	X			Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
	X	X	X	X			Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade

							otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.
	X		X	X			Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).
	X		X	X			Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.
	X		X	X			Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
			X	X			Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.
X	X	X	X	X			Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeolude väljendamiseks.
			X	X			Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.
X	X	X	X	X			Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.
	X	X	X	X			Küsib ja väljendab oma arvamust
X			X				Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.
			X				Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).
X	X		X				Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).
			X				Ladus ja automatiseerunud lugemine.
	X		X	X			Oma ja kaaslase lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel.
			X				Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.
	X		X	X		X	Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, teate, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti) lugemine.
	X		X	X			Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.
			X				Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine.
	X		X				Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.
	X		X	X			Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.
			X	X			Loole lõpu ja alguse mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.
	X		X	X			Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.
	X		X	X			Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.

	X	X	X				Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.
X	X	X	X				Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine).Töö puhtus kuupäeva kirjutamine.
	X		X				Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.
	X		X				Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi.
	X	X	X				Oma kirjavea parandamine.
	X		X	X			Etteütlemise järgi kirjutamine.
	X		X				Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
	X		X	X			Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.
	X		X	X			Lause moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks.
	X		X	X			Ümberjutustuse kirjutamine
	X		X	X			Jutu kirjutamine pilditaiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms).
	X		X	X			Jutule lõpu ja alguse kirjutamine.
X	X		X	X			Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi)..
			X	X			Lünkümberjutustuse kirjutamine
			X				Häälik, silp, sõna, lause, tekst
			X				Täis- ja kaashäälikud
			X				Tähed ja tähestik, tähestiku järjekord
			X				Täis- ja kaashäälikuühendid
	X		X				Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses, tuntumates kohanimedes.
			X				Liitsõna.
			X	X			Ainsus ja mitmus
			X				Lause lõpumärgid
	X		X	X			Samatähenduse ja vastantaändusega sõnad
			X				<i>i ja j ning h</i> sõna alguses seoses tähtede õppimisega.

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogialane pädevus	Ettevõtlikkuspädevus	I kooliastme õppesisu 3. klass
							Suuline keelekasutus
	X		X	X			Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel.
	X		X				Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine.
X	X		X	X			Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.
	X		X	X			Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).
	X		X			X	Kuuldu ning nähtu kommenteerimine.
	X		X	X			Fakti ja fantaasia eristamine.
			X	X	X		Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi või tabeli koostamine.
	X		X	X			Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine.
	X		X				Dialogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.
	X		X	X			Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus
	X		X	X			Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine
	X		X	X			Hääldus- ja intonatsiooniharjutused.

X	X	X	X	X			Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel.
	X	X	X	X			Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine.
X	X	X	X	X		X	Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.
X	X		X	X	X		Lähedase ja vastandtähendusega sõna leidmine.
X	X	X	X	X	X	X	Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.
	X		X	X		X	Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.
	X		X	X			Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).
X	X	X	X	X			Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.
	X		X	X			Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
			X	X	X		Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.
			X	X		X	Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.
	X		X	X			Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmikas (mõtestatud) esitamine.
	X	X	X	X			Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel
							Lugemine:
		X					Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).
X	X		X	X			Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).
			X				Ladus ja automatiseerunud lugemine.
X	X		X				Oma ja kaaslase lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel.
X	X		X				Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.
X	X	X	X	X			Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.
	X		X				Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.
	X		X		X		Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine.
			X	X			Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.

			X	X		X	Loole alguse ja lõpu mõtlemine.
			X	X			Teksti teema ja peamõtte sõnastamine,
			X	X			Tegelaste iseloomustamine.
			X	X			Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine.
	X		X	X			Riimuvate sõnade leidmine.
X	X	X	X	X			Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.
X		X	X				Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.
X	X		X			X	Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.
X	X		X				Tekstiliiikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri
		X	X	X			Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.
	X		X				Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.
							Kirjutamine:
	X		X	X			Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine).
	X	X	X				Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.
	X		X	X	X		Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi.
			X	X			Oma kirjavea parandamine.
X	X		X	X			Etteütlemise järgi kirjutamine.
			X				Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
			X				Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbriku vormistamine.
			X				Tähestikuline järjekord.
			X				Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri.
			X				Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri.
			X				<i>k, p, t s-i</i> ja <i>h</i> kõrval. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes).
	X		X				<i>h</i> sõna alguses.

	X		X			Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.
			X			Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes.
			X			Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes..
			X			Poolitamise harjutamine
			X			Liitsõna.
	X		X	X		Nimi-, omadus- ja tegusõna.
			X	X		Ainsus ja mitmus.
			X			Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel.
			X			Mitmuse nimetava ning <i>sse</i> -lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus.
			X			Olevik ja minevik.
			X	X		Pöördelõppude õigekirjutus.
	X		X			Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).
			X			Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause.
	X		X	X		Lause lõpumärgid.
	X		X			Koma kasutamine loetelus; <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.
	X		X	X		Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.

			X	X	X		Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.
	X		X	X	X		Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.
			X		X		Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.
	X		X	X			Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu).
			X				Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.
	X	X	X	X	X		Sündmusest ja loomast kirjutamine.
	X	X	X	X		X	Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.
X	X		X	X			Kirja kirjutamine.
X	X			X			Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratlus pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkuspädevus	II kooliastme õppesisu 4. klass
							Suuline ja kirjalik suhtlus.
X	X	X	X	X			Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ning kirjalikus tekstis.
	X		X				Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.
			X			X	Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse esitamine.
			X			X	Suuline arvamuse avaldamine ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.
	X			X			Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus.
	X			X			Väite põhjendamine
X	X	X	X	X			Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg.
	X			X			Kaaslase täiendamine ja parandamine.
	X			X			Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.
	X			X			Klassivestlus, diskussioon
	X	X	X	X			Virtuaalkeskkonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus.
			X	X			Teksti vastuvõtt. Eesmärgistatud lugemine.
X			X				Trükised (raamatud), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine.
X			X				Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal

							lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine
X	X						Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekteerimine
X	X						Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid.
	X					X	Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.
	X				X		Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.
							Kirjandustekstid
			X		X		kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, loomateemaline ilukirjanduslik ja aimejutt, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.
			X				Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht ja aeg ning tegelased.
X					X		Tegelaste käitumise motiivide analüüs.
			X	X		X	Luuletuse mõtestatud lugemine (meeleolu, laad).
							Väärtused ja kõlblus.
			X	X		X	Enesehinnang.
			X	X			Ausus enese ja teiste vastu.
	X					X	Iseenda ning teiste vajadused ja huvid..
	X					X	Arusaamine heast ja halvast
X	X						Õiglus ja ebaõiglus.
X					X		Kiiduväärne ja taunitav.
	X					X	Erinevus teistest.
	X					X	Minu hobid ja huvid.
	X					X	Minu tervis ja tulevik.
			X		X	X	Rikkuse ja vaesusega seotud probleemid.
X					X		Kohustused ja vastutus.

	X					X	Üksiolek ja hirmud
							Kodus ja koolis
	X		X			X	Perekond. Kodu turvalisus.
	X						Vägivald kodus.
	X			X			Armastus oma kodu ja koduste vastu.
			X	X		X	Suhted vanemate, kasuvanemate ning vanavanematega.
			X	X			Suhted õdede, vendade, teiste lähisugulastega.
	X					X	Poiste ja tüdrukute suhted.
	X					X	Sallivus teistsuguste inimeste suhtes.
X	X						Abivajaja ja aitaja.
X					X		Nohiklikkus ja tõrjutus.
	X					X	Piir oma ja võõra vahel.
	X					X	Piir lubatu ja lubamatu vahel.
							Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus.
			X		X	X	Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale.
X					X		Matkamine kodukohas ning reisimine kauges maades.
	X					X	Kultuuride mitmekesisus.
							Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
	X						Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.
	X			X			Kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad.
							Mängiv inimene.
	X					X	Sõnamängud.
	X					X	Teatri võlumaailm. Leidlik probleemide lahendamine.
X					X		Loominguline koostöö.
	X					X	Mängult ja päriselt.
	X					X	Põhjendatud ja põhjendamata riskid
							Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng.

			X		X	X	Minu osa looduse hoidmisel.
X					X		Austav suhtumine elus- ja eluta loodusesse.
	X					X	Hädasolija aitamine.
							Lemmikloomad ning vastutus nende eest.
	X		X			X	Aastaaegade omanäolisus
							Kodanikuühiskond ja rahvussuhted.
	X			X			Minu juured.
			X	X			Traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse.
	X					X	Suhtumine keelde.
	X					X	Kodupaiga keel.
							Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon.
	X					X	Avastamisrõõm ja õpikogemused.
	X					X	Tänapäevased teabe otsimise ja edastamise võimalused.
	X					X	Internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas.
			X		X	X	Internet kui ohuallikas.
X					X		Käitumine suhtlusportaalides.
	X					X	Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.
	X		X			X	Tekstiloome. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
							Lühiettekande esitamine.
	X		X			X	Suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, avaldamine, tagasiside saamine.
			X	X	X	X	Lisateabe otsimine.
			X	X		X	Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine

							konkreetselt tööülesandest lähtuvalt.
			X	X		X	Lühiettekanne, esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal.
			X	X			Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
			X		X	X	Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.
X					X		Eseme, olendi ja inimese kirjeldamine.
	X					X	Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
	X		X			X	Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine ning kirjutamine.
							Jutustuse ülesehitus.
			X		X	X	Sidus lausestus.
X					X		Otsekõne jutustuses.
	X					X	Minavormis jutustamine.
	X					X	Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud.
							Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Suluga ja suluta häälikud.
	X		X			X	Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> -i õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).
			X	X			Liidete <i>gi</i> ja <i>ki</i> õigekiri.
			X		X	X	Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri..
	X					X	Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist)
	X		X			X	Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).
	X			X			Võõrtähed ja -häälikud. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel.

			X		X	X	<i>gi-</i> ja <i>ki-</i> liite õigekiri.
X					X		Sõnavaraõpetus. Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara.
	X					X	Sünonüümid, antonüümid nende kasutamine.
	X		X			X	Vormiõpetus ja õigekiri. Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad ja muutumatud sõnad.
			X				Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ning mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.
			X				Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna.
			X				Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X				Ainsus ja mitmus
			X				Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.
			X		X		Põhi- ning järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X				Lauseõpetus ja õigekiri. Lause.
			X				Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratlus pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkuspädevus	II kooliastme õppesisu 5. klass
			X				Suuline ja kirjalik suhtlus.
X	X	X	X	X			Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ning kirjalikus tekstis.
	X		X				Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.
X		X	X				Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse esitamine.
		X	X	X			Suuline aramusavaldus ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.
			X	X			Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus.
X			X				Väite põhjendamine
X		X	X				Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg.
		X	X				Kaaslase täiendamine ja parandamine.
		X	X				Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.
		X	X				Klassivestlus, diskussioon
		X	XX				Virtuaalkeskonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus.
			X				E-kiri.
X							Teksti vastuvõtt. Eesmärgistatud lugemine.

		X	X				Trükised (raamatud), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine.
		X	X				Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine
		X	X				Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekteerimine
		X	X	X			Raadio- ja teleaadete eripära, vormid ning liigid.
		X	X				Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.
		X	X				Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.
	X		X				Põhjendatud ja põhjendamata riskid
X	X		X	X			Tekstiloome. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
X	X		X	X	X	X	Lühiettekande esitamine.
	X		X	X		X	Suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, avaldamine, tagasiside saamine.
			X	X		X	Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand.Puhtand.
			X	X	X	X	Lisateabe otsimine. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal.
			X	X		X	Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.
			X	X		X	Lühiettekanne, esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal.

			X	X			Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
			X	X			Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.
			X				Eseme, olendi ja inimese kirjeldamine.
X			X				Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
X			X	X			Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine ning kirjutamine.
			X				Jutustuse ülesehitus.
			X				Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.
			X				Sidus lausestus.
			X				Otsekõne jutustuses.
	X		X				Minavormis jutustamine.
X	X		X				Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje eristamine.
X			X				Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.
X		X					Luuletuse kirjutamine.
		X	X	X			Õigekeelsus ja keelehoole. Kirjakeel, argikeel .
			X	X			Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud.
	X		X				Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Suluga ja suluta häälikud.
	X		X				Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d s-i kõrval. h õigekiri. i ja j-i õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).</i>
			X				Liidete <i>gi</i> ja <i>ki</i> õigekiri.
			X				Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri..
			X				Tähtede <i>f</i> ja <i>š</i> õigekiri.
			X				Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist)

			X			Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).
			X			Võõrtähed ja -häälikud. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel.
			X			<i>gi-</i> ja <i>ki-</i> liite õigekiri.
			X		X	Sõnavaraõpetus. Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, släng.
			X			Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine.
			X	X		Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides.
			X			Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi.
			X			Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund.
			X	X		Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist).
			X			Vormiõpetus ja õigekiri. Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad.
			X			Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ning mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.
			X			Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna.
			X			Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X			Ainsus ja mitmus
			X			Omadussõna käänamine koos nimisõnaga, <i>lik-</i> ja <i>ne-</i> liiteliste omadussõnade

						käänamine ning õigekiri.
			X			Omadussõnade võrdlusastmed.
						Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited.
			X			Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i> liitelised omadussõnad).
						Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.
			X		X	Põhi- ning järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
						Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine.
			X			Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ning numbritega, nende lugemine.
			X			Arvsõnade kasutamine tekstis.
						Sõnaraamatute kasutamine käändsõna põhivormide kontrollimiseks.
			X			Lauseõpetus ja õigekiri. Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.
						Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses.
			X			Koondlause kasutamine tekstis.
			X			Lihtlause kirjavahemärgid.
			X			Lihtlausete sidumine liitlauseks.
			X			Liitlause kirjavahemärgid.
			X			Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
			X			Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.
			X			Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine.
			X			Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ning järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi.
			X			Üte ja selle kirjavahemärgid.
			X			Muud õigekirjateemad. Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.

							Isiku- ja kohanimed, teoste pealkirjad.. Ajaloosündmused. Ametinimetused ja üldnimetused. Perioodikaväljaanded.
			X				Üldkasutatavad lühendid. Lühendite lugemine.

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratlus pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkuspädevus	II kooliastme õppesisu 6. klass
							Suuline ja kirjalik suhtlus.
X			X				Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ning kirjalikus tekstis.
X		X	X				Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.
		X		X			Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse esitamine.
				X			Suuline arvamuse avaldamine ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.
X			X				Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus.
X		X	X				Väite põhjendamine
		X					Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg.
		X					Kaaslase täiendamine ja parandamine.
		X					Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.
		X					Klassivestlus, diskussioon
		X	X				Virtuaalkeskonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus.
		X	X				E-kiri.
		X					Teksti vastuvõtt. Eesmärgistatud lugemine.

		X					Trükised (raamatud), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine.
		X					Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine
		X		X			Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekteerimine
		X		X			Raadio- ja teleaadete eripära, vormid ning liigid.
		X		X			Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.
	X			X			Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.
	X						Põhjendatud ja põhjendamata riskid
	X			X			Tekstiloome. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
X	X		X	X	X	X	Lühiettekande esitamine.
	X		X	X		X	Suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, avaldamine, tagasiside saamine.
			X	X		X	Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand.Puhtand.
			X	X	X	X	Lisateabe otsimine. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal.
			X	X		X	Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.
			X	X		X	Lühiettekanne, esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal.

			X	X			Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
X							Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.
X		X					Eseme, olendi ja inimese kirjeldamine.
		X	X				Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
				X			Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
X							Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine ning kirjutamine.
X		X					Jutustuse ülesehitus.
		X					Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.
			X				Sidus lausestus.
			X				Otsekõne jutustuses.
		X					Minavormis jutustamine.
		X	X				Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje eristamine.
		X					Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.
		X					Luuletuse kirjutamine.
			X				Õigekeelsus ja keelehoole. Kirjakeel, argikeel ja murdekeel.
			X				Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud.
			X	X			Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Suluga ja suluta häälikud.
			X				Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> -i õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).
X			X				Liidete <i>gi</i> ja <i>ki</i> õigekiri.
X			X				Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri..
			X	X			Tähtede <i>f</i> ja <i>š</i> õigekiri.

			X	X		Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist)
X			XX			Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).
X			X			Võõrtähed ja -häälikud. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel.
			X			<i>gi-</i> ja <i>ki-</i> liite õigekiri.
			X		X	Sõnavaraõpetus. Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng.
			X			Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine.
			X			Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides.
			X			Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi.
			X			Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund.
			X			Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist).
			X			Vormiõpetus ja õigekiri. Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad ja muutumatud sõnad.
			X			Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ning mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.
			X	X		Käandsõna. Käandsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna.
			X			Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X			Ainsus ja mitmus

			X			Omadussõna käänamine koos nimisõnaga, <i>lik-</i> ja <i>ne-</i> liiteliste omadussõnade käänamine ning õigekiri.
			X			Omadussõnade võrdlusastmed.
			X			Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited.
			X			Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i> liitelised omadussõnad).
			X		X	Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.
			X		X	Põhi- ning järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X			X			Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine.
X		X				Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ning numbritega, nende lugemine.
		X		X		Arvsõnade kasutamine tekstis.
				X		Sõnaraamatute kasutamine käändsõna põhivormide kontrollimiseks.
X			X			Lauseõpetus ja õigekiri. Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.
X		X				Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses.
		X	X			Koondlause kasutamine tekstis.
		X	X			Lihtlause kirjavahemärgid.
		X	X			Lihtlausete sidumine liitlauseks.
		X	X			Liitlause kirjavahemärgid.
		X				Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
		X				Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.
		X				Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine.
		X				Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ning järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi.
		X				Üte ja selle kirjavahemärgid.
		X		X		Muud õigekirjateemad.

							Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed, teoste pealkirjad.. Ajaloosündmused. Ametnimetused ja üldnimetused. Perioodikaväljaanded.
		X	X				Üldkasutatavad lühendid. Lühendite lugemine.

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane nädevus	Ettevõtlikkuspädevus	III aste 7.klass
							1. Suuline ja kirjalik suhtlus
	X		X				Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid.
X	X			X			Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine.
X	X			X			Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus.
X			X	X			Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine.
X		X		X		X	Rühmatöö ajal arvamuse avaldamine ja põhjendamine.
	X		X			X	Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik.
X				X			Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslase öeldu/tehtu täiendamine ja parandamine.

X		X		X			Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine.
		X		X			Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.
				X			Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.
X							Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.
X		X					Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus.
		X					Anonüümsuse mõju keelekasutusele.
		X					Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusingis.
		X		X			Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.

X	X	X	X	X		X	Teabe edastamine ning seostamine konkreetse teema piires.
X	X		X		X	X	Uudise kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest.
X	X	X	X	X		X	Uudise pealkirjastamine.
X	X		X		X	X	Uudise ülesehitus ja pealkiri.
X	X	X	X	X		X	Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik.
X		X		X		X	Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel suhtluseesmärkide järgi.
X	X		X	X	X	X	Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.
X		X	X		X		Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine.
X		X	X		X		Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.
X			X				Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.
							4. Õigekeelsus ja keelehoole
X			X				Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele

							erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule)
			X				Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad.
							Häälikuõpetus ja õigekiri
			X				Veaohtliku häälikuõigekirjaga sõnad.
			X		X	X	Häälikute liigitamine.
							Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades.
			X		X	X	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.
			X		X	X	Silbitamine, pikk ja lühike silp.
			X		X	X	Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.
X		X		X	X	X	Õigehäldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed.
X		X				X	Omasõnad ja võõrsõnad.
			X				Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.
X							Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehälduse

							kontrollimine.
							Sõnavaraõpetus
X		X	X				Sõna ja tähendus.
X		X	X				Sõnastuse rikastamine, sünonüümide tähendusvarjundid.
X	X	X	X				Fraseologismid, nende stiilivärving.
							Vormiõpetus ja õigekiri
X			X		X	X	Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad)
							Sõnaliikide funktsioon lauses.
X			X		X	X	Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.
			X			X	Tegusõna astmevaheldus ja sõnavormid.
			X				Õige pöördvormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust.
			X				Liit-, ühend- ja väljendtegasõna.
			X			X	Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X		X	X	Käandsõnad. Käänetevahelised seosed.
			X		X	X	Veahtlikud käändevormid.

			X		X	X	Käändsõna astmevaheldus: veahtlikud käändsõnad ja sõnavormid.
			X		X	X	Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine
	X		X		X	X	Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad.
			X				Määr- ja kaassõnade eristamine.
			X				Muutumatu sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.
							Lauseõpetus ja õigekiri
			X				Lause. Lause suhtluseesmärgid.
							Muud õigekirjateemad
X			X				Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.
X	X		X		X	X	Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.
X	X		X		X		Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.
X	X		X		X		Arvuti keelekorrektori kasutamine.

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkuspädevus	III aste 8.klass
X	X	X		X			Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid.
X			X	X			Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine.
X	X		X	X	X		Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine.
	X	X	X		X		Rühmatöö ajal arvamuse avaldamine ja põhjendamine.
X	X	X	X			X	Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine.
X	X		X		X		Kõne näitlikustamine.
X	X	X	X	X		X	Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslase öeldu/tehtu täiendamine

							ja parandamine.
	X			X			Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine.
							Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.
X	X	X	X	X	X	X	Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.
X	X			X			Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.
	X		X		X		Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus.
X	X	X	X			X	Anonüümsuse mõju keelekasutusele.
X	X	X		X		X	Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis.
X	X	X		X			Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.
							2. Teksti vastuvõtt
X	X	X	X	X	X	X	Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine.
			X				Peamised tekstiliigid (tarbe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine
X	X	X	X	X	X	X	Tarbetekstide tunnused ja ülesehitus.
X		X	X	X	X		Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine.

X	X	X	X	X		X	Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus.
X	X	X	X		X	X	Kõne põhjal küsimuste esitamine.
X	X		X	X	X	X	Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval.
X	X	X	X	X	X	X	Põhilised meediakanalid.
X	X		X	X	X		Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.
X	X		X	X	X	X	Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu.
X	X			X	X	X	Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri
X	X	X		X	X	X	Televisioon ning raadio.
							3. Tekstiloome
X		X	X	X	X	X	Teabe edastamine ning seostamine konkreetse teema piires.
X	X	X	X			X	Alustekstide (meedia- ja teabetekstide) põhjal kirjutamine.
X	X	X	X		X	X	Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused.
X	X	X	X	X			Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi

							kirjutamine.
X	X	X	X		X	X	Teksti pealkirjastamine ja selle ülesehitus.
X		X	X		X	X	Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära.
X	X	X	X	X		X	Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel suhtluseesmärkide järgi.
X	X	X	X			X	Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.
X	X	X	X		X	X	Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine.
X	X	X	X			X	Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.
X	X		X		X		Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.
X	X	X	X	X	X	X	4. Õigekeelsus ja keelehoole
							Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule)
X	X	X	X	X			Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased

							internetiallikad.
							Oskussõnavara.
X	X	X	X		X	X	Häälikuõpetus ja õigekiri
X	X	X	X	X		X	Veaotliku häälikuõigekirjaga sõnad.
X	X	X	X	X		X	Häälikute liigitamine.
X		X		X		X	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades.
X		X	X		X	X	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.
X	X	X	X		X		Silbitamine, pikk ja lühike silp.
X	X	X		X	X		Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.
X	X	X		X			Õigehäldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed.
X		X	X		X	X	Omasõnad ja võõrsõnad.
X		X		X			Veaotlike võõrsõnade õigekiri.
X		X	X		X	X	Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehälduse kontrollimine.
			X		X	X	Sõnavaraõpetus

			X		X	X	Sõna ja tähendus.
			X		X	X	Homonüümid ja veahtlikud paronüümid.
X							Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid.
			X		X	X	Fraseologismid, nende stiilivärving.
X		X		X	X	X	Vormiõpetus ja õigekiri
X		X		X	X	X	Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad)
X		X		X	X	X	Sõnaliikide funktsioon lauses.
X		X	X				Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.
X		X	X				Tegusõna astmevaheldus ja sõnavormid.
			X				Tegusõna käändelised vormid.
X		X	X				Õige pöördvormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust.
X	X	X	X				Liit-, ühend- ja väljendtegasõna.
X	X	X	X		X	X	Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
							Käandsõnad. Käänetevahelised seosed.
X	X	X	X		X	X	Veahtlikud käändevormid.

			X				Käändsõna astmevaheldus: veaohalikud käändsõnad ja sõnavormid.
X			X		X	X	Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine
X			X		X	X	Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad.
							Määr- ja kaassõnade eristamine.
			X		X	X	Muutumatute sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.
							Lauseõpetus ja õigekiri
			X		X	X	Lause. Lause suhtluseesmärgid.
X		X	X				Lauseliikmed: öeldis, alus, sihtis, määrus ja öeldistäide.
			X		X	X	Muud õigekirjateemad
			X		X	X	Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.
			X				Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.
	X		X		X	X	Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.

X		X	X				Arvuti keelekorrektori kasutamine.
---	--	---	---	--	--	--	------------------------------------

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkuspädevus	III aste 9.klass
							1. Suuline ja kirjalik suhtlus
X	X	X		X			Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid.
X			X	X			Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine.
X	X		X	X	X		Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine.
		X		X			Rühmatöö ajal arvamuse avaldamine ja põhjendamine.
	X			X	X	X	Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik.
X		X		X		X	Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslase öeldu/tehtu täiendamine ja parandamine.

	X			X			Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine.
				X			Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.
X	X			X		X	Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.
X	X			X			Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.
	X		X		X		Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus.
	X	X		X			Anonüümsuse mõju keelekasutusele.
X		X		X		X	Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis.
X	X	X		X			Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.
							2. Teksti vastuvõtt
X	X	X			X	X	Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). X Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine.
			X				Peamised tekstiliigid (tarbe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine
	X				X		Tarbetekstide tunnused ja ülesehitus.
	X	X			X		Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine.

		X		X		X	Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus.
				X	X	X	Kõne põhjal küsimuste esitamine.
X					X	X	Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval.
X			X		X	X	Põhilised meediakanalid.
			X		X		Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.
			X		X	X	Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu.
			X		X	X	Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri
			X		X	X	Televisioon ning raadio.
							3. Tekstiloome
			X		X	X	Teabe edastamine ning seostamine konkreetse teema piires.
			X			X	Alustekstide (meedia- ja teabetekstide) põhjal kirjutamine.
			X		X	X	Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused.
			X			X	Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine.

			X	X	X		Kõne näitlikustamine.
			X		X	X	Teksti pealkirjastamine ja selle ülesehitus.
			X		X	X	Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära.
X	X		X	X		X	Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel suhtluseesmärkide järgi.
X	X		X			X	Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.
X	X		X		X	X	Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine.
X	X		X			X	Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.
X	X				X		Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.
X	X		X	X	X	X	4. Õigekeelsus ja keelehoole
							Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule)
X	X		X	X			Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased

							internetiallikad.
							Oskussõnavara.
X			X				Keeleuuendus ja keele areng: võimalused ja ohud.
X		X	X				Keelesugulus, soome-ugri ja indoeuroopa keeled.
X							Eesti keele eripära ning võrdlus teiste keeltega.
							Häälikuõpetus ja õigekiri
X	X	X	X	X		X	Veaohtliku häälikuõigekirjaga sõnad.
X	X	X	X	X		X	Häälikute liigitamine.
X		X		X		X	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades.
X		X	X		X	X	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.
X	X	X	X		X		Silbitamine, pikk ja lühike silp.
X	X	X		X	X		Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.
X	X	X		X			Õigehääldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed.
X		X	X		X	X	Omasõnad ja võõrsõnad.
X		X		X			Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.
X							Eesti keele olulisemad sõna- ja

							käsiraamatud, keelealased internetiallikad.
X		X					Sõnaraamatute kasutamine sõnade õigekirja, õigehäälduse, õige muutmisviisi, tähenduse ning stiilivärvingu leidmiseks
		X		X			Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.
				X	X	X	Homonüümid ja veaohtlikud paronüümid.
X							Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid.
X		X			X	X	Fraseologismid, nende stiilivärving.
		X			X	X	Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehäälduse kontrollimine.
							Sõnavaraõpetus
			X	X	X		Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine ja liitmine ning tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited.
							Vormiõpetus ja õigekiri
		X			X	X	Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad)

		X			X	X	Sõnaliikide funktsioon lauses.
		X					Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.
		X					Tegusõna astmevaheldus ja sõnavormid.
		X					Tegusõna käändelised vormid.
		X		X			Õige pöördvormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust.
		X					Liit-, ühend- ja väljendtegusõna.
		X			X	X	Tegusõna astmevaheldus: veaohalikud tegusõnad ja sõnavormid.
			X		X	X	Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X			X				Käändsõnad. Käänetevahelised seosed.
X	X	X	X		X	X	Veaohalikud käändevormid.
			X				Käändsõna astmevaheldus: veaohalikud käändsõnad ja sõnavormid.
X			X		X	X	Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine
X			X		X	X	Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad,

							kellaajad.
			X				Määr- ja kaassõnade eristamine.
			X		X	X	Muutumatute sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.
							Lauseõpetus ja õigekiri
			X		X	X	Lause. Lause suhtluseesmärgid.
			X		X	X	Muud õigekirjateemad
			X		X	X	Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.
			X				Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus.
			X				Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.
	X		X		X	X	Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.
X		X	X				Arvuti keelekorrektori kasutamine.
X			X				Tsitaatsõnade märkimine kirjas

1. klassi keele- ja kirjanduspädevused

Valdkonnapädevused		Õppesisu
	Väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit	
X	Teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana	
X	Omandab põhiteadmisi keelest ja saavutab õigekirjaoskuse	
	Väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult	
	Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel	
	Kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet	
	Loeb eakohast väärtkirjandust, rikastanud mõtte- ja tundemaailma	
	Tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi	
	Suudab väljendada oma arvamust ning arvestab teiste inimeste arvamust	
	Oskab õppida, hangib teavet eri allikatest	
	Kasutab käsi- ja sõnaraamatuid	
	Väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, oma rahva pärimuskultuuri kui ka kultuurilist mitmekesisust	
		1.klass
		Suuline keelekasutus :
		Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.

X	X	X		X								Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.
X	X	X		X								Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine.
X	X	X	X	X								Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.
X	X	X		X							X	Fakti ja fantaasia eristamine.
	X		X	X								Jälgib dialoogi
X		X	X									Õige hääldus teksti esitades
X	X	X	X								X	Teietamine ja sinatamine
X	X	X	X	X	X	X		X	X			Viisakusväljendid
X	X	X	X	X	X			X				Aktiivse sõnavara laiendamine
X	X	X	X	X				X				Lähedase ja vastandtähenähtude sega sõna leidmine
X	X	X	X	X		X	X	X				Arutamine paarides ja väikeses rühmas
X	X	X		X		X	X					Küsimustele vastamine terviklausetega
X	X	X		X		X	X					Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste

												esitamine ja neile vastamine.
X	X	X		X		X	X				X	Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.
												Lugemine:
X	X	X		X		X	X					Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.
X	X			X								Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine.
X	X			X								Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine.
X	X			X	X		X		X			Silpidest sõnade moodustamine.
X	X	X	X	X		X	X		X			Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja

												sõnaühendite lugema õppimine.
X	X	X	X	X	X		X		X			Kaaslase lugemisehindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid, intonatsioon mõtte toetajana)
X	X		X	X		X	X		X			Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.
X				X		X	X	X			X	Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.
X			X	X		X	X	X				Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.
X	X			X		X	X		X			Küsimustele vastamine, millele

												Kirjutamine pliatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine.
	X	X		X								Lühijuttude kirjutamine (nt loomast, sõbrast, emast jne)
	X	X										Õige pliiaitsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures).
	X	X										Väikeste kirjatahtede õppimine. Suurte kirjatahtede õppimine (vajadusel 2.klassis).
	X	X	X									Tähtede seostamine.
	X	X										Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
	X	X							X			Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus.
		X										Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.
	X	X							X			Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse,

												õnnitus (kujundamine näidise järgi).
	X	X		X								Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus.
	X	X		X					X			Häälikute märkimine kirjas.
	X	X		X					X			Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.
X		X		X								Täis- ja kaashäälikud. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine(lühike ja pikk häälik).
X		X		X					X			Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes.
X	X	X										Liitsõna vaatlus (moodustamine).
	X	X							X			Sõnade lõpu õigekiri – <i>d</i> ja <i>-vad</i> (mitmus) ning <i>-b</i> (teigusõna 3. pööre)

												õigekirjaga tutvumine.
	X	X							X			Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega.
	X	X							X			Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine).
	X	X							X			Nimisõnade ainsus ja mitmus.
	X	X										Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.

2. klassi keele- ja kirjanduspädevused

Valdkonnapädevused											Õppesisu		
Väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit	Teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana	Omandab põhiteadmisi keelest ja saavutab õigekirjaoskuse	Väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult	Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel	Kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet	Loeb eakohast väärtkirjandust, rikastanud mõtte- ja tundemaailma	Tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi	Suudab väljendada oma arvamust ning arvestab teiste inimeste arvamust	Oskab õppida, hangib teavet eri allikatest	Kasutab käsi- ja sõnaraamatuid	Väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, oma rahva pärimuskultuuri kui ka kultuurilist mitmekesisust	2.klass	
											Suuline keelekasutus		
X	X			X							X		Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas);hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul.
X	X	X		X									Õpetaja ette loetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel.
X	X	X		X									Õpetaja ja kaaslase kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.
X	X	X	X	X	X								Õpetaja ja kaaslase ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).
	X	X		X									Ette loetud tekstist olulise leidmine
X	X	X		X		X			X				Dialogi jälgimine

X	X							X				Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.
X	X		X	X		X	X				X	Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule.
X	X	X	X	X		X	X	X	X			Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel.
X	X	X		X								Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks.
X	X			X								Kohandab hääle tugevust vastavalt olukorrale
X	X	X	X	X								Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.
X	X		X	X								Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine.
X	X	X	X		X			X	X			Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
X	X	X			X				X		X	Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.
X	X		X					X				Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).
X	X	X	X					X				Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.
X	X	X	X		X			X				Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
X	X	X	X					X				Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.
X	X	X	X					X				Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud.
X	X		X	X			X		X			Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmikas (mõtestatud) esitamine.
X	X	X	X	X					X			Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine

X	X	X	X				X		X			Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.
X	X		X	X		X			X		X	Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine.
												Lugemine:
X	X	X		X				X				Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.
X	X	X		X		X		X				Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.
X	X	X		X		X			X			Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).
X	X	X		X		X			X			Ladus ja automatiseerunud lugemine.
X	X			X		X						Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.
X	X		X					X				Oma ja kaaslase lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel.
X	X		X	X								Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.
X	X		X	X								Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, teate, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti) lugemine.
X	X			X	X				X		X	Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.
X	X	X	X	X		X			X			Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine.

X	X								X			Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.
X	X				X	X	X				X	Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.
X	X				X	X	X		X		X	Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.
X	X					X	X					Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.
X	X					X	X				X	Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus
												Kirjutamine
	X		X	x								Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.
	X		X	X								Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Töö puhtus kuupäeva kirjutamine.
	X		X	X								Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel.
		X	X							X		Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi.
		X	X							X		Oma kirjavea parandamine.
	X											Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausetena).
	X	X	X									Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
	X	X	X									Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga.
X	X	X	X	X					X			Lause moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks.
X	X	X	X	X					X			Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel.
X	X	X	X	X				X			X	Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms).
X	X	X	X	X				X			X	Jutule lõpu ja alguse kirjutamine.
X	X	X	X	X				X			X	Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.
X	X	X	X						X			Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri

X	X	X							X			Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes.
---	---	---	--	--	--	--	--	--	---	--	--	---

3.klassi keele- ja kirjanduspädevused

Valdkonnapädevused											Õppesisu	
Väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit	Teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana	Omandab põhiteadmisi keelest ja saavutab õiekiriaoskuse	Väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult	Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel	Kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada medias ja internetis rakutavat teavet	Loeb eakohast väärtkirjandust, rikastanud mõtte- ja tundemaailma	Tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi	Suudab väljendada oma arvamust ning arvestab teiste inimeste arvamust	Oskab õppida, hangib teavet eri allikatest	Kasutab käsi- ja sõnaraamatuid	Väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, oma rahva pärimuskultuuri kui ka kultuurilist mitmekesisust	3.klass
											Suuline keelekasutus	
X	X	X						X			Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel.	
X	X	X		X				X			Pikema suulise juhendi meeldejätmine ja selle järgi toimimine.	
X	X	X						X			Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.	
X	X	X	X	X				X			Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).	
X	X	X	X	X				X	X		Kuuldu ning nähtu kommenteerimine.	

X	X	X									X		Fakti ja fantaasia eristamine.
X	X	X		X			X		X				Õpetaja ette loetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi või tabeli koostamine.
X	X	X	X	X	X	X	X		X		X		Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine.
X	X	X	X	X				X					Dialogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.
X	X	X											Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus
X	X	X		X	X	X	X		X	X			Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine
X	X	X	X				X						Hääldus- ja intonatsiooniharjutused.
	X	X	X						X		X		Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel.
X	X	X							X		X		Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine.
X	X	X		X			X				X		Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.
X	X	X	X					X		X			Lähedase ja vastandtäheandusega sõna leidmine.
X	X	X	X		X			X					Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.
X	X	X	X		X			X			X		Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine.
X	X	X							X	X			Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).
X	X	X	X		X			X	X				Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.
X	X	X	X		X			X	X				Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
X	X	X	X					X		X			Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.

X	X	X	X							X	Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.
X	X	X	X	X		X	X		X		Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.
X	X	X	X	X					X		Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel
											Lugemine:
X	X	X		X		X	X				Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).
X	X	X	X					X			Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).
X	X	X		X		X	X		X		Ladus ja automatiseerunud lugemine.
X				X		X	X		X		Oma ja kaaslase lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel.
X	X			X		X	X				Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvilt ja vihikust.
X	X			X		X	X	X			Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.
X	X			X		X	X				Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteaja-kirjanduses.
X	X			X		X	X		X		Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine.
X	X			X	X				X		Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.
X	X						X				Loole alguse ja lõpu mõtlemine.
X	X	X	X	X					X		Teksti teema ja peamõtte sõnastamine.
X	X	X	X	X		X	X	X	X		Tegelaste iseloomustamine.
X	X	X	X	X		X	X	X	X		Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine.

X	X		X										Riimuvate sõnade leidmine.
X	X	X		X		X			X				Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.
X	X	X	X	X		X	X	X	X			X	Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.
X						X	X		X				Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.
X				X	X	X	X		X			X	Tekstilõikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri
X				X	X	X	X		X			X	Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.
													Kirjutamine:
		X							X				Kirjutamistehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.
		X							X				Kirjutamisvilumuse saavutamise (õiged tähekeujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine).
	X	X		X									Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.
		X		X							X		Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi.
	X	X											Oma kirjavea parandamine.
	X	X		X									Etteütlemise järgi kirjutamine.
	X	X		X									Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
X	X	X	X	X	X								Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbriku vormistamine.
	X	X											Tähestikuline järjekord.
	X	X											Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri.
	X	X											Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri.
	X	X											<i>k, p, t s-i</i> ja <i>h</i> kõrval. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (v.a võõrsõnades ja

												tegijanimedes).
	X	X										<i>h</i> sõna alguses.
	X	X										Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.
X	X	X	X	X								Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes.
X	X	X	X	X								Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes..
	X	X										Poolitamise harjutamine
	X	X										Liitsõna.
	X	X										Nimi-, omadus- ja tegusõna.
	X	X										Ainsus ja mitmus.
X	X	X	X	X					X			Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel.
	X	X										Mitmuse nimetava ning <i>sse</i> -lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus.
	X	X	X									Olevik ja minevik.
	X	X	X									Pöördelõppude õigekirjutus.
	X	X	X									Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).
X	X	X		X	X	X			X			Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause.
X	X	X		X	X	X			X			Lause lõpumärgid.
	X	X										Koma kasutamine loetelus; <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.
	X	X		X								Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.
X	X	X			X				X	X		Sõnavara: lähedase ja vastandtähendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.
X	X	X		X	X				X			Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.
X	X	X	X	X		X	X	X	X			Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.
X	X	X	X	X						X		Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu).

X	X	X		X		X	X					Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.
X	X	X	X	X	X			X	X	X		Sündmusest ja loomast kirjutamine.
X	X	X	X	X		X	X					Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.
X	X	X	X	X	X							Kirja kirjutamine.
X	X	X	X	X				X	X			Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.

Valdkonnapädevused	4.klassi keele- ja kirjanduspädevused	Õppesisu
<p>Väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit</p>	<p>Teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana</p> <p>Omandab põhiteadmisi keelest ja saavutab õigekirjaoskuse</p> <p>Väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult</p> <p>Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekstide ning esitab teavet eri viisidel</p> <p>Kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet</p> <p>Loeb eakohast väärtkirjandust, rikastanud mõtte- ja tundemaailma</p> <p>Tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi</p> <p>Suudab väljendada oma arvamust ning arvestab teiste inimeste arvamust</p> <p>Oskab õppida, hangib teavet eri allikatest</p> <p>Kasutab käsi- ja sõnaraamatuid</p>	<p>4.klass</p>

X	X	X	X			X		X	X	X	Suuline ja kirjalik suhtlus.
X	X	X	X					X	X	X	Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ning kirjalikus tekstis.
X	X	X	X			X		X	X	X	Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.
X	X	X	X			X		X	X	X	Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse esitamine.
X	X	X	X			X		X	X	X	Suuline aramusavaldus ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.
X	X	X	X			X		X	X	X	Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus.
X	X	X	X					X	X	X	Väite põhjendamine
X	X	X	X					X	X	X	Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg.
X	X	X	X		X			X		X	Kaaslase täiendamine ja parandamine.
X	X	X	X					X		X	Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.
X	X	X	X					X		X	Klassivestlus, diskussioon
X	X	X	X					X		X	Virtuaalkeskonnas suhtlemise

											eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus.
X	X	X	X	X	X	X	X			X	Teksti vastuvõtt. Eesmärgistatud lugemine.
X	X	X	X							X	Trükised (raamatud), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine.
X	X	X	X							X	Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine
X	X	X	X							X	Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekterimine
X	X	X				X				X	Raadio- ja teleaadete eripära, vormid ning liigid.
X	X	X				X				X	Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.
X	X	X				X				X	Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.
X	X	X				X	X			X	Kirjandustekstid
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	kunstmuinasjutt, tõselujutt eakaaslastest, loomateemaline ilukirjanduslik ja aimejutt, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.

X	X	X	X				X	X	X	X	Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht ja aeg ning tegelased.
X	X	X	X				X	X	X	X	Tegelaste käitumise motiivide analüüs.
X	X	X	X				X	X		X	Luuletuse mõtestatud lugemine (meeleolu, laad).
X	X	X	X							X	Väärtused ja kõlblus.
X	X	X	X	X	X		X			X	Enesehinnang.
X	X	X	X	X						X	Ausus enese ja teiste vastu.
X	X	X	X							X	Iseenda ning teiste vajadused ja huvid..
X	X	X	X	X						X	Arusaamine heast ja halvast
X	X	X	X							X	Õiglus ja ebaõiglus.
X	X	X	X				X	X	X	X	Kiiduväärne ja taunitav.
X	X	X	X					X	X	X	Erinevus teistest.
X	X	X	X					X	X	X	Minu hobid ja huvid.
X	X	X	X					X	X	X	Minu tervis ja tulevik.
X	X	X	X							X	Rikkuse ja vaesusega seotud probleemid.
X	X	X	X							X	Kohustused ja vastutus.
X	X	X	X							X	Üksiolek ja hirmud
											Kodus ja koolis
X	X	X	X		X	X	X		X	X	Perekond. Kodu turvalisus.
X	X	X	X	X						X	Vägivald kodus.
X	X	X	X							X	Armastus oma kodu ja koduste vastu.
X	X	X	X	X						X	Suhted vanemate, kasuvanemate ning vanavanematega.

X	X	X	X							X	Suhted õdede, vendade, teiste lähisugulastega.
X	X	X	X				X	X	X	X	Poiste ja tüdrukute suhted.
X	X	X	X					X	X	X	Sallivus teistsuguste inimeste suhtes.
X	X	X	X					X	X	X	Abivajaja ja aitaja.
X	X	X	X					X	X	X	Nohiklikkus ja tõrjutus.
X	X	X	X							X	Piir oma ja võõra vahel.
X	X	X	X							X	Piir lubatu ja lubamatu vahel.
											<i>Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus.</i>
X	X	X	X							X	Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale.
X	X	X	X		X	X	X		X	X	Matkamine kodukohas ning reisimine kauges maades.
			X		X	X	X		X	X	Kultuuride mitmekesisus.
			X	X						X	Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
			X	X						X	Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.
			X							X	Kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad.
											<i>Mängiv inimene.</i>
X				X			X				Sõnamängud.
X				X			X				Teatri võlumaailm. Leidlik probleemide lahendamine.
X							X				Loominguline koostöö.
	X										Mängult ja päriselt.
	X										Põhjendatud ja põhjendamata riskid

											Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng.
X				X	X		X				Minu osa looduse hoidmisel.
X				X	X		X				Austav suhtumine elus- ja eluta loodusesse.
X				X	X		X				Hädasolija aitamine.
X							X				Lemmikloomad ning vastutus nende eest.
X							X				Aastaaegade omanäolisus
											Kodanikuühiskond ja rahvussuhted.
		X					X	X		X	Minu juured.
		X					X	X		X	Seos mineviku, oleviku ja tuleviku vahel.
		X					X			X	Traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse.
		X								X	Suhtumine keelde.
		X								X	Kodupaiga keel.
X											Suhted teiste rahvustega
											Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon.
X				X	X		X				Avastamisrõõm ja õpikogemused.
X				X	X		X				Tänapäevased teabe otsimise ja edastamise võimalused.
X				X	X		X				Internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas.
X							X				Internet kui ohuallikas.
X							X				Käitumine suhtlusportaalides.
			X				X	X		X	Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.

			X				X	X		X	Tekstiloom. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
			X				X	X		X	Lühiettekande esitamine.
			X							X	Suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, avaldamine, tagasiside saamine.
			X							X	Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand.Puhtand.
X				X	X		X				Lisateabe otsimine. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal.
X				X	X		X				Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.
X				X	X		X				Lühiettekanne, esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal.
X							X				Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
X							X				Kirjelduse ülesehitus: üldmulje,

											detailid, hinnang.
			X				X	X		X	Eseme, olendi ja inimese kirjeldamine.
			X				X	X		X	Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
			X							X	Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine ning kirjutamine.
			X							X	Jutustuse ülesehitus.
		X				X	X		X		Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.
		X				X	X		X		Sidus lausestus.
		X				X	X		X		Otsekõne jutustuses.
		X							X		Minavormis jutustamine.
		X							X		Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje eristamine.
			X				X	X		X	Luuletuse kirjutamine.
			X				X	X		X	Õigekeelsus ja keelehoole. Kirjakeel, argikeel .
			X							X	Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud.
			X							X	Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Suluga ja suluta häälikud.
			X				X	X		X	Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> -i õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).

			X				X	X		X	Liidete <i>gi</i> ja <i>ki</i> õigekiri.
			X				X	X		X	Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri..
			X							X	Tähtede <i>f</i> ja <i>š</i> õigekiri.
			X							X	Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatukui ka internetivariandist)
			X				X	X		X	Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).
			X				X	X		X	Võõrtähed ja -häälikud. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel.
			X							X	Sõnavaraõpetus. Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara,släng.
			X							X	Sünonüümid, antonüümid, nende kasutamine.
			X				X	X		X	Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides.
			X				X	X		X	Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi.
			X							X	Vormiõpetus ja õigekiri. Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad ja muutumatud sõnad.
			X				X	X		X	Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava

											kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ning mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.
			X				X	X		X	Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna.
			X				X	X		X	Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X							X	Ainsus ja mitmus
			X							X	Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.
			X							X	Põhi- ning järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X				X	X		X	Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ning numbritega, nende lugemine.
			X				X	X		X	Arvsõnade kasutamine tekstis.
			X							X	Lauseõpetus ja õigekiri. Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.
			X				X	X		X	Lihtlause kirjavahemärgid.
			X							X	Lihtlauseste sidumine liitlauseks.
			X							X	Liitlause kirjavahemärgid.
X				X	X		X				Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende

												kasutamine.
X				X			X					Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.
X				X			X					Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine.
X							X					Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees ning järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi.
X												Muud õigekirjateemad. Algustäheõigekiri: nimi, nimetus. Isiku- ja kohanimed, teoste pealkirjad..Ametinimetused ja üldnimetused.
					X							Üldkasutatavad lühendid. Lühendite lugemine.

5.klassi keelepädevused

Valdkonnapädevused										Õppesisu	
X	Väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit									5.klass	
	X	Teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana	X	Omandab põhiteadmisi keelest ja saavutab õigekirjaoskuse	X	Väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult		Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekstide ning esitab teavet eri viisidel			Kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat
		Loeb eakohast väärtkirjandust, rikastanud mõtte- ja tundemaailma									
	X	Suudab väljendada oma arvamust ning arvestab teiste inimeste arvamust	X	Oskab õppida, hangib teavet eri allikatest	X	Kasutab käsi- ja sõnaraamatuid					
	Suuline ja kirjalik suhtlus.										
	Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja										

										täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ning kirjalikus tekstis.
										Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.
X	X	X	X				X	X	X	Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse esitamine.
X	X	X	X				X	X	X	Suuline arvamusavaldus ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.
X	X	X	X				X		X	Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus.
X	X	X	X				X	X	X	Väite põhjendamine
X	X	X	X				X	X	X	Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg.
X	X	X	X	X			X	X	X	Kaaslase täiendamine ja parandamine.
X	X	X	X				X	X	X	Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.
X	X	X	X						X	Klassivestlus, diskussioon
X	X	X	X						X	Virtuaalkeskonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus.

X	X	X	X						X	E-kiri.
X	X	X	X						X	Teksti vastuvõtt. Eesmärgistatud lugemine.
X	X	X	X						X	Trükised (raamatud), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine.
X	X	X	X						X	Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine
X	X	X	X		X				X	Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekteerimine
X	X	X	X	X	X				X	Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid.
X	X	X	X	X					X	Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.
X	X	X	X						X	Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.
X	X	X	X						X	Põhjendatud ja põhjendamata riskid
X	X	X	X	X					X	Tekstiloome. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult

										kui ka suuliselt.
X	X	X	X	X					X	Lühietekande esitamine.
X	X	X	X		X				X	Suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, avaldamine, tagasiside saamine.
X	X	X	X						X	Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand.Puhtand.
X	X	X	X		X				X	Lisateabe otsimine. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal.
X	X	X	X						X	Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.
X	X	X	X						X	Lühietekanne, esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
X	X	X	X				X	X	X	Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.

X	X	X	X				X		X	Eseme, olendi ja inimese kirjeldamine.
X	X	X	X				X		X	Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
X	X	X	X						X	Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
X	X	X	X	X					X	Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine ning kirjutamine.
X	X	X	X						X	Jutustuse ülesehitus.
X	X	X	X						X	Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.
X	X	X	X						X	Sidus lausestus.
X	X	X	X	X					X	Otsekõne jutustuses.
X	X	X	X						X	Minavormis jutustamine.
X	X	X	X	X			X		X	Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje eristamine.
X	X	X	X						X	Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.
X	X	X	X				X		X	Luuletuse kirjutamine.
X	X	X	X				X	X	X	Õigekeelsus ja keelehoole. Kirjakeel, argikeel ja murdekeel.

X	X	X	X						X	Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud.
X	X	X	X						X	Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Suluga ja suluta häälikud.
X	X	X	X					X	X	Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> -i õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).
X	X	X	X						X	Liidete <i>gi</i> ja <i>ki</i> õigekiri.
X	X	X	X						X	Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri..
X	X	X	X						X	Tähtede <i>f</i> ja <i>š</i> õigekiri.
X	X	X	X				X		X	Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatukui ka internetivariandist)
X	X	X	X			X	X		X	Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).
X	X	X	X						X	Võõrtähed ja -häälikud. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel.
X	X	X	X						X	<i>gi</i> - ja <i>ki</i> -liite õigekiri.
X	X	X	X						X	Sõnavaraõpetus. Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng.

X	X	X	X						X	Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine.
X	X	X	X						X	Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides.
X	X	X	X						X	Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi.
X	X	X	X						X	Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund.
X	X	X	X						X	Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist).
X	X	X	X						X	Vormiõpetus ja õigekiri. Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad ja muutumatud sõnad.
X	X	X	X						X	Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ning mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.
X	X	X	X						X	Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna,

										arvsõna, asesõna.
X	X	X	X						X	Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X	X	X	X						X	Ainsus ja mitmus
X	X	X	X						X	Omadussõna käänamine koos nimisõnaga, <i>lik-</i> ja <i>ne-</i> liiteliste omadussõnade käänamine ning õigekiri.
X	X	X	X						X	Omadussõnade võrdlusastmed.
X	X	X	X						X	Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited.
X	X	X	X						X	Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i> liitelised omadussõnad).
X	X	X	X						X	Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.
X	X	X	X						X	Põhi- ning järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X	X	X	X						X	Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine.
X	X	X	X						X	Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ning numbritega, nende lugemine.
X	X	X	X						X	Arvsõnade kasutamine tekstis.
X	X	X	X						X	Sõnaraamatute kasutamine käändsõna põhivormide kontrollimiseks.

X	X	X	X						X	Lauseõpetus ja õigekiri. Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.
X	X	X	X						X	Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses.
X	X	X	X						X	Koondlause kasutamine tekstis.
X	X	X	X						X	Lihtlause kirjavahemärgid.
X	X	X	X						X	Lihtlausete sidumine liitlauseks.
X	X	X	X						X	Liitlause kirjavahemärgid.
X	X	X	X						X	Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
X	X	X	X						X	Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.
			X	X	X	X				Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine.
			X	X	X	X				Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ning järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi.

			X	X	X	X				Üte ja selle kirjavahemärgid.
			X	X	X	X				Muud õigekirjateemad. Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed, teoste pealkirjad.. Ajaloosündmused. Ametinimetused ja üldnimetused. Perioodikaväljaanded.
			X	X	X	X				Üldkasutatavad lühendid. Lühendite lugemine.

Valdkonnapädevused

Õppesisu

Väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit

Teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana

Omandab põhiteadmisi keelest ja saavutab õigekirjaoskuse

Väljedab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult

Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel

Kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet

Loeb eakohast väärtkirjandust, rikastanud mõtte- ja tundemaailma

Tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi

Suudab väljendada oma arvamust ning arvestab teiste inimeste arvamust

Oskab õppida, hangib teavet eri allikatest

Kasutab käsi- ja sõnaraamatuid

Õppesisu
6.klass

											Suuline ja kirjalik suhtlus.
											Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ning kirjalikus tekstis.
X	X	X	X						X	X	Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.
X	X	X	X	X							Kuuldu põhjal tegutsemise, kuuldu kohta arvamuse esitamine.
X	X	X		X							Suuline arvamuse avaldamine ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.
											Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus.
X	X	X	X	X							Väite põhjendamise
X	X		X								Seisukoha põhjendamise paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg.
X	X	X		X			X				Kaaslase täiendamine ja parandamine.

X	X			X			X				Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.
X	X	X	X	X					X		Klassivestlus, diskussioon
											Virtuaalkeskonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus.
X	X	X									E-kiri.
		X				X					Teksti vastuvõtt. Eesmärgistatud lugemine.
											Trükised (raamatud), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine.
	X			X							Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine
X	X	X									Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekterimine
				X							Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning

										liigid.
X	X		X		X	X	X			Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.
										Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.
X	X		X	X						Põhjendatud ja põhjendamata riskid
X	X	X		X						Tekstiloom. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
X	X			X						Lühiettekande esitamine.
X	X	X		X						Suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, avaldamine, tagasiside saamine.
X	X		X	X	X		X			Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand.Puhtand.
										Lisateabe otsimine. Teksti loomine pildi- ja

											järgnevus tekstis.
X	X	X	X	X		X					Sidus lausestus.
X	X	X	X	X							Otsekõne jutustuses.
											Minavormis jutustamine.
X	X		X	X							Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje eristamine.
X	X		X	X							Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.
		X	X			X		X	X		Luuletuse kirjutamine.
X	X		X	X		X					Õigekeelsus ja keelehoole. Kirjakeel, argikeel ja murdekeel.
X	X		X	X		X					Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud.
X	X		X			X					Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Suluga ja suluta häälikud.
X	X	X		X		X					Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> -i õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).
X	X	X	X			X					Liidete <i>gi</i> ja <i>ki</i> õigekiri.

											täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund.
X			X		X				X		Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist).
X	X										Vormiõpetus ja õigekiri. Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad.
X	X					X					Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ning mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.
			X								Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna.
X		X		X							Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X	X	X	X					Ainsus ja mitmus
			X	X	X	X					Omadussõna käänamine koos nimisõnaga, <i>lik-</i> ja <i>ne-</i> liiteliste

											omadussõnade käänamine ning õigekiri.
			X	X	X	X					Omadussõnade võrdlusastmed.
			X	X	X	X					Võrdlusastmete X kasutamine. Omadussõnade tuletusliited.
			X		X	X					Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i> liitelised omadussõnad).
X					X				X		Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.
X	X						X				Põhi- ning järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X	X	X									Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine.
X	X	X									Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ning numbritega, nende lugemine.
X			X		X				X		Arvsõnade kasutamine tekstis.
X	X										Sõnaraamatute kasutamine käändsõna põhivormide kontrollimiseks.
X	X					X					Lauseõpetus ja õigekiri. Lause.

										Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.
X				X				X		Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses.
X	X					X				Koondlause kasutamine tekstis.
X	X	X								Lihtlause kirjavahemärgid.
X	X	X								Lihtlausete sidumine liitlauseks.
X			X		X			X		Liitlause kirjavahemärgid.
X	X									Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
X	X					X				Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.
X					X			X		Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine.
X	X						X			Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ning järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi.
X	X	X								Üte ja selle kirjavahemärgid.

X	X	X									Muud õigekirjateemad. Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed, teoste pealkirjad.. Ajaloosündmused. Ametinimetused ja üldnimetused. Perioodikaväljaanded.
X			X		X			X			Üldkasutatavad lühendid. Lühendite lugemine.

7. klassi keelepädevused

X	X	X	X		X			X		X	Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus.
X	X	X	X		X	X		X	X		Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine.
	X	X	X		X			X		X	Rühmatöö ajal arvamuse avaldamine ja põhjendamine.
		X	X		X			X		X	Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik.
											Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslane õeldu/tehtu täiendamine ja parandamine.
											Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine.
											Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.
					X		X			X	Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.
											Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.
											Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus.
					X		X			X	Anonüümsuse mõju keelekasutusele.
X					X				X		Aktuaalse meediateksti

											kommenteerimine vestlusingis.
X	X						X				Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.
											2. Teksti vastuvõtt
X	X	X									Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine.
X			X		X			X			Kõne kuulamine ning märkmete tegemine.
X	X										Konspekteerimine.
X	X						X				Kõne põhjal küsimuste esitamine.
	X						X			X	Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval.
	X		X					X			Põhilised meediakanalid.
X		X									Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.
X	X				X						Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu.
					X	X				X	Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri
					X	X				X	Televisioon ning raadio.
					X	X				X	Sõnalise teksti seostamine pildilise

										teabega-fotoga
										3. Tekstiloome
X	X				X	X			X	Teabe edastamine ning seostamine konkreetse teema piires.
X	X				X	X			X	Uudise kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest.
	X				X	X			X	Uudise pealkirjastamine.
					X	X			X	Uudise ülesehitus ja pealkiri.
	X					X			X	Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik.
					X	X			X	Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel suhtluseesmärkide järgi.
		X			X	X			X	Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.
X		X			X	X			X	Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine.
X		X			X	X			X	Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.

X	X	X	X		X						Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.
											4. Õigekeelsus ja keelehoole
X	X	X	X		X					X	Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule)
				X							Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad.
											Häälikuõpetus ja õigekiri
		X	X		X						Veohtliku häälikuõigekirjaga sõnad.
X		X	X		X					X	Häälikute liigitamine.
		X	X		X					X	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades.
X		X	X		X					X	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.
		X	X		X	X					Silbitamine, pikk ja lühike silp.
		X	X		X	X					Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.
X		X	X		X					X	Õigehäldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed.
X		X	X		X					X	Omasõnad ja võõrsõnad.

X		X	X		X			X		X	Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.
X		X	X		X			X		X	Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehäälduse kontrollimine.
											Sõnavaraõpetus
X	X	X	X		X	X		X		X	Sõna ja tähendus.
X		X					X				Sõnastuse rikastamine, sünonüümide tähendusvarjundid.
X		X	X		X		X			X	Fraseologismid, nende stiilivärving.
		X	X		X						Vormiõpetus ja õigekiri
											Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad)
	X						X				Sõnaliikide funktsioon lauses.
											Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.
	X									X	Tegusõna astmevaheldus ja sõnavormid.
	X									X	Õige pöördvormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust.
	X									X	Liit-, ühend- ja väljendtepusõna.
	X									X	Tegusõnade kokku- ja

											lahkukirjutamine.
X	X	X	X								Käändsõnad. Käänetevahelised seosed.
	X									X	Veaohalikud käändevormid.
	X									X	Käändsõna astmevaheldus: veaohalikud käändsõnad ja sõnavormid.
X	X		X								Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine
X	X		X							X	Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad.
X	X		X				X			X	Määr- ja kaassõnade eristamine.
X	X		X				X			X	Muutumatute sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.
X	X		X				X			X	Lauseõpetus ja õigekiri
X	X		X				X			X	Lause. Lause suhtluseesmärgid.
X	X									X	Muud õigekirjateemad
											Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.
X	X	X								X	Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad;

											ajaloosündmused; üritused; kaubad.
X	X	X								X	Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.
X	X	X								X	Arvuti keelekorrektori kasutamine.

8. klassi keelepädevused

Valdkonnapädevused										Õppesisu	
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku kultuuri vahendit											<p style="text-align: center;">III aste 8. klass</p>
teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi omandab põhiteadmised keelest ja saavutab											
eristab eluolukordi ja asjaolusid ning suhtleb kultuuri väljakuulutatud kirjallikult, arvestades kultuuris välja kujunenud											
kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekstide ning esitab teavet eri viisidel											
kasutab asjakohaselt erinevaid suhtuskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis											
väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone kui ka kultuurilist mitmekesisust											
tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi											
loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kõlbelisi toekspidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma											
suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust											
oskab õppida, hangib teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja käsiraamatuid											

										1. Suuline ja kirjalik suhtlus
X	X		X					X		Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid.
X	X	X	X					X		Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine.
X	X	X	X		X			X		Suhtlemine rühmas, sõna saamine,

											kõnejärje hoidmine.
X	X	X	X		X	X		X	X		Rühmatöö ajal arvamuse avaldamine ja põhjendamine.
	X	X	X		X			X		X	Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine.
		X	X		X			X		X	Kõne näitlikustamine.
					X		X			X	Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslase õeldu/tehtu täiendamine ja parandamine.
					X		X			X	Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine.
											Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.
	X					X				X	Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.
	X		X					X			Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.
X		X									Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus.
X	X				X						Anonüümsuse mõju keelekasutusele.
					X	X				X	Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis.
					X	X				X	Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.

									2. Teksti vastuvõtt	
				X	X				X	Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine.
X	X			X	X				X	Peamised tekstiliigid (tarbe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine
X	X			X	X				X	Tarbetekstide tunnused ja ülesehitus.
	X			X	X				X	Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine.
				X	X				X	Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus.
	X				X				X	Kõne põhjal küsimuste esitamine.
				X	X				X	Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval.
		X		X	X				X	Põhilised meediakanalid.
X		X		X	X				X	Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.
X		X		X	X				X	Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu.
X	X	X	X	X						Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri

X	X	X	X	X						Television ning raadio.
									X	3. Tekstiloome
X	X	X	X	X					X	Teabe edastamine ning seostamine konkreetse teema piires.
X		X	X	X						Alustekstide (meedia- ja teabetekstide) põhjal kirjutamine.
		X	X	X						Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused.
X		X	X	X					X	Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine.
		X	X	X					X	Teksti pealkirjastamine ja selle ülesehitus.
X		X	X	X					X	Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära.
		X	X	X	X					Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel suhtluseesmärkide järgi.
										Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.
X		X	X	X					X	Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade

										parandamine.
X		X	X	X					X	Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.
X		X	X	X			X		X	Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.
										4. Õigekeelsus ja keelehoole
X		X			X		X	X		Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule)
X	X	X	X	X	X		X		X	Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad.
X		X				X				Oskussõnavara.
										Häälikuõpetus ja õigekiri
		X	X	X						Veaohtriku häälikuõigekirjaga sõnad.
X	X							X		Häälikute liigitamine.
	X					X				Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades.
X	X							X		Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.
	X								X	Silbitamine, pikk ja lühike silp.
	X								X	Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.

	X							X	Õigehääldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed.
	X							X	Omasõnad ja võõrsõnad.
X	X	X	X						Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.
	X							X	Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehäälduse kontrollimine.
									Sõnavaraõpetus
X	X		X						Sõna ja tähendus.
X	X		X					X	Homonüümid ja veaohtlikud paronüümid.
X	X		X			X		X	Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid.
X	X		X			X		X	Fraseologismid, nende stiilivärving.
									Vormiõpetus ja õigekiri
									Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad)
X	X							X	Sõnaliikide funktsioon lauses.

										Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.
X	X	X							X	Tegusõna astmevaheldus ja sõnavormid.
X	X	X							X	Tegusõna käändelised vormid.
X	X	X								Õige pöördvormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust.
									X	Liit-, ühend- ja väljendtegusõna.
X	X	X							X	Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X	X								X	Käändsõnad. Käänetevahelised seosed.
X	X								X	Veaohtlikud käändevormid.
X	X	X							X	Käändsõna astmevaheldus: veaohtlikud käändsõnad ja sõnavormid.
X	X	X							X	Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine

										Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad.
X	X	X							X	Määr- ja kaassõnade eristamine.
X	X	X							X	Muutumatute sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.
										Lauseõpetus ja õigekiri
X	X	X							X	Lause. Lause suhtluseesmärgid.
X	X	X							X	Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide.
										Muud õigekirjateemad
X	X	X							X	Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.
X	X	X							X	Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.
X	X	X							X	Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.
X	X	X			X				X	Arvuti keelekorrektori kasutamine.

9. klassi keelepädevused

X	väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit
X	teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana
X	omandab põhiteadmised keelest ja saavutab õigekirjaoskuse
	väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud keelekasutustavasid
X	kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekstide ning esitab teavet eri viisidel
	kasutab asjakohaselt erinevaid suhtluskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet
	väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsiooni kui ka kultuurilist mitmekesisust .
	tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi
	loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõeksnidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma
	suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust
	oskab õppida, hangib teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja käsiraamatuid
	III aste 9.klass
	1. Suuline ja kirjalik suhtlus
	Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid.

X			X	X					X		Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine.
X				X		X					Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine.
X	X		X	X	X						Rühmatöö ajal arvamuse avaldamine ja põhjendamine.
	X	X	X		X		X				Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik.
	X	X	X	X	X	X					Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslase õeldu/tehtu täiendamine ja parandamine.
X	X	X	X	X		X	X				Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine.
											Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.
	X			X							Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.
X	X	X	X	X	X	X					Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.
X	X			X					X		Veebis kommenteerimine.

										Keeleviisakus ja -väärikus.
	X		X		X					Anonüümsuse mõju keelekasutusele.
X	X	X	X			X	X			Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis.
X	X	X		X		X				Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.
										2. Teksti vastuvõtt
X	X	X	X	X	X	X				Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine.
X	X		X		X	X			X	Peamised tekstiliigid (tarbe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine
X	X		X		X	X			X	Tarbetekstide tunnused ja ülesehitus.
X	X	X	X		X	X			X	Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine.
X	X		X	X	X	X				Tarbetekstide koostamine ja vormistamine:

										elulookirjeldus.
X	X	X	X	X	X	X				Kõne põhjal küsimuste esitamine.
X	X		X	X	X					Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval.
X	X		X	X	X	X				Põhilised meediakanalid.
X	X			X	X	X				Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.
X	X	X		X	X	X				Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamislugu.
X		X	X	X	X	X				Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri
X	X		X	X	X	X				Televiisioon ning raadio.
										3. Tekstiloome
X		X	X	X	X					Teabe edastamine ning seostamine konkreetse teema piires.
										Alustekstide (meedia- ja teabetekstide) põhjal kirjutamine.
X	X	X	X	X		X				Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise

											võimalused.
X	X	X	X			X				X	Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine.
X	X	X	X		X	X					Kõne näitlikustamine.
X	X	X	X			X					Teksti pealkirjastamine ja selle ülesehitus.
X	X		X		X						Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära.
											Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel suhtluseesmärkide järgi.
			X	X			X			X	Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.
X	X	X	X	X							Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine.
X	X	X	X		X	X					Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.
X	X	X	X	X		X					Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.

											4. Õigekeelsus ja keelehoole
X		X		X		X					Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule)
X		X	X		X	X					Eesti keele olulisemad sõnaja käsiraamatud, keelealased internetiallikad.
X	X	X	X		X						Oskussõnavara.
X	X	X		X	X						Keeleuendus ja keele areng: võimalused ja ohud .
X	X	X		X							Keelesugulus, soome-ugri ja indoeuroopa keeled.
X		X	X		X	X				X	Eesti keele eripära ning võrdlus teiste keeltega.
											Häälikuõpetus ja õigekiri
X		X	X		X	X					Veaotliku häälikuõigekirjaga sõnad.
			X		X	X					Häälikute liigitamine.
			X		X	X					Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades.
			X		X	X					Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.
			X		X	X					Silbitamine, pikk ja lühike

											silp.
X		X		X	X	X					Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.
X		X		X	X	X					Õigehääldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed.
X		X		X	X	X					Omasõnad ja võõrsõnad.
X		X	X								Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.
X		X	X								Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad.
X		X	X								Sõnaraamatute kasutamine sõnade õigekirja, õigehäälduse, õige muutmiseviisi, tähenduse ning stiilivärvingu leidmiseks
X	X	X	X								Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.
X	X	X	X		X	X					Homonüümid ja veaohtlikud paronüümid.
											Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid.

X	X	X	X		X	X					Fraseologismid, nende stiilivärving.
											Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehääluse kontrollimine.
											Sõnavaraõpetus
X			X		X	X					Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine ja liitmine ning tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited.
											Vormiõpetus ja õigekiri
			X		X	X					Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad)
			X		X	X					Sõnaliikide funktsioon lauses.
			X		X	X					Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.
			X								Tegusõna astmevaheldus ja sõnavormid.
	X		X			X					Tegusõna käändelised

											vormid.
			X								Õige pöördvormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust.
X		X	X								Liit-, ühend- ja väljendtegasõna.
X		X	X								Tegasõna astmevaheldus: veaohalikud tegusõnad ja sõnavormid.
			X								Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X			X								Käändsõnad. Käänetevahelised seosed.
X			X		X						Veaohalikud käändevormid.
			X								Käändsõna astmevaheldus: veaohalikud käändsõnad ja sõnavormid.
	X		X								Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine
	X		X	X	X	X					Numbrite kirjutamine: põhija järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad.
X	X		X		X						Määr- ja kaassõnade eristamine.
X	X		X		X						Muutumatute sõnade kokku-

										ja lahkukirjutamise põhireeglid.
										Lauseõpetus ja õigekiri
			X							Lause. Lause suhtluseesmärgid.
X			X	X		X				Muud õigekirjateemad
X	X		X	X	X				X	Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.
	X	X	X		X					Võõrnimedede õigekiri ja vormimoodustus.
	X	X	X	X	X	X				Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.
X	X	X	X	X		X			X	Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.
	X			X						Arvuti keelekorrektori kasutamine.
x										Tsitaatsõnade märkimine kirjas

2.1.2.Õppeaine kirjeldus

Keel kui kultuuri kandja ja mõtlemise põhivahend on oluline inimese tunnetuslikus arengus ning tema maailmapildi kujunemises. Keel kui ühiskonna toimimise põhivahendeid on tähtis inimese sotsialiseerumisel, tema kujunemisel ühiskonna tegusaks liikmeks. Sotsiaalne kirjaoskus tähendab kriitilist ja teadlikku toimimist keele toel nii isiklikus ja avalikus sfääris kui ka õppimises ja töös. Keel toimib tekstide kujul igas valdkonnas ning selle olukorratüüpides erinevalt; igaühele neist on omased kindlat liiki tekstid oma eri- ja üldsõnavara ning kirjakeele või argigrammatikaga. Seepärast on inimesele ühtviisi vajalikud teadmised ja oskused, mis hõlmavad keelt, selle variante ja tekste ning lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ning loomisega. Eesti keelel kui emakeelel ja hariduskeelel on õppekavas eriline koht: eesti keele oskus on nii õppekava omandamise alus kui ka eesmärk.

1.-4. klassis on eesti keel integreeritud õppeaine, mis taotleb nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärke. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, kuid jäävad tugevasti lõimituks, arendades eri liiki tekstide kaudu üht- ja sedasama - sihipärase lugemise ja kirjutamise oskust.

Õppeaine avar eesmärgiseade tingib õppe-eesmärkide

taotlemise mitme õppevaldkonna kaudu: oluline on nii oskus üha moderniseeruvate kanalite kaudu suuliselt ja kirjalikult suhelda kui ka vahetu individuaalne tekstitöö, mis avaldub tekstide vastuvõtu ja loomisena. Eri valdkondi seob keel, mille korrektseks ja eesmärgipäraseks kasutuseks on nendega lõimitud õigekeelsuse ja keelehooldes valdkond. Kirjalik keel ja tänapäeva eesti kirjakeel tema peamiste tekstiliikidega tuleb põhikoolis teadlikult omandada.

I kooliastmes on kolm õppevaldkonda: suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine), lugemine ja kirjutamine. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust argiolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edasiandmist. Lugemise õpetamisel kujundatakse oskust töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel. Kirjutamise õpetusega kujundatakse õigekirjaoskus õpitud keelendite piires ja suutlikkus end eesmärgipäraselt kirjalikult väljendada.

II ja III kooliastmes on neli õppevaldkonda: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning õigekeelsus ja keelehoole.

Suulise ja kirjaliku suhtluse õpetusega kujundatakse oskust silmast silma, telefoni, kirja ja meili teel ning interneti keskkonnas kahe- või mitmepoolselt toimida, tekste kokku võtta ja vahendada ning saavutada häid tulemusi rühma- ja paaristöös.

Teksti vastuvõtu õpetuse kaudu kujuneb teadlik suhe pikemate suuliste ja kirjalike tekstidega: kujundatakse oskust tekste valida ning leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, teadvustades kuulamise ja lugemise strateegiaid, võimet teksti järjest sügavamini mõista ning tekstile reageerida.

Tekstiloomine õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljenduse oskust, mille puhul inimene tajub olukorda ja adressaati ning suudab oma mõtteid vajaliku täpsusega ja tekstiliigile omases vormis väljendada ning edastada.

Õigekeelsuse ja keelehoolduse õpetusega kujundatakse keeleteadlikkust ning teadmisi keelest; eesti nüüdiskirjakeele teadlikku kasutamist, aga ka arusaamist keele arengust ja muutumisest. Valdkond annab aluse edenemisele teistes, eespool nimetatud õppevaldkondades, annab teadmisi eesti kirjakeele ja murrete stiilirikkusest ning kirjavara mitmekülsusest.

2.1.3 Eesti keele õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja teadmised, oskused ja väärtushinnangud:

- 1) räägib, kasutades baassõnavara eakohase sotsiaalingvistilise kompetentsuse tasemel;
- 2) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;
- 3) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- 4) oskab sihipäraselt vaadelda ja nähtut kirjeldada ning märkab erinevusi ja sarnasusi;
- 5) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda õpitud sõnavara ulatuses ;
- 6) jutustab endast ja lähiümbruses toimunust;
- 7) kuulab mõtestatult eakohast teksti;
- 8) loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt ja õigesti ning saab sellest aru, mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- 9) loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust ja saab sisust ja enamikest detailidest aru;

- 10) kirjutab baassõnavara ja keele struktuure kasutades, tehes rohkem õigekirjavigu, kui emakeelekõneleja ;
 11) jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava abil;
 12) töötab eakohase tekstiga õpetaja juhiste alusel.
 13) tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja identiteedi olulise osana ning kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
 14) väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keelde ja kultuuri; suhtub tolerantselt eesti keele võõrkeelena kasutamisse ja toetab teise emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

2.1.4. Õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

2.1.4.1. 1 klassi õppesisu, teadmised ja oskused

Kooliastme õpitulemused										Õppesisu				
Kuulab mõtestatult eakohast teksti	Töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel	Mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele	Kasutab kõnes ja kirjas sobivalt lühivastuseid ning terviklauseid	Kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda	Jutustab endast ning oma lähiümbruses toimunut	Loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ning mõistmisega	Mõistab muu hulgas lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti	Loeb eakohast ilu- ja ainekirjandust	Jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava toel	Kirjutab õpitud keelendite piires õigesti, Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja seoseid ning kirjutab loetava käekiriaga	Oskab sihipäraselt vaadelda ja nähtud kirjeldada, ning märkab erinevusi ja sarnasusi	Hangib otstarbekohast teavet eri allikatest	Kasutab eakohaseid sõnaraamatuid	1.klass
									X					Suuline keelekasutus : Helide, häälte ja häälikute eristamine

														(asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.
X											X			Õpetaja ja kaaslase kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.
X											X			Õpetaja ja kaaslase ettelugemise kuulamine.
X			X											Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.
X	X	X	X					X		X	X			Fakti ja fantaasia eristamine.
X	X										X			Jälgib dialoogi
	X		X			X								Õige hääldus teksti esitades
			X											Teietamine ja sinatamine
			X											Viisakusväljendid
X	X	X	X	X	X		X	X	X			X		Aktiivse

														sõnavara laiendamine
X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X		Lähedase ja vastandtähendusega sõna leidmine
X			X		X				X		X			Arutamine paarides ja väikeses rühmas
		X	X						X		X			Küsimustele vastamine terviklausetega
		X	X						X					Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.
		X	X	X							X			Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.
														Lugemine:
	X										X	X		Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord,

														õppeülesannete esitus.
									X	X				Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine.
						X								Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine.
						X								Silpidest sõnade moodustamine.
	X					X								Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja

													sõnaühendite lugema õppimine.
X						X		X			X		Kaaslase lugemisehindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid, intonatsioon mõtte toetajana)
X						X		X					Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.
						X	X	X				X	Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.
	X		X			X		X				X	Sõna, lause,

															teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.
X	X	X	X										X		Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.
X	X					X		X					X		Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine.
	X					X									Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.
								X				X			Tekstiliikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.
	X							X							Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori),

														ning -b (teigusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.
									X					Tutvumine jutustava (väit- , küsi- ja hüüdlausega.
									X					Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine).
	X								X					Nimisõnade ainsus ja mitmus.
									X	X				Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.

Õpitulemused

1.klassi lõpetamisel õpilane:

1) suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine)

1. kasutab tavakõnes holofraase;
2. eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas);
3. eristab täishääliku pikkust (pikk ja lühike häälik);
4. toimib õpetaja suulise juhendi järgi;
5. kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab osaliselt kuuldud lause, jutu sisu;
6. teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid;

7. väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt tehes üksikuid keelevigu: palub, küsib, tänab, vabandab;
8. jutustab lihtlausetega suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust;
9. koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu;
10. esitab luuletust peast;
11. loeb läbi vähemalt 4 ilukirjandusteost.

2) lugemine

- tunneb häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt;
- osaliselt mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu;
- vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud;
- mõtleb jutule alguse või lõpu;
- on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab selle pealkirja ja autorit, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...);
- täidab loetu raamatu põhjal lugespäevikut, kuhu kirjutab sellest, mis raamatus meeldis/ei meeldinud ja joonistab illustratsiooni.

3)kirjutamine

- oskab kirjutada suuri trükitähti
- kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse;
- kirjutab tahvlilt ära;
- täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut;
- paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga;
- koostab näidise järgi kutse;
- eristab häälikut ja tähte;
- eristab täis- ja kaashäälikut;
- eristab sõna, lauset;
- kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid;
- teab, et lause lõpeb lõpumärgiga;
- teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte;
- kirjutab õigesti oma nime.

2.1.4.2 2.klassi õppesisu, teadmised ja oskused

Kooliastme õpitulemused		Õppesisu
Kuulab mõtestatult eakohast teksti		
Töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel		
Mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele		
Kasutab kõnes ja kirjas sobivalt lühivastuseid ning terviklauseid		
Kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda		
Jutustab endast ning oma lähimbruses toimumust		
Loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ning mõistmiseks		
Mõistab muu hulgaast lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti		
Loeb eakohast ilu- ja ainekirjandust		
Jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade vai kava toel		
Kirjutab õpitud keelendite piires õigesti, kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja –seoseid ning kirjutab loetava käekiriaga		
Oskab sihipäraselt vaadelda ja nähtud kirjeldada, ning märkab erinevusi ja sarnasusi		
Hangib otstarbekohast teavet eri allikatest		
Kasutab eakohaseid sõnaraamatuid		
Suuline keelekasutus :		2.klass

X	X									X				Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas); hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk suluta kaashäälikul.
X	X	X												Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel.
X	X	X												Õpetaja ja kaaslase kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.
X	X		X					X						Õpetaja ja kaaslase ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa

																(õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).
X	X		X													Etteloetud tekstist olulise leidmine
X					X											Dialoogi jälgimine
	X		X			X		X		X						Selge häälde jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.
X			X													Kuuldud jutu ümberjutustamine ; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule.

							X		X						Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel.
											X	X	X		Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks.
	X		X			X		X		X					Kohandab hääle tugevust vastavalt olukorrale
X		X	X	X	X				X				X		Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.

		X	X											Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittedõustumine, ühiste seisukohtade otsimine.
X			X					X		X				Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
			X											Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittedõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.
		X	X											Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).

		X	X														Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.
X		X	X														Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
			X	X	X		X					X					Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.
	X			X	X	X		X								X	Häälde- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Kõnelemine eri

													olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud.
			X			X							Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.
			X		X					X			Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteer- imine
											X		Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.
		X	X										Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine.
													Lugemine:
X								X					Raamatu/teksti üldine vaatlus:

														teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.
														Lugemistehnilisel t raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.
	X	X				X		X						Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhatakse).

X					X		X						Ladus ja automatiseerunud lugemine.
X					X		X						Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.
X		X					X			X			Oma ja kaaslase lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel.
X							X						Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.
X					X		X			X	X		Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku,

														kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, teate, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti) lugemine.
	X					X	X							Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.
	X					X				X				Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine.
	X					X		X		X				Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.
	X		X			X		X					X	Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.
	X	X	X			X		X						Loetu põhjal teemakohastele küsimustele

													vastamine.
	X		X	X		X		X	X			X	Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.
	X					X		X				X	Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.
													Kirjutamine:
			X							X			Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.
			X							X			Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane

																			välimus, töö vormistamine). Töö puhtus kuupäeva kirjutamine.
			X							X									Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel.
	X								X	X	X	X							Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi.
	X								X	X									Oma kirjavea parandamine.
X									X	X									Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausetena).
									X			X							Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.

			X						X		X		Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga.	
	X		X						X				Lause moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks.	
X	X		X	X			X		X	X			Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel.	
	X								X	X			Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms).	
	X					X		X		X			Jutule lõpu ja alguse kirjutamine.	
			X	X			X		X	X		X	X	Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.

										X		X		Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri
			X							X		X	X	Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses, tuntumates kohanimedes.
			X							X		X		Lause lõpumärgid
			X							X		X	X	<i>k, p, t s-i ja h</i> kõrval; <i>i ja j</i> silbi alguses, <i>h</i> sõna alguses.
			X							X		X	X	Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.
			X							X		X	X	Koma kasutamine liitlauses kirjutamisel <i>et, sest, aga, kuid</i> puhul.

			X							X	X	Sõnade lõpu õigekiri – <i>d</i> (mida teed?), – <i>te</i> (mida teete?), – <i>sse</i> (kellesse? millesse?), – <i>ga</i> (kellega? millega?), – <i>ta</i> (kelleta? milleta?). <i>ma, sa, ta, me, te, nad</i> õigekiri.
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	---	---	---

2. klassi lõpetaja õpitulemused

Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine)

- eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi;
- kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil;
- koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil;
- kasutab kõnes terviklauseid;
- teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu;
- väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma

kogemustest ja loetust;

- annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu;
- koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu;
- vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel;
- esitab luuletust peast;

Lugemine

- loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu;
- mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu;
- vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele;
- leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel;
- tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna;
- kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi;
- on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi;

Kirjutamine

- kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid;

- kirjutab tahvlilt või õpikust ära;
- täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga;
- koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate;
- kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil;
- eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit;
- kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse;
- märgib kirjas õigesti täishäälikuid;
- teab peast võõrtähtedega tähestikku;
- alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga;
- kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes;
- kirjutab õigesti sõnade lõppu
 - -d (mida teed?), -te (mida teete?),
 - -sse (kellesse? millesse?),
 - -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?);
- kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena).

2.1.4.3. 3. klassi õppesisu, teadmised ja oskused

Kooliastme õpitulemused	Õppesisu
-------------------------	----------

	Kuulab mõtestatult eakohast teksti													
	Töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel													
	Mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele													
	Kasutab kõnes ja kirjas sobivalt lühivastuseid ning fereviklauseid													
	Kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda													
	Jutustab endast ning oma lähiümbruses toimimust													
	Loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ning mõistmisega													
	Mõistab muu hulgas lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti													
	Loeb eakohast ilu- ja ainekiriandust													
	Jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseria märksõnade vai kava toel													
	Kirjutab õpitud keelendite piires õigesti							X						
	Kasutab kirjutades õigeid tähekejusid ja – seoseid ning kirjutab loetava käekirjaõa													
	Hangib otstarbekohast teavet eri allikatest								X					
	Kasutab eakohaseid sõnaraamatuid													
														3.klass
														Suuline keelekasutus
														Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel.
X		X	X							X				Pikema suulise juhendi meeldejätmine ja selle järgi toimimine.
X	X		X					X		X				Kaaslase ja õpetaja juhtnõõride kuulamine, nende järgi toimimine.
X	X		X	X										Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja

														intonatsioon mõtte toetajana).	
X	X		X	X										Kuuldu ning nähtu kommenteerimine.	
												X		Fakti ja fantaasia eristamine.	
X							X							Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi või tabeli koostamine.	
X	X		X	X				X	X				X	Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine.	
X	X		X											Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.	
	X		X			X							X	Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus	
	X		X										X	X	Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine
			X							X					Häälde- ja intonatsiooniharjutused.
			X										X		Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust

													palumise, tänamise) valik suhtlemisel.	
			X								X		Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine.	
			X								X		Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.	
	X		X		X					X		X	Lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine.	
		X	X	X	X				X			X	X	Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.
X			X											Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.
			X											Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).
		X	X									X		Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.
			X		X				X			X		Jutustamine kuuldu, nähtu,

														läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
	X		X	X			X		X					Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.
	X		X										X	Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.
						X		X						Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmikas (mõtestatud) esitamine.
X	X		X	X										Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel
														Lugemine:
														Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).
	X					X		X						Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).
	X					X		X						Ladus ja automatiseerunud

														lugemine.
X	X		X											Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel.
	X					X		X						Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.
	X					X		X				X		Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.
	X					X		X				X		Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.
	X					X	X			X	X	X		Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine.
	X	X				X		X		X	X			Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.
	X		X			X		X		X	X	X		Loole alguse ja lõpu mõtlemine.

	X		X	X		X		X				X		Teksti teema ja peamõtte sõnastamine,
X	X	X	X	X		X		X				X		Tegelaste iseloomustamine.
	X					X		X						Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine.
	X					X		X				X		Riimuvate sõnade leidmine.
X	X					X		X						Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.
	X		X			X		X		X	X			Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.
								X						Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.
	X					X		X				X		Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri
	X					X		X				X		Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.
										X	X			Kirjutamise tehnika

														süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.
														Kirjutamine:
									X	X				Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine).
	X								X	X				Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.
	X								X	X		X		Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi.
	X								X	X	X	X		Oma kirjavea parandamine.
X									X	X				Etteütlemise järgi kirjutamine.
									X	X				Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
	X		X						X	X				Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbriku vormistamine.
									X		X	X		Tähestikuline järjekord.
									X		X			Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri.
									X	X	X	X		Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine,

														sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri.
									X	X	X	X		<i>k, p, t s-i</i> ja <i>h</i> kõrval. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes).
									X	X	X	X		<i>h</i> sõna alguses.
									X	X	X	X		Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.
									X	X				Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses, tuntumates kohanimedes.
									X	X				Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes..
									X	X				Poolitamise harjutamine
									X	X				Liitsõna.
									X	X				Nimi-, omadus- ja tegusõna.
									X	X				Ainsus ja mitmus.
									X	X				Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel.
									X	X				Mitmuse nimetava ning <i>sse-lõpulise sisseütleva</i> , <i>kaasütleva</i> ja <i>ilmaütleva</i> käände lõpu õigekirjutus.
									X	X				Olevik ja minevik.
									X	X				Pöördelõppude õigekirjutus.
									X	X				Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (<i>ma</i> , <i>sa</i> , <i>ta</i> ,

														me, te, nad, kes, kas, kus).
		X	X							X	X			Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause.
	X									X	X			Lause lõpumärgid.
										X				Koma kasutamine loetelus; <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.
X										X	X			Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.
	X									X			X	Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.
	X		X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.
	X		X				X		X	X	X		X	Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.
	X		X	X	X		X		X	X	X	X	X	Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu).

	X		X											Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.
			X	X	X				X	X	X	X	X	Sündmusest ja loomast kirjutamine.
	X		X			X				X	X	X	X	Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.
			X	X	X				X	X	X	X	X	Kirja kirjutamine.
X	X		X			X				X				Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.

Õpitulemused

Suuline keelekasutus

Õpilane:

- 1) kasutab baassõnavara ja teeb mõningaid hääldus-, sõnavara ja keelestruktuurilisi vigu;
- 2) vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ja lühivastuseid;
- 3) annab küsimustele toetudes arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse põhisisu;
- 4) avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta, märkab erinevusi ja sarnasusi ning kirjeldab neid;
- 5) leiab väljendumiseks lähedase ja vastandtähendusega sõnu, oskab parafraseerida lauseid;
- 6) oskab suhtlusolukordades küsida, paluda, selgitada, keelduda, vabandust paluda, tänada tehes mõningaid keelevigu;
- 7) mõtleb loole alguse ja lõpu;
- 8) esitab peast luuletuse või lühiteksti.

Lugemine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti osaliselt mõistes;
- 2) loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;
- 3) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- 4) vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta;
- 5) oskab koostada skeemi, pildiseeria või tabeli loetu kohta;
- 6) eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ja keeldu;
- 7) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna ja kirja;
- 8) mõistab tabelleid, diagramme, skeeme ja tingimärke;

- 9) on lugenud läbi vähemalt 10 eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatutest, täidab lugemispäevikut;
- 10) teab nimetada mõnd eesti ja välismaist lastekirjanikku.

Kirjutamine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- 2) kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti maha, paigutab teksti korrektselt paberile ning vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt;
- 3) eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset;
- 4) eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid;
- 5) märgib kirjas õigesti häälikuid ja kaashäälikuühendit, käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ning tunnuseid;
- 6) kirjutab õigesti asesõnu;
- 7) kirjutab õige sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;
- 8) kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
- 9) piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
- 10) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ning kontrollib kirjutatut näidise põhjal (30–40 sõna);
- 11) koostab kutse, õnnitluse, teate
- 12) kirjutab eakohase pikkusega ümberjutustusi
- 13) kirjutab loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava abil;
- 14) teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses;

2.1.5. Õppe- kasvatuseesmärgid II kooliastmes

II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb õpitud tekstiliike ning nende kasutamise võimalusi;
- 2) oskab teha kuuldust ja loetust kokkuvõtet nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 3) oskab koostada õppetööks ja eluks vajalikke tekste ning neid korrekselt vormistada;
- 4) tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe ja esineb suuliselt;
- 5) suhtleb eesmärgipäraselt ja valib kontekstile vastava suhtluskanali, kuulab eesmärgistatult;
- 6) tunneb eesti õige kirja aluseid ja põhireegleid;
- 7) oskab kasutada ÕSi ja interaktiivseid õigekeelsusallikaid.

2.1.6. Õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

II kooliastmes

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) oskab juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali valida;
- 1) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning avaldab arvamust;
- 2) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;
- 3) oskab oma seisukohta põhjendada ja vajaduse korral sellest taganeda;
- 4) oskab teha kuuldu ja loetu kohta nii suulist kui ka kirjalikku kokkuvõtet.

Teksti vastuvõtt

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunneb õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutabelisi ning huvivaldkondade tekste;
- 3) võrdleb tekste, esitab küsimusi ja avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte;
- 4) kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid.

Tekstiloome

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet;
- 2) koostab ning peab lühikese ettekande;
- 3) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe;
- 4) jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult;
- 5) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
- 6) avaldab viisakalt ja olukorrast lähtudes arvamust sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju;
- 8) vormistab kirjalikud tekstid korrektselt;
- 9) kasutab tekste luues ja seostades omandatud keele- ja tekstimõisteid.

Õigekeelsus ja keelehoole

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpuhte ja lihtvormide kasutust ning järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
- 2) moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid, ja lihtsamaid liitlauseid;
- 3) oskab kasutada veebi- ja pabersõnaraamatut sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks;
- 4) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ning tekste analüüsides ja hinnates.

Lauseõpetus ja õigekiri.

1. Tunneb lihtsamaid lause laiendamise võimalusi.
2. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamist koondlauses.
3. Oskab kasutada koondlauseid tekstis.
4. Lihtlause. Oskab kirjavahemärgistada lihtlauseid.
5. Teab küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
6. Liitlause. Oskab siduda lihtlauseid liitlauseks.
7. Tunneb ära sidesõnu ja sidesõnata liitlauseid.
8. Oskab kirjavahemärgistada kahe järjestikuse osalausega liitlauseid.
9. Teab, mis on otsekõne ja saatelause ja oskab otsekõne kirjavahemärgistada.

10. Teab otsekõne kasutamise võimalusi.

11. Teab, mis on üte ja seda kirjavahemärgistada.

Muud õigekirjateemad.

1. Teab suure- ja väikese algustähe reegleid.

2. Tunneb tekstis ära üldkasutatavaid lühendeid ning nende õigekiri.

3. Lühendite lugemine

2.1.6.1. 4. klassi eesti keele ja kirjanduse õppesisu, teadmised ja oskused

Ainepädevused	Õppesisu
---------------	----------

Hankida teavet erinevatest allikatest, kasutada sõnaraamatuid ja käsiraamatuid; leida raamatukogust soovitud raamatut
Rakendada häälikuõigekirja, suure ja väikese algustähe ning kokku- ja lahkukirjutamise olulisemaid põhimõtteid
Tunda tekstis ära nimi-, omadus- ning tegusõnad; ainsust ja mitmuse, olevikku ja minevikku;
Moodustada ja kirjavahemärgistada lihtlauseid, lihtsamaid liitlauseid; kasutada õigesti siduvaid sõnu; moodustada otsekõnet ja ütet.
Leida sünonüüme, antonüüme ja kasutada neid tekstis.
Jutustada ja kirjutada sündmusest; kirjeldada; väljendada oma arvamust; edastada teavet selgelt ja ühemõtteliselt; eristada tõepärasest fantaasiast.
Alustada vestlust, kaasvestlejat kuulata ja sobivalt jätkata.
Loetust ja kuuldust olulist leida, seda oma sõnadega edasi anda ning saadud teavet kasutada; tekstiga iseseisvalt töötada: esitada teksti kohta küsimusi, küsimustele teksti põhjal vastata.
Teksti ette lugeda, jutustada tekstilähedaselt ja kokkuvõtlikult; pildi põhjal jutustada ja pilti kirjeldada; lihtsa tabeli sisu sõnadega kokku võtta.
Eristada kirjandusliike: proosa, luule; sõnastada luuletuse teemat, kirjeldada meeleolu.
Nimetada muinasjutu iseloomulikke jooni.
4.klass

											Suuline ja kirjalik suhtlus.
						X	X				Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ning kirjalikus tekstis.
						X	X			X	Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.
					X	X	X			X	Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse esitamine.
						X	X			X	Suuline arvamused ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.
						X	X			X	Küsimustele vastamine, esitus ja tutvustus.
						X	X			X	Väite põhjendamine
						X	X				Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg.
								X			Kaaslase täiendamine ja parandamine.
								X			Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.

								X		X	Klassivestlus, diskussioon
								X		X	Virtuaalkeskonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus.
								X	X		E-kiri.
											Teksti vastuvõtt. Eesmärgistatud lugemine.
								X			Trükised (raamatud), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine.
								X			Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine
X								X			Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuldu konspekterimine
								X		X	Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid.
								X	X		Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.

								X		X	Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.
											Kirjandustekstid
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, loomateemaline ilukirjanduslik ja aimejutt, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.
					X		X				Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht ja aeg ning tegelased.
					X		X				Tegelaste käitumise motiivide analüüs.
					X		X				Luuletuse mõtestatud lugemine (meeleolu, laad).
											Väärtused ja kõlblus.
X					X		X				Enesehinnang.
					X		X				Ausus enese ja teiste vastu.
					X		X				Iseenda ning teiste vajadused ja huvid..
X					X		X				Arusaamine heast ja halvast

					X		X			X	Õiglus ja ebaõiglus.
					X		X				Kiiduväärne ja taunitav.
					X		X				Erinevus teistest.
					X	X	X			X	Minu hobid ja huvid.
					X		X	X			Minu tervis ja tulevik.
					X						Rikkuse ja vaesusega seotud probleemid.
			X		X						Kohustused ja vastutus.
					X					X	Üksiolek ja hirmud
											Kodus ja koolis
					X		X			X	Perekond. Kodu turvalisus.
	X		X		X						Vägivald kodus.
	X				X						Armastus oma kodu ja koduste vastu.
	X				X						Suhted vanemate, kasuvanemate ning vanavanematega.
	X				X						Suhted õdede, vendade, teiste lähisugulastega.
					X						Poiste ja tüdrukute suhted.
X	X				X						Sallivus teistsuguste inimeste suhtes.

	X				X						Abivajaja ja aitaja.
X				X	X						Nohiklikkus ja tõrjutus.
X				X	X						Piir oma ja võõra vahel.
X				X	X						Piir lubatu ja lubamatu vahel.
											<i>Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus.</i>
		X			X						Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale.
		X			X						Matkamine kodukohas ning reisimine kaugetes maades.
	X	X			X						Kultuuride mitmekesisus.
		X			X						Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
		X			X						Käitumine eri kultuuriruumides. Külalislahkus.
			X		X						Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.
			X		X						Kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad.
											<i>Mängiv inimene.</i>
					X						Ringmängud ja mängulust.

X			X		X					Sõnamängud.
						X				Teatri võlumaailm. Leidlik probleemide lahendamine.
						X				Iluelamused.
						X				Loominguline koostöö.
						X				Mängult ja päriselt.
						X				Põhjendatud ja põhjendamata riskid
						X				Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng.
						X				Minu osa looduse hoidmisel.
						X				Austav suhtumine elus- ja eluta loodusesse.
						X			X	Hädasolija aitamine.
						X				Lemmikloomad ning vastutus nende eest.
						X				Aastaaegade omanäolisus
					X	X				Kodanikuühiskond ja rahvussuhted.
						X	X			Minu juured.

X											Seos mineviku, oleviku ja tuleviku vahel.
		X	X								Traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse.
			X					X			Suhtumine keelde.
			X			X	X				Kodupaiga keel.
			X			X		X			Suhted teiste rahvustega
											<i>Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon.</i>
X			X								Avastamisrõõm ja õpikogemused.
X			X								Tänapäevased teabe otsimise ja edastamise võimalused.
X			X								Internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas.
			X								Internet kui ohuallikas.
X			X	X							Käitumine suhtlusportaalides.

			X							Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.
			X							Tekstiloome. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
			X							Lühiettekande esitamine.
			X							Suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, avaldamine, tagasiside saamine.
			X							Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand.Puhtand.
			X							Lisateabe otsimine. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal.
			X							Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.
			X							Lühiettekanne, esitus internetist või teatmeteostest leitud

										info põhjal.
			X							Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
			X							Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.
			X							Eseme, olendi ja inimese kirjeldamine.
			X							Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
			X							Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
				X		X				Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine ning kirjutamine.
				X		X				Jutustuse ülesehitus.
				X		X				Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.
				X		X				Sidus lausestus.

				X		X					Otsekõne jutustuses.
				X		X					Minavormis jutustamine.
				X		X					Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje eristamine.
				X		X					Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.
X		X	X								Luuletuse kirjutamine.
			X		X						Õigekeelsus ja keelehoole. Kirjakeel, argikeel ja murdekeel.
			X								Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud.
			X		X						Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Suluga ja suluta häälikud.
		X	X								Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> -i õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).
				X							Liidete <i>gi</i> ja <i>ki</i> õigekiri.

		X		X						Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri..
				X				X		Tähtede <i>f</i> ja <i>š</i> õigekiri.
				X		X	X			Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist)
				X		X		X		Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).
X		X		X						Võõrtähed ja -häälikud. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel.
X				X						<i>gi-</i> ja <i>ki-</i> liite õigekiri.
X				X						Sõnavaraõpetus. Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng.
X				X						Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine.
				X						Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides.
X				X						Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi.

			X		X			X			Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund.
			X		X						Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist).
			X		X						Vormiõpetus ja õigekiri. Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad.
			X	X	X			X			Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ning mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.
			X		X	X					Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna.
			X		X			X			Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X		X						Ainsus ja mitmus

			X		X						Omadussõna käänamine koos nimisõnaga, <i>lik-</i> ja <i>ne-</i> liiteliste omadussõnade käänamine ning õigekiri.
			X	X	X			X			Omadussõnade võrdlusastmed.
			X		X	X					Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited.
			X		X	X					Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i> liitelised omadussõnad).
											Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.
			X		X			X			Põhi- ning järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
			X		X						Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine.
			X		X						Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ning numbritega, nende lugemine.
			X	X	X			X			Arvsõnade kasutamine tekstis.
			X		X	X					Sõnaraamatute kasutamine käandsõna põhivormide kontrollimiseks.

			X		X			X			Lauseõpetus ja õigekiri. Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.
			X		X						Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses.
			X		X						Koondlause kasutamine tekstis.
			X	X	X			X			Lihtlause kirjavahemärgid.
			X		X	X					Lihtlausete sidumine liitlauseks.
			X		X			X			Liitlause kirjavahemärgid.
			X		X						Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
			X		X						Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.
			X	X	X			X			Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine.
			X		X	X					Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ning järel. Otsekõne kirjavahemärgid.

4.klassi õpitulemused Suuline ja kirjalik Õpitulemused Õpilane: 1) esitab ja loetu											Otsekõne kasutamise võimalusi.	suhtlus kuuldu kohta
			X		X			X			Üte ja selle kirjavahemärgid.	
			X		X						Muud õigekirjateemad. Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed, teoste pealkirjad.. Ajaloosündmused. Ametinimetused ja üldnimetused. Perioodikaväljaanded.	
			X		X						Üldkasutatavad lühendid. Lühendite lugemine.	

- küsimusi ning avaldab arvamust;
 2) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;

Teksti vastuvõtt

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunneb õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;
- 3) võrdleb tekste, esitab küsimusi ja avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte;
- 4) kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid.

Tekstiloome

Õpitulemused

Õpilane:

- 5) leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet;
- 6) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe;

- 7) jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult;
- 8) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
- 9) avaldab viisakalt ja olukorrast lähtudes arvamust sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 10) kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju;
- 11) vormistab kirjalikud tekstid korrektselt;
- 12) kasutab tekste luues ja seostades omandatud keele- ja tekstimõisteid.

Õigekeelsus ja keelehoole

Õpitulemused

Õpilane:

1. tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide lihtvormide kasutust ning järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
2. moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid, ja lihtsamaid liitlauseid;
3. rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ning tekste analüüsides ja hinnates.

Lauseõpetus ja õigekiri.

1. Tunneb lihtsamaid lause laiendamise võimalusi.
2. Lihtlause. Oskab kirjavahemärgistada lihtlauseid.
3. Teab küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
4. Tunneb ära sidesõnu ja sidesõnata liitlauseid.
5. Teab, mis on otsekõne ja saatelause ja oskab otsekõne kirjavahemärgistada.
6. Teab otsekõne kasutamise võimalusi.

Muud õigekirjateemad.

1. Teab suure- ja väikese algustähe reegleid.
2. Tunneb tekstis ära üldkasutatavaid lühendeid ning nende õigekiri.
4. Lühendite lugemine

2.1.6.2. 5. klassi õppesisu, teadmised ja oskused

5. klass

	hankida teavet erinevatest allikatest, kasutadesõnaraamatuidja käsiraamatuid; leida raamatukogust
	rakendada häälikuõigekirja, suure ja väikese algustähe ning kokku- ja lahkukirjutamise olulisemaid põhimõtteid;
	tunda tekstis ära nimi-, omadus-, arv-, ase- ning tegusõnad; õigesti kasutada käände- ja pöördvorme, ainsust ja mitmuse.
	moodustada ja kirjavahemärgistada lihtlauseid, sh koondlauseid, ning lihtsamaid
	leida sünonüüme ja kasutada neid tekstis korduvuste vältimiseks; kasutada tavalühendeid; vormistada kirjalikku
	jutustada ja kirjutada sündmusest; kirjeldada; väljendada
	koostada kirja; vormistada ümbrikku;
	alustada vestlust, kaasvestlejat kuulata ja vestlust sobivalt
X	loetust ja kuuldust olulist leida, seda oma sõnadega edasi anda ning saadud teavet
	lugemispala kavastada; teksti ette lugeda, jutustada tekstilähedaselt ja kokkuvõtlikult; pildi põhjal jutustada ja pilti kirjeldada; lihtsa tabeli sisu sõnadega kokku võtta;
	eristada kirjandusliike: proosa, luule, draama; sõnastada luuletuse teemat, kirjeldada meeleolu.
	nimetada muinasjutu, muistendi, kõnekäänu, seiklusjutu iseloomulikke jooni.
Suuline ja kirjalik suhtlus.	← 5.klass muuta

											Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg.
											Kaaslase täiendamine ja parandamine.
							X				Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.
							X	X			Klassivestlus, diskussioon
								X			Virtuaalkeskkonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus.
								X			E-kiri.
							X	X			Teksti vastuvõtt. Eesmärgistatud lugemine.
							X	X	X		Trükised (raamatud), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine.

X									X	X		Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine
		X										Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekteerimine
		X	X									Raadio- ja teleaadete eripära, vormid ning liigid.
X			X							X		Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.
X			X									Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.
X		X	X							X		Põhjendatud ja põhjendamata riskid

		X	X	X						X	X	Tekstiloom. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
			X	X						X	X	Lühiettekande esitamine.
										X	X	Suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, avaldamine, tagasiside saamine.
								X		X	X	Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand.Puhtand.
								X	X			Lisateabe otsimine. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.
								X	X			Lühiettekanne, esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal.

											Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje eristamine.
							X	X			Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.
								X			Luuletuse kirjutamine.
								X			Õigekeelsus ja keelehoole. Kirjakeel, argikeel ja murdekeel.
							X	X			Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud.
											Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Suluga ja suluta häälikud.
								X			Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> -i õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).
											Liidete <i>gi</i> ja <i>ki</i> õigekiri.

								X	X			Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri..
									X			Tähtede <i>f</i> ja <i>š</i> õigekiri.
X												Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist)
X	X											Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).
X	X											Võõrtähed ja -häälikud. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel.
	X											<i>gi-</i> ja <i>ki-</i> liite õigekiri.
	X											Sõnavaraõpetus. Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng.
X	X											Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine.

X	X											Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides.
X	X											Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi.
X				X								Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund.
X				X								Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist).
X				X								Vormiõpetus ja õigekiri. Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad ja muutumatud sõnad.
X		X										Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine.
												Tegusõna pööramine ainsuses ning mitmuses. kasutamine tekstis.

												Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi moodustamine
X		X										Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna.
X		X										Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X		X										Ainsus ja mitmus
X	X											Omadussõna käänamine koos nimisõnaga, <i>lik-</i> ja <i>ne-</i> liiteliste omadussõnade käänamine ning õigekiri.
X	X											Omadussõnade võrdlusastmed.
X												Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited.
X												Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i> liitelised omadussõnad).
												Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.

X												Põhi- ning järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X												Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine.
X			X									Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ning numbritega, nende lugemine.
X			X									Arvsõnade kasutamine tekstis.
			X									Sõnaraamatute kasutamine käandsõna põhivormide kontrollimiseks.
			X									Lauseõpetus ja õigekiri. Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.
			X									Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses.
X			X									Koondlause kasutamine tekstis.

X			X											Lihtlause kirjavahemärgid.
X														Lihtlausete sidumine liitlauseks.
X														Liitlause kirjavahemärgid.
				X										Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
				X	X									Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.
					X									Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine .
					X									Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ning järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi.
				X	X									Üte ja selle kirjavahemärgid.

				X	X	X								Muud õigekirjateemad. Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed, teoste pealkirjad.. Ajaloosündmused. Ametinimetused ja üldnimetused. Perioodikaväljaanded.
					X	X								Üldkasutatavad lühendid. Lühendite lugemine.

5. klassi õpitulemused

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) oskab juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali valida;
- 2) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning avaldab arvamust;
- 3) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;
- 4) oskab oma seisukohta põhjendada ja vajaduse korral sellest taganeda;
- 5) oskab teha kuuldu ja loetu kohta nii suulist kui ka kirjalikku kokkuvõtet.

Teksti vastuvõtt

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunneb õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;
- 3) kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid.

Tekstiloomed

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet;
- 2) koostab ning peab lühikese ettekande;
- 3) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe;
- 4) jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult;
- 5) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
- 6) avaldab viisakalt ja olukorrast lähtudes arvamust sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) vormistab kirjalikud tekstid korrektselt;
- 8) kasutab tekste luues ja seostades omandatud keele- ja tekstimõisteid.

Õigekeelsus ja keelehoole

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja lihtvormide kasutust ning järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
- 2) moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid, ja lihtsamaid liitlauseid;
- 3) oskab kasutada veebi- ja pabersõnaraamatut sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks;
- 4) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ning tekstide analüüsidest ja hinnates.

Lauseõpetus ja õigekiri

1. Tunneb lihtsamaid lause laiendamise võimalusi.
2. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamist koondlauses.
3. Oskab kasutada koondlauseid tekstis.
4. Lihtlause. Oskab kirjavahemärgistada lihtlauset.
5. Teab küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
6. Liitlause. Oskab siduda lihtlauset liitlauseks.
7. Tunneb ära sidesõnu ja sidesõnata liitlauseid.
8. Oskab kirjavahemärgistada kahe järjestikuse osalausega lihtlauset.
9. Teab, mis on otsekõne ja saatelause ja oskab otsekõne kirjavahemärgistada.
10. Teab otsekõne kasutamise võimalusi.
11. Teab, mis on üte ja seda kirjavahemärgistada.

Muud õigekirjateemad

1. Teab suure- ja väikese algustähe reegleid.
2. Tunneb tekstis ära üldkasutatavaid lühendeid ning nende õigekiri.
3. Lühendite lugemine

2.1.6.3. 6. klassi õppesisu, teadmised ja oskused

Ainepädevused	Õppesisu
<p>hankida teavet erinevatest allikatest, kasutada sõnaraamatuid ja käsiraamatuid; leida raamatukogust soovitud raamatut;</p> <p>rakendada häälikuõige kirja, suure ja väikese algustähe ning kokku- ja lahku kirjutamise ohulisemaid nõuandähteid;</p> <p>tunda tekstis ära nimi-, omadus-, arv-, ase- ning tegusõnad; õigesti kasutada käände- ja pöördevorme, ainsust ja mitmuseid, moodustada ja kirjavahemärgistada lihtlauseid, sh koondlauseid ning lihtsamaid</p> <p>leida sünonüüme ja kasutada neid tekstis korduvuste väikimiseks; kasutada tavakühendeid; vormistada kirjalikku jutustada ja kirjutada sündmusest; kirjeldada; väljendada oma arvamust; edastada</p> <p>koostada kirja; vormistada ümbrikku;</p> <p>alustada vestlust, kaasvestlejat kuulata ja vestlust sobival viisil</p> <p>X loetust ja kuuldust olulist leida, seda oma sõnadega edasi anda ning saadud teavet</p> <p>lugemispala kavastada; teksti ette lugeda, jutustada tekstilähedaselt ja kokkuvõtlikult; pildi põhjal jutustada ja sõnades kirjeldada; liikuda teksti ajavahemike, lüheteade, lause, sisse- ja väljenduste vahel; kirjeldada meeleolu;</p> <p>eristada kirjandusliike: proosa, luule, draama; sõnastada luuletuse teemat, kirjeldada meeleolu;</p> <p>nimetada muinasjutu, muistendi, kõnekäänu, seiklusjutu</p>	6.klass
Suuline ja kirjalik suhtlus.	

		X										Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ning kirjalikus tekstis.
		X	X					X				Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.
			X					X				Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse esitamine.
			X					X				Suuline arvamuse avaldamine ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.
		X	X					X	X			Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus.
		X	X	X					X		X	Väite põhjendamine
			X	X					X			Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg.
								X	X			Kaaslase täiendamine ja parandamine.

								X	X	X		Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.
									X	X		Klassivestlus, diskussioon
									X			Virtuaalkeskkonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused, ohud, privaatsus ja avalikkus.
									X			E-kiri.
								X	X			Teksti vastuvõtt. Eesmärgistatud lugemine.
								X	X	X		Trükised (raamatud), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine.
X									X	X		Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine
X	X											Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekteerimine

X	X											Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid.
X	X									X		Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.
X												Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine.
X										X		Põhjendatud ja põhjendamata riskid
										X	X	Tekstiloome. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
										X	X	Lühiettekande esitamine.
										X	X	Suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, avaldamine, tagasiside saamine.
							X			X	X	Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus. Mustand.Puhtand.

								X	X			Lisateabe otsimine. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega, selle rakendamine konkreetsest tööülesandest lähtuvalt.
								X	X			Lühiettekanne, esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal.
								X	X			Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
								X	X			Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.
								X				Eseme, olendi ja inimese kirjeldamine.
			X	X								Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.
			X	X								Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.

			X	X					X			Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine ning kirjutamine.
			X						X			Jutustuse ülesehitus.
									X			Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.
		X	X									Sidus lausestus.
		X	X					X	X			Otsekõne jutustuses.
		X	X									Minavormis jutustamine.
		X										Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje eristamine.
								X	X			Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.
									X			Luuletuse kirjutamine.
									X			Õigekeelsus ja keelehoole. Kirjakeel, argikeel ja murdekeel.
								X	X			Häälikuõpetus ja õigekiri Tähestik. Täis- ja kaashäälikud.

		X	X									Helilised ja helitud häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend. Suluga ja suluta häälikud.
		X	X						X			Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval. <i>h</i> õigekiri. <i>i</i> ja <i>j</i> -i õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad).
		X	X									Liidete <i>gi</i> ja <i>ki</i> õigekiri.
		X						X	X			Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri..
									X			Tähtede <i>f</i> ja <i>š</i> õigekiri.
X												Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist)
X	X											Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).
X	X											Võõrtähed ja -häälikud. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel.
	X											<i>gi</i> - ja <i>ki</i> -liite õigekiri.

	X											Sõnavaraõpetus. Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng.
X	X											Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine.
X	X											Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides.
X	X											Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi.
X				X								Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, liitsõna tähendusvarjund.
X				X								Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka internetivariandist).
X				X								Vormiõpetus ja õigekiri. Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad ja muutumatud sõnad.

X		X										Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ning mitmuses. Tegusõna oleviku- ja minevikuvormi kasutamine tekstis.
X		X										Käändsõna. Käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna.
X		X										Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X		X										Ainsus ja mitmus
X	X											Omadussõna käänamine koos nimisõnaga, <i>lik-</i> ja <i>ne-</i> liiteliste omadussõnade käänamine ning õigekiri.
X	X											Omadussõnade võrdlusastmed.
X												Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited.
X												Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (<i>ne-</i> ja <i>line-</i> liitelised omadussõnad).

												Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.
X												Põhi- ning järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X												Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine.
X			X									Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ning numbritega, nende lugemine.
X			X									Arvsõnade kasutamine tekstis.
			X									Sõnaraamatute kasutamine käandsõna põhivormide kontrollimiseks.
			X									Lauseõpetus ja õigekiri. Lause. Alus ja öeldis. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi.
			X									Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses.
X			X									Koondlause kasutamine tekstis.
X			X									Lihtlause kirjavahemärgid.

X												Lihtlausete sidumine liitlauseks.
X												Liitlause kirjavahemärgid.
							X					Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
			X	X								Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.
			X	X			X					Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine.
			X	X			X					Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ning järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi.
			X									Üte ja selle kirjavahemärgid.
							X					Muud õigekirjateemad. Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isiku- ja kohanimed, teoste pealkirjad.. Ajaloosündmused. Ametinimetused ja üldnimetused. Perioodikaväljaanded.

X	X		X	X									Üldkasutatavad lühendid. Lühendite lugemine.
---	---	--	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	---

6.klassi õpitulemused

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) Oskab juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali valida;
- 5) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning avaldab arvamust;
- 6) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;
- 7) oskab oma seisukohta põhjendada ja vajaduse korral sellest taganeda;
- 8) oskab teha kuuldu ja loetu kohta nii suulist kui ka kirjalikku kokkuvõtet.

Teksti vastuvõtt

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) Tunneb õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;
- 3) võrdleb tekste, esitab küsimusi ja avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte;
- 4) kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid.

Tekstilooime

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) leiab juhendamise abil tekstilooimeks vajalikku teavet;
- 2) koostab ning peab lühikese ettekande;
- 3) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe;
- 4) jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult;
- 5) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
- 9) avaldab viisakalt ja olukorras lähtudes arvamust sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 10) kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju;
- 11) vormistab kirjalikud tekstid korrektselt;
- 12) kasutab tekstete luues ja seostades omandatud keele- ja tekstimõisteid.

Õigekeelsus ja keelehoole

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) Tunneb eesti keele hääliküsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja lihtvormide kasutust ning järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
- 2) moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid, ja lihtsamaid liitlauseid;
- 3) oskab kasutada veebi- ja pabersõnaraamatut sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks;
- 4) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstilooimes ning tekstide analüüsisides ja hinnates.

Lauseõpetus ja õigekiri.

- 1) tunneb lihtsamaid lause laiendamise võimalusi;
- 2) korduvate lause liikmete kirjavahemärgistamist koondlauseis;
- 3) oskab kasutada koondlauseid tekstis.
- 4) Lihtlause. Oskab kirjavahemärgistada lihtlauseid.
- 5) Teab küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ning nende kasutamine.
- 6) Liitlause. Oskab siduda lihtlauseid liitlauseks.

- 7) Tunneb ära sidesõnu ja sidesõnata liitlauseid.
- 8) Oskab kirjavahemärgistada kahe järjestikuse osalausega liitlause.
- 9) Teab, mis on otsekõne ja saatelause ja oskab otsekõne kirjavahemärgistada.
- 10) Teab otsekõne kasutamise võimalusi.
- 11) Teab, mis on üte ja seda kirjavahemärgistada.

Muud õigekirjateemad.

- 1) Teab suure- ja väikese algustähe reegleid.
- 2) Tunneb tekstis ära üldkasutatavaid lühendeid ning nende õigekiri.
- 3) Lühendite lugemine

III kooliaste

2.1.7. Eesti keele õppe- ja kasvatusesmärgid III kooliastmes

III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) tuleb toime eesti kirjakeelega tavasuhthluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides;
- 2) suhtleb eesmärgipäraselt ja valib sobiva suhtluskanali, väljendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ning selgelt;
- 3) järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
- 4) kuulab ja loeb arusaamisega eri liiki tekste, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning avaldab arvamust, vahendab loetut ja kuuldut suuliselt ning kirjalikult;
- 5) tunneb tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi ning oskab eesmärgipäraselt eri liiki tekstide koostamiseks ja esitamiseks valmistuda;
- 6) koostab eri liiki tekste ja vormistab need korrektselt;
- 7) avaldab arvamust põhjendatult ja keeleliselt korrektselt;
- 8) mõistab eesti keele tähtsust rahvuskultuuris ning hea keeleoskuse vajalikkust;
- 9) hindab meediat ja internetist leitud asjakohast teavet kriitiliselt ning kasutab seda sihipäraselt;
- 10) kasutab sõna- ja käsiraamatuid ning leiab õigekeelsusabi internetiallikatest.

2.1.8 Õppitulemused ja õppesisu III kooliastmes

III kooliastmes

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) oskab oma seisukohti väljendada ning sõnastab vajaduse korral eriarvamuse;
- 2) esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
- 3) oskab kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis kokku võtta;
- 4) oskab nii suhtlust kui ka teemasid algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada;
- 5) oskab eakohastel teemadel arutleda ja probleemülesandeid lahendada ning osaleb diskussioonides;
- 6) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.

Teksti vastuvõtt

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunneb peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
- 3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist;
- 4) suudab kasutatud keelevahendite kohta järeldusi teha ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina;
- 5) seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli;
- 6) oskab tekstede võrrelda; osutab, mis tekstis on arusaamatuks jäänud; suudab teksti kohta küsimusi ja vastuväiteid esitada, arvamust avaldada, teksti vahendada ja kokku võtta, kommenteerida, tõlgendada ning oma kogemuse ja mõtetega seostada;
- 7) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, seoste loomisel ning tekstile reageerides.

Tekstiloomed

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis;
- 2) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe;
- 3) oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
- 4) oskab eesmärgipäraselt kirjutada, eri liiki tekstede (referaat, kirjand, kommentaar, arvamuseavaldus, elulugu, avaldus, seletuskiri) korrektselt vormistada ning suuliselt esitada;
- 5) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga, vahendab kuulnud ja loetud tekstede sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale;
- 6) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) oskab kasutada omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekstes luues kui ka seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest ning tajub eesti keele eripära, suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi;
- 2) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid, oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektoori;
- 3) tuleb eesti kirjakeelega toime tava suhtluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides;
- 4) teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni, tunneb keelendite stiiliväärtust, kasutab ja mõistab tekstis keelendeid;
- 5) teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni, kasutab tekstede koostades tavakohtast ülesehitust ning vormistust;
- 6) teab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest;
- 7) teab eesti kirjakeele arengu etappe ja eesti keele murdeid.

Lauseõpetus ja õigekiri.

1. Tunneb lause suhtluseesmärke
2. Oskab määrata lauseliikmeid: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend.
3. Suudab kirjavahemärgistada korduvate, eri- ja samaliigiliste lauseliikmeid ning täiendeid,
4. Tunneb koondlausereegleid.
5. Suudab kirjavahemärgistada lisandit ja ütet ning oskab kasutada lauses.
6. Eristab liht- ja lihtlauset. Teab lihtlause õigekirja.
7. Rindlause. Teab rindlause osalause ühendamise võimalusi, oskab rindlauset kirjavahemärgistada.

8. Teab, mis on põimlause, pea- ja kõrvallause, põimlause õige kirja.
9. Teab, mis on segaliitlause, lauselühend, lauselühendi õige kirja.
10. Oskab lauselühendit asendada kõrvallausega.
11. Tunneb liht- ja liitlause sõnajärge.
12. Oskab eristada otsekõnet, kaudkõnest ning tsitaadist. Suudab muuta otsekõnega lauset kaudkõneks.

Muud õigekirjateemad.

- 1) Tunneb algustähe õige kirja.
- 2) Suudab tsitaatsõnu kirjas märkida.
- 3) Teab võõrnimede õige kirja ja vormimoodustuse võimalusi.
- 4) Teab lühendamise põhimõtteid ja õigekirjareegleid.
- 5) Oskab lühendeid käänata.
- 6) Arvuti keelekorrektori kasutamine.

2.1.8.1. 7. klassi lõpetaja teadmised ja oskused

7.klassi õpitulemused								Õppesisu
					kirjutab eri liiki tekste ja vormistab need korrektsealt	kasutab sõna- ja käsiraamatuid ning leiab õigekelsusabi veebiallikatest	Tunneb õigekelsus reegleid, oskab neid leida tekstis ja kasutada nii suulisest kui ka kirjalikus tekstis	III aste 7. klass
					leiab asjakohast teavet meediast ja internetist, hindab seda kriitiliselt ning kasutab sihipäraselt	tunneb tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi ning oskab eesmärgipäraselt valmistada eri liiki tekstide koostamiseks ja esitamiseks		
					kuulab ja loeb arusaamisega eri liiki tekste, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; vahendab loetu ja kuuldu suuliselt ning kirjalikult;	osaleb diskussioonides ja rühmatöös, avaldab oma arvamust põhjendatult ja keeleliselt korrektsealt		1. Suuline ja kirjalik suhtlus
X			X		õppides; järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid	suhtleb eesmärgipäraselt, valib konteksti sobiva suhtluskanaali; vahendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ja selgelt		Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid.
		X		X	õppides; järgib kirjutades eesti kirjakeelega isiklikus ja avalikus elus ning edasi			Erinevates
					õppides; järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid			

											kommenteerimine vestlusingis.
X	X				X						Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.
					X						2. Teksti vastuvõtt
					X						Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine.
					X			X			Kõne kuulamine ning märkmete tegemine.
					X			X			Konspekteerimine.
					X			X			Kõne põhjal küsimuste esitamine.
					X			X			Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval.
X	X				X			X			Põhilised meediakanalid.
X	X				X			X			Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.
X	X				X			X			Meediatekstide põhiliiigid: uudislugu, arvamyslugu.
X	X				X			X			Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri
X					X						Televisioon ning raadio.
X	X				X			X			Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega-fotoga
											3. Tekstiloom
X								X			Teabe edastamine ning seostamine konkreetse teema piires.

										X										Uudise kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest.
									X											Uudise pealkirjastamine.
									X	X										Uudise ülesehitus ja pealkiri.
									X	X										Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik.
X																				Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel suhtlusesmärgide järgi.
X																				Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.
X																				Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine.
X																				Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.
X											X									Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.
X											X									4. Õigekeelsus ja keelehoole
X											X									Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule)
X											X									Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad.

		Häälikuõpetus ja õigekiri		
X	X	X	X	Veaohtrliku häälikuõigekirjaga sõnad.
X	X	X	X	Häälikute liigitamine.
X	X	X	X	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades.
X	X	X	X	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.
X	X	X	X	Silbitamine, pikk ja lühike silp.
X	X	X	X	Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.
X	X	X	X	Õigehääldus: rõhk ja välde. VäLTE ja õigekirja seosed.
X	X	X	X	Omasõnad ja võõrsõnad.
X	X	X	X	Veaohtrlike võõrsõnade õigekiri.
X	X	X	X	Õigekelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariantidist) õigekirja ning õigehäälduse kontrollimine.
				Sõnavaraõpetus
X	X	X	X	Sõna ja tähendus.
X	X	X	X	Sõnastuse rikastamine, sünonüümide tähendusvarjundid.

X					X				X	Fraseologismid, nende stiilivärving.
X					X				X	Vormiõpetus ja õigekiri
X					X				X	Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad)
X					X				X	Sõnaliikide funktsioon.
X					X				X	Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.
X					X				X	Tegusõna astmevaheldus ja sõnavormid.
X					X				X	Õige pöördvormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust.
					X				X	Liit-, ühend- ja väljendtepusõna.
									X	Tegusõnade kokku- ja lahukikirjutamine.
X					X				X	Käändsõnad. Käänetevahelised seosed.
X					X				X	Veaohtlikud käändevormid.
X					X				X	Käändsõna astmevaheldus: veaohtlikud käändsõnad ja sõnavormid.
X					X				X	Käändsõnade kokku- ja lahukikirjutamine
X					X				X	Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad,

																				kellaajad.
																				Määr- ja kaassõnade eristamine.
																				Muutumate sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.
																				Lauseõpetus ja õigekiri
																				Lause. Lause suhtluseesmärgid.
																				Muud õigekirjateemad
X																				Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.
X																				Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.
																				Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.
X																				Arvuti keelekorrektori kasutamine.

7.klassi õpitulemused

Suuline ja kirjalik suhtlus Õpitulemused

Õpilane:

- 1) oskab oma seisukohti väljendada ning sõnastab vajaduse korral eriarvamuse;
- 2) esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
- 3) oskab nii suhtlust kui ka teemasid algatada, arendada
- 4) oskab eakohastel teemadel arutleda ja probleemülesandeid lahendada
- 5) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.

Teksti vastuvõtt Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loeb ja kuulab sihipäraselt, oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
- 2) seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli;
- 3) oskab tekstede võrrelda; osutab, mis tekstis on arusaamatuks jäänud; suudab teksti kohta küsimusi ja vastuväiteid esitada, arvamust avaldada, teksti vahendada ja kokku võtta, kommenteerida, tõlgendada ning oma kogemuse ja mõtetega seostada;
- 4) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, tekstile reageerides.

Tekstiloome Õpitulemused

Õpilane:

- 1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist ning osundab neid sobivas vormis;
- 2) tunneb kirjutamiseks valmistumise etappe;
- 3) oskab suuliselt esineda (tervitab, koostab ning peab lühikese kõne);
- 4) oskab eesmärgipäraselt kirjutada, eri liiki tekstede korrektselt vormistada ning suuliselt esitada;
- 5) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toimingu eesmärgiga, vahendab kuuldud ja loetud
- 6) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) oskab kasutada omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekstes luues kui ka seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole Õpitulemused

Õpilane:

- 7) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest
- 8) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid, oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektoori;
- 9) tuleb eesti kirjakeelega toime tava suhtluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides;
- 10) teab eesti keele hääliküsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni
- 11) teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni,
- 12) teab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest.

Lauseõpetus ja õigekiri.

1. Tunneb lause suhtluseesmärke.
2. Oskab määrata lauseliikmeid: öeldis, alus, sihitis, määrus.
3. Suudab kirjavahemärgistada korduvate, eri- ja samaliigiliste lauseliikmeid ning täiendeid.
4. Tunneb koondlausereegleid.
5. Eristab liht- ja liitlauset. Teab lihtlause õigekirja.
6. Rindlause. Teab rindlause osalauset ühendamise võimalusi.
7. Tunneb liht- ja liitlause sõnajärge.
8. Oskab kirjavahemärgistada otsekõnet.

										eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine
				X		X	X	X	X	Tarbetekstide tunnused ja ülesehitus.
				X		X	X	X	X	Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine.
						X				Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus.
X	X			X						Kõne põhjal küsimuste esitamine.
X	X					X	X	X	X	Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval.
X	X			X						Põhilised meediakanalid.
X	X			X		X	X	X	X	Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.
X						X				Meediatekstide põhiliigid: uudislugu, arvamusalugu.
X	X			X					X	Arvamusaloo ülesehitus ja pealkiri
X				X					X	Televideoon ning raadio.
X	X			X		X	X	X	X	3. Tekstiloo
X				X					X	Teabe edastamine ning seostamine konkreetse teema piires.
						X				Alustekstide (meedia- ja teabetekstide) põhjal kirjutamine.
						X	X	X	X	Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused.
								X	X	Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi

										kirjutamine.
X	X					X				Teksti pealkirjastamine ja selle ülesehitus.
X	X					X				Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära.
X	X					X				Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel suhtluseesmärkide järgi.
										Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.
X	X					X	X			Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja lausestusvigade parandamine.
X	X					X	X			Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.
X	X					X	X			Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.
X	X					X	X			4. Õigekeelsus ja keelehoole
X	X					X	X			Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule)
X	X					X	X			Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad.
							X			Oskussõnavara.
X	X									Häälikuõpetus ja õigekiri
X	X					X	X			Veaohtrliku häälikuõigekirjaga sõnad.
X										Häälikute liigitamine.
X										Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades.
X										Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine,

										kaashälikühendi õigekirja erandid.
X									X	Silbitamine, pikk ja lühike silp.
X									X	Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.
X									X	Õigehääldus: rõhk ja väide. Välte ja õigekirja seosed.
										Omasõnad ja võõrsõnad.
X									X	Veaohtlike võõrsõnade õigekiri.
X									X	Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehäälduse kontrollimine.
X									X	Sõnavaraõpetus
X									X	Sõna ja tähendus.
										Homontüümid ja veahtlikud paronüümid.
X									X	Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid.
									X	Fraseologismid, nende stiilivärving.
										Vormiõpetus ja õigekiri
X									X	Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad)
X									X	Sõnaliikide funktsioon lauses.
X									X	Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.
X									X	Tegusõna astmevaheldus ja sõnavormid.
X									X	Tegusõna käändelised

																			vormid.
																			Õige pöördevormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust.
																			Liit-, ühend- ja väljendtegusõna.
																			Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
																			Käändsõnad. Käänetevahelised seosed.
																			Veohtlikud käandevormid.
X																			Käändsõna astmevaheldus: veohtlikud käandsõnad ja sõnavormid.
X																			Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine
																			Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad.
X																			Määr- ja kaassõnade eristamine.
																			Muutumata sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.
																			Lauseõpetus ja õigekiri
																			Lause. Lause suhtluseesmärgid.
																			Lauseliikmed: öeldis, alus, sihtis, määrus ja öeldistäide.
X																			Muud õigekirjateemad
																			Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.
																			Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.

					X	X	Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.
							Arvuti keelekorrektori kasutamine.

8.klassi õpitulemused

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) oskab oma seisukohti väljendada ning sõnastab vajaduse korral eriarvamuse;
- 2) esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
- 3) oskab kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis kokku võtta;
- 4) oskab nii suhtlust kui ka teemasid algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada;
- 5) oskab eakohastel teemadel arutleda ja probleemülesandeid lahendada ning osaleb diskussioonides;
- 6) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.

Teksti vastuvõtt

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunneb peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
- 3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist;
- 4) suudab kasutatud keelevahendite kohta järeldusi teha ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina;
- 5) seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli;
- 6) oskab tekstete võrrelda; osutab, mis tekstis on arusaamatuks jäänud; suudab teksti kohta küsimusi ja vastuväiteid esitada, arvamust avaldada, teksti vahendada ja kokku võtta, kommenteerida, tõlgendada ning oma kogemuse ja mõtetega seostada;
- 7) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, seoste loomisel ning tekstile reageerides.

Tekstiloomine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis;
- 2) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe;
- 3) oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
- 4) oskab eesmärgipäraselt kirjutada, eri liiki tekste (referaat, kirjand, kommentaar, arvamuseavaldus, elulugu, avaldus, seletuskiri) korrektselt vormistada ning suuliselt esitada;
- 5) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga, vahendab kuulnud ja loetud tekstete sobiva pikkusega ja täpsusega, viidates allikale;
- 6) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) oskab kasutada omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekstete luues kui ka seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest ning tajub eesti keele eripära, suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi;
- 2) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid, oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit;
- 3) tuleb eesti kirjakeelega toime tavasuhtluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides;
- 4) teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni, tunneb keelendite stiiliväärtust, kasutab ja mõistab tekstis keelendeid;
- 5) teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni, kasutab tekstes tavakohtast ülesehitust ning vormistust;
- 6) teab suulise ja kirjajaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest;
- 7) teab eesti kirjakeele arengu etappe ja eesti keele murdeid.

Lauseõpetus ja õige kiri.

- 1) tunneb lause suhtluseesmärke
- 2) oskab määrata lauselülikmeid: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide, täiendit;
- 3) suudab kirjavahemärgistada korduvate, eri- ja samaliigiliste lauselülikmeid ning täiendeid;
- 4) tunneb koondlausereegleid;
- 5) suudab kirjavahemärgistada lisandit ja ütet ning oskab kasutada lauses;
- 6) eristab liht- ja liitlauset, teab lihtlause õigekirjareegleid;
- 7) rindlause; teab rindlause osalause ühendamise võimalusi, oskab rindlauset kirjavahemärgistada;
- 8) teab, mis on põimlause, pea- ja kõrvallause, põimlause õige kirja;
- 9) teab, mis on segaliitlause, lauselühend, lauselühendi õige kirja;
- 10) oskab lauselühendit asendada kõrvallausega;
- 11) tunneb liht- ja liitlause sõnajärge;
- 12) oskab eristada otsekõnet, kaudkõnest ning tsitaadist. Suudab muuta otsekõnega lauset kaudkõneks

Muud õige kirja teemad.

- 1) Tunneb algustähe õige kirja.
- 2) Suudab tsitaatsõnu kirjas märkida.
- 3) Teab võõrnimede õige kirja ja vormimoodustuse võimalusi.
- 4) Teab lühendamise põhimõtteid ja õige kirja reegleid.
- 5) Oskab lühendeid käänata.
- 6) Arvuti keelekorrektori kasutamine.

2.1.8.3. 9. klassi lõpetaja teadmised ja oskused

9.klassi õpitulemused

	Ainepädevused									Oppesisu
	mäistab eesti keele tähtsust rahvuskultuuris ning hea keeleoskuse vajalikkust	tuleb toime eesti kirjakeelega isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides; järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid	suhtleb eesmärgipäraselt, valib konteksti sobiva suhtuskanali; väljendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ja selgelt	osaleb diskussioonides ja rühmatöös, avaldab oma arvamusi põhjendatult ja keeleliselt korrektset	kuulab ja loeb arusaamisega eri liikide tekste, teeb kuuldud ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; vahendab loetut ja kuuldut suuliselt ühes kirjalikult;	leiaab asjakohast teavet meediast ja internetist, hindab seda kriitiliselt ning kasutab sihiväraselt	tunneb tekstiilike ja nende kasutusvimalusi ning oskab eesmärgipäraselt valmistada eri liikide tekstide koostamiseks ja esitamiseks	kirjutab eri liikide tekste ja vormistab need korrektset	kasutab sõna- ja käsiraamatuid ning leiab õigekeeletsusabi veebivahenditest	
	X	X	X	X						III aste 9. klass
	X	X	X	X						1. Suuline ja kirjalik suhtlus
	X	X	X	X						Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid.
		X	X	X						Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine.
	X	X	X	X						Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine.
	X			X						Rühmatöö ajal arvamuse avaldamine ja põhjendamine.
	X			X						Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik.
	X			X						Diskussioon. Kompromissi

												leidmine ning kaaslase öeldu/tehtu täiendamine ja parandamine.
	X						X					Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine.
												Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.
X	X			X			X					Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.
	X			X								Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.
				X								Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus.
X	X			X			X					Anonüümsuse mõju keelekasutusele.
X	X			X								Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusingis.
	X			X			X					Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.
X	X			X			X					2. Teksti vastuvõtt
X	X			X			X					Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine.
	X			X								Peamised tekstiliigid (tarbe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine
X	X			X			X					Tarbetekstide tunnused ja ülesehitus.
X	X			X			X					Tarbe- ja teabetekstidest olulise info leidmine, süstematiseerimine.
X	X			X			X					Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus.
X	X			X			X					Kõne põhjal küsimuste esitamine.

X	X				X	X	X	X	X	X	Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval.
X	X		X		X	X	X	X	X	X	Põhilised meediakanalid.
X	X				X	X	X	X	X	X	Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.
X	X				X	X	X	X	X	X	Meediatekstide põhiligid: uudislugu, arvamusalugu.
X	X				X	X	X	X	X	X	Arvamusaloo ülesehitus ja pealkiri
X	X		X		X	X	X	X	X	X	Televideoon ning raadio.
											3. Tekstiloom
X	X			X	X	X	X	X	X	X	Teabe edastamine ning seostamine konkreetse teema piires.
X	X			X	X	X	X	X	X	X	Alustekstide (meedia- ja teabetekstide) põhjal kirjutamine.
X					X	X	X	X			Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused.
									X		Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine.
X	X			X			X		X		Kõne näitlikustamine.
X	X		X	X			X		X		Teksti pealkirjastamine ja selle ülesehitus.
X	X		X	X			X	X	X		Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära.
									X		Sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel suhtluseesmärkide järgi.
X				X				X			Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.
X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja

										lausestusvigade parandamine.
								X		Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.
X	X	X		X			X			Kirjalike tööde vormistamise põhimõtted.
							X			4. Õigekeelsus ja keelehoole
X	X	X		X			X			Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud (vastavalt kooli asukohale ja/või õpilase päritolule)
X	X	X		X			X			Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad.
X	X	X		X			X			Oskussõnavara.
X	X	X		X			X			Keeleuendus ja keele areng: võimalused ja ohud .
X	X	X		X			X			Keelesugulus, soome-ugri ja indoeuroopa keeled.
X	X	X		X			X			Eesti keele eripära ning võrdlus teiste keeltega.
										Häälikuõpetus ja õigekiri
X	X	X		X			X			Veohtliku häälikuõigekirjaga sõnad.
X	X	X		X			X			Häälikute liigitamine.
X	X	X		X			X			Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades.
				X			X			Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.
				X			X			Silbitamine, pikk ja lühike silp.
				X			X			Poolitamine, sh võõrsõnade ja nimede poolitamine.
				X			X			Õigehääldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed.
X	X	X		X			X			Omasõnad ja võõrsõnad.

X		X		X	X	X		X		Veahtlike võõrsõnade õigekiri.
X		X		X	X	X		X		Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelelased internetiallikad.
X		X		X	X	X		X		Sõnaraamatute kasutamine sõnade õigekirja, õigehääluse, õige muutmisviisi, tähenduse ning stiilivärvingu leidmiseks
X		X		X	X	X		X		Veahtlike võõrsõnade õigekiri.
X		X		X	X	X		X		Homonüümid ja veahtlikud paronüümid.
X		X		X	X	X		X		Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid.
X		X		X	X	X		X		Fraseoloogismid, nende stiilivärving.
								X		Õigekesksussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehääluse kontrollimine.
										Sõnavaraõpetus
				X						Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine ja liitmine ning tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited.
										Vormiõpetus ja õigekiri
X				X	X	X		X		Sõnaliigid: tegusõnad, käandsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad)
				X		X		X		Sõnaliikide funktsioon lauses.
				X	X	X		X		Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood.

	X				X														Tegusõna astmevaheldus ja sõnavormid.
					X				X										Tegusõna käändelised vormid.
					X				X										Õige pöördvormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust.
	X				X				X										Lüü-, ühend- ja väljendtegusõna.
	X				X				X										Tegusõna astmevaheldus: veahtlikud tegusõnad ja sõnavormid.
					X													X	Tegusõnade kokku- ja lahkukirjutamine.
X					X		X												Käändsõnad. Käänetevahelised seosed.
X					X		X												Veahtlikud käändevormid.
X					X		X												Käändsõna astmevaheldus: veahtlikud käandsõnad ja sõnavormid.
X					X				X										Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine
X					X				X										Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad.
																		X	Määr- ja kaassõnade eristamine.
X	X				X				X									X	Muutumatute sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.
																			Lauseõpetus ja õigekiri
X	X				X					X									Lause. Lause suhtluseesmärgid.
X	X				X				X										Muud õigekirjateemad
X	X				X		X												Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri.
X					X													X	Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus.
X					X														Isikud ja olendid; kohad ja

									ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.
	X	X	X	X	X	X	X	X	Arvuti keelekorrektori kasutamine.
	X	X	X	X	X	X	X	X	Tsitaatsõnade märkimine kirjas

9. klassi õpitulemused

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) oskab oma seisukohti väljendada ning sõnastab vajaduse korral eriarvamuse;
- 2) esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
- 3) oskab kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis kokku võtta;
- 4) oskab nii suhtlust kui ka teemasid algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada;
- 5) oskab eakohastel teemadel arutleda ja probleemülesandeid lahendada ning osaleb diskussioonides;
- 6) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.

Teksti vastuvõtt

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunneb peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
- 3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist;
- 4) suudab kasutatud keelevahendite kohta järeldusi teha ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina;
- 5) seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli;
- 6) oskab tekste võrrelda; osutab, mis tekstis on arusaamatuks jäänud; suudab teksti kohta küsimusi ja vastuväiteid esitada, arvamus avaldada, teksti vahendada ja kokku võtta, kommenteerida, tõlgendada ning oma kogemuse ja mõtetega seostada;

7) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, seoste loomisel ning tekstile reageerides.

Tekstiloomine **Õpitulemused** Õpilane:

- 1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis;
- 2) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe;
- 3) oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
- 4) oskab eesmärgipäraselt kirjutada, eri liiki tekste (referaat, kirjand, kommentaar, arvamusavaldus, elulugu, avaldus, seletuskiri) korrektselt vormistada ning suuliselt esitada;
- 5) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toimingu eesmärgiga, vahendab kuulnud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale;
- 6) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) oskab kasutada omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekstes luues kui ka seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole **Õpitulemused** Õpilane:

- 7) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest ning tajub eesti keele eripära, suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi;
- 8) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid, oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektoorit;
- 9) tuleb eesti kirjakeelega toime tava-suhtluses ja avalikult esinedes ning edasi õppides;
- 10) teab eesti keele hääliküsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni, tunneb keelendite stiiliväärtust, kasutab ja mõistab tekstis keelendeid;
- 11) teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni, kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust;
- 12) teab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest;
- 13) teab eesti kirjakeele arengu etappe ja eesti keele murdeid.

Lauseõpetus ja õige kiri.

1. Tunneb lause suhtluseesmärke
2. Oskab määrata lauseliikmeid: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend.
3. Suudab kirjavahemärgistada korduvate, eri- ja samaliigiliste lauseliikmeid ning täiendeid, 4. Tunneb koondlausereegleid.
5. Suudab kirjavahemärgistada lisandit ja ütet ning oskab kasutada lauses.
6. Eristab liht- ja liitlauset. Teab lihtlause õige kirja.
7. Rindlause. Teab rindlause osalausete ühendamise võimalusi, oskab rindlauset kirjavahemärgistada.
8. Teab, mis on põimlause, pea- ja kõrvallause, põimlause õige kirja.

9. Teab, mis on segaliitlause, lauselühend, lauselühendi õige kirja.
10. Oskab lauselühendit asendada kõrvallausega.
11. Tunneb liht- ja liitlause sõnajärge.
12. Oskab eristada otsekõnet, kaudkõnest ning tsitaadist. Suudab muuta otsekõnega lauset kaudkõneks.

Muud õigekirjateemad.

1. Tunneb algustähe õigekirja.
2. Suudab tsitaatsõnu kirjas märkida.
3. Teab võõrnimede õigekirja ja vormimoodustuse võimalusi.
4. Teab lühendamise põhimõtteid ja õigekirjareegleid.
5. Oskab lühendeid käänata.
6. Arvuti keelekorrektori kasutamine.

2.1.9 Praktilised tööd ja IKT rakendamine

7. klassi õpilane kirjutab lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid nii paberkaandjal kui ka arvuti abiga. Loeb kohustuslikku kirjandust kasutades Narva Vanalinna Riigikooli raamatukogufondi. Koostab arvuti abil esitlusi. Külastab võimaluse korral teatrietendusi ja kinoteatrit, mis on seotud eesti keele ja kirjanduse õppetegevusega.

2.1.10 Füüsiline õpikeskkond

1. Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mõõblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks dramatiseeringud, õppemängud, rühmatööks ning ümarlauavestlusteks, väitluseks.
2. Klassiruumis kasutatakse õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni, sünonüümide sõnaraamatuid.
3. Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi (multimeediaprojektorit, arvutit ja digikaamerat) ning õppematerjale ja -vahendeid, sh netisõnaraamatuid.
4. Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis ja kooli raamatukogus ning väljaspool kooli.

2.2. Kirjandus

2.2.1. Kirjanduse õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kirjandusõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) loeb eakohast ilukirjandust, arendab oma lugemisoskust ning omandab püsiva lugemisharjumuse;
- 2) väärtustab kirjandust rahvuskultuuri olulise osana ning tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
- 3) mõistab ilukirjanduse kujundlikku keelt, rikastab oma sõnavara ning arendab suulist ja kirjalikku väljendusoskust;
- 4) arendab oma loomevõimeid ja suhtub loometöösse lugupidamisega;
- 5) laiendab silmaringi ning rikastab mõtte- ja tundemaailma;
- 6) kujundab kirjanduse abil oma esteetilisi ja eetilisi hoiakuid ning valmidust võtta vastutus enda elu mõjutavate valikute ja otsuste eest;
- 7) avaldab arvamust ja sõnastab oma mõtteid;
- 8) hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt erinevaid infoallikaid;
- 9) loob seoseid ühiskonnas toimuva ning enda väärtuste, ootuste ja tulevikuplaanide vahel.

	Üldpädevused						Õppesisu	
	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogialane		Ettevõtlikkuspädevus
								II kooliastme õppesisu 5. klass
								1. Lugemine
X	X	X	X	X	X	X	X	Lugemise eesmärgistamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pause, tempo ja intonatsiooni jälgimine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Eesmärgistatud tilelugemine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Lugemistrõõm. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele
X	X	X	X	X	X	X	X	Lugemissoovitude jagamine klassikaaslastele.

X	X	X			X	X				X	Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal
X	X	X			X	X				X	Loetu põhjal järelduste tegemine. Oma mõtete, tundmuste ning lugemismuljete sõnastamine.
X	X	X			X	X				X	Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
x											Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine
			X		X	X				X	Teose sündustiku ning tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga.
X	X	X		X	X	X				X	Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine.
X	X	X		X	X	X				X	Tegelasrühmad. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendused.
X	X	X			X	X				X	Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine.
				X	X	X				X	Sündmuste järjekord. Sündmuste põhjuse-tagajärje seosed.
X	X	X		X	X	X				X	Minajutustaja kui loo edastaja.
											3.2Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.
X	X	X		X	X	X				X	Mõisted: epiteet, võrdlus, vanasõna, kõnekäänd, muinasjutt, muistend, algrütm.
X	X	X		X	X	X				X	Epiteedi ja võrdluse äratundmine ning kasutamine.
X	X	X		X	X	X				X	Valmi mõistukõnest arusaamine.
X	X	X		X	X	X				X	Lihtsamate sümbolite seletamine..
X	X	X		X	X	X				X	Tegelaskõne varjatud tähenduse mõistmine.

X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kõnekäändude ja vanasõnade olemus, nende tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Koomilise leidmine tekstist
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Riimide leidmine ja loomine.
x										Luuletuse rütmilise ja kõla tunnetamine.
			X					X	X	Algriimi leidmine rahvalauludest.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Algriimi kasutamine oma tekstis.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luuleteksti tõlgendamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.
			X					X	X	Loomamuinasjutu ja imemuinasjutu tüüptegeused ning tunnused (lugu, tegeused, hea võitlus kurjaga jm).
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tekke- ja seletusmuistendi tunnused.
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Vägilasmuistendi tunnused. (Kalevipoeg)
XX	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused, teema ja idee, probleem, pea- ja kõrvaltegelane, tüüptegelane.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luuletuse vorm. Rahvalaulu olemus. Päevik kui ilukirjandusliku teose vorm. Animafilmi olemus.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	5. Teksti esitus ja omalooming
										5.1 Esitamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Õige hingamine ning kehahoid.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luuleteksti esitamine peast.

X	X	X				X	X	X	Loetakse eri liiki tekste, milles kajastuvad teemavaldkonnad: Väärtused ja kõlblus: Enesehinnang, ausus enese ja teiste vastu,
		X	X	X	X	X	X	X	Iseenda ning teiste vajadused ja huvid.
X	X	X				X	X	X	Minu tervis ja tulevik.
	X	X	X	X	X	X	X	X	Rikkuse ja vaesuse probleemid.
X X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kohustused ja vastutus.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Üksiolek ja hirmud.
X	X	X				X	X	X	Kodus ja koolis: perekond, kodu turvalisus, vägivald kodus, armastus oma kodu ja koduste vastu, suhted vanemate, kasuvanemate ja vanavanematega, suhted õdede ja vendade jt lähisugulastega, poiste ja tüdrukute suhted, sallivus teistsuguste inimeste suhtes, abivajaja ning aitaja, nohiklikkus ja tõrjutus, piir oma ja võõra vahel, piir lubatu ja lubamatu vahel jms.
X	X	X				X	X	X	Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus: rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale, matkamine kodukohas ning reisimine kauges maades, kultuuride mitmekesisus, erinevate rahvaste uskumused ja tavad, käitumine erinevas kultuuriruumis, külalislahkus, lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse, kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad jms.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mängiv inimene: sõnamängud, teatri võlumaailm, leidlik probleemide lahendamine, iluelamused, loominguline koostöö, mängult ja päriselt, põhjendatud ja põhjendamata riskid jms.
X	X	X				X	X	X	Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng: minu osa looduse hoidmisel, austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse, hädasolija aitamine,

										Lemmikloomad ning vastutus nende eest, aastaaegade omanäolisus jms.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kodanikuühiskond ja rahvussuhted: minu juured, seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel, traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse, suhe keelesse, kodupaiga keel, suhted teiste rahvustega jms.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon: avastamisrõõm ja õppimiskogemused, tänapäevased teabeotsimis- ja teabeedastamisvõimalused, internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas, internet kui ohuallikas, käitumine suhtlusportaalides, film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad jms.
										Terviklikult käsitletavat teosed
										Tervikliikult käsitletavat teosed
										Andrus Kivirähk „Sirli, Siim ja saladused“
										Eno Raud „Kalevipoeg“
										Astrid Lindgren „Röövlitütar Ronja“,
										Eno Raud „Kalevipoeg“
										Rahvaluuletekstid
									X	Rahvalaulud: töölaulud, laulud tarkusest ja rumalusest, maagilised laulud, loitsud.
									X	Kalevala lood.
										Looma- ja imemuinasjutud.
									X	Tekke- ja seletusmuistendid.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Hiiu- ja vägilasmuistendid (Kalevipoeg, Suur Tõll).
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Piibilood, erinevate rahvaste müüdid.

X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tarkuse-, õppimis- ja töötemalised vanasõnad ning kõnekäänud.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Põhjalikumalt käsitletavat autorid
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Andrus Kivirähk
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Friedrich Reinhold Kreutzwaldi
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Astrid Lindgreni
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Frideberg Tuglas

Üldpädevused								Õppesisu
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkuspädevus		
								II kooliastme õppesisu 6. klass
								1. Lugemine
	X	X	X		X	X	X	Lugemise eesmärgistamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine.
	X	X			X	X	X	Eesmärgistatud ülelugemine.
		X	X	X	X	X	X	Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
	X	X		X	X	X	X	Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
XX	X	X		X	X	X	X	Lugemistrõm. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele
X	X	X		X	X	X	X	Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.

X	X	X	X	X	X	X	X	X	Soovitud kodulugemine ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.	tervikteoste ning
X	X	X	X	X	X	X	X	X	2.Jutustamine	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tekstilähedane jutustamine järgi.	sündmustest kavapunktide
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tekstilähedane märksõnade abil.	jutustamine
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Ahejutustamine. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Jutustamine piltteksti (foto, illustraatsioon, karikatuur, koomiks) põhjal.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Fantaasiaaloo jutustamine.	
									3.Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine	
									3.1.Teksti kui terviku mõistmine.	
	X	X	X	X	X	X	X	X	Mälu- ehk faktiküsimuste ja loovküsimuste koostamine.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti järgi oma sõnadega ning peast.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teksti kavandamine: kavapunktid küsi- ja väitlausete ning märksõnadena.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Lõikude kesksete mõtete otsimine ja peamõtte sõnastamine.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teksti teema ja peamõtte sõnastamine.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Illustratiivsete näidete (nt tsitaadid, iseloomulikud detailid) otsimine tekstist.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Detailide kirjeldamine.	

									Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal
	X			X				X	Loetu põhjal järelduste tegemine. Oma mõtete, tundmuste ning lugemismuljete sõnastamine.
X	X		X	X				X	Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
X	X	X	X	X				X	Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine
X	X			X				X	Teose sündustiku ning tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga.
			X	X				X	Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine.
X	X		X	X				X	Tegelasrühmad. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendusteed.
				X				X	Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine.
XX	X		X	X				X	Sündmuste järjekord. Sündmuste põhjuse-tagajärje seosed.
X	X		X	X				X	Minajutustaja kui loo edastaja.
									3.2Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.
X	X		X	X				X	Mõisted: epiteet, võrdlus, vanasõna, kõnekäänd, muinasjutt, muistend, algrütm.
X	X							X	Epiteedi ja võrdluse äratundmine ning kasutamine.
			X	X				X	Valmi mõistukõnест arusaamine.
X	X		X	X				X	Lihtsamate sümbolite seletamine..
	X		X	X				X	Tegelasikõne varjatud tähenduse mõistmine.

XX	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kõnekäändude ja vanasõnade olemus, nende tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Koomilise leidmine tekstist
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Riiimide leidmine ja loomine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Algriimi leidmine rahvalauludest.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Algriimi kasutamine oma tekstis.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luuleteksti tõlgendamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.
			x							Loomamuinasjutu ja imemuinasjutu tüüptegelased ning tunnused (lugu, tegelased, hea võitlus kurjaga jm).
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tekke- ja seletusmuistendi tunnused.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Vägilasmuistendi tunnused. (Kalevipoeg)
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused, teema ja idee, probleem, pea- ja kõrvaltegelane, tüüptegelane.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luuletuse vorm. Rahvalaulu olemus. Päevik kui ilukirjandusliku teose vorm. Animafilmi olemus.
										5. Teksti esitus ja omalooming
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	5.1 Esitamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine.
XX	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Õige hingamine ning kehahoid.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luuleteksti esitamine peast.

	X		X	X	X	X	X	X	Loetakse eri liiki tekste, milles kajastuvad teemavaldkonnad: Väärtused ja kõlblus: Enesehinnang, ausus enese ja teiste vastu,
XX	X		X	X	X	X	X	X	Iseenda ning teiste vajadused ja huvid.
X	X		X	X	X	X	X	X	Minu tervis ja tulevik.
X	X		X	X	X	X	X	X	Rikkuse ja vaesuse probleemid.
X	X		X	X	X	X	X	X	Kohustused ja vastutus.
X	X		X	X	X	X	X	X	Üksiolek ja hirmud.
			X	X	X	X	X	X	Kodus ja koolis: perekond, kodu turvalisus, vägivald kodus, armastus oma kodu ja koduste vastu, suhted vanemate, kasuvanemate ja vanavanematega, suhted õdede ja vendade jt lähisugulastega, poiste ja tüdrukute suhted, sallivus teistsuguste inimeste suhtes, abivajaja ning aitaja, nohiklikkus ja tõrjutus, piir oma ja võõra vahel, piir lubatu ja lubamatu vahel jms.
X	X		X	X	X	X	X	X	Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus: rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale, matkamine kodukohas ning reisimine kauges maades, kultuuride mitmekesisus, erinevate rahvaste uskumused ja tavad, käitumine erinevas kultuuriruumis, külalislahkus, lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse, kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad jms.
	X		X	X	X	X	X	X	Mängiv inimene: sõnamängud, teatri võlumaailm, leidlik probleemide lahendamine, iluelamused, loominguline koostöö, mängult ja päriselt, põhjendatud ja põhjendamata riskid jms.
XX	X		X	X	X	X	X	X	Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng: minu osa looduse hoidmisel, austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse, hädasolija aitamine,

											Lemmikloomad ning vastutus nende eest, aastaaegade omanäolisus jms.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kodanikuühiskond ja rahvussuhted: minu juured, seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel, traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse, suhe keelesse, kodupaiga keel, suhted teiste rahvustega jms.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon: avastamisrõõm ja õppimiskogemused, tänapäevased teabeotsimis- ja teabeedastamisvõimalused, internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas, internet kui ohuallikas, käitumine suhtlusportaalides, film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad jms.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Terviklikult käsitletavat teosed
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mark Twain „Tom Sawyeri seiklused”
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Astrid Lindgren „Vennad Lõvisüdamed”
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	S. Rannamaa “Kadri”
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Andrus Kiviräha “Sibulad ja šokolaad”
											Eno Raud „Kalevipoeg“
				X		X	X	X	X	X	Põhjalikumalt käsitletavat autorid
						X	X	X	X	X	Friedrich Reinhold Kreutzwaldi
X						X	X	X	X	X	Eno Raud
X						X	X	X	X	X	Silvia Rannamaa
X						X	X	X	X	X	Mark Twain

Üldpädevused							Õppesisu
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikuspädevus	III kooliastme õppesisu 7. klass
							1. Lugemine ja jutustamine
	X	X	X		X	X	Lugemise iseseisev eesmärgistamine.
X	X	X		X	X	X	Kiire ja aeglane lugemine, ülelibisev ja süvenenud lugemine.
X	X	X		X	X	X	Eesmärgistatud ülelugemine.
X	X	X			X	X	Erinevate lugemistehnikate valdamine.
		X	X	X	X	X	Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine.
X	X	X		X	X	X	Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
	X	X		X	X	X	Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
X	X	X		X	X	X	Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega.
X	X	X		X	X	X	Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
X	X	X		X	X	X	Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.
X	X	X		X	X	X	Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil.
X	X	X		X	X	X	Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või eri liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula

									ja/või süžee järgi.
X	X	X				X			Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutuspildist jutustamine.
X	X	X				X			Tutvumine erinevate media (raadio, televisioon, internet) jutustamisviisidega.
									2. Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
									2.1 Teksti kui terviku mõistmine.
X	X	X		X	X	X	X	X	Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.
X	X	X				X			Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.
				X	X	X	X	X	Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausete ja märksõnadena.
X	X	X				X			Teksti kesksete mõtete leidmine..
						X			Teose teema ja peamõtte sõnastamine.
X	X	X		X	X	X	X	X	Kokkuvõtte kirjutamine.
X	X	X				X			Konspekti koostamine
X	X	X				X			Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine.
X	X	X				X		X	Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine ja kaitsmine.
X	X	X				X		X	Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal.
X	X	X				X			Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine.
X	X	X				X			Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine.
X	X	X				X			Loetu põhjal järelduste tegemine.

									Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
	X			X				X	2.2 Teksti kui terviku mõistmine. Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt.
X		X			X			X	Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine.
X	X				X			X	Lihtne ja keeruline tegelane.
X	X				X			X	Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga.
X				X				X	Tegelastevahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs.
X	X				X			X	Tegelaste tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine.
									Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüptegelasi.
	X				X			X	Tegelasrühmade vaheline konflikt ja konflikti gradatsioon.
X	X				X			X	Mitme teose peategelaste võrdlemine.
X	X				X			X	Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine.
X	X				X			X	Miljöö kirjeldamine.
X	X				X			X	Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus.
X	X				X			X	Pöördeliste sündmuste leidmine.
				X				X	Sündmuste põhjuse-tagajärje seoste leidmine.
X	X				X			X	Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatatu seostamine.
	X				X			X	Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest.
X	X				X			X	Eesti aja- ja kultuuriloo

										seostamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tekstist filmilike episoodide leidmine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Filmi ja kirjandusteose võrdlemine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2.3Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mõisted: Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, dramaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärs. Tragöödia, komöödia.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise, korduse, retoorilise küsimuse ja hüüatuse ning inversiooni tundmine ja kasutamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sümbolite seletamine. Allegooria ning allteksti mõistmine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine
		x								Allegooria ning allteksti mõistmine.
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine.
		X	X	X	X	X	X	X	X	Mõttekorduste leidmine regilaulust.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvalaulu elementide leidmine autoriluulest.
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luuleteksti tõlgendamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Autori keelekasutuse omapära leidmine.

	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Dramaatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kirjandusteose dramatiseering.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kirjandusteose ekraniseering.
										Arvustuse olemus.
										4. Teksti esitus ja omalooming
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	4.1 Esitamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
X	X	X								Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus.
			X							Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valimine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Korrektne kehahoid. Hingamine ja diktsioon.
										Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. Miimika ja žestide jälgimine
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele, kasutades illustreerivaid katkendeid.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teost tutvustava ettekande koostamine ja esitamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luuleteksti esitamine peast.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina).
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Lühikese proosateksti esitamine (dialoog või monoloog).
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Draamateksti esitamine ositi. Instseneeringu esitamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	4.2 Omalooming.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Õpilased kirjutavad õpetaja valikul lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: 1.muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, naljaloo kõnekäändude põhjal, seklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eelloo, loo

X	X	X		X	X	X	X	Erinevus teistest
X	X				X	X	X	Minu hobid ja huvid
			X	X	X	X	X	Minu tervis ja tulevik
X	X			X	X	X	X	Õnnelik olemine
								Kodus ja koolis
X	X	X	X	X	X	X	X	Perekond.
X	X			X	X	X	X	Kodu turvalisus.
X	X			X	X	X	X	Vägivald kodus.
X	X			X	X	X	X	Kodu toetav jõud.
X	X	X	X	X	X	X	X	Armastus oma kodu ja koduste vastu.
X	X	X	X	X	X	X	X	Suhted vanemate ja kasuvanemate vahel.
X	X	X	X	X	X	X	X	Eri põlvkondade ühised ja erinevad tõekspidamised.
X	X	X	X	X	X	X	X	Suhted õdede ja vendade jt lähisugulastega.
								Suhted eakaaslastega
	X		X	X	X	X	X	suhted õpetajatega
X	X	X	X	X	X	X	X	Poiste ja tüdrukute suhted.
X	X		X	X	X	X	X	Esimene armastus.
X	X			X	X	X	X	üksiolek ja hirmud
			X	X	X	X	X	erinevad kooliprobleemid
X	X		X	X	X	X	X	vägivald koolis
			X	X	X	X	X	abivajaja ning aitaja
X	X	X	X	X	X	X	X	sallivus teistsuguste inimeste suhtes
X	X		X	X	X	X	X	mina grupi liikmena

X	X	X	X	X	X	X	X	X	Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Terviklikult käsitletavat teosed
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Eduard Bornhöhe „Tasuja“
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Oskar Luts „Kevade“,
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Aidi Vallik „Kuidas elad, Ann?“
X	X	X	X	X	X	X	X	X	A. de Saint-Exupery „Väike prints“,
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvaluule tekstivalik
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Eri liiki muistendid ja muinasjutud.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Usundilised muistendid.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kaval-Antsu ja Vanapagana lood
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvalaulud (sõrusest ja vaenlastest, mõistatuslaulud, pulma-ja armastuslaulud, kiidu- ja pilalaulud, tähtpäeva-, mängu- ja draamaelementidega laulud).
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvanaljandid
X	X	X	X	X	X	X	X	X	anekdoodid
X	X	X	X	X	X	X	X	X	erinevate rahvaste müüdid
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sõprusteemalised ja eetilisi hoiakuid kajastavad, aja, tähtpäevade ning kommetega seotud vanasõnad ja kõnekäänud.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Eesti rahva mõistatusi.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Põhjalikumalt käsitletavat autorid
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sissevaateid Fred Jüssi
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Viiivi Luige
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Oskar Luts
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Hando Runneli
X	X	X	X	X	X	X	X	X	Jüri Parijõe

Üldpädevused

Õppesisu

Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkuspädevus	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	III kooliastme õppesisu 8. klass
X		X		X	X		X		
X		X			X	X	X	X	
X		X		X		X	X	X	
X		X	X	X		X	X	X	
X		X	X	X		X	X	X	
X		X				X	X		
X		X		X			X		
X		X		X	X				
X		X				X	X		
X		X	X	X				X	
	Lugemine Erinevate lugemistehnikate valdamine		Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine	X		X	Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine	X	
	Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine		Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega	X		X	Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele		
	Lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine		Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine	X		X	Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine	X	
	Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega		Lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine	X		X	Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine	X	

X	X	X						X	X										Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine
X	X							X	X										Miljöö kirjeldamine
X		X							X										Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus
X		X							X										Pöördeliste sündmuste leidmine
X		X							X										Sündmuste põhjus-tagajärg-seoste leidmine
X	X								X										Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatatu seostamine
X	X								X										Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest
X		X							X										Tekstist filmilike episoodide leidmine
X		X							X										Filmi ja kirjandusteose võrdlemine
		X							X										<u>Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine</u> Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine
		X							X										Võrdlus ja metafoor kõnekäändudes
		X							X										Mõttekorduste leidmine regilaulust
									X										Rahvalaulu elementide leidmine autoriluulest
X									X										Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise, korduse, retoorilise küsimuse ja hüüatuse tundmine ja kasutamine
		X							X										Sümbolite seletamine
X		X							X										Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine
		X							X										Luuleteksti tõlgendamine
		X							X										Teose stiililise eripära kirjeldamine
									X										Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine

<u>Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine</u> Müüdi tunnused														
									X				X	Tänapäeva folkloor ehk poploor
									X				X	Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teema arendus, kulminatsioon, lõpplahendus
X									X				X	Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika, draamaatika tunnused
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Romaani (erinevad liigid) ja novelli tunnused
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Ulme- ja detektiivromaanide tunnused
	X								X				X	Reisikirja olemus
X									X				X	Luule vorm: värss, stroof
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Oodi, haiku ja vabavärsilise luule tunnused
									X				X	Motiivi olemus
X									X				X	Tragöödia tunnused
									X				X	Draamaatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik
									X				X	Intriigi olemus
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kirjandusteose dramatiseering
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Lavastus ja selle valmimine
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kirjandusteose ekraniseering
									X				X	Esitamine Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?)
									X				X	Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus; esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse valimine; korrektne kehahoid, hingamine ja diktsioon

	X							X	X	X	Kiirduväärne ja taunitav
	X								X	X	Eesmärgid
	X							X	X	X	Eneseotsingud
	X							X	X	X	Minu tervis ja tulevik
	X							X	X	X	Õnnelik olemine
	X			X					X	X	Minu tugevad ja nõrgad küljed
				X					X	X	Rikkuse ja vaesuse probleemid
											Kodus ja koolis
				X				X	X	X	Perekond.
				X				X			Kodu turvalisus.
				X				X			Vägivald kodus.
				X				X	X	X	Kodu toetav jõud.
								X	X	X	Armastus oma kodu ja koduste vastu.
								X	X	X	Suhted vanemate ja kasuvanemate vahel.
								X	X	X	Eri põlvkondade ühised ja erinevad tõekspidamised.
				X				X	X	X	Suhted õdede ja vendade jt lähisugulastega.
				X				X	X	X	Suhted eakaaslastega
				X				X	X	X	Poiste ja tüdrukute suhted.
				X				X	X	X	Esimene armastus.
				X				X	X	X	Ühised väärtused
				X				X	X	X	koostegutsemine ja üksiolek
				X				X	X	X	üksiolek ja hirmud

									X	Loominguline koostöö.
									X	Mängu ja elu piirid.
									X	Mängult ja päriselt.
										Põhjendatud ja põhjendamata riskid.
		X			X				X	Riskeerimisjulgus
		X			X				X	Mõtlemisvabadus ja mõtlemiskohustus.
										Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng
		X			X				X	Minu osa looduse hoidmisel.
		X			X				X	Roheline mõtteviis.
		X			X				X	Üleilmsed loodushoiuprobleemid
		X			X				X	Austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse.
		X			X				X	Hädasolija aitamine.
								X	X	Lemmikloomad ning vastutus nende eest.
								X	X	Tasakaal looduses.
							X	X		Aastaaegade omanäolisus.
								X		Loodus kui ilu allikas.
								X		Linna- ja maakeskkonna erinevus.
										Kodanikuühiskond ja rahvussuhted
								X		Minu juured.
										Mina Eesti ühiskonna liikmena.

										X	Film ja foto kui hetke ning aja loo jäädvustajad.
											Terviklikult käsitletavat teosed
										X	Eduard Bornhöhe „Tasuja“
										X	Oskar Luts „Kevade“
										X	A. de Saint-Exupery „Väike prints“
										X	Aidi Vallik „Kuidas elad, Ann?“
											Põhjalikumalt käsitletavat autorid
										X	Lydia Koidula
											Eduard Bornhöhe
											Aidi Vallik,
											Oskar Luts
											Mõisted
										X	Kõnekäänd
											Muinasjutt
											Muistend
											Vanasõna
									X		Epiteet
											Võrdlus

Üldpädevused

Õppesisu

Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkuspädevus	III kooliastme õppesisu 9. klass
							1. Lugemine ja jutustamine
	X	X	X		X	X	Lugemise iseseisev eesmärgistamine.
X	X	X		X	X	X	Kiire ja aeglane lugemine, ütelibisev ja süvenenud lugemine.
X	X	X		X	X	X	Eesmärgistatud ütlugemine.
X	X	X			X	X	Erinevate lugemistehnikate valdamine.
		X	X	X	X	X	Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine.
X	X	X		X	X	X	Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
	X	X		X	X	X	Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
X X	X	X		X	X	X	Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega.
X	X	X		X	X	X	Lugemissoovitude jagamine klassikaaslastele.
X	X	X		X	X	X	Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.
X	X	X		X	X	X	Tekstiühedane jutustamine märksõnade abil.
X	X	X		X	X	X	Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või eri liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi.

X	X	X	X	X	X	X	X	Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutuspildist jutustamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	Tutvumine erinevate media (raadio, televisioon, internet) jutustamisviisidega.
	X	X	X	X	X	X	X	2. Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
	X	X	X	X	X	X	X	2.1 Teksti kui terviku mõistmine.
	X	X	X	X	X	X	X	Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.
X		X	X	X	X	X	X	Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.
X		X	X	X	X	X	X	Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausete ja märksõnadena.
X		X	X	X	X	X	X	Teksti kesksete mõtete leidmine..
	X	X	X	X	X	X	X	Teose teema ja peamõtte sõnastamine.
	X	X	X	X	X	X	X	Kokkuvõtte kirjutamine.
	X	X	X	X	X	X	X	Konspekti koostamine
X		X	X	X	X	X	X	Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine.
X		X	X	X	X	X	X	Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine ja kaitsmine.
X		X	X	X	X	X	X	Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal.
	X	X	X	X	X	X	X	Illustriativsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine.
	X	X	X	X	X	X	X	Probleemi olemuse-põhjuste-tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine.
	X	X	X	X	X	X	X	Loetu põhjal järelduste tegemine.
								Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või

									teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
	X			X	X	X	X	X	2.2 Teksti kui terviku mõistmine. Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt.
	X			X	X	X	X	X	Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine.
	X			X	X	X	X	X	Lihtne ja keeruline tegelane.
X			X	X	X	X	X	X	Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga.
X			X	X	X	X	X	X	Tegelastevahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs.
X			X	X	X	X	X	X	Tegelaste tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine. Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüptegelasi.
			X	X	X	X	X	X	Tegelasarühmade vaheline konflikt ja konflikti gradatsioon.
			X	X	X	X	X	X	Mitme teose peategelaste võrdlemine.
			X	X	X	X	X	X	Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine.
			X	X	X	X	X	X	Miljöö kirjeldamine.
X			X	X	X	X	X	X	Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus.
X			X	X	X	X	X	X	Pöördeliste sündmuste leidmine.
			X	X	X	X	X	X	Sündmuste põhjuse-tagajärje seoste leidmine.
			X	X	X	X	X	X	Ajaloo sündmuste ja kirjandusteoses kujutatatu seostamine.
			X	X	X	X	X	X	Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest.
			X	X	X	X	X	X	Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine.

X			X	X	X	X		Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine
X			X	X	X	X		Tekstist filmilike episoodide leidmine.
							X	Filmi ja kirjandusteose võrdlemine.
			X	X	X	X	X	2.3Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.
			X		X	X	X	Mõisted: Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, dramaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärss. Tragöödia, komöödia.
			X		X	X	X	Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise, korduse, retoorilise küsimuse ja hüüatuse ning inversiooni tundmine ja kasutamine.
X			X	X	X			Sümbolite seletamine. Allegooria ning allteksti mõistmine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine
X			X	X	X			Allegooria ning allteksti mõistmine.
			X		X	X	X	Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine.
			X		X	X	X	Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine
			X		X	X	X	Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine.
			X		X	X	X	Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine.
X			X	X	X			Mõttekorduste leidmine regilaulust.
X			X	X	X			Rahvalaulu elementide leidmine autoriluulest.
			X	X	X	X	X	Luuleteksti tõlgendamine.
			X	X	X	X	X	Autori keelekasutuse omapära leidmine.

X				X	X	X				Dramaatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik.
				X	X	X				Kirjandusteose dramatiseering.
				X	X	X				Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis.
				X	X	X				Kirjandusteose ekraniseering.
				X	X	X				Arvustuse olemus.
X				X	X	X				4. Teksti esitus ja omalooming
X				X	X	X				4.1 Esitamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
				X	X	X				Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus.
				X	X	X				Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valimine.
				X	X	X				Korrektne kehahoid. Hingamine ja diktsioon.
				X	X	X				Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. Miimika ja žestide jälgimine
X				X	X	X				Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele, kasutades illustreerivaid katkendeid.
X				X	X	X				Teost tutvustava ettekande koostamine ja esitamine.
				X	X	X				Luuleteksti esitamine peast.
				X	X	X				Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina).
				X	X	X				Lühikese proosateksti esitamine (dialoog või monoloog).
				X	X	X				Draamateksti esitamine ositi. Instseneeringu esitamine.
X				X	X	X				4.2 Omalooming.
X				X	X	X				Õpilased kirjutavad õpetaja valikul lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: 1.muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, naljaloo kõnekäändude põhjal, seklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eelloo, loo

								muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo, mitme teose peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovitusena
X		X	X	X	X			2.ulme- või detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailidega laiendatud loo, võrdluste- ja metafooriderikka teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja
X		X	X	X	X			3.muinasjutu, muistendi ja regilaulu, kujundirikka luuletuse, tegelase iseloomustuse või eluloo, tegelaste juhtlauseid, teise ajastusse paigutatud tegevustikuga loo, miljöökirjelduse, kirjandusteose probleemidest lähtuva arutluse, alustekstile sisulise vastandteksti, teatrietenduse, filmi- või kirjandusteose arvustuse jm;
	X				X			teemamapi või lühivuimuse tänapäeva kultuurinähtuste või kultuurilooliste isikute kohta.
					X			Väärtused ja kõlblus
					X			Enesehinnang.
					X		X	Ausus enese ja teiste vastu.
					X		X	Iseenda ning teiste vajadused ja huvid.
								Kirjutatud ja kirjutamata seadused
					X		X	Arusaamine heast ja halvast.

	X						X	X	liidriks olek
	X						X	X	Piir oma ja võõra vahel
	X						X	X	Piir lubatu ja lubamatu vahel.
									Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus
	X						X	X	Kultuuride mitmekesisus.
									Elu erinevates kultuurides
X		X	X	X	X	X			Kultuuride mitmekesisus.
									rahvuskultuur
X		X	X	X	X	X			sallivus erinevate kultuurinähtuste suhtes
X		X	X	X	X	X			Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
X		X	X	X	X	X			Külalislahkus.
X		X	X	X	X	X			Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.
									Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale
	X						X	X	Rahvuskultuuri säilitajad ja arendajad.
		X							Kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad.
									Mängiv inimene
X		X	X	X	X	X			Mängulisus elus ja loomingus.
X		X	X	X	X	X			Leidlik probleemide lahendamine.
X		X	X	X	X	X			Loova mõtteviisi rakendamine.
X		X	X	X	X	X			Iluelamused.

X		X	X	X	X				Loominguline koostöö.
X		X	X	X	X			X	Mängult ja päriselt.
								X	Mõtlemisvabadus ja mõtlemiskohustus.
									Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng
		X			X				Minu osa looduse hoidmisel.
		X			X				Roheline mõtteviis.
									Üleilmsed loodushoiuprobleemid
		X			X				Austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse.
		X			X				Tasakaal looduses.
		X			X				Aastaaegade omanäolisus.
		X			X				Linna- ja maakeskkonna erinevus.
									Kodanikuühiskond ja rahvussuhted
							X	X	Minu juured.
							X	X	Mina Eesti ühiskonna liikmena.
							X	X	Seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel.
								X	Ajaloomälu
								X	Traditsioonid ja sündmused
									Suhe keelesse.
								X	Murdekeele omapära.
									Kodupaiga väärtustamine.

								Rahvusidentiteet.
								Eestlaste ja venelaste suhted
								Rassismiprobleemid.
								Teistsuguste kultuuride austamine.
								Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon
							X	Avastamisrõõm ja õppimiskogemused.
							X	Tänapäevased teabeotsimis- ja teabeedastamisvõimalused.
								Internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas.
								Keeleline mõjutamine
							X	Infoteadlik inimene.
							X	Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.
								August Kitzberg „Libahunt”,
							X	Andrus Kivirähk „Rehepapp”,
							X	Anton Hansen Tammsaare „Kõrboja peremees”,
								Rahvaluule tekstivalik
								Koha- ja ajaloolised muistendid
							X	Usundilised muistendid.
								Kaval-Antsu ja Vanapagana lood
							X	Rahvalaulud (sõprusest ja vaenlastest, mõistatuslaulud, pulma-ja armastuslaulud, kiidu- ja pilalaulud, tähtpäeva-, mängu- ja draamaelementidega laulud).

									Rahvanajandid
									Piibilood
								X	Sõpruseemalised ja eetilisi hoiakuid kajastavad, aja, tähtpäevade ning kommetega seotud vanasõnad ja kõnekäänud.
								X	Eesti rahva mõistatusi.
									Põhjalikumalt käsitletavat autorid
								X	Kristjan Jaak Petersoni
								X	Anton Hansen Tammsaare
								X	Lennart Meri
									Mõisted
								X	Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, dramaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärss. Tragöödia, komöödia.

Valdkonnapädevused

Valdkonnapädevused

Õppesisu

väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi omandab põhiteadmised keelest ja saavutab väljendab õiget ja asjakohaselt nii suulist kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liikide tekstide ning esitab teavet eri viisidel kasutab asjakohaselt erinevaid suhtuskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone kirjandust kui ka kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanuse kaudu oma kolbeilisi töekspidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnusstab ja arvestab teiste inimeste arvamust käsiraamatuid	IIaste 5. klass
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	1. Lugemine
teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi omandab põhiteadmised keelest ja saavutab	Lugemise eesmärgistamine.
väljendab õiget ja asjakohaselt nii suulist kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud	Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine.
kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liikide tekstide ning esitab teavet eri viisidel kasutab asjakohaselt erinevaid suhtuskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis	Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine.
väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone	Eesmärgistatud ülelugemine.
kirjandust, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis	Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi omandab põhiteadmised keelest ja saavutab	Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
väljendab õiget ja asjakohaselt nii suulist kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud	Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liikide tekstide ning esitab teavet eri viisidel kasutab asjakohaselt erinevaid suhtuskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis	Lugemisrõõm. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi omandab põhiteadmised keelest ja saavutab	Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
väljendab õiget ja asjakohaselt nii suulist kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud	Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.
kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liikide tekstide ning esitab teavet eri viisidel kasutab asjakohaselt erinevaid suhtuskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis	2.Jutustamine
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi omandab põhiteadmised keelest ja saavutab	Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktide järgi.

	X		X	X	X	X	X	X	X						Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine
X			X	X	X	X	X	X	X		X				Teose sündmüstiku ning tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga.
															Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine.
X			X	X	X	X	X	X	X		X				Tegelasrühmad. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendusteel.
															Sündmuste toimumise aja ja koht kindlaksmääramine.
		X				X	X	X	X		X				Sündmuste järjekord. Sündmuste põhjuse-tagajärje seosed.
		X	X	X	X	X	X	X	X		X				Minajutustaja kui loo edastaja.
	X			X	X	X	X	X	X		X				3.2Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.
	X		X	X	X	X	X	X	X		X				Mõisted: epiteet, võrdlus, vanasõna, kõnekäänd, muinasjutt, muistend, algriim.
	X		X	X	X	X	X	X	X		X				Epiteedi ja võrdluse äratundmine ning kasutamine.
	X			X	X	X	X	X	X		X				Valmi mõistukõnест arusaamine.
X				X	X	X	X	X	X		X				Lihtsamate sümbolite seletamine..
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X				Tegelaskõne varjatud tähenduse mõistmine.
			X	X	X	X	X	X	X		X				Kõnekäändude ja vanasõnade olemus, nende tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.
															Koomilise leidmine tekstist
			X	X	X	X	X	X	X		X				Riiimide leidmine ja loomine.
	X		X	X	X	X	X	X	X		X				Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine.
X			X	X	X	X	X	X	X		X				Algriimi leidmine rahvalauludest.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X				Algriimi kasutamine oma tekstis.
	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X				Luuleteksti tõlgendamine.

X					X			X											Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.
X					X			X											Loomamuinasjutu ja imemuinasjutu tüüptegelesed ning tunnused (lugu, tegelesed, hea võitlus kurjaga jm).
																			Tekke- ja seletusmuistendi tunnused.
							X	X											Vägilasmuistendi (Kalevipoeg) tunnused.
						X		X											Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused, teema ja idee, probleem, pea- ja kõrvaltegelane, tüüptegelelane.
	X					X		X	X										Luuletuse vorm. Rahvalaulu olemus. Päevik kui ilukirjandusliku teose vorm. Animafilmi olemus.
	X					X		X											5. Teksti esitus ja omalooming
	X					X		X											5.1 Esitamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
						X		X	X										Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsioonivalimine.
X								X											Õige hingamine ning kehahoid.
X								X											Luuleteksti esitamine peast.
								X											Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina).
																			Rollimäng, rolliteksti esitamine.
																			5.2 Omalooming. Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid
	X					X		X	X										1. loomamuinasjutt, imemuinasjutt, tekke- või seletusmuistend, hiiu- või vägilasmuistend, seiklus- või fantaasiajutt, mälestuslugu;
X								X											2. jutuke vanasõnade või kõnekäändude põhjal,
X								X	X										algustähekordustega naljalugu, luuletus etteantud rimmide põhjal või iseseisvalt samasisuline jutt luuletuse põhjal
	X							X	X										looduskirjeldus, loom- või kirjandusliku tegelase kirjeldus, teose või kujuteldava tegelase päevikulehekülg.

X					X		X	X	X	X		X	sündmustiku või tegelasega seotud kuulutus,
	X			X	X		X						loo sündmustiku edasiarendus
	X		X	X	X		X	X	X	X			uus või jätkuv lõpp loole
	X		X	X	X		X	X	X	X			tegelastevaheline dialoog,
	X		X	X	X		X	X	X	X			kiri mõnele teose tegelasele või tegelasrühmale
X				X	X								Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
X		X		X	X		X	X	X	X			Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.
				X	X		X						Eseme, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse ja tunnete kirjeldamine.
													Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.
			X		X		X						Jutustamine. Jutustuse ülesehitus.
	X		X	X	X		X	X	X	X			Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.
X				X	X		X						Otskõne jutustuses.
X		X		X	X		X	X	X	X			Sidus lausestus.
	X			X	X		X	X	X	X			Minavormis jutustamine
X				X	X		X						Loetakse eri liiki tekste, milles kajastuvad järgnevad teemavaldkonnad: Väärtused ja kõlblus: Enesehinnang, ausus enese ja teiste vastu,
													Iseenda ning teiste vajadused ja huvid.
													Minu tervis ja tulevik.
													Rikkuse ja vaesuse probleemid.
													Kohustused ja vastutus.
	X			X	X		X					X	Üksiolek ja hirmud.

										Kodus ja koolis: perekond, kodu turvalisus, vägivald kodus, armastus oma kodu ja koduste vastu, suhted vanemate, kasuvanemate ja vanavanematega, suhted õdede ja vendade jt lähisugulastega, poiste ja tüdrukute suhted, sallivus teistsuguste inimeste suhtes, abivajaja ning aitaja, nohiklikkus ja tõrjutus, piir oma ja võõra vahel, piir lubatu ja lubamatu vahel jms.
		X				X		X		Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus: rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale, matkamine kodukohas ning reisimine kaugetes maades, kultuuride mitmekesisus, erinevate rahvaste uskumused ja tavad, käitumine erinevas kultuuriruumis, külalislahkus, lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse, kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad jms.
		X	X			X		X		Mängiv inimene: sõnamängud, teatri võlumaailm, leidlik probleemide lahendamine, iluelamused, loominguline koostöö, mängult ja päriselt, põhjendatud ja põhjendamata riskid jms.
				X						Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng: minu osa looduse hoidmisel, austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse, hädasolija aitamine, lemmikloomad ning vastutus nende eest, aastaegade omanäolisus jms.
		X				X		X		Kodanikuühiskond ja rahvussuhted: minu juured, seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel, traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse, suhe keelesse, kodupaiga keel, suhted teiste rahvustega jms.

Valdkonnapädevused										Õppesisu	
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku											IIaste 6. klass
teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi											
omandab põhiteadmised keelest ja saavutab											
erineb teadvustades ja arvestades kultuuris välja kujunenud											
kirjalikult, arvestades kultuuris eri liikide tekste ning											
kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liikide tekste ning											
esitab teavet eri viisidel											
kasutab asjakohaselt erinevaid suhtuskanaleid ning suudab											
leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis											
väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste											
kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone											
kiitab kultuurilist pärandit											
tajub kirjandusteost kui kunstilist											
väärtusi											
loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse											
kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastades mõtte-											
ja tundemaailma											
suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning											
tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust											
oskab õpida, hangib teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja											
käsitraamatuid											
											1. Lugemine
											Lugemise eesmärgistamine.
											Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine.
											Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine.
											Eesmärgistatud ülelugemine.
											Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.
											Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
											Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
											Lugemisrõõm. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele
											Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
											Soovitatud terviktooste kodulugemine ning ühisarute luks vajalike ülesannete täitmine.
											2. Jutustamine

						X		X		X	X	X									Tekstilähedane sündmusest jutustamine kavapunktide järgi.
						X		X		X	X	X									Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil.
						X		X		X	X	X									Aheljutustamine. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuse lisamisega.
						X		X		X	X	X									Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine.
	X							X		X	X	X									Jutustamine piltteksti (foto, illustratsioon, karikatuur, koomiks) põhjal.
						X		X		X	X	X									Fantaasialoo jutustamine.
																					3. Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
																					3.1 Teksti kui terviku mõistmine.
		X					X			X	X	X									Mälu- ehk faktiküsimuste ja loovküsimuste koostamine.
	X						X			X	X	X									Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti järgi oma sõnadega ning peast.
		X					X			X	X	X									Teksti kavandamine: kavapunktid küsi- ja väitlausete ning märksõnadena.
		X					X			X	X	X									Lõikude kesksete mõtete otsimine ja peamõtte sõnastamine.
X							X			X	X	X									Teksti teema ja peamõtte sõnastamine.
X		X					X			X	X	X									Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle.
							X			X	X	X									Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.
																					Illustratiivsete näidete (nt tsitaadid, iseloomulikud detailid) otsimine tekstist.
										X	X	X									Detailide kirjeldamine.
		X					X			X	X	X									Esitatud väidete toetamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal
X							X			X	X	X									Loetu põhjal järelduste tegemine. Oma mõtete, tundmuste ning lugemismuljetete sõnastamine.

X		X		X	X	X	X	X	X	X										Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
	X		X		X		X		X											Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine
X			X		X		X		X											Teose sündmustiku ning tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevana.
			X		X		X		X											Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutmise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamise.
	X				X		X		X											Tegelasrühmad. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendusteel.
	X				X		X		X											Sündmuste toimumise aja ja kooha kindlaksmääramine.
	X				X		X		X											Sündmuste järjekord. Sündmuste põhjuse-tagajärje seosed.
					X		X		X											Minajutustaja kui loo edastaja.
																				3.2Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.
X					X		X		X											Mõisted: epiteet, võrdlus, vanasõna, kõnekäänd, muinasjutt, muistend, algriim.
							X		X											Epiteedi ja võrdluse äratundmine ning kasutamine.
																				Valmi mõistukõnest arusaamine.
									X											Lihtsamate sümbolite seletamine..
	X				X		X		X											Tegelaskõne varjatud tähenduse mõistmine.
X					X		X		X											Kõnekäändude ja vanasõnade olemus, nende tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.
X					X		X		X											Koomilise leidmine tekstist
	X				X		X		X											Riiimide leidmine ja loomine.
X					X		X		X											Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine.
X					X		X		X											Algriimi leidmine rahvalauludest.

				X					Kodus ja koolis: perekond, kodu turvalisus, vägivald kodus, armastus oma kodu ja koduste vastu, suhted vanemate, kasuvanemate ja vanavanematega, suhted õdede ja vendade jt lähisugulastega, poiste ja tüdrukute suhted, sallivus teistsuguste inimeste suhtes, abivajaja ning aitaja, nohiklikkus ja tõrjutus, piir oma ja võõra vahel, piir lubatu ja lubamatu vahel jms.
X			X						Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus: rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale, matkamine kodukohas ning reisimine kaugetes maades, kultuuride mitmekesisus, erinevate rahvaste uskumused ja tavad, käitumine erinevas kultuuriruumis, külalislahkus, lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse, kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad jms.
				X					Mängiv inimene: sõnamängud, teatri võlumaailm, leidlik probleemide lahendamine, iluelamused, loominguline koostöö, mängult ja päriselt, põhjendatud ja põhjendamata riskid jms.
X			X	X					Keskond ja ühiskonna jätkusuutlik areng: minu osa looduse hoidmisel, austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse, hädasolija aitamine, lemmikloomad ning vastutus nende eest, aastaaegade omanäolisus jms.
X			X	X					Kodanikuühiskond ja rahvussuhted: minu juured, seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel, traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse, suhe keelesse, kodupaiga keel, suhted teiste rahvustega jms.

Valdkonnapädevused											Õppesisu	
värtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku kultuuri vahendit	teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi omand	omandab põhiteadmised keelest ja saavutab	teadab keelt ja kirjandust ajalooliselt ja ajakohaselt ning suudab eristab teavet eri viisidel	kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning	eristab teavet eri viisidel	kasutab asjakohaselt erinevaid suhtuskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis	väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone	tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi väärtusi	loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma	suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust	oskab õpida, hangib teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja käsiraamatuid	
					X	X	X	X	X	X	X	III aste 7. klass
				X	X	X	X	X	X	X	X	1. Lugemine ja jutustamine
						X			X	X	X	Lugemise iseseisev eesmärgistamine.
				X	X	X	X	X	X	X	X	Kiire ja aeglane lugemine, ülevõlbisev ja süvenenud lugemine.
				X	X	X			X	X	X	Eesmärgistatud ülelugemine.
				X	X	X			X	X	X	Erinevate lugemistehnikate valdamine.
					X	X			X	X	X	Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine.
				X	X	X			X	X	X	Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
					X	X			X	X	X	Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
				X	X	X			X	X	X	Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega.
				X	X	X			X	X	X	Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
				X	X	X			X	X	X	Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.
				X	X	X			X	X	X	Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil.

							X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või eri liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.
																				Tutvumine erinevate media (raadio, televisioon, internet) jutustamisviisidega.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2.Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
																				2.1Teksti kui terviku mõistmine.
																				Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.
		X					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.
		X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausete ja märksõnadena.
	X																			Teksti kesksete mõtete leidmine..
	X	X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teose teema ja peamõtte sõnastamine.
	X	X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kokkuvõtte kirjutamise.
	X					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Konspekti koostamine
X						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine.
X		X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine ja kaitsmine.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Esitatud väidete toestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal.
X						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine.

						X						Probleemi olemuse-põhjuste tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine.
	X		X			X	X					Loetu põhjal järelduste tegemine.
X		X	X				X	X				Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
X	X	X		X	X	X	X					2.2 Teksti kui terviku mõistmine. Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt.
	X		X	X	X	X						Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine.
X			X	X			X					Lihthe ja keeruline tegelane.
												Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga.
												Tegelastevahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs.
												Tegelaste tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine. Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüptegelasi.
												Tegelasrühmade vaheline konflikt ja konflikti gradatsioon.
												Mitme teose peategelaste võrdlemine.
												Sündmuste toimumise aja ja kohta kindlaksmääramine.
												Miljöö kirjeldamine.
												Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus.
												Pöördeliste sündmuste leidmine.
												Sündmuste põhjuste-tagajärje seoste leidmine.
												Ajaloo sündmuste ja kirjandusteoses kujutatute seostamine.

																					Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest.
																					Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine.
																					Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine
																					Tekstist filmilike episoodide leidmine.
																					Filmi ja kirjandusteose võrdlemine.
																					2.3 Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.
X						X						X									Mõisted: Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, dramaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärs. Tragöödia, komöödia.
																					Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise, korduse, retoorilise küsimuse ja hüüatuse ning inversiooni tundmine ja kasutamine.
									X												Sümbolite seletamine. Allegooria ning allteksti mõistmine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine
									X												Allegooria ning allteksti mõistmine.
										X											Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine.
											X										Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine
												X									Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine.
												X									Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine.
X												X									Mõttekorduste leidmine regilaulust.
X													X								Rahvalaulu elementide leidmine autoriluulest.
														X							Luuleteksti tõlgendamine.
																					Autori keelekasutuse omapära leidmine.
																					Teose stiililise eripära kirjeldamine.

	X		X	X	X	X	X	X	X									Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.
X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Luule vorm: vürss, stroof, erinevad rütmiskeemid.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Oodi, ballaadi, soneti, haiku ja vabavärsilise luule tunnused.
	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Piltluule
X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvaluule liigid ja alaliigid.
	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Regilaul ja riimiline rahvalaul.
	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Muinasjutu tunnused, kompositsioon ja rändmotiivid.
	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Muistendi tunnused.
X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Müüdi tunnused.
X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kõnekäänu, vanasõna ja mõistatuse olemus.
			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Naljandi ja anekdoodi tunnused.
																		Puäandi olemus. Tänapäeva folkloor ehk poploor
			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teemaarendus, kulminatsioon, lõpplahendus.
	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Muutuv ja muutumatu tegelane.
X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Prototüüp
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika ning dramaatika tunnused.
	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Eepose, romaani (erinevad liigid), jutustuse, novelli tunnused.
X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Seiklus-, ulme- ja detektiivromaanide tunnused.
																		Reisikirja olemus.
																		Komöödia, tragöödia ning draama tunnused.
																		Lavastus.
																		Dramaatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik.

											Kirjandusteose dramatiseering.
											Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis.
											Kirjandusteose ekraniseering.
											Arvustuse olemus.
											4. Teksti esitus ja omalooming
											4.1 Esitamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
											Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus.
											Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valimine.
											Korrektne kehahoid. Hingamine ja diktsioon.
											Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. Miimika ja žestide jälgimine
						X					Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele, kasutades illustreerivaid katkendeid.
						X					Teost tutvustava ettekande koostamine ja esitamine.
						X					Luuleteksti esitamine peast.
						X					Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina).
						X					Lühikese proosateksti esitamine (dialoog või monoloog).
							X			X	Draamateksti esitamine ositi. Instseneeringu esitamine.
								X		X	4.2 Omalooming.

											Õpilased kirjutavad õpetaja valikul lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid:
											1.muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, naljaloo kõnekäändude põhjal, seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eelloo, loo muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo, mitme teose peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovitus
X			X		X						2.ulme- või detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailidega laiendatud loo, võrdluste ja metafooriderikka teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja
											3.muinasjutu, muistendi ja regilaulu, kujundirikka luuletuse, tegelase iseloomustuse või eluloo, tegelaste juhtlaused, teise ajastusse paigutatud tegevustikuga loo, miljöökirjelduse, kirjandusteose probleemidest lähtuva arutluse, alustekstile sisulise vastandteksti, teatrietenduse, filmi- või kirjandusteose arvestuse jm;
					X				X		teemamapi või lühiuurimuse tänapäeva kultuurinähtuste või kultuurilooliste isikute kohta.
				X	X						Väärtused ja kõlblus
	X										Enesehinnang.
	X	X	X		X	X	X	X	X	X	Ausus enese ja teiste vastu.
	X	X	X		X	X	X	X	X	X	Iseenda ning teiste vajadused ja huvid.

X		X		X		X		X		X									Kirjutatud ja kirjutamata seadused
	X			X		X		X		X									Arusaamine heast ja halvast.
	X		X			X		X		X									Õiglus ja ebaõiglus.
										X									Kiiduväärne ja taunitav
																			Eesmärgid
			X		X					X									Eneseotsingud
		X		X		X		X		X									Minu tervis ja tulevik
						X		X		X									Õnnelik olemine
X	X				X		X			X									Minu tugevad ja nõrgad küljed
X		X		X		X		X		X									Rikkuse ja vaesuse probleemid
	X				X		X			X									Kodus ja koolis
																			Perekond.
	X		X		X		X			X									Armastus oma kodu ja koduste vastu.
X				X		X													Eri põlvkondade ühised ja erinevad tõekspidamised.
X		X		X		X		X		X									Suhted eakaaslastega
	X					X		X		X									suhted õpetajatega
X				X		X				X									Poiste ja tüdrukute suhted.
																			Esimene armastus.
																			Ühised väärtused
																			koostegutsemine ja üksiolek
																			erinevad kooliprobleemid
																			abivajaja ning aitaja
																			sallivus teistsuguste inimeste suhtes

X							X														liidriks olek
																					Piir oma ja võõra vahel
											X										Piir lubatu ja lubamatu vahel.
																					Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus
	X				X				X												Kultuuride mitmekesisus.
	X	X			X				X												Elu erinevates kultuurides
	X	X			X				X												Kultuuride mitmekesisus.
	X	X			X				X												rahvuskultuur
X					X				X												sallivus erinevate kultuurinähtuste suhtes
X			X		X				X												Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
					X				X												Külaelislahkus.
					X				X												Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.
					X				X												Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale
	X				X				X												Rahvuskultuuri säilitajad ja arendajad.
X					X				X												Kultuuriinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad.
																					Mängiv inimene
	X				X				X												Mängulisus elus ja loomingus.
X					X				X												Leidlik probleemide lahendamine.
X					X				X												Loova mõtteviisi rakendamine.
					X				X												Iluelamused.
			X						X												Loominguline koostöö.

X					X	X	X	X	X							Sõpruseemalised ja eetilisi hoiakuid kajastavad, aja, tähtpäevade ning kommetega seotud vanasõnad ja kõnekäänud.
		X						X	X							Eesti rahva mõistatusi.
																Põhjalikumalt käsitletavat autorid
						X		X	X		X					Oskar Luts
								X	X					X		Fred Jüssi
X		X			X	X	X									Juhan Liiv
																Mõisted
				X	X				X							Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, dramaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärss. Tragöödia, komöödia.

Valdkonnapädevused														Õppesisu			
																III aste 8. klass	
																	oskab õppida, hangib teavet eri allikatest, kasutab sõna- ja käsiraamatuid
																	tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust
																	suudab kujundada ja väljendada isiklikku arvamust ning
																	ia tundemaailma
																	loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kolbelisi tõekspidamisi ning rikastades mõtte-
																	väärtusi
																	tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab selle kunstilisi
																	kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone
																	väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste
																	leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis
																	kasutab asjakohaselt erinevaid suhtuskanaid ning suudab
																	esitada teavet eri viisidel
																	kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning
																	kirjalikult, arvestades kultuuris välja kujunenud
																	kirjalikult ja suuliselt ning muusikaga
																	omandab põhiteadmised keelest ja saavutab
																	teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi
																	väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku
1. Lugemine ja jutustamine																	
																	Lugemise iseseisev eesmärgistamine.

						X	X	X	X	X	X	X	Kiire ja aeglane lugemine, ülelühisev ja süvenenud lugemine.
						X	X	X	X	X	X	X	Eesmärgistatud ülelugemine.
						X	X	X	X	X	X	X	Erinevate lugemistehnikate valdamine.
					X	X	X	X	X	X	X	X	Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine.
					X	X	X	X	X	X	X	X	Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
						X	X	X	X	X	X	X	Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
						X	X	X	X	X	X	X	Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega.
						X	X	X	X	X	X	X	Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
						X	X	X	X	X	X	X	Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.
						X	X	X	X	X	X	X	Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil.
						X	X	X	X	X	X	X	Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või eri liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi.
						X	X	X	X	X	X	X	Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.
						X	X	X	X	X	X	X	Tutvumine erinevate media (raadio, televisioon, internet) jutustamisviisidega.
													2.Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
						X	X	X	X	X	X	X	2.1 Teksti kui terviku mõistmine.
						X	X	X	X	X	X	X	Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.
						X	X	X	X	X	X	X	Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.

	X					X													Teksti kavastamine: kavapunktid väitlauset ja märksõnadena. Teksti kesksete mõtete leidmine..
	X					X								X					Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte kirjutamine.
X						X						X							Konspekti koostamine
X	X	X				X	X					X							Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine. Oma arvamus sõnastamine ja põhjendamine ja kaitsmine.
	X					X						X							Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal. Illustriivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine.
	X	X	X			X	X					X							Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine. Loetu põhjal järelduste tegemine.
X						X						X							Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
						X	X					X							2.2 Teksti kui terviku mõistmine. Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt.
X						X						X							Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine. Lihtne ja keeruline tegelane.
						X	X					X							Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga. Tegelastevahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs.

X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sümbolite seletamine. Allegooria ning allteksti mõistmine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine
		X			X		X	X	X	Allegooria ning allteksti mõistmine.
X			X	X					X	Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine.
X	X		X				X	X	X	Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine
		X					X	X	X	Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine.
			X				X	X	X	Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine.
	X				X		X			Mõttekorduste leidmine regilaulust.
	X	X		X			X	X	X	Rahvalaulu elementide leidmine autoriluulest.
		X					X	X		Luuleteksti tõlgendamine.
										Autori keelekasutuse omapära leidmine.
X				X					X	Teose stiililise eripära kirjeldamine.
X	X		X	X			X	X	X	Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.
			X				X	X		Luule vorm: värss, stroof, erinevad riimiskeemid.
	X		X				X	X		Oodi, ballaadi, soneti, haiku ja vabavärsilise luule tunnused.
				X				X		Piltluule
	X			X			X	X		Rahvaluule liigid ja alaliigid.
	X		X				X		X	Regilaul ja riimiline rahvalaul.
X	X		X				X	X	X	Muinasjutu tunnused, kompositsioon ja rändmotiivid.
		X					X	X		Muistendi tunnused.
X			X				X		X	Müüdi tunnused.
X		X		X			X	X	X	Kõnekäänu, vanasõna ja mõistatuse olemus.
								X		Naljandi ja anekdoodi tunnused.

	X				X				X			Puändi olemus. Tänapäeva folkloor ehk poploor
X		X			X		X		X			Teksti kompositsioonilemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teemaarendus, kulminatsioon, lõpplahendus.
			X					X				Muutuv ja muutumatu tegelane.
			X			X						Prototüüp
	X			X								Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika ning dramaatika tunnused.
		X				X			X			Eepose, romaani (erinevad liigid), jutustuse, novelli tunnused.
		X				X			X			Seiklus-, ulme- ja detektiivromaanide tunnused.
												Reisikirja olemus.
X					X				X			Komöödia, tragöödia ning draama tunnused.
X		X			X				X			Lavastus.
			X									Dramaatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik.
		X				X			X			Kirjandusteose dramatiseering.
			X					X				Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis.
		X				X			X			Kirjandusteose ekraniseering.
X						X						Arvustuse olemus.
												4. Teksti esitus ja omalooming
	X					X			X			4.1 Esitamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
X						X			X			Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus.
X		X							X			Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valimine.
				X					X			Korrektne kehahoid. Hingamine ja diktsioon.
X			X						X			Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. Miimika ja žestide jälgimine

										Lugemissoovituste klassikaaslastele, illustreerivaid katkendeid.	jagamine kasutades
										Teost tutvustava koostamine ja esitamine.	ettekande
									X	Luuleteksti esitamine peast.	
										Lühikese proosateksti (dialoogi või monoloogina).	esitamine
										Lühikese proosateksti (dialoog või monoloog).	esitamine
									X	Draamateksti esitamine Instseneeringu esitamine.	ositi.
										4.2 Omalooming.	
									X	Õpilased kirjutavad õpetaja valikul lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: 1.muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, naljaloo kõnekäändude põhjal, seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eelloo, loo muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo, mitme teose peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovituse	
X					X					2.ulme- või detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega laiendatud loo, võrdluste- ja metafooriderikka teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja	

							X			X			X						3.muinasjutu, muistendi ja regilaulu, kujundirikka luuletuse, tegelase iseloomustuse või eluloo, tegelaste juhtlauseid, teise ajastusse paigutatud tegevustikuga loo, miljöökirjelduse, kirjandusteose probleemidest lähtuva arutluse, alustekstile sisulise vastandteksti, teatrietenduse, filmi- või kirjandusteose arvustuse jm;
					X		X			X									teemamapi või lihtiuurimuse tänapäeva kultuurinähtuste või kultuurilooliste isikute kohta.
	X				X						X								Väärtused ja kõlblus
																			Enesehinnang.
	X				X					X									Ausus enese ja teiste vastu.
	X	X			X					X									Iseenda ning teiste vajadused ja huvid.
X					X					X									Kirjutatud ja kirjutamata seadused
X		X			X					X									Arusaamine heast ja halvast.
					X					X									Õiglus ja ebaõiglus.
	X				X					X									Kiituväärne ja taunitav
					X					X									Eesmärgid
	X				X					X									Eneseotsingud
X					X					X									Minu tervis ja tulevik
X	X				X					X									Õnnelik olemine
	X				X					X									Minu tugevad ja nõrgad küljed
X					X					X									Rikkuse ja vaesuse probleemid
																			Kodus ja koolis
										X									Perekond.
X	X				X					X									Kodu toetav jõud.
																			Armastus oma kodu ja koduste vastu.

	X				X				X												Eri põlvkondade ühised ja erinevad tõekspidamised.
X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	Suhted eakaaslastega
			X																		suhted õpetajatega
			X		X					X											Poiste ja tüdrukute suhted.
	X				X			X													Esimene armastus.
	X	X		X																	Ühised väärtused
	X	X		X																	koostegutsemine ja üksiolek
																					erinevad kooliprobleemid
X				X						X											abivajaja ning aitaja
X	X		X		X				X												sallivus teistsuguste inimeste suhtes
			X																		liidriks olek
		X			X				X												Piir oma ja võõra vahel
			X																		Piir lubatu ja lubamatu vahel.
		X		X					X												Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus
X				X						X											Kultuuride mitmekesisus.
X	X		X		X				X												Elu erinevates kultuurides
		X		X					X												Kultuuride mitmekesisus.
X	X			X					X												rahvuskultuur
X	X		X		X				X												sallivus erinevate kultuurinähtuste suhtes
			X																		Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
																					Külastislahkus.
																					Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.

	X				X			X			X								Mina Eesti ühiskonna liikmena.
X		X			X				X					X					Seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel.
			X							X									Ajaloomälu
			X					X											Traditsioonid ja sündmused
	X						X												Suhe keelesse.
	X	X						X											Murdekeele omapära.
	X		X					X											Kodupaiga väärtustamine.
																			Rahvusidentiteet.
X								X											Eestlaste ja venelaste suhted
X		X					X												Rassismiprobleemid.
								X											Teistsuguste kultuuride austamine.
								X											Teabekekkond, tehnoloogia ja innovatsioon
			X								X								Avastamisrõõm ja õppimiskogemused.
	X	X	X					X			X								Tänapäevased teabeotsimis- ja teabeedastamisvõimalused.
X								X											Internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas.
X										X									Keeleline mõjutamine
		X								X									Infoteadlik inimene.
X								X											Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.
X								X			X								Agatha Christie või Arthur Conan Doyle'i romaan
																			Helga Nõu „Pea suul”
																			George Orwelli „Loomade farm

Rahvaluule tekstivalik											
X	X			X	X	X	X	X	X	X	Koha- ja ajaloolised muistendid
			X			X	X	X	X	X	Usundilised muistendid.
			X	X		X	X	X	X	X	Kaval-Antsu ja Vanapagana lood
	X	X		X	X						Rahvalaulud (sõprusest ja vaenlastest, mõistatuslaulud, pulma-ja armastuslaulud, kiidu- ja pilalaulud, tähtpäeva-, mängu- ja draamaelementidega laulud).
	X		X	X		X	X	X	X	X	Rahvanaljandid
	X	X		X	X						Piibilood
											Sõpruseemalised ja eetilisi hoiakuid kajastavad, aja, tähtpäevade ning kommetega seotud vanasõnad ja kõnekäänud.
X				X		X			X	X	Eesti rahva mõistatusi.
X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	Põhjalikumalt käsitletavat autorid
						X					Jüri Parijõgi
				X	X	X	X	X	X	X	Marie Under
						X					Lennart Meri
				X	X	X	X	X	X	X	Mõisted
X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, dramaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärs. Tragöödia, komöödia.
Valdkonnapädevused											
Õppesisu											

Väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
väärtustab keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

III aste
9. klass

1. Lugemine ja jutustamine

Lugemise iseseisev eesmärgistamine.
Kiire ja aeglane lugemine, ülebisev ja süvenenud lugemine.
Eesmärgistatud ülelugemine.
Erinevate lugemistehnikate valdamine.
Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine.
Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega.
Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
Soovitavad tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.

X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine ja kaitsmine.
				X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal.
	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine.
						X				X						X							
	X			X		X		X		X		X		X		X		X		X		X	
X						X		X		X		X		X		X		X		X		X	
X						X		X		X		X		X		X		X		X		X	
X						X		X		X		X		X		X		X		X		X	
X						X		X		X		X		X		X		X		X		X	
																							Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine.
X						X		X		X		X		X		X		X		X		X	Loetu põhjal järelduste tegemine.
						X		X		X		X		X		X		X		X		X	Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
						X		X		X		X		X		X		X		X		X	2.2 Teksti kui terviku mõistmine. Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt.
	X					X		X		X		X		X		X		X		X		X	Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine.
						X		X		X		X		X		X		X		X		X	Lihne ja keeruline tegelane.
	X					X		X		X		X		X		X		X		X		X	Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga.

X						X					X									Tegelastevahelise põhikonfliktileidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs.
X																				Tegelaste tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine.
X		X																		Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüptegeelasi.
X		X				X					X									Tegelasarühmade vaheline konflikt ja konflikti gradatsioon.
		X									X									Mitme teose peategelaste võrdlemine.
	X					X														Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine.
											X									Miljöö kirjeldamine.
	X					X					X									Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus.
X																				Pöördeliste sündmuste leidmine.
X		X				X					X									Sündmuste põhjuse-tagajärje seoste leidmine.
	X					X														Ajaloo sündmuste ja kirjandusteoses kujutatute seostamine.
X						X					X									Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest.
X											X									Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine.
																				Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine
																				Tekstist filmilike episoodide leidmine.
																				Filmi ja kirjandusteose võrdlemine.
																				2.3 Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.
X						X					X									Mõisted: Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, draamaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärss. Tragöödia, komöödia.

																				Kõnekäätü, vanasõna ja mõistatuse olemus.
																				Naljandi ja anekdoodi tunnused.
X			X	X	X															Puändi olemus. Tänapäeva folkloor ehk poploor
X	X	X	X	X	X															Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teemaarendus, kulminatsioon, lõpplahendus.
		X																		Muutuv ja muutumatu tegelane.
		X	X																	Prototüüp
X	X		X	X	X															Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika ning dramaatika tunnused.
	X	X	X	X	X															Eepose, romaani (erinevad liigid), jutustuse, novelli tunnused.
	X	X	X	X	X															Seiklus-, ulme- ja detektiivromaani tunnused.
																				Reisikirja olemus.
X		X	X	X	X															Komöödia, tragöödia ning draama tunnused.
X	X	X	X	X	X															Lavastus.
		X	X	X	X															Dramaatika mõisted: monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik.
	X	X	X	X	X															Kirjandusteose dramatiseering.
		X	X	X	X															Filmikunsti väljendusvahendid: pilt ja sõna, kaader filmis.
		X	X	X	X															Kirjandusteose ekraniseering.
X			X	X	X															Arvustuse olemus.
																				4. Teksti esitus ja omalooming
	X	X	X	X	X															4.1 Esitamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
X			X	X	X															Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus.
X	X	X	X	X	X															Esitamiseks kohase sõnavara, tempo ning hääletugevuse valimine.
		X		X	X															Korrektne kehahoid. Hingamine ja diktsioon.

										Silmside hoidmine kuulaja ning vaatajaga. Miimika ja žestide jälgimine
									X	Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele, kasutades illustreerivaid katkendeid.
									X	Teost tutvustava ettekande koostamine ja esitamine.
									X	Luuleteksti esitamine peast.
									X	Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina).
									X	Lühikese proosateksti esitamine (dialoog või monoloog).
						X			X	Draamateksti esitamine ositi. Instseneeringu esitamine.
						X			X	4.2 Omalooming.
X										Õpilased kirjutavad õpetaja valikul lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: 1. muidugi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, naljaloo kõnekäändude põhjal, seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eeloo, loo muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo, mitme teose peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovitus
X										2. ulme- või detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailidega laiendatud loo, võrdluste- ja metafooriderikka teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja

								X						X					3.muinasjutu, muistendi ja regilaulu, kujundirikka luuletuse, tegelase iseloomustuse või eluloo, tegelaste juhtlauseid, teise ajastusse paigutatud tegevustikuga loo, miljöökirjelduse, kirjandusteose probleemidest lähtuva arutluse, alustekstile sisulise vastandteksti, teatrietenduse, filmi- või kirjandusteose arvustuse jm;
								X						X					teemamapi või lihtiuurimuse tänapäeva kultuurinähtuste või kultuurilooliste isikute kohta.
																			Väärtused ja kõlblus
																			Eneschinnang.
	X							X						X					Ausus enese ja teiste vastu.
X		X						X						X					Iseenda ning teiste vajadused ja huvid.
X														X					Kirjutatud ja kirjutamata seadused
X								X						X					Arusaamine heast ja halvast.
								X						X					Õiglus ja ebaõiglus.
	X							X						X					Kiituväärne ja taunitav
								X						X					Eesmärgid
	X							X						X					Eneseotsingud
X								X						X					Minu tervis ja tulevik
X								X						X					Õnnelik olemine
	X							X						X					Minu tugevad ja nõrgad küljed
X								X						X					Rikkuse ja vaesuse probleemid
																			Kodus ja koolis
								X						X					Perekond.
														X					Kodu toetav jõud.
								X						X					Armastus oma kodu ja koduste vastu.

					X					X						Eri põlvkondade ühised ja erinevad tõekspidamised.
						X	X	X	X							Suhted eakaaslastega
		X						X	X							suhted õpetajatega
		X							X							Poiste ja tüdrukute suhted.
			X		X		X	X								Esimene armastus.
		X					X	X								Ühised väärtused
		X							X							koostegutsemine ja üksiolek
						X										erinevad kooliprobleemid
																abivajaja ning aitaja
																sallivus teistsuguste inimeste suhtes
X									X							liidriks olek
X		X					X	X								Piir oma ja võõra vahel
								X	X							Piir lubatu ja lubamatu vahel.
																Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus
	X								X							Kultuuride mitmekesisus.
	X									X						Elu erinevates kultuurides
	X									X						Kultuuride mitmekesisus.
																rahvuskultuur
X										X						sallivus erinevate kultuurinähtuste suhtes
X			X								X					Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
																Külaaliskultuur.
																Lugupidav suhtumine teistes kultuuridesse ja inimestesse.

																			Mina Eesti ühiskonna liikmena.
	X		X							X									Seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel.
X			X																Ajaloomälu
X		X								X									Traditsioonid ja sündmused
	X		X							X									Suhe keelesse.
X			X																Murdekeele omapära.
X		X								X									Kodupaiga väärtustamine.
										X									Rahvusidentiteet.
	X		X																Eestlaste ja venelaste suhted
	X		X							X									Rassismiprobleemid.
																			Teistsuguste kultuuride austamine.
																			Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon
										X									Avastamisrõõm ja õppimiskogemused.
		X								X									Tänapäevased teabeotsimis- ja teabeedastamisvõimalused.
		X								X									Internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas.
										X									Keeleline mõjutamine
										X									Infoteadlik inimene.
	X		X							X									Film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad.
										X									August Kitzberg „Libahunt“,
										X									Arthur Conan Doyle'i romaan
										X									Anton Hansen Tammsaare „Kõrboja peremees“

Rahvaluule tekstivaik									
X				X				X	Koha- ja ajaloolised muistendid
X	X	X	X		X			X	Usundilised muistendid.
	X		X	X	X				Kaval-Antsu ja Vanapagana lood
X			X	X				X	Rahvalaulud (sõrusest ja vaenlastest, mõistatuslaulud, pulma- ja armastuslaulud, kiidu- ja pilalaulud, tähtpäeva-, mängu- ja draamaelementidega laulud).
X	X		X		X			X	Rahvanaljandid
		X			X			X	Piibilood
X	X	X	X		X			X	Sõruseeemalised ja eetilisi hoiakuid kajastavad, aja, tähtpäevade ning kommentega seotud vanasõnad ja kõnekäänud.
			X		X			X	Eesti rahva mõistatusi.
									Põhjalikumalt käsitletavat autorid
	X			X				X	Kristjan Jaak Petersoni
	X	X	X		X			X	Lydia Koidula
				X				X	Anton Hansen Tammsaare
									Mõisted
	X		X		X				Kõnekäänd, vanasõna, mõistus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, draamaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärs. Tragöödia, komöödia.

2.2.2. Kirjanduse õppeaine kirjeldus

Kirjandus on õppeaine, milles arendatakse õpilaste lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ning verbaalset loomevõimet. Väärtkirjanduse ja rahvaluule tõlgendamise ning analüüsi kaudu kujundatakse õpilaste esteetilisi ja eetilisi hoiakuid, rikastatakse tundemaailma ning aidatakse neil kujuneda isiksusena, leida oma identiteet ja luua ainuomane maailmapilt.

Põhikooli kirjandusõpetuses keskendutakse eelkõige ilukirjanduse lugemisele ja tõlgendamisele. Eraldi pööratakse tähelepanu teose mõistmist toetavate oskuste arendamisele, teose kui terviku mõistmisele ning kujundliku keele tundmaõppimisele. Interpreteerimis- ja sünteesivõime

arendamiseks kuuluvad kirjandusõpetusse ka tekstide esitamine ning õpilaste omalooming eri liiki tekstidena.

Kirjandusteoste üle arutlemiseks ja nende sügavuti mõistmiseks peavad õpilased tundma kirjanduse metakeelt ning kirjaniike seotud kultuuriloolist tausta. Teoste käsitlemiseks vajalikke mõisteid seletatakse õppekirjanduses, õpilaste enda seletust eeldatakse nende mõistete puhul, mis on õppesisus eraldi esile toodud. Kirjandusõpetuse teoreetiline külg on minimaalne, sest faktiteadmistest tähtsam on äratada ja hoida alal lugemishuvi ning arendada tõlgendusoskust.

Mitmekülge tekstivaliku kaudu kujundatakse lugemis- ja analüüsikogemusi ning arendatakse lugejaoskusi. Lugemisvarasse haaratakse tähtsamate eetiliste ja esteetiliste küsimuste käsitlemist võimaldavaid teoseid nii uudiskirjandusest kui ka klassikast. Tähelepanu pööratakse ka folkloorsele materjalile, et väärtustada õpilase päritolu ja kultuurilist kuuluvust. Lugemisvara valikul arvestatakse eesti ja maailmakirjanduse, vanema ja uuema kirjanduse ning eri žanre esindavate proosa-, draama- ja luuleteoste põhjendatud proportsioone ning kooliastmele kohaseid teemavaldkondi. Kultuuri järjepidevuse huvides sisaldab soovituslik terviklikult käsitletavate teoste valik ka rohkesti tüvitekste. Soovitusliku valiku põhjal saab koostada teoste loendi, lähtudes klassi õpistiilist ja -võimekusest. Lisaks on võimalik valida teemakohaseid tekste ja teoseid, sealhulgas paikkondliku päritoluga ja uudiskirjanduse hulgast. Tervikkäsitleluseks mõeldud teostest käsitleb õpetaja igas klassis vähemalt nelja. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilaste eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

Kirjandustundides tuleb funktsionaalse kirjaoskuse arendamiseks tegelda ka teabetekstidega, mis on seotud eelkõige kirjanduse ning kirjaniike ja teiste kultuurilooliselt tähenduslike isikutega. Kultuuriloolised tekstid avavad isiksust kujundavaid seiku, aitavad mõista teose kirjanduslikku ja ajaloolist tagapõhja ning kirjandusprotsessi, väärtustavad seda, mis on eesti kultuuris oluline, ja tekitavad huvi kultuuriloo vastu.

Õppeprotsessis võimaldatakse õpilastele rohkesti omaloomingulisi, sealhulgas kirjandusteoste, teistele tekstidele ja oma elamustele tuginevaid kirjutamiskogemusi, et arendada ja väärtustada loovust ja mõtlemisvõimet ning tuua esile kirjutaja isikupära ja annet. Tekstianalüüsis ning -loomes on võrdsest olulisest suuline ja kirjalik õppetegevus.

Kirjandusõpetus seostub peaaegu kõigi õppeainetega (esmajoones eesti keelega) ja kirjanduse lähimbruse aladega (folkloor, teater, film, kujutav kunst) ning toetab õppesisu kaudu õppekava läbivate teemade käsitlemist ja üldpädevuste saavutamist. Läbivate teemade käsitlemise iseloom, sügavus ja raskuspunkt on klassiti erinev ning paljuski seotud kirjanduse valikuga. Taotletakse, et loetud ilukirjandustekstide põhjal arutledes suhestaksid õpilased ennast käsitletavate teemadega.

2.2.3. Kirjanduse õppe- ja kasvatusesemärgid II kooliastmes (5. ja 6. klass)

6. klassi lõpetaja:

- 1) loeb eakohast eri žanris väärtkirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendab lugejaoskusi;
- 2) loeb ladusalt ja ilmekalt jõukohase keerukusega teksti ning mõistab seda;
- 3) oskab tutvustada loetud teoste sisu ja tegelasi, arutleda tegelassuhete ja probleemide üle, sealhulgas võrrelda tegelaste ning enda väärtushoiakuid ja huvisid;
- 4) oskab teksti- või elamuspõhiselt jutustada ja loetu üle arutleda;
- 5) kirjutab nii jutustavaid kui ka kirjeldavaid omaloomingulisi töid, väljendades end korrektselt;
- 6) oskab vajaliku teavet hankides kasutada eri allikaid, sealhulgas sõnaraamatuid ja internetti.

2.2.4. Kirjanduse õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

Lugemine

Õpitulemused

- 1) on lugenud läbi vähemalt kaheksa eakohast eri žanris väärtkirjandusteost;
- 2) loeb ladusalt ja ilmekalt;
- 3) väärtustab ilukirjanduse lugemist;
- 4) oskab tutvustada loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõnelda oma lugemiselamustest ja -kogemustest.

Jutustamine

- 1) jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade abil;
- 2) jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;
- 3) jutustab piltteksti põhjal.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

- 1) koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;
- 2) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega;
- 3) koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu;
- 4) järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;
- 5) kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalinormidest, ning võrdleb ennast mõne tegelasega;
- 6) leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte;
- 7) arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka igapäevaelus;
- 8) otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;
- 9) tunneb ära ja kasutab tekstides tuntumaid kõnekujundeid;
- 10) seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust;
- 11) mõtestab luuletuse tähendust, tuginedes enda elamustele ja kogemustele;
- 12) seletab õpitud kõnekujundeid, rahvalaulu, muistendi ja muinasjutu olemust oma sõnadega.

Teksti esitus ja omalooming

- 1) kirjutab erineva pikkusega erizhanrilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis;
- 2) esitab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotledes esituse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust.

terviklikult käsitletavad teosed.

Andrus Kiviräha „Sirlil, Siim ja saladused“ „Sibulad ja šokolaad“, Astrid Lindgreni „Vennad Lõvisüdamed“, „Röövlitütar Ronja“, Mark Twaini „Tom Sawyeri seiklused“, Joanne Kathleen Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi“, John Ronald Reuel Tolkien „Kääbik“, S. Rannamaa „Kadri“, Eno Raud „Kalevipoeg“, F. Tuglas „Siil“

Rahvaluuletekstid.

Rahvaluulud: töölaulud, laulud tarkusest ja rumalusest, maagilised laulud, loitsud. „Kalevala“ lood. Looma- ja imemuinasjutud. Tekke- ja seletusmuistendid. Hiiu- ja vägilasmuistendid (Kalevipoeg, Suur Tõll). Piibllilood, erinevate rahvaste müüdid. Tarkuse-, õppimis- ja tööteemalised vanasõnad ning kõnekäänd. Paikkondliku algupäraga rahvaluuletekstid, muistendid.

Põhjalikumalt käsitletavad autorid.

Sissevaateid Friedrich Robert Faehlmanni, Andrus Kiviräha, Friedrich Reinhold Kreutzwaldi, Astrid Lindgreni ja S. Rannamaa, Mark Twain.

	Õppesisu

5.klass

seletab õpitud kõnekujundeid, rahvalaulu, muistendi ja muinasjutu olemust oma sõnadega.

mõtestab luuletuse tähendust, tuginedes enda elamustele ja kogemustele

estab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotledes esituse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust.

kirjutab erineva pikkusega erizánrillisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis

koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;

vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega;

koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu;

arutleb kirjandusliku tervikiteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisisundmuse, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiaakna üle, avaldab ning

järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;

seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäänude tähendust;

tunneb ära ja kasutab tekstides tuntumaid kõnekujundeid;

otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse.

leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte;

kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalinormidest, ning võrdleb iseenast mõnetegelasega;

																				1. Lugemine
											X									Lugemise eesmärgistamine.
		X																		Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine.
		X																		Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pause, tempo ja intonatsiooni jälgimine.
		X									X									Eesmärgistatud ülelugemine.
		X									X									Oma lugemise jälgimine lugemisoskuse hindamine.
		X									X									Ette loetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
		X									X									Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
		X									X									Lugemisrõõm. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele.
		X									X									Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
		X									X									Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.
		X									X									2. Jutustamine
		X									X									Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktide järgi.
		X									X									Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil.
		X									X									Ahejutustamine. Loo ümberjutustamine

																				uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.
X					X	X			X	X										Iseendaga või kellegi teiseiga toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine.
				X	X		X				X	X								Jutustamine piltteksti (foto, illustratsioon, karikatuur, koomiks) põhjal.
								X				X								Fantaasiaaloo jutustamine.
				X	X							X								3. Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
					X	X			X											3.1 Teksti kui terviku mõistmine.
			X				X		X											Mälu- ehk faktiküsimuste ja loovküsimuste koostamine.
				X	X			X	X											Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti järgi oma sõnadega ning peast.
					X			X	X											Teksti kavandamine: kavapunktid küsi- ja väitlausete ning märksõnadena.
																				Lõikude kesksete mõtete otsimine ja peamõtte sõnastamine.
									X	X										Teksti teema ja peamõtte sõnastamine.
										X										Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle.
					X			X	X											Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.
				X	X			X	X											Illustratiivsete näidete (nt tsitaadid, iseloomulikud detailid) otsimine tekstist.
					X					X										Detailide kirjeldamine.
					X			X	X											Esitatud väidete

																				tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal
																				Loetu põhjal järelduste tegemine. Oma mõtete, tundmuste ning lugemismuljetete sõnastamine.
																				Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
																				Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine
																				Teose sündmustiku ning tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga.
																				Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine.
																				Tegelasrühmad. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendusteed.
																				Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine.
																				Sündmuste järjekord. Sündmuste põhjuse-tagajärje seosed.
																				Minajutustaja kui loo edastaja.
																				3.2 Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.

																				tunnused.
																				Vägilasmuistendi tunnused. (Kalevipoeg)
																				Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused, teema ja idee, probleem, pea- ja kõrvaltegelane, tüüptegelane.
																				Luuletuse vorm. Rahvalaulu olemus. Päevik kui ilukirjandusliku teose vorm. Animate filmi olemus.
																				5. Teksti esitus ja omalooming
																				5.1 Esitamine.
																				Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
																				Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsioonivalimine.
																				Õige hingamine ning kehahoid.
																				Luuleteksti esitamine peast.
																				Lühikese proosateksti esitamine (dialoogi või monoloogina).
																				Rollimäng, rolliteksti esitamine.
																				5.2 Omalooming.
																				Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid
																				1. loomamuinasjutt, imemuinasjutt, tekketüüpi seletusmuistend, hiiu- või vägilasmuistend, seiklus- või fantaasiajutt, mälestuslugu;

									X											X					2. jutuke vanasõnade või kõnekäändude põhjal,
						X			X		X									X	X				algustähekordustega naljalugu, luuletus etteantud riimide põhjal või iseseisvalt samasisuline jutt luuletuse põhjal
						X			X		X									X	X				looduskirjeldus, loom- või kirjandusliku tegelase kirjeldus, teose või kujuteldava tegelase päevikulehekülg,
						X			X		X									X	X				sündmustiku või tegelasega seotud kuulutus,
						X			X		X									X	X				loo sündmustiku edasiarendus
						X			X		X									X	X				uus või jätkuv lõpp loole
						X			X		X									X	X				tegelastevaheline dialoog,
						X			X		X									X	X				kiri mõnele teose tegelasele või tegelasrühmale
						X			X		X									X	X				Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
						X			X		X									X	X				Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.
						X			X		X									X	X				Eseme, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse ja tunnete kirjeldamine.
						X			X		X									X	X				Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.
						X			X		X									X	X				Jutustamine. Jutustuse ülesehitus.
						X			X		X									X	X				Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.
						X			X		X									X	X				Otskõne jutustuses.
						X			X		X									X	X				Sidus lausestus.

					X	X		X		X		X			X										Minavormis jutustamine
					X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Loetakse eri liiki tekste, milles kajastuvad järgnevad teemavaldkonnad:
																								Väärtused ja kõi-blus:	
X	X						X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Enesehinnang, ausus enese ja teiste vastu, Iseenda ning teiste vajadused ja huvid. Minu tervis ja tulevik.	
X	X																							Rikkuse ja vaesuse probleemid.	
																								Kohustused ja vastutus. Üksiolek ja hirmud.	
																								Kodus ja koolis:	
																								perekond, kodu turvalisus, vägivald kodus, armastus oma kodu ja koduste vastu, suhted vanemate, kasuvanemate ja vanavanematega, suhted õdede ja vendade lähisugulastega, poiste ja tüdrukute suhted, sallivus teistsuguste inimeste suhtes, abivajaja ning aitaja, nohkiikkus ja tõrjutus, piir oma ja võõra vahel, piir lubatu ja lubamatu vahel jms.	
																								Omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus:	
																								rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvate, matkamise kodukohas ning reisimine kaugetes maades, kultuuride mitmekesisus, erinevate rahvaste uskumused ja tavad,	

	X	X	X	X	X	X	X	X						Põhjalikumalt käsitletavat autorid
X														Sissevaateid Friedrich Robert Faehlmanni
X	X		X		X									Andrus Kivirähk
X	X	X	X	X	X	X	X	X						Friedrich Reinhold Kreutzwaldi
X				X	X	X	X	X						Astrid Lindgreni

5. klassi õpitulemused

5. klassi õpitulemused

Lugemine

Õpitulemused

- 1) On läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erivanrulist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut);
- 2) loeb eakohast erivanrulist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist;
- 3) tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja -kogemustest;

Jutustamine

- jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade toel;
- jutustab mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;
- jutustab piltteksti põhjal ja selgitab selle sisu;

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused

- koostab teksti kohta eriliigilisi küsimusi;
- vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega;
- koostab teksti kohta sisukava, kasutades väiteid või märksõnu;
- leiab lõigu kesksed mõtted;
- järjestab teksti põhjal sündmused, määrab nende toimumise aja ja koha;
- kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, hindab nende käitumist, võrdleb iseennast mõne tegelasega;
- arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;

otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;

Teksti esitus ja omalooming

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine

- 1) tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, võrdlusi ja algrümi;
- 2) mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele ja kogemustele tuginedes;.

Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine

3) seletab oma sõnadega epiteedi, võrdluse, muistendi ja muinasjutu olemust

terviklikult käsitletavat teosed.

Andrus Kiviräha „Sirli, Siim ja saladused”, Astrid Lindgreni „Röövlitütar Ronja”, Eno Raud „Kalevipoeg”, F. Tuglas „Siil“

Rahvaluuletekstid.

Rahvalaulud: töölaulud, laulud tarkusest ja rumalusest, maagilised laulud, loitsud. „Kalevala” Looma- ja imemuinasjutud. Tekke- ja seletusmuistendid. Hiiu- ja vägilasmuistendid (Kalevipoeg, Suur Tõll). Tarkuse-, õppimis- ja tööteemalised vanasõnad ning kõnekäänud. Paikkondliku algupäraga rahvaluuletekstid, muistendid.

Põhjalikumalt käsitletavat autorid.

Sissevaateid Andrus Kiviräha, Friedrich Reinhold Kreutzwaldi, Astrid Lindgreni, F.Tuglas teoste teele.

2.2.4.2 6.klass õppesisu, teadmised ja oskused

	Õpitulemused	Õppesisu
--	--------------	----------

6.klass	1. Lugemine	Lugemise eesmärgistamine.	Lugemiseks valmistumine,
seletab õpitud kõnekujundeid, rahvalaulu, muistendi ja muinasjutu olemust oma sõnadega.			
mõtestab luuletuse tähendust, tuginedes enda elamustele ja kogemustele			X
estab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksi, taotledes esituse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust.			
kirjutab erineva pikkusega erizantriilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis			
koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;	X		X
vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega;	X		X
koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu;			X
arutleb kirjandusliku tervikiteksi või katkendi põhjal teksti teema, põhisuundumuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ning			X
järestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;		X	
seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust;			
tunneb ära ja kasutab tekstides tuntumaid kõnekujundeid;			
otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse.		X	X
leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte;			X
kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välismust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalinormidest, ning võrdleb iseenast mõnetegelasega;			X

X						X				X								Jutustamine piltteksti (foto, illustratsioon, karikatuur, koomiks) põhjal.
X	X				X					X								Fantaasiaaloo jutustamine.
										X								3. Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
										X								3.1 Teksti kui terviku mõistmine.
	X									X								Mälu- ehk faktiküsimuste ja loovküsimuste koostamine.
	X									X								Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti järgi oma sõnadega ning peast.
	X									X								Teksti kavandamine: kavapunktid küsi- ja väitlausete ning märksõnadena.
																		Lõikude kesksete mõtete otsimine ja peamõtte sõnastamine.
X																		Teksti teema ja peamõtte sõnastamine.
X										X								Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle.
										X								Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.
	X									X								Illustratiivsete näidete (nt tsitaadid, iseloomulikud detailid) otsimine tekstist.
										X								Detailide kirjeldamine.
	X									X								Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal
X										X								Loetu põhjal järelduste tegemine. Oma mõtete, tundmuste ning lugemismuljete sõnastamine.

																			arusaamine.
																			Lihtsamate sümboleite seletamine..
X									X										Tegelaskõne varjatud tähenduse mõistmine.
X									X										Kõnekäändude ja vanasõnade olemuse, nende tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.
									X										Koomilise leidmine tekstist
X																			Riimide leidmine ja loomine.
X									X										Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine.
									X										Algriimi leidmine rahvalauludest.
X																			Algriimi kasutamine oma tekstis.
X									X										Luuleteksti tõlgendamine.
									X										Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.
																			Loomamuinasjutu ja imemuinasjutu tüüptegelased tunnused (lugu, tegelased, hea võitlus kurjaga jm).
									X										Tekke- ja seletusmuistendi tunnused.
																			Vägilasmuistendi tunnused. (Kalevipoeg)
																			Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused, teema ja idee, probleem, pea- ja kõrvaltegelane, tüüptegelane.

X		X					X	X	X	X										Luuletuse vorm. Rahvalaulu olemus. Päevik kui ilukirjandusliku teose vorm. Animafilmi olemus.
	X						X	X	X	X										5. Teksti esitus ja omalooming
X							X		X											5.1 Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).
X		X					X	X	X											Esitamiseks sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsioonivalimine.
			X					X												Õige hingamine ning kehahoid.
																			X	Luuleteksti esitamine peast.
																				Lühikese proosateksti esitamine (dialogi või monoloogina).
								X		X										Rollimäng, rolliteksti esitamine.
								X		X										5.2 Omalooming.
																				Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid
									X	X										1. loomamuinasjutt, imemuinasjutt, tekkemüütiline seletusmuistend, hääletugevuse või vägilasmuistend, seiklus- või fantaasiajutt, mälestuslugu;
							X	X	X	X										2. jutuke vanasõnade või kõnekäändude põhjal,
								X		X										algustähekordustega najjalugu, luuletus etteantud riimide põhjal või iseseisvalt samasisuline jutt luuletuse põhjal
							X	X	X	X										looduskirjeldus, loom- või kirjandusliku tegelase kirjeldus, teose või kujuteldava tegelase

																					päevikulehektülg,
							X				X										sündmustiku või tegelasega seotud kuulutus,
								X													loo sündmustiku edasiarendus
			X				X			X	X										uus või jätkuv lõpp loole
				X				X													tegelastevaheline dialoog,
X								X													kiri mõnele teose tegelasele või tegelasrühmale
X				X				X		X											Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine.
X					X				X												Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang.
X					X			X													Eseme, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse ja tunnete kirjeldamine.
		X				X			X		X										Autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.
X				X					X												Jutustamine. Jutustuse ülesehitus.
X						X			X	X											Ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis.
		X							X		X										Otskõne jutustuses.
			X						X	X											Sidus lausesus.
										X	X										Minavormis jutustamine
										X	X										Loetakse eri liiki tekste, milles kajastuvad järgnevad teemavaldkonnad:
																					Väärtused ja kõlblus: Enesehinnang, ausus enese ja teiste vastu,
	X				X																Isienda ning teiste vajadused ja huvid.
			X																		Minu tervis ja tulevik.
																					Rikkuse ja vaesuse probleemid.

																			põhjendatud ja põhjendamata riskid jms.
X																			Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng: minu osa looduse hoidmisel, austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse, hädasolija aitamine, lemmikloomad ning vastutus nende eest, aastaaegade omanäolisus jms.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kodanikuühiskond ja rahvussuhted: minu juured, seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel, traditsioonid ja sündmused, mis tagavad järjepidevuse, suhe keelesse, kodupaiga keel, suhted teiste rahvustega jms.
X																			Teabekeskkond, tehnoloogia ja innovatsioon: avastamistööm ja õppimiskogemused, tänapäevased teabeotsimis- ja teabeedastamisvõimalused, internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas, internet kui ohuallikas, käitumine suhtlusportaalides, film ja foto kui hetke ning ajaloo jäädvustajad jms.
																			Terviklikult käsitletavad teosed
	X														X				Oskar Luts „Kapsapea“ ,
																			Astrid Lindgren „Vennad Lõvisüdamed“

X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Joanne Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi”	Kathleen
X													Rahvaluuletekstid	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvalaulud: töölaulud, tarkusest ja rumalusest, maagilised loitsud.	laulud ja laulud,
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kalevala lood.	
													Looma- ja imemuinasjutud.	ja
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tekke- ja seletusmuistendid.	ja
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Hiiu- ja vägilasmuistendid (Kalevipoeg, Suur Tõll).	ja
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Piibilood, erinevate rahvaste müüdid.	
													Tarkuse-, õppimis- ja tööteemalised vanasõnad ning kõnekäänud.	ning
													Põhjalikumalt käsitletavad autorid	
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Friedrich Kreutzwald	Reinhold
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Harri Jõgisalu	
	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Leele Tungal	

6.klassi õpitulemused

Lugemine

Õpitulemused

- 1) on lugenud läbi vähemalt neli eakohast eri žanris väärtkirjandusteost;
- 2) loeb ladusalt ja ilmekalt;
- 3) väärtustab ilukirjanduse lugemist;
- 4) oskab tutvustada loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi ning kõnelda oma lugemiselamustest ja -kogemustest.

Jutustamine

- 1) jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade abil;
- 2) jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;
- 3) jutustab piltteksti põhjal.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

- 1) koostab teksti kohta eri liiki küsimusi;
- 2) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnade või tekstinäitega;
- 3) koostab teksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu;
- 4) järjestab teksti põhjal sündmused ning määrab nende toimumise aja ja koha;
- 5) kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende suhteid, hindab nende käitumist, lähtudes üldtunnustatud moraalinormidest, ning võrdleb ennast mõne tegelasega;
- 6) leiab lõigu kesksed mõtted ja sõnastab peamõtte;
- 7) arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka igapäevaelust;
- 8) otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;
- 9) tunneb ära ja kasutab tekstides tuntumaid kõnekujundeid;
- 10) seletab õpitud vanasõnade ja kõnekäändude tähendust;
- 11) mõtestab luuletuse tähendust, tuginedes enda elamustele ja kogemustele;
- 12) seletab õpitud kõnekujundeid, rahvalaulu, muistendi ja muinasjutu olemust oma sõnadega.

Teksti esitus ja omalooming

- 1) kirjutab erineva pikkusega erižanrilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis;
- 2) esitab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotledes esituse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust.

terviklikult käsitletavat teosed.

Andrus Kiviräha “Sibulad ja šokolaad”, Astrid Lindgreni „Vennad Lõvisüdamed”, „Röövlitütar Ronja”, Mark Twaini „Tom Sawyeri seiklused”, S. Rannamaa “Kadri”, Eno Raud „Kalevipoeg”, F. Tuglas „Siil“, Eno Raud „Kalevipoeg“

Rahvaluuletekstid.

Rahvalaulud: töölaulud, laulud tarkusest ja rumalusest, maagilised laulud, loitsud. „Kalevala” lood. Looma- ja imemuinasjutud. Tekke- ja seletusmuistendid. Hiio- ja vägilasmuistendid (Kalevipoeg, Suur Tõll). Piiblilood, erinevate rahvaste müüdid. Tarkuse-, õppimis- ja tööteemalised vanasõnad ning kõnekäänud. Paikkondliku algupäraga rahvaluuletekstid, muistendid.

Põhjalikumalt käsitletavat autorid.

Andrus Kiviräha, Friedrich Reinhold Kreutzwaldi, Astrid Lindgreni ja S. Rannamaa, Mark Twain.

2.2.5. Kirjanduse õppe- ja kasvatusesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) väljendab end korrektselt suuliselt ja kirjalikult, jutustab kokkuvõtvalt teoses toimunust, arutleb teoses kujutatul üle ning kirjutab omaloomingulisi töid;
- 2) loeb eakohast eri žanris väärtkirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendab lugejaoskusi;
- 3) mõistab teose lugemisel tekkivate seisukohtade paljusust, väärtustab erinevaid ideid ja kujutamisi viise;
- 4) tõlgendab, analüüsib ja mõistab kirjandusteost kui erinevate lugude ja inimsuhete, elamuste ja väärtuste allikat ning erinevate seisukohtade peegeldajat;
- 5) väärtustab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja eri rahvaste kultuuri tutvustajat;
- 6) kasutab vajaliku teabe hankimiseks erinevaid allikaid, nii teatmeteoseid kui ka interneti.

2.2.6. Kirjanduse õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

Lugemine ja jutustamine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) on läbi lugenud vähemalt 12 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost;
- 2) loeb kirjandusteksti lususalt ja mõtestades ning väärtustab lugemist;
- 3) oskab tutvustada loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrrelda teost mõne teise teosega;
- 4) suudab jutustada loetud teosest kokkuvõtvalt, järgides teksti sisu ja kompositsiooni.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) oskab vastata teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele;
- 2) kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ning tsitaate;
- 3) kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määrab teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjuse-tagajärje seoste üle;
- 4) kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi;
- 5) arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka igapäevaelust;
- 6) leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;
- 7) otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;
- 8) tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi;
- 9) oskab luuletusi lahti mõtestada;
- 10) eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvaluule (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutt, muistend) liike ning oskab nimetada nende tunnuseid;
- 11) oskab seletada õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ning tähendust;
- 12) seletab oma sõnadega eepika, lüürika, dramaatika, eepose, romaani, jutustuse, novelli, ballaadi, valmi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja tragöödia olemust.

Teksti esitus ja omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, taotledes esituse ladusust ja selgust ning tekstitäpsust;
- 2) koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande;
- 3) kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljöökirjeldus) või jutustava (muinasjutt või muistend) teksti;
- 4) kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete põhjal ning jälgides, et tekst oleks arusaadav, stiil sobiv, vormistus ja õigekeelne.

Omalooming. Õpilased kirjutavad õpetaja valikul lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid:

- 1) muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvaluule, naljandi, mõistatusi, naljaloo kõnekäändude põhjal, seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eelloo, loo muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo, mitme teose peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovitusel jm;
- 2) ulme- või detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailidega laiendatud loo, võrdluse- ja metafooriderikka teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning

koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja jm;

3) muinasjutu, muistendi ja regilaulu, kujundirikka luuletuse, tegelase iseloomustuse või eluloo, tegelaste juhtlauseid, teise ajastusse paigutatud tegevustikuga loo, miljöökirjelduse, kirjandusteose probleemidest lähtuva arutluse, alustekstile sisulise vastandteksti, teatrietenduse, filmi- või kirjandusteose arvustuse jm;

4) teemamapi või lühiuurimuse tänapäeva kultuurinähtuste või kultuurilooliste isikute kohta.

Soovituslik loend teoste terviklikuks käsitlemiseks.

Eduard Bornhöhe „Tasuja” või „Vürst Gabriel ehk Pirita kloostri viimsed päevad”, Oskar Lutsu „Kevade”, Albert Kivikase „Nimed marmortahvilil”, Lydia Koidula „Säärane mulk”, Helga Nõu „Pea suu!” või muu noorsooromaan, Aidi Valliku „Kuidas elad, Ann?“, George Orwelli „Loomade farm”, Antoine de Saint-Exupéry „Väike prints”, üks Agatha Christie või Arthur Conan Doyle’i romaan omal valikul, üks reisikiri omal valikul, vähemalt üks uudisproosa teos omal valikul, üks vabalt valitud luulekogu igal aastal, A. H. Tammsaare “Tõde ja õigus” - katkend

Rahvaluule tekstivalik. Eri liiki muistendid ja muinasjutud. Koha- ja ajaloolised muistendid, usundilised muistendid. M.J. Eisen “Rahaaugu jutud” Rahvalaulud (laulud sõprusest ja vaenlastest, mõistatuslaulud, pulma- ja armastuslaulud, kiidu- ja pilalaulud, tähtpäeva-, mängu- ja draamaelementidega laulud). Rahvanaljandid, anekdoodid. Piiblilood, erinevate rahvaste müüdid. Sõpruseeemalised ja eetilisi hoiakuid kajastavad, aja, tähtpäevade ning kommetega seotud vanasõnad ja kõnekäänud. Eesti rahva mõistatusi. Paikkondliku algupäraga rahvaluuletekstid, muistendid.

Põhjalikumalt käsitletavad autorid. Sissevaateid Fred Jüssi, Lydia Koidula, Juhan Liivi, Viivi Luige, Oskar Lutsu, Lennart Meri, Jüri Parijõe, Kristjan Jaak Petersoni, Hando Runneli, Anton Hansen Tammsaare ja Marie Underi ning mõne paikkondlikult tähtsa kirjaniku elu-, tegevus- ja loominguloosse.

2.2.6.1 7.klassi kirjanduse õppesisu, teadmised ja oskused

Õpitulemused		Õppesisu	
on läbi lugenud vähemalt 4 eakohast eri žanris väärtikirjandusteost			III aste 7. klass
loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestades ning väärtustab lugemist			
1) oskab tuvastada loetud raamatut autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrrelda teost mõne teise teosega; 2) suudab järele mõelda teost teosest kokkuvõtvalt, järgides teksti sisu ja kompositsiooni.			
oskab vastata teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele			
kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ning tsitaate			
kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määrab teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjuse-tagajärje seoste üle			
kirjeldab teksti põhjal tegelase välismust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste suhteid ning hindab tegelaste			
põhisündmuse, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist			
leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte			
otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse			
tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja olulisemaid			
oskab luuletusi lahti mõtestada			
eristab tekstinäidete põhjal rahvalaule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaulu ja riimiline rahvalaul) ja rahvajuttu			
oskab seletada õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kirjandlikku või muu tähendust			
lütustuse, novelli, ballaadi, valmi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja			
			1. Lugemine ja jutustamine Lugemise iseseisev eesmärgistamine. Kiire ja aeglane lugemine, ülelibisev ja süvenenud lugemine. Eesmärgistatud ülelugemine. Erinevate lugemistehnikate valdamine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine. Ette loetava teksti eesmärgistatud jälgimine. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.

						X	X	X	X	X	X						Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega.
						X	X	X	X	X	X						Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
						X	X	X	X	X	X						Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.
						X	X	X	X	X	X						Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil.
						X	X	X	X	X	X						Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või eri liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi.
						X	X	X	X	X	X						Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.
						X	X	X	X	X	X						Tutvumine erinevate media (raadio, televisioon, internet) jutustamisviisidega.
																	2. Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
																	2.1 Teksti kui terviku mõistmine.
						X	X	X	X	X	X						Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.
						X	X	X	X	X	X						Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.
						X	X	X	X	X	X						Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausetega ja märksõnadena.
						X	X	X	X	X	X						Teksti kesksete mõtete leidmine..

X	X	X	X		X	X		X			X		X		X			X		X		X	Teose teema ja peamõtte sõnastamine.
X	X	X	X		X	X	X		X		X		X		X			X		X		X	Kokkuvõtte kirjutamine.
X	X	X	X		X	X	X		X		X		X		X			X		X		X	Konspekti koostamine
X	X	X	X																				Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine.
X	X	X	X	X			X				X		X		X							X	Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine ja kaitsmine.
X	X	X	X		X	X	X			X			X		X								Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal.
																							Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine.
X	X	X	X									X			X							X	Probleemi olemuse-põhjuse-tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine.
X	X	X	X		X	X	X			X		X		X	X								Loetu põhjal järelduste tegemine.
										X		X		X	X								Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
X	X	X	X							X		X		X	X								2.2 Teksti kui terviku mõistmine. Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt.
X	X	X	X		X	X	X			X		X		X	X								Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine.
X	X	X	X		X	X	X			X		X		X	X								Lihetne ja keeruline tegelane.
													X										Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga.

X	X													X	X							Tegelastevahelise põhikonfliktide leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs.
X	X													X	X							Tegelaste tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine. Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüptegelasi.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tegelasrühmade vaheline konflikt ja konflikti gradatsioon.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mitme teose peategelaste võrdlemine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine.
																					Miljöö kirjeldamine.	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Pöördeliste sündmuste leidmine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sündmuste põhjuse- tagajärje seoste leidmine.
																						Ajaloo sündmuste ja kirjandusteoses kujutatute seostamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tekstist filmilike episoodide leidmine.
																						Filmi ja kirjandusteose võrdlemine.
																						2.3 Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.

<p>Õpilased kirjutavad õpetaja valikul lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid:</p> <p>1. muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, naljaloo kõnekäändude põhjal, seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eelloo, loo muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo, mitme teose peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovitus</p>	<p>2. ulme- või detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailidega laiendatud loo, võrdluste- ja metafooriderikka teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja</p>
	X
	X
	X
	X

X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Külalislahkus.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvuskultuuri säilitajad ja arendajad.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kultuuriiimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad.
																				Mängiv inimene
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mängulisus elus ja loomingus.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Leidlik probleemide lahendamine.
																				Loova mõtteviisi rakendamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Iluelamused.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Loominguline koostöö.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mängult ja päriselt.
																				Mõtlemisvabadus ja mõtlemiskohustus.
																				Keskond ja ühiskonna jätkusuutlik areng
																				Minu osa looduse hoidmisel.
																				Roheline mõtteviis.
																				Üleilmsed loodushoiuprobleemid
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse.

X																					Tasakaal looduses.
X	X	X	X	X				X		X					X						Aastaaegade omanaolisus.
X	X	X	X		X	X	X		X					X							Linna- ja maakeskkonna erinevus.
																					Kodanikuühiskond ja rahvussuhted
X	X	X								X					X						Minu juured.
										X	X	X									Mina Eesti ühiskonna liikmena.
X	X									X	X	X	X								Seos mineviku, oleviku ning tuleviku vahel.
X	X						X			X											Ajaloomälu
																					Traditsioonid ja sündmused
X	X								X												Suhe keelesse.
X	X									X											Murdekeele omapära.
X	X								X												Kodupaiga väärtustamine.
											X				X						Rahvusidentiteet.
											X			X							Eestlaste ja venelaste suhted
									X		X										Rassismiprobleemid.
											X										Teistsuguste kultuuride austamine.
									X	X	X										Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon
										X											Avastamisrõõm ja õppimiskogemused.
															X				X		Tänapäevased teabeotsimis- ja teabedastamisvõimalused.
X	X											X									Internet kui silmaringi avardaja ning infoallikas.

X	X										Juhan Liiv
											Mõisted
	X	X	X	X							Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, dramaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärs. Tragöödia, komöödia.

7.klassi õpitulemused

Lugemine ja jutustamine

Õpilane:

- 1) on läbi lugenud vähemalt 4 eakohast ja eri žanrilist tervikteost (raamatut);
- 2) loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestades ning väärtustab lugemist;
- 3) tutvustab loetud raamatu autorit, sisu ja tegelasi;
- 4) suudab jutustada loetud teosest kokkuvõtvalt, järgides teksti sisu ja kompositsiooni.

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) oskab vastata teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele;
- 2) kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ning tsitaate;
- 3) kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määrab teose olulisemad sündmused;
- 4) kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi;
- 5) arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide üle;
- 6) leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;
- 7) otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse;
- 8) tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, võrdlusi;
- 9) selgitab õpitud vanasõnade, kõnekäändude, mõistatuste kujundlikkust ja tähendust;
- 10) mõtestab luuletuse tähenduse, iseenda elamusele, kogemusele ja väärtustele tuginedes;
- 11) eristab tekstinäite põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutt, muistend) like, nimetab nende tunnuseid.

Soovituslik loend teoste terviklikuks käsitlemiseks. Eduard Bornhöhe „Tasuja“, Oskar Luts „Kevade“, Aidi Vallik „Kuidas elad, Ann?“, A. de Saint-Exupéry „Väike prints“,

Rahvaluule tekstivalik. Eri liiki muistendid ja muinasjutud. Koha- ja ajaloolised muistendid, usundilised muistendid. M.J. Eisen “Rahaaugu jutud” Rahvalaulud (laulud sõprusest ja vaenlastest, mõistatuslaulud, pulma- ja armastuslaulud, kiidu- ja pilalaulud, tähtpäeva-, mängu- ja draamaelementidega laulud). Rahvanaljandid, anekdoodid. Piibllilood, erinevate rahvaste müüdid. Sõpruseeemalised ja eetilisi hoiakuid kajastavad, aja, tähtpäevade ning kommetega seotud vanasõnad ja kõnekäändud. Eesti rahva mõistatusi. Paikkondliku algupäraga rahvaluuletekstid, muistendid.

2.2.6.2.8. klassi kirjanduse õppesisu, teadmised ja oskused

Õpitulemused		Õppesisu
on läbi lugenud vähemalt 4 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost		<p>III aste 8. klass</p> <p>1. Lugemine ja jutustamine</p> <p>Lugemise iseseisev eesmärgistamine.</p> <p>Kiire ja aeglane lugemine, ülelibisev ja süvenenud lugemine.</p> <p>Eesmärgistatud ülelugemine.</p> <p>Erinevate lugemistehnikate valdamine.</p> <p>Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine.</p> <p>Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.</p> <p>Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.</p>
loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestades ning väärtustab lugemist		
7) oskab arvustada loetud raamatuid autorit, siset, tegelast, probleemi ja		
7) sõnumit ning võrdlata teost mõne teise teosega;		
7) suudab jätkada loetud teosest kokkuvõtet, järgides teksti siset ja kompositsiooni.		
oskab vastata teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele		
kasutab esitatud väidete toetamiseks tekstinäiteid ning tsitaate	X	
kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määrab teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjuse-tagajärje seoste üle	X	
kirjeldab teksti põhjal tegelase välismust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste suhteid ja hindab tegelast	X	
põhisündmuse, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist	X	
leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte	X	
otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse	X	
tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja olusid	X	
oskab luuletusi lahti mõtestada		
eristab tekstinäidete põhjal rahvalaule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaalu (reglaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajuttu		
oskab seletada õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kirjandlikku ning foboloogilist		
tutustuse, novelli, ballaadi, valmi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja		

						X	X	X	X	X	X	X	X	X							Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X							Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X							Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X							Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X							Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või eri liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X							Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X							Tutvumine erinevate media (raadio, televisioon, internet) jutustamisviisidega.
																					2. Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
						X	X	X	X	X	X	X	X	X							2.1 Teksti kui terviku mõistmine.
																					Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.
																					Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.
X														X							Teksti kavastamine: kavapunktid väitlausetega ja märksõnadena.
X														X							Teksti kesksete mõtete leidmine..

X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teose teema ja peamõtte sõnastamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kokkuvõtte kirjutamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Konspekti koostamine
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Autori hoiaku ja teose sõnumi mõistmine ning sõnastamine.
																	Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine ja kaitsmine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ning tekstinäidete varal.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine, tähenduse kommenteerimine ning valiku põhjendamine.
										X							Probleemi olemuse-põhjuste tagajärje-lahenduse seoste üle arutlemine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Loetu põhjal järelduste tegemine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2.2 Teksti kui terviku mõistmine. Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt.
										X		X					Muutuv ja muutumatu tegelane. Teose käigus tegelasega toimunud muutuste leidmine.
										X		X					Lihtne ja keeruline tegelane.
									X								Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga.

<p>Õpilased kirjutavad õpetaja valikul lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid:</p> <p>1. muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, naljaloo kõnekäändude põhjal, seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eelloo, loo muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo, mitme teose peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovitus</p>	<p>2. ulme- või detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailidega laiendatud loo, võrdluste- ja metafooriderikka teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja</p>
	X
	X
	X
	X

X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Külaaliskus.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Rahvuskultuuri säilitajad ja arendajad.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kultuurinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad.
																				Mängiv inimene
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mängulisus elus ja loomingus.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Leidlik probleemide lahendamine.
																				Loova mõtteviisi rakendamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Iluelamused.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Loominguline koostöö.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mängult ja päriselt.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mõtlemisvabadus ja mõtlemiskohustus.
																				Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Minu osa looduse hoidmisel.
																				Roheline mõtteviis.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Üleilmsed loodushoiuprobleemid
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse.

X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Lennart Meri
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mõisted
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kõnekäänd, vanasõna, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, draamaatika. Eepos, romaani, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärs. Tragöödia, komöödia.

8.klassi õpitulemused

Lugemine ja jutustamine

Õpilane:

- 1) On läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erizhanrilist väärkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut);
- 2) loeb eakohast erizhanrilist kirjanduslikku teksti lodusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist;
- 3) tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega;
- 4) jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni;

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Õpitulemused

Õpilane:

Teose/loo kui terviku mõistmist toetavad tegevused

- 1) vastab teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele;
- 2) kasutab esitatud väidete toetamiseks tekstinäiteid ja tsitaate;
- 3) kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjus-tagajärg-seoste üle;
- 4) kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi, lähtudes humanistlikest ja demokraatlikest väärtustest;
- 5) arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;
- 6) leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;
- 7) otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;
- 8) tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi;
- 9) oskab luuletusi lahti mõtestada;
- 10) eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutt, muistend) liike ning oskab nimetada nende tunnuseid;
- 11) oskab seletada õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ning tähendust;
- 12) seletab oma sõnadega eepika, lüürika, dramaatika, eepose, romaani, jutustuse, novelli, ballaadi, valmi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja tragöödia olemust

Soovituslik loend teoste terviklikuks käsitlemiseks. Eduard Bornhöhe „Tasuja“, Oskar Luts „Kevade“, Aidi Vallik „Kuidas elad, Ann?“ , A. de Saint-Exupery „Väike prints“ ,

Rahvaluule tekstivalik. Eri liiki muistendid ja muinasjutud. Koha- ja ajaloolised muistendid, usundilised muistendid. M.J. Eisen “Rahaagu jutud” Rahvalaulud (laulud sõprusest ja vaenlastest, mõistatuslaulud, pulma- ja armastuslaulud, kiidu- ja pilalaulud, tähtpäeva-, mängu- ja draamaelementidega laulud). Rahvanaljandid, anekdoodid. Piibilood, erinevate rahvaste müüdid. Sõpruseteemalised ja eetilisi hoiakuid kajastavad, aja, tähtpäevade ning kommetega seotud vanasõnad ja kõnekäändud. Eesti rahva mõistatusi. Paikondliku algupäraga rahvaluuletekstid, muistendid.

Põhjalikumalt käsitletavad autorid. Lydia Koidula, Eduard Bornhöhe, Aidi Vallik, Oskar Luts,

2.2.6.3 9.klassi kirjanduse õppesisu, teadmised ja oskused

Õpitulemused										Õppesisu						
on läbi lugenud vähemalt 4 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost	loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestades ning väärtustab lugemist	soovitud teoste loetud teosest kokkuvõtvalt, järgides teksti struktuuri ja	oskab vastata teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele	kasutab esitatud väidete toetamiseks tekstinäiteid ning tsitaate	kirjeldab teoses kujutatud tegevusaaega ja -koha, määrab teose olulisemad sündmused ning arutleb põhjuse-tähtsuse seoste üle	kirjeldab teksti põhjal tegelase välismust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste käitumist ja hindab tegelaste	põhivõime, tegevuse, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist	leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte ning kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte	otsib teavet tundmatute sõnade kohta ning teeb endale selgeks nende tähenduse	tunneb ära ja kasutab tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja olusid	oskab luuletusi lahiti mõtestada	eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilai ja rütmiline rahvalaul) ja rahvajutu	oskab seletada õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kirjanduslikku funktsiooni, tähendust, vormi, sisu ja	lütustuse, novelli, ballaadi, valmi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja	1. Lugemine ja jutustamine	III aste 9. klass
				X	X	X		X	X					Lugemise iseseisev eesmärgistamine.		
			X	X	X		X	X	X					Kiire ja aeglane lugemine, ülelibisev ja süvenenud lugemine.		
			X	X	X	X	X	X	X					Eesmärgistatud ülelugemine.		
			X	X	X			X	X					Erinevate lugemistehnikate valdamine.		
					X	X	X	X	X					Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine.		

									X						X							Ette loetava teksti eesmärgistatud jälgimine.
									X						X							Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.
									X						X							Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele, teose võrdlemine mõne teise teosega.
									X						X							Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.
									X						X							Soovitatud tervikteoste kodulugemine ning ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.
									X						X							Tekstilähedane jutustamine märksõnade abil.
									X						X							Loo jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tegevuse aja ja koha muutmine, uute tegelaste ja sündmuste ja/või eri liiki lõppude lisamine, eri vaatepunktist jutustamine, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi.
									X						X							Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.
									X						X							Tutvumine erinevate media (raadio, televisioon, internet) jutustamisviisidega.
									X						X							2. Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine
									X						X							2.1 Teksti kui terviku mõistmine.
X									X						X					X		Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, fantaasia-, analüüsi- ja hindamisküsimused.
X									X						X					X		Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata.

X	X							X	X	X	X						X		X	Tegelase suhe iseenda, teiste tegelaste ning ümbritseva maailmaga.
X	X							X	X	X	X								X	Tegelastevahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine ning suhete analüüs.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tegelaste tegevusmotiivide selgitamine, käitumise põhjuste analüüsimine. Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüp tegelasi.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tegelasrühmade vaheline konflikt ja konflikti gradatsioon.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Mitme teose peategelaste võrdlemine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Miljöö kirjeldamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Pöördeliste sündmuste leidmine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sündmuste põhjuse-tagajärje seoste leidmine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Ajaloo sündmuste ja kirjandusteoses kujutatatu seostamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Eesti aja- ja kultuuriloo seostamine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Teksti aja- või kultuuriloolise tähenduse uurimine
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Tekstist filmilike episoodide leidmine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Filmi ja kirjandusteose võrdlemine.
																				2.3 Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine.

X	X				X			X		X															
X	X																							Õpilased kirjutavad õpetaja valikul lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: 1. muistendi, valmi või allegoorilise loo, rahvalaulu, naljandi, mõistatusi, naljaloo kõnekäändude põhjal, seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tekstis toimunud sündmuste eeloo, loo muudetud vaatepunktiga, puänteeritud loo, mitme teose peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovitus	2. ulme- või detektiivjutu, haiku, vabavärsilise luuletuse, näidendi, proosa- või luuleteksti dramatiseeringu, tegelase monoloogi, tegelase eluloo, muudetud žanris teksti (nt luuletuse põhjal kuulutuse, uudisest jutustuse), lisatud repliikidega teksti, minavormis loo, detailidega laiendatud loo, võrdluste- ja metafooriderikka teksti, ühest ja samast sündmusest traagilise ning koomilise loo, kirja teose autorile, teostest valitud ja kommenteeritud tsitaatide kogumiku, tsitaadi (moto) alusel kirjandi, tegelase seletuskirja

X	X	X	X	X		X	X	X		X										Erinevate rahvaste uskumused ja tavad.
X	X	X				X	X			X										Külalislahkus.
X	X	X																		Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja inimestesse.
X	X	X	X							X										Rahvuskultuuri eripära ja olulisus rahvale
X	X	X	X	X						X										Rahvuskultuuri säilitajad ja arendajad.
																				Kultuurinimesed kui eesti rahvuskultuuri tutvustajad ja hoidjad.
X	X	X								X										Mängiv inimene
X	X	X								X										Mängulisus elus ja loomingus.
X	X	X								X										Leidlik probleemide lahendamine.
																				Loova mõtteviisi rakendamine.
X	X	X								X										Iluelamused.
X	X	X								X										Loominguline koostöö.
X	X	X								X										Mängult ja päriselt.
X	X	X								X										Mõtlemisvabadus ja mõtlemiskohustus.
																				Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng
X	X										X									Minu osa looduse hoidmisel.
																				Roheline mõtteviis.
X	X										X									Üleilmsed loodushoiuprobleemid
X	X										X									Austav suhtumine elus-ja eluta loodusesse.

X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X							Lydia Koidula
X	X				X	X				X							Anton Hansen Tammsaare
																	Mõisted
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X							Kõnekäänd, vanašona, mõistatus, muinasjutt, muistend, regilaul, riimiline rahvalaul. Eepika, lüürika, dramaatika. Eepos, romaan, jutustus, novell. Ballaad, valm, sonett, haiku, vabavärs. Tragöödia, komöödia.
X	X																

9. klassi õpitulemused

Lugemine ja jutustamine

Õpilane:

- 1) On läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erizanrilit väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut);
- 2) loeb eakohast erizanrilit kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist;
- 3) tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega;
- 4) jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni;

Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine

Õpilane:

- 1) vastab teksti põhjal fakti-, järeldamis- ja analüüsiküsimustele;
- 2) kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ja tsitaate;
- 3) kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused, arutleb põhjus-tagajärg-seoste üle;
- 4) kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb ja hindab tegelasi, lähtudes humanistlikest ja demokraatlikest väärtustest;
- 5) arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust;
- 6) leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema, probleemi ja peamõtte;
- 7) otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine

- 1) tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, võrdlusi ja algriimi;
- 2) mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes;

Teose mõistmiseks vajaliku metakeele tundmine

seletab oma sõnadega eepika, lüürika, dramaatika, eepose, romaani, jutustuse, novelli, ballaadi, haiku, vabavärsi, soneti, komöödia ja tragöödia olemust;

Esitamine

koostab ja esitab teost tutvustava ettekande;

Omalooming

- 1) kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljöö kirjeldus) või jutustava (muinasjutu või muistendi) teksti;
- 2) kirjutab kirjandusteose põhjal arutlus-elementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektselt vormistust ja õigekir

2.2.7 Praktilised tööd ja IKT rakendamine

Narva Vanalinna Riigikooli õpilane kirjutab lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid nii paberkanalil kui ka arvuti abiga. Loeb kohustuslikku kirjandust kasutades Narva Vanalinna Riigikooli raamatukogufondi. Koostab arvuti abil esitlusi. Küllastab võimaluse korral teatritendusi ja kinoteatrit, mis on seotud eesti keele ja kirjanduse õppetegevusega.

2.2.8 Füüsiline õpikeskkond

1. Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mõõblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks dramatiseeringud, õppemängud, rühmatööks ning ümarlaua vestlusteks, vätluseks.
2. Klassiruumis kasutatakse õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni, sünonüümide sõnaraamatuid.
3. Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi (multimeediaprojektorit, arvutit ja digikaamerat) ning õppematerjale ja -vahendeid, sh netisõnaraamatuid.
4. Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis ja kooli raamatukogus ning väljaspool kooli.

2.3 Vene keel

2.3.1. Õppe ja kasvatusesmärgid

Põhikooli kirjandusõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) loeb eakohast ilukirjandust ja arendab oma lugemisoskust, omandab püsiva lugemisharjumuse kui maailma ja iseenda mõistmise vahendi;
- 2) väärtustab kirjandust oma rahvuskultuuri olulise osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
- 3) mõistab ilukirjanduse kujundlikku keelt, rikastab oma sõnavara, arendab suulist ja kirjalikku väljendusoskust;
- 4) arendab oma loomevõimeid ja suhtub lugupidamisega loometöösse;
- 5) kujundab kirjanduse abil oma esteetilisi ja eetilisi väärtushoiakuid;
- 6) laiendab oma silmaringi, rikastab mõtte- ja tundemaailma;
- 7) annab iseseisvaid hinnanguid, sõnastab ja esitab oma mõtteid;
- 8) hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt erinevaid infoallikaid.

2.3.2. Õppeaine kirjeldus

Keeleoskus võimaldab mõista ja väärtustada rahvuskultuuri. Vene keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes. Ainevaldkonna õppeained toetavad põhikooliõpilaste

emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Neis õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning saadakse erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Ainevaldkonna õppeained toetavad ka õpilaste identiteedi ja enesehinnangu kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

I kooliastmes (1.-3. klass) vene keele õppimine algab keelekümblussüsteemis 2.klassi teisest poolaastast.

1.– 4. klassini on vene keel õppeaine, milles arendatakse nelja keelelist osaoskust (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine) ning õigekeelsust nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, arutlemise ja kirjutamise kaudu; kujundatakse algteadmisi foneetikast, ortoepiast, ortograafiast, leksikoloogias, fraseoloogias, morfeemikast, grammatikast. I kooliastmes on vene keele õpe peamiselt praktiline. Õpilased omandavad algteadmised keelest ja kirjandusest, õpivad õigesti kõnelema, lugema, kirjutama ja tähelepanelikult kuulama, arendatakse õpilaste tähelepanuvõimet ja lugemishuvi.

II kooliastmes laienevad õpilaste teadmised foneetikast, ortoepiast, leksikoloogias, fraseoloogias, morfeemikast, morfoloogiast ja süntaksist ning arendatakse õigekirja- ja interpunktsioonioskusi. Tekstianaliis näeb ette teksti ülesehituse vaatlust, pealdee sõnastamist, kõnetüübi ja -stiili määramist, tekstis kasutatud kujundlike väljendus- ja sidusvahendite väljaselgitamist. Ortograafiaga tegeldakse tekstipõhiselt.

Õpilastel kujuneb teadlik suhtumine enda ja teiste kõnesse, oskus olukorrale vastavalt suhelda. Lugemisel ja kirjutamisel on tähelepanu võõraste tekstide mõistmisel ning oma tekstide loomisel. Oluline on kuulatava teksti mõistmine. Tähelepanu pööratakse ka neutraalsete ja väljendusriikaste keelevahendite kasutamise oskuse kujundamisele.

III kooliastmes (7.–9. klass) jõuab lõpule foneetika, ortoepia, morfoloogia ja ortograafia õppimine ning töötatakse süstemaatiliselt süntaksi ja interpunktsiooniga. Omandatakse alusteadmised tekstist kui keele- ja kõneüksusest, teksti struktuuri eripärast, teksti loomisest ja mõistmisest ning eri tüüpi tekstide seostest. Täiustatakse kõiki kõneoskuse liike ning taotletakse kommunikatiivset kompetentsust kõnetegevuse põhilistes valdkondades. Põhitähelepanu pööratakse mitmesuguste kõnevormide arendamisele konkreetsetes situatsioonides, oskusele kasutada eneseväljenduseks vastavalt olukorrale keele kõigi tasandite vahendeid. Õpilased õpivad aru saama erinevatest tekstidest, neid analüüsima ja looma.

Kogu põhikooli vältel kujundatakse õiget ja sidusat kõnet ning rikastatakse õpilase sõnavara. Sammhaaval suureneb iseseisvuse osakaal töös tekstiga: teksti mõistmine, interpretatsioon, žanrilt ja stiililt erinevate tekstide loomine.

2.3.3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;
- 2) oskab kirjeldada eset, olendit ja olukorda;
- 3) oskab jutustada endast, oma huvidest ja hobidest ning lähimbruses toimuvast;
- 4) loeb tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning arvestades vene kirjakeele hääldusnorme;
- 5) jutustab teksti ümber detailiselt või lühidalt lihtsa plaani järgi, küsimustele vastates ja märksõnadele toetudes;
- 6) oskab määrata kuulnud teksti teemat ja põhiideed;
- 7) loeb iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid ning täidab neid;
- 8) kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;
- 9) kirjutab õigesti õpitud ortogramme ja punktogramme;
- 10) koostab ning kirjutab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldivaid tekste;
- 11) saab aru lihtsast plaanist, tabelist, diagrammist ja kaardist;
- 12) suudab leida asjakohast teavet erinevatest allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid.

2.3.4. Õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes(pealkiri)

2.3.4.1. 2. klassi õppesisu

Üldteadmised vene keelest.

Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend.

Graafika. Foneetika. Ortoepia

Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata Tähtede *e, ё, ю, я* funktsioonid. Rõhk.

Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus

Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, muutelõpp. Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi.

Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid

Morfoloogia. Nimisõna

Üldiseloormustus. Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus.

Süntaks. Lause

Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi.

Tekst

Tekst kui kommunikatsioonüksus. Teksti sidusus. Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus

Kirjandusliku lugemise temaatika

Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed. Otsi sõpra ja hoiu teda. Õppida on alati kasulik. Aastaajad. Looduseimedest fantastikani. Headusest, mis võidab kurjuse, aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks.

Ortograafia ja interpunktsioon

Ortogrammi mõiste. Väike- ja suurtähe kasutamine. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede *ъ* ja *ь* kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede *ж, ч, ш, щ* ja *ц* järel. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus.

2.klassi lõpetaja

teab, mis on

keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Tähtede *e, ё, ю, я* funktsioonid. Rõhk. Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, muutelõpp. Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi. Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid. Üldiseloormustus. Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Tekst kui kommunikatsioonüksus. Teksti sidusus. Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus. Ortogrammi mõiste. Väike- ja suurtähe kasutamine. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede *ъ* ja *ь* kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede *ж, ч, ш, щ* ja *ц* järel. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus.

oskab

kuulmise järgi eristada häälikut, silpi, foneetilist sõna ja lauset. Kommenteerida õpiülesannete täitmist ning arutab neid rühma- ja paaris tööna. Kirjutada kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti. Määrada sõna häälikulise koostise. Määrada foneetiliste sõnade piirid, liigendada sõna silpideks. Eristada žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt). Saada aru õpetaja suulistest juhistest. Hääldada õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades. Koostada ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid. Arendada vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust. Koostada lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid ning ka arutlevaid tekste.

Lugeda peast luule- ja proosatekste. Täadata ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid. Kirjutada vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvile korrektselt. Tähistada kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas õigesti (tähtede u, e, e, K>, H ja b abil). Vormistada grammatikaulesanded õigesti.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Üldpädevused							Õppesisu
Väärtuspädevus	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatiliskapädevus	Ettevõtlikkuspädevus	2.klass
+				+			Üldteadmised vene keelest Keele roll inimese elus Keel kui peamine suhtlusvahend.
				+			Graafika. Foneetika. Ortoopia Tähestik.
							Hääliku ja tähe suhe
							Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud.
							Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata
							Tähtede e, ё, ю, я funktsioonid.
							Rõhk.
							Morfeemika (sõna koostis) sõnamoodustus
							Morfeem kui keeleühik.
			+				Morfeemide liigid: juur, muutelõpp.
							Samatüvelised sõnad.
							Sõnatiivi.
							Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid
							Morfoloogia. Nimisõna
							Üldiseloomustus.
							Nimisõnade sugu.
							Nimisõnade ainsus ja mitmus.

									Süntaks. Lause
									Lause kui süntaksi põhühik ja minimaalne kommunikatiivne üksus.
									Lause põhifunnused.
									Lause pealiikmed. Lause grammatilise põhi.
									Tekst
									Tekst kui kommunikatsioonüksus
									Teksti sidusus.
									Tekstide mitmekesisus: muinasjärelikult, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäändid, jutustus, luuletus
									Kirjandusliku lugemise temaatika
									Minu perekond.
									Mina ja mu pere liikmed.
									Otsi sõpra ja hoiu teda.
									Õppida on alati kasulik.
									Aastaajad.
									Looduseimedest fantastikani.
									Headusest, mis võidab kurjuse, aususest ja õiglusest.
									Tõsiselt ja naljaga pooleks.
									Ortograafia ja interpunktsioon
									Ortogrammi mõiste.
									Väike- ja suurtähe kasutamine.
									Täis- ja kaashäälikute õigekirja ja juurmorfeemis.
									Tähtede <i>ʼ</i> ja <i>ʼ</i> kasutamine.
									Täishäälikute õigekirja tähtede <i>ж, ы, ы</i> ja <i>ы</i> järel.
									Interpunktsioon: kirjavahemärgid ja lõpus.

Keele- ja kirjanduspädevus

Valdkonnapädevused

Õppesisu

2.klass		Üldteadmised vene keelest
Õpb väärtustama vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit		Keele roll inimese elus
Õpb tajuma keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana	+	Keel kui peamine suhtlusvahend.
Omandab põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse	+	Graafika. Foneetika. Ortoopeia
Õpb kuulama, lugema ja kirjutama mõtestatud tekste		Tähestik.
Õpb väärtustama kirjandust, kodumaa kultuuritraditsioone, kultuurilist mitmekesisust	+	Hääliku ja tähe suhe
Õpb lugema eakohast väärtkirjandust		Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud.
Õpb tajuma kirjandusteost kui kunstiteost, mõistama teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi		Paaris- ja paartitud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata
Õpb suudama kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust	+	Tähtede e, ё, ю, я funktsioonid.
Õpb hangima teavet eri allikatest ning kasutama sõnaraamatuid ja käsiraamatuid	+	Rõhk.
		Morfeemika (sõna koostis) sõnamoodustus
		Morfeem kui keeleühik.
		Morfeemide liigid: juur, muutelõpp.
		Samatüvelised sõnad.
		Sõnatüvi.
		Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid
		Morfoloogia. Nimisõna
	+	Üldiseloomustus.
	+	Nimisõnade sugu.
	+	Nimisõnade ainsus ja mitmus.
		Süntaks. Lause
		Lause kui süntaksi põhiühik ja k minimaalne kommunikatiiv üksus.
		Lause põhitunnused.

												Lause pealiikmed. Lauagrammatiline põhi.
												Tekst
+											+	Tekst kui kommunikatsioonüksus
												Teksti sidusus.
												Tekstide mitmekesisus: muinasjumuõistatus, vanasõnad kõnekäänud, jutustus, luuletus
												Kirjandusliku lugemiteemaatika
												Minu perekond.
												Mina ja mu pereliikmed.
												Otsi sõpra ja hoia teda.
												Õppida on alati kasulik.
												Aastaajad.
												Looduseimedest fantastikani.
												Headusest, mis võidab kurjus aususest ja õiglusest.
												Tõsiselt ja naljaga pooleks.
												Ortoograafia ja interpunktsioon
												Ortogrammi mõiste.
												Väike- ja suurtähe kasutamine.
												Täis- ja kaashäälikute õigekeelsõna juurmorfeemis.
												Tähtede <i>ъ</i> ja <i>ь</i> kasutamine.
												Täishäälikute õigekeelsõna tähtede <i>ж, ч, ш, щ, ц</i> järel.
												Interpunktsioon: kirjavahemärglause lõpus.

Kooliastme õpitulemused

Ainepädevused	Õppesisu
---------------	----------

Üldteadmised vene keelest.

Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Tutvumine sõnastike tüüpidega.

Graafika. Foneetika. Ortoeepia.

Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Tähtede *e, ё, io, я* funktsioonid.

Rõhk. Intonatsioon ja loogiline rõhk.

Leksikoloogia ja fraseoloogia.

Leksika ehk keele sõnavara. Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad.

Sõna otsene ja ülekantud tähendus. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik.

Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus.

Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, eesliide, suffiks, muutelõpp. Samatüvelised sõnad.

Sõnatüvi. Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid

Morfoloogia. Nimisõna

Üldiseloomustus. Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad.

Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnad, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis. Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem. Nimisõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.

Omadussõna

Üldiseloomustus. Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes. Esmased teadmised omadussõna täis- ja lühivormide kohta. Omadussõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ning lauses.

Asesõna

Üldiseloomustus. Asesõna sõnaliikide süsteemis. Isikulised asesõnad kui sidususvahend lauses ja tekstis.

Tegusõna

Üldiseloomustus. Tegevusnimi (infinitiiv) ja tegusõna isikulised vormid. Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus. Tegusõnade pööramine minevikus. Tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.

Essõna

Üldiseloomustus

Süntaks. Sõnaühend

Sõnaühend kui süntaktiline ühik. Sõnaühendi põhisõna ja laiend.

Lause

Lause kui süntaksi põhiehik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Liht- ja laiendatud laused. Lause kõrvalliikmed: täiend, sihitis, määrus. Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. Lauseliigid tundevärvingu järgi: mitteühid- ja hüüdlauseid.

Tekst

Tekst kui kommunikatsiooniuksus. Teksti sidusus. Pealkiri, põhijade, teksti plaan. Lõik. Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. Tekstide otsimine internetist. Eri tüüpi ja žanri kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid.

Kirjandusliku lugemise temaatika

Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed. Otsi sõpra ja hoia teda. Õppida on alati kasulik. Aastaajad.

Looduseimedest fantastikani. Headusest, mis võidab kurjuse, aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks.

Ortograafia ja interpunktsioon

Ortogrammi mõiste. Väike- ja suurtähe kasutamine. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis.

Tähtede *в* ja *б* kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede *ж, ч, ш, щ* ja *у* järel. Tegusõna 2. pöörde muutlõppude õigekiri. *He* õigekiri tegusõnadega. Eessõnade õigekiri. Poolitamistreeglid. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.

3.klassi lõpetaja

teab, mis on

Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Tähtede *е, ё, ю, я* funktsioonid. Rõhk.

Intonatsioon ja loogiline rõhk. Leksika ehk keele sõnavara. Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. Sõna otsene ja ülekantud tähendus. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Vanasõnad, kõnekäänud. Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik. Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, eesliide, suffiks, muutlõpp. Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi. Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid. Üldiseloostus. Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnad, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis. Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem. Nimisõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses. Üldiseloostus.

Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes. Esmased teadmised omadussõna täis- ja lühivormide kohta. Omadussõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ning lauses. Üldiseloostus. Asesõna sõnaliikide süsteemis. Isikulised asesõnad kui sidusvahend lauses ja tekstis. Üldiseloostus. Tegevusnimi (infinitiiv) ja tegusõna isikulised vormid. Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus. Tegusõnade pööramine minevikus. Tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses. Üldiseloostus. Sõnaühend kui süntaktiline ühik. Sõnaühendi põhisõna ja laiend. Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Liht- ja laiendatud laused. Lause kõrvalliikmed: täiend, sihtis, määrus. Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid. Tekst kui kommunikatsioonüksus. Teksti sidusus. Pealkiri, põhiidee, teksti plaan. Lõik. Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. Tekstide otsimine internetist.

Eri tüüpi ja žanri kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid. Ortogrammi mõiste. Väike- ja suurtähe kasutamine. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede *в* ja *б* kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede *ж, ч, ш, щ* ja *у* järel. Tegusõna 2. pöörde muutlõppude õigekiri. *He* õigekiri tegusõnadega. Eessõnade õigekiri. Poolitamistreeglid. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.

oskab

liigitada lauseid suhtluseesmärgi ning tundevärvingu põhjal. Eristada kõnevorme, kõnetüpe ning žanre.

Määrada audioteksti teema ja peamise mõtte. Määrada sõna häälikulise koostise. Määrada foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks. Lugeda iseseisvalt mitmes žanris tekste ning saab neist aru. Lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist.

Hääldada õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikutihendeid sõnades. Koostada nin g hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid. Arendada vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust. Koostada lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid ning ka arutlevaid tekste. Lugeda peast luule- ja proosatekste. Täidata ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid. Kirjutada vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvile korrektselt. Tähistada kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas õigesti (tähtede *u, e, e, k>*, *H* ja *b* abil. Vormistada grammatika ülesanded õigesti.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Üldpädevused					Õppesisu		
Väärtuspädevus	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpispädevus	Suhtluspädevus	Matemaatikapädevus	Ettevõtlikkuspädevus	3.klass
+							Üldteadmised vene keelest
+				+			Keele roll inimese elus
				+			Keel kui peamine suhtlusvahend.
							Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Tutvumine sõnastike tüüpidega.
							Graafika. Foneetika. Ortoopeia
			+				Tähestik.
							Hääliku ja tähe suhe
							Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutumad täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud.
							Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata
							Tähtede <i>e, ë, ю, я</i> funktsioonid.
							Rõhk.
							Intonatsioon ja loogiline rõhk.
			+				Leksikoloogia ja fraseoloogia
							Leksika ehk keele sõnavara.
							Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus.
							Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad.
							Sõna otsene ja ülekantud tähendus.
							Sünonüümid.
							Antonüümid.
							Homonüümid.
							Vanasõnad, kõnekäänud.
							Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik.

										Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus
										Morfeem kui keeleühik.
										Morfeemide liigid: juur, eesliide, suffiks, muutelõpp.
										Samatüvelised sõnad.
										Sõnatiivi.
										Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid
										Morfoloogia. Nimisõna
										Üldiseloormustus.
										Üld- ja pärisnimed
										Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad.
										Nimisõnade sugu.
										Nimisõnade ainsus ja mitmus.
										Nimisõnad, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis.
										Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem.
										Nimisõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.
										Omadussõna
										Üldiseloormustus.
										Omadussõna sugu, arv ning kääne.
										Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes.
										Esmased teadmised omadussõna täis- ja lühivormide kohta.
										Omadussõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ning lauses.
										Asesõna
										Üldiseloormustus.
										Asesõna sõnaliikide süsteemis.
										Isikulised asesõnad kui sidususvahend lauses ja tekstis.
										Tegusõna
										Üldiseloormustus.
										Tegevusnimi (infiniitiv) ja tegusõna isikulised vormid.
										Tegusõna ajavormid.
										Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus.
										Tegusõnade pööramine minevikus.
										Tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.
										Eessõna
										Üldiseloormustus
										Süntaks. Sõnaühend
										Sõnaühend kui süntaktiline ühik.

							Sõnühendi põhisona ja laiend.
							Lause
							Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus.
				+			Lause põhitunnused.
				+			Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi.
							Liht- ja laiendatud laused
							Lause kõrvalliikmed: täiend, sihitis, määrus.
							Lauseliigid suhtlusemärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid.
							Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid.
				+			Tekst
							Tekst kui kommunikatsioonitükk.
							Teksti sidusus.
							Pealkiri, põhiline, teksti plaan.
							Lõik.
							Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. Tekstide otsimine internetist.
							Eri tüüpi ja žanri kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid.
							Kirjandusliku lugemise temaatika
							Minu perekond.
							Mina ja mu pere liikmed.
				+			Otsi sõpra ja hoia teda.
							Õppida on alati kasulik.
							Aastaajad.
							Looduseimedest fantastikani.
							Headusest, mis võidab kurjuse, aususest ja õiglusest.
							Tõsiselt ja naljaga pooleks.
							Ortograafia ja interpunktsioon
							Ortogrammi mõiste.
				+			Väike- ja suurtähe kasutamine.
							Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis.
							Tähtede <i>ъ</i> ja <i>ь</i> kasutamine.
							Täishäälikute õigekiri tähtede <i>ж, ч, ш, у</i> ja <i>у</i> järel.
							Tegusõna 2. pööride muutelõppude
				+			

									õigekiri.
									ne õigekiri tegusõnadega.
									Eessõnade õigekiri.
									Poolitamisreeglid.
									Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.

Keele- ja kirjanduspädevus

Valdkonnapädevused										Õppesisu
Õpib väärtustama vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit	Õpib tajuma keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana	Omandab põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse	Õpib kuulama, lugema ja kirjutama mõtestatult e tekste	Õpib väärtustama kirjandust, kodumaa kultuuritraditsioone, kultuurilist mitmekesisust	Õpib lugema eakohast väärtkirjandust	Õpib tajuma kirjandusteost kui kunstilisi mõistama teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi	Õpib suudama kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust	väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastustustundelist käitumist	Õpib hangima teavet eri allikatest ning kasutama sõnaraamatuid ja käsiraamatuid	3.klass
		+								Üldteadmised vene keelest
		+		+			+			Keele roll inimese elus
		+		+			+			Keel kui peamine suhtlusvahend.
										Sõnastik kui teatmekirjanduse liik.
										Tutvumine sõnastike tüüpidega.
										Graafika. Foneetika. Ortoeepia
							+			Tähestik.
							+			Hääliku ja tähe suhe
							+			Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud.
		+								Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja

		muutelõppude õigekiri.	
		ne õigekiri tegusõnadega.	
		Eessõnade õigekiri.	
		Poolitamisreeglid.	
		Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.	

Kooliastme õpitulemused

Ainepädevused		Õppesisu	
Ainepädevused		3.klass	
	liigitab lauseid suhtlusseemärgi ning tundevaringu põhjal		
	eristab kõnevorme , kõnetüüpe ning žanre		
	määrab audioteksti teema ja peamise mõtte		
	määrab sõna häälikulise koostise		
	määrab fonetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks		
	loeb iseseisvalt mitmes žanris tekste ning saab neist aru		
	loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähisteid paberilt ning arvutist		
	hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikühendeid sõna des		+
	koostab ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid		
	arendab vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust		
	koostab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid ning ka artlevaid tekste		
	loeb peast luule- ja proosatekste		
	täidab ülaseandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnahendeid, lauseid		
	kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvile korrektselt		+
	tähistab kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas õigesti (tähtede <i>u, e, e, k ></i> , <i>H ja h</i> abil)		
	vormistab grammatikakülesanded õigesti		
		+	+
		Keele roll inimese elu	
		Keel kui peamine suhtlusvahend.	
		Sõnastik kui teatmefirjanduse liik	
		Tutvumine sõnastike tüüpidega.	
		Graafika. Fonetika	
		Ortoopia	
		Tähestik.	
		Hääliku ja tähe suhe	
		Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem	
		rõhulised ja rõhutud	

											interpunktsioon
											Ortoogrammi mõiste.
											Väike- ja suurtähe kasutamine.
											Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis.
											Tähtede <i>ъ</i> ja <i>ь</i> kasutamine.
											Täishäälikute õigekiri tähtede <i>ж, ч, ш, щ</i> ja järel.
											Tegusõna 2. pöörde muutelõppude õigekiri <i>не</i> õigekiri tegusõnade Eessõnade õigekiri.
											Poolitamisreeglid.
											Interpunktsioon: kirjavahemärgid loete puhul ja lause lõpus

2.3.5. Õppe- ja kasvatusesemärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) eristab kuulmise järgi žanrilt ja tüübilt erinevaid tekste, saab aru tekstide sisust, täidab audioteksti mõtestamisega seotud ülesandeid;
- 2) loeb tekstes ilmekalt, järgides vene keele hääldusnorme;
- 3) reprodutseerib ning loob suuliselt tekste (dialoog, monoloog), kasutades keelevahendeid kooskõlas suhtlusolukorra ja vene keele normidega;
- 4) analüüsib vastavalt õppesisule keeleühikuid ning rakendab omandatud teadmisi kõnepraktikas;
- 5) hangib sihipäraselt teavet stiililt ja žanrilt erinevatest tekstidest ning teatmeteostest;
- 6) järgib kirjalikku teksti reprodutseerides ja luues vene keele norme ning kõneetiketti;
- 7) oskab kasutada sõnaraamatuid, teatmeteoseid ja interaktiivseid õigekeelsusallikaid.

2.3.6. Õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

2.3.6.1. 4. klassi õppesisu

Üldteadmised vene keele kohta. Keele normi mõiste. Kõne kultuur.

Foneetika. Graafika. Ortoeepia. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Tähtede *е, ё, ю, я* funktsioonid. Rõhk.

Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodistus. Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, suffiksiline, prefiksilis-suffiksiline, suffiksita, sõnade liitmine. Vene keele sõnamoodustussõnastikud.

Leksikoloogia ja fraseoloogia. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Fraseoloogia kui leksikoloogia osa. Vene keele fraseoloogismide sõnastikud.

Morfoloogia.

Nimisõna. Käänduvad nimisõnad. Nimisõna süntaktilised funktsioonid. Nimisõnade kõnes kasutamise normid.

Omadussõna. Possessiivsed omadussõnad . Omadussõnade täis ja lühikevormid. Omadussõna süntaktilised funktsioonid.
Omadussõnade kõned kasutamise normid.

Asesõna. Asesõnade käänamine. Asesõna süntaktilised funktsioonid. Asesõnad kui lausete sidususe vahend.

Tegusõna. Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad. Tegusõna kõneviisid. Tegusõnade pööramine. Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad. Tegusõnade süntaktilised funktsioonid. Tegusõna kõnes kasutamise normid.

Määrsõna. Määrsõnade liigid. Määrsõna süntaktilise funktsioonid. Rõhumäärsõnade tähendus.

Süntaks.

Sõnaühend. Peamised sõnaühendite liigid põhisõna morfoloogiliste omaduste järgi: nimisõnalised, tegusõnalised sõnaühendid.

Lause. Laise kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik. Peamised aluse väljendamise viisid. Lihtõeldis. Koondlaused. Kokkuvõtvad sõnad koondlauses.

Tekst.

Kirjandusliik lugemine. Looduse imeline maailm. Kuidas olen elanud, mu eakaaslane? Fantaseerimine, unistame. Sõprusest, ustavusest, armastusest. Imedemaailm kirjanduses: rahva ja autorimuinasjutud.

Orfograafia ja interpunktsioon.

Orfograafia. Täis ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves. Täis ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes. Suffiksita õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. H ja HH eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Määrsõnade õigekiri.

Interpunktsioon. Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahel, mõttekriips väljajäätelises lauses). Vahemärgid koondlausetes ning lausetes sõnadega, mis ei ole grammatiliselt lauseliikmetega seotud. Vahemärgid otsekõnega lausetse.

4. klassi lõpetaja

teab, mis on

Keele roll inimese elus. Keele kui peamine suhtlusvahend. Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Tutvumine sõnastike tüüpidega. Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud.

Paaris- ja paartud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Tähtede *e, é, io, я* funktsioonid. Rõhk. Intonatsioon ja loogiline rõhk. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Fraseoloogia kui leksikoloogia osa. Vene keele fraseoloogismide sõnastikud. Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõppSamatüvelised sõnad.Sõnatüvi. Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid. Käänduvad nimisõnad. Nimisõna süntaktilised funktsioonid. Nimisõnade kõnes kasutamise normid. Possessiivsed omadussõnad. Omadussõnade täis ja lühikevormid. Omadussõna süntaktilised funktsioonid. Omadussõnade kõned kasutamise normid. Aseõnade käänamine. Aseõna süntaktilised funktsioonid.

Aseõnad kui lausete siduse vahend. Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad. Tegusõna kõneviisid. Tegusõnade pööramine. Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad. Tegusõnade süntaktilised funktsioonid. Tegusõna kõnes kasutamise normid. Määrsõnade liigid. Määrsõna süntaktilise funktsioonid. Rõhumäärsõnade tähendus. Peamised sõnaühendite liigid põhisõna morfoloogiliste omaduste järgi: nimisõnalised, tegusõnalised sõnaühendid. Laise kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik. Peamised aluse väljendamise viisid. Lihtõeldis. Koondlaused. Kokkuvõtvad sõnad koondlauses. Imedemaailm kirjanduses: rahva ja autorimuinasjutud. Täis ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves. Täis ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes. Sufiksite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. H ja HH eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Määrsõnade õigekiri. Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahel, mõttekriips väljajäätelises lauses). Vahemärgid koondlausetes ning lausetes sõnadega, mis ei ole grammatiliselt lauseliikmetega seotud. Vahemärgid otsekõnega lausetse.

oskab

eristada kuulmise järgi žanrilt ja tüübilt erinevaid tekste, aru saada tekstide sisust, täidata audioteksti mõtestamisega seotud ülesandeid. Analüüsida vastavalt õppesisule keeleühikuid ning rakendab omandatud teadmiskõnepraktikas. Järgida kirjalikku teksti reprodutseerides ja luues vene keele norme ning kõneetiketi nõudeid. Aru saada kuulates mitmesuguste tekstide sisust. Määrada audioteksti teema ja peamise mõtte. Täidata audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid. Reprodutseerida tekste nõutavas ulatuses (lühike ja täielik ümberjutustus); esitada oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt. Lugeda teksti ilmekalt, õige intonatsiooniga ning vene kirjakeele hääldusnormide järgi. Lugeda mõtestatult, tunda ära stiililt erinevad tekstid ning täidata nende põhjal ülesandeid. Kasutada tekstiga töötades eri lugemisviise. Kirjutada õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega laused.

4. klass

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Väärtuspädevus	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpispädevus	Suhtluspädevus	Matemaatilispädevus	Ettevõtlikkuspädevus	4.klass
X	X	X	X	X			1.Üldteadmised vene keele kohta
							Keele normi mõiste
							Kõne kultuur.
			X	X			2.Foneetika. Graafika. Ortoeepia.
							Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud.
							Paaris- ja paartud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata
							Tähtede e, ё, ю, я funktsioonid.
							Rõhk.
			X	X			3. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodistus
							Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, suffiksiline, prefiksilis-suffiksiline, suffiksita, sõnade liitmine.
							Vene keele sõnamoodustussõnastikud.
			X	X			4.Leksikoloogia ja fraseoloogia
							Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid.
							Fraseoloogia kui leksikoloogia osa
							Vene keele fraseologismide sõnastikud.
			X	X			5.Morfoloogia
							Nimisõna
							Käänduvad nimisõnad.
							Nimisõna süntaktilised funktsioonid.
							Nimisõnade kõnes kasutamise normid.
							Omadussõna
			X	X			Possessiivsed omadussõnad
							Omadussõnade täis ja lühikevormid.
							Omadussõna süntaktilised funktsioonid.
							Omadussõnade kõned kasutamise

									normid.
								X	Asesõna
									Asesõnade käänamine.
								X	Asesõna süntaktilised funktsioonid.
									Tegusõna
									Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad.
									Tegusõna kõneviisid.
									Tegusõnade pööramine.
									Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad.
									Tegusõnade süntaktilised funktsioonid.
									Tegusõna kõnes kasutamise normid.
								X	Määrsõna
									Määrsõnade liigid.
									Määrsõna süntaktilise funktsioonid.
									6.Süntaks
									Sõnaühend
									Sõnaühendi struktuur.
								X	Lause
									Lause kui süntaksi põhühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik.
									Peamised aluse väljendamise viisid.
									Lihtõeldis.
									Koondlaused.
									Kokkuvõtvad sõnad koondlauses.
								X	7. Tekst
									Kirjanduslik lugemine
									Looduse imeline maailm.
X								X	Kuidas olen elanud, mu eakaaslane?
X								X	Fantaseerimine, unistame.
X								X	Sõprusest, ustavusest, armastusest.
X								X	Imedemaailm kirjanduses: rahva ja autorimuinasjutud.
								X	8. Ortograafia ja interpunktsioon.
									Ortograafia
									Täis ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves.
									Täis ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes.
									Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
									Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
									H ja HH eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
									Määrsõnade õigekiri.
								X	9. Interpunktsioon

											Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahel, mõttekriips väljajäätelises lauses)
											Vahemärgid koondlauses ning lauses sõnadega, mis ei ole grammatiliselt lauseliikmetega seotud.
											Vahemärgid otsekõnega lausetse.

Keele- ja kirjanduspädevus

Valdkonnapädevused											Õppesisu
Õpib väärtustama vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit	Õpib tajuma keeleoskust alusena ning oma identiteedi olulise osana	omandab põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse	Õpib kuulama, lugema ja kirjutama mõtestatud tekste	Õpib väärtustama kirjandust, kodumaa kultuuriraditsiooni, kultuurilist mitmekesisust	Õpib lugema eakohast väärtkirjandust	Õpib tajuma kirjandusteost kui kunstilisi mõistama teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi	Õpib suudama kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust	väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist	Õpib hangima teavet eri allikatest ning kasutama sõnaraamatuid ja käsiraamatuid		4.klass
X	X	X		X							1. Üldteadmised vene keelest
X	X	X		X							Keele roll inimese elus
				X							Keel kui peamine suhtlusvahend.
											2. Graafika. Foneetika. Ortoopia
		X									Tähestik.
		X									Hääliku ja tähe suhe
		X									Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud.
	X										Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata
		X									kaashäälikud.
											Tähtede <i>е, ё, ю, я</i> funktsioonid.

																				Rõhk.
																				Intonatsioon ja loogiline rõhk.
X								X											X	3. Leksikoloogia ja fraseoloogia
																				Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid.
																				Fraseoloogia kui leksikoloogia osa
																				Vene keele fraseologismide sõnastikud.
																			X	4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus
																			X	Morfeem kui keeleühik.
																				Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp.
																				Samatüvelised sõnad.
																				Sõnatüvi.
																				Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid
																				5. Morfoloogia. Nimisõna
X																				Käänduvad nimisõnad.
								X												Nimisõna süntaktilised funktsioonid.
																				Nimisõnade kõnes kasutamise normid.
																				Omadussõna.
																				Possessiivsed omadussõnad
																				Omadussõnade täis ja lühikevormid.
																				Omadussõna süntaktilised funktsioonid.
																				Omadussõnade kõned kasutamise normid.
																				Asesõna
																				Asesõnade käänamine.
																				Asesõna süntaktilised funktsioonid.
																				Tegusõna
																				Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad.
																				Tegusõna kõneviisid.
																				Tegusõnade pööramine.
																				Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad.
																				Tegusõnade süntaktilised funktsioonid.
																				Tegusõna kõnes kasutamise normid.

										X			Määrsõna Määrsõnade liigid.
										X			Määrsõna süntaktilise funktsioonid.
													6.Süntaks Sõnaühend Sõnaühendi struktuur.
													Lause Laise kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik.
													Peamised aluse väljendamise viisid.
													Lihtõeldis.
													Koondlaused.
													Kokkuvõtvad sõnad koondlauses.
													8. Orfograafia ja interpunktsioon. Orfograafia Täis ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves.
													Täis ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes.
													Suffiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
													Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
													H ja nn eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
													Määrsõnade õigekiri.
													Interpunktsioon Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahel, mõttekriips väljajättelises lauses)
													Vahemärgid koondlausetes ning lausetes sõnadega, mis ei ole grammatiliselt lauseliikmetega seotud.
													Vahemärgid otsekõnega lausetse.
										X			9. Tekst Kirjanduslik lugemine Looduse imeline maailm.
									X	X			Kuidas olen elanud, mu eakaaslane?
									X	X			Fantaseerimine, unistamine.
									X	X	X		Sõprusest, ustavusest, armastusest.
									X	X	X		Imedemaailm kirjanduses: rahva ja autorimuinasjutud.

4.klassi õpitulemused

Ainepädevused	Õppesisu
eristab kuulmise järgi žanrit ja tüübit erinevaid tekste, saab aru tekstide sisust, täidab audioteksti mõtestamisea seotud ülesandeid	4.klass
analüüsib vastavalt õppesisule keeleühikuid ning rakendab omandatud teadmisi kõnepraktikas	
järgib kirjalikku teksti reprodutseerides ja luues vene keele norme ning täpsustab	
saab kuulates aru mitmesuguste tekstide sisust	
määrab audioteksti teema ja peamise mõtte	
täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid	
reprodutseerib tekste nõutavas ulatuses (lühike ja täielik ümberjutustus);	
esitab oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt	
loeb teksti ilmekalt, õige intonatsiooniga ning vene kirjakeele hääldusnormide järgi	
loeb mõtestatult, tunneb ära stiililt erinevad tekstid ning täidab nende kehtivaid ülesandeid	
kasutab tekstiga töötades eri lugemisviise	
kirjutab õigesti õpitud ortogrammidest sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega laused;	

							X				Fraseoloogia kui leksikoloogia osa
							X				Vene keele fraseologismide sõnastikud.
							X				Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus
					X					X	Morfeem kui keeleühik.
							X				Morfeemide liigid: juur, eesliide, suffiks, muutelõpp.
							X				Samatüvelised sõnad.
							X				Sõnatüvi.
							X				Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid
							X				Morfoloogia. Nimisõna
					X					X	Käänduvad nimisõnad.
							X				Nimisõna süntaktilised funktsioonid.
							X				Nimisõnade kõnes kasutamise normid.
											Omadussõna
											Possessiivsed omadussõnad
		X								X	Omadussõnade täis ja lühikevormid.
							X				Omadussõna süntaktilised funktsioonid.
							X				Omadussõnade kõned kasutamise normid.
							X				Aesõna
											Aesõnade käänamine.
		X								X	Aesõna süntaktilised funktsioonid.
							X				Tegusõna
							X				Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad.
		X								X	Tegusõna kõneviisid.
							X				Tegusõnade pööramine.
							X				Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad.
							X				Tegusõnade süntaktilised funktsioonid.
							X				Tegusõna kõnes kasutamise normid.
							X				Määrsõna
											Määrsõnade liigid.
		X								X	Määrsõna süntaktilise funktsioonid.
							X				Süntaks
											Sõnaühend
											Sõnaühendi struktuur.
							X				Lause
											Lause kui süntaksi põhühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik.

	X					X	X		X					X	Peamised aluse väljendamise viisid.
						X									Lihetõeldis.
X						X									Koondlaused.
						X									Kokkuvõtvad sõnad koondlauses.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	8. Orfograafia ja interpunktsioon. Orfograafia Täis ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves.
X							X	X	X	X	X	X	X	X	Täis ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes.
X							X	X	X	X	X	X	X	X	Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
X							X	X	X	X	X	X	X	X	Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
X							X	X	X	X	X	X	X	X	H ja nn eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
X							X	X	X	X	X	X	X	X	Määrsõnade õigekiri.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	Interpunktsioon Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahel, mõttekriips väljajäätelises lauses)
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	Vahemärgid koondlauses ning lausetes sõnadega, mis ei ole grammatiliselt lause liikmetega seotud.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	Vahemärgid otsekõnega lausetse.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	9. Tekst Kirjanduslik lugemine Looduse imeline maailm.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	Kuidas olen elanud, mu eakaaslane?
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	Fantaseerimine, unistame.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	Sõprusest, ustavusest, armastusest.
						X	X	X	X	X	X	X	X	X	Imedemaailm kirjanduses: rahva ja autorimainasjutud.

2.3.6.2. 5. klassi õppesisu

1. Üldteadmised vene keele kohta

Vene keelt uuriv teadus, selle põhiosad. Keelenormi mõiste.

2. Foneetika. Graafika. Ortoeepia

Vene graafika printsiibid: foneemipõhine ja silbipõhine. Häälkumuutused kõnes. Kaashäälikute helitüks ja heliliseks muutumine. Foneetiline transkriptsioon. Vene keele hääldusnormid. Sõnarõhu rasked juhud.

3. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus

Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmorfeemis. Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, suffiksiline, prefiksilis-suffiksiline, suffiksita, sõnade liitmine.

4. Leksikoloogia ja fraseoloogia

Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid Vanasõnad, kõnekäänud, lentsõnad. Vene keele trükitud ja veebisõnastikud.

5. Morfoloogia

Sõna grammatiline tähendus. Sõnaliikide süsteem vene keeles. Sõnade liigitamise printsiibid: semantiline, morfoloogiline, süntaktiline. Sõnaliikide üldiseloomustus. Iseseisvate ja abisõnade liigid.

Nimisõna

Mees- ja naissoost isikuid tähistavad nimisõnad. Käänduvad, ebareeglipäraselt käänduvad ning käändumatud nimisõnad. Käändevormideta nimisõnade sugu ja arv. Nimisõna süntaktilised funktsioonid. Nimisõnade kõnes kasutamise normid.

Omadussõna

Kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad. Omadussõnade võrdlusastmed. Omadussõnade täis- ja lühivormid. Omadussõna süntaktilised funktsioonid. Omadussõnade kõnes kasutamise normid.

Tegusõna

Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Isikuta tegusõnad. Tegusõna kõneviisid. Tegusõnade pööramine. Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad. Tegusõnade süntaktilised funktsioonid. Tegusõna kõnes kasutamise normid.

6. Süntaks

Sõnaühend. Sõnaühendi struktuur.

Lause. Lause kui süntaksi põhühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik. Koondlaused. Kokkuvõtvad sõnad koondlauses. Üte. Otsekõne. Dialoog.

Lauseliigid.

7. Tekst

Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil).

8. Ortograafia ja interpunktsioon

Ortograafia

Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves. Täis- ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes.

Suffiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. *h* ja *hh* eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. *he* ja *hu* kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.

Interpunktsioon Vahemärkide funktsioonid. Vahemärgid lihtlauses (mõttekriipsu aluse ja öeldise vahel). Vahemärgid koondlauses. Vahemärgid otsekõnega lauses.

5. klassi lõpetaja

5. klassi lõpetaja

teab, mis on

Vene keelt uuriv teadus, selle põhiosad. Keelenormi mõiste. Vene graafika printsiibid: foneemipõhine ja silbipõhine. Häälikumuutused kõnes. Kaashäälikute helituks ja heliliseks muutumine. Foneetiline transkriptsioon. Vene keele hääldusnormid. Sõnarõhu rasked juhud. Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmorfeemis. Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, suffiksiline, prefiksilis-suffiksiline, suffiksita, sõnade liitmine. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Vanasõnad, kõnekäänud, lentsõnad. Sõna grammatiline tähendus. Vene keele trükitud ja veebisõnastikud. Sõnaliikide süsteem vene keeles. Sõnade liigitamise printsiibid: semantiline, morfoloogiline, süntaktiline. Sõnaliikide üldiseloormus. Iseisivate ja abisõnade liigid. Mees- ja naissoost isikuid tähistavad nimisõnad. Käänduvad, ebareeglipäraselt käänduvad ning käändumatud nimisõnad. Käändevormideta nimisõnade sugu ja arv. Nimisõna süntaktilised funktsioonid.

Nimisõnade kõnes kasutamise normid. Kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad. Omadussõnade võrdlusastmed. Omadussõnade täis- ja lühivormid. Omadussõna süntaktilised funktsioonid.

Omadussõnade kõnes kasutamise normid. Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad. Sihilised ja sihitud tegusõnad.

Isikuta tegusõnad. Tegusõna kõneviisid. Tegusõnade pööramine. Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad. Tegusõnade süntaktilised funktsioonid. Tegusõna kõnes kasutamise normid.

Sõnaühendi struktuur. Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik.

Koondlaused. Kokkuvõtvad sõnad koondlauses. Üte. Otsekõne. Lauseligid. Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil). Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves. Täis- ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes. Suffiksita õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. n ja nn eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. n e ja ni kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega. Vahemärkide funktsioonid.

Vahemärgid lihtlauses (mõttekriipsu aluse ja öeldise vahel). Vahemärgid koondlauses vahemärgid otsekõnega lausetes. Dialog.

5. klassi lõpetaja

oskab

eristada kuulmise järgi žanrilt ja tüübilt erinevaid tekste, saada aru tekstide sisust, täita audioteksti mõtestamisega seotud ülesandeid. Suuliselt ja kirjalikult reprodutseerida tekste nõutavas ulatuses (lühike ja täielik ümberjutustus, reeglid). Esitada oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt. Järgida tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme (suuliselt ja kirjalikult). Lugea teksti ilmekalt, õige intonatsiooniga ning vene kirjakeele hääldusnormide järgi. Lugea mõtestatult, tunneb ära stiililt erinevad tekstid ning täidab nende põhjal ülesandeid. Kasutada tekstiga töötades eri lugemisviise. Kirjutada õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega laused. Määrata audioteksti teema ja peamise mõtte. Lugea tabeleid, saada aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest ning kasutada neid oma teksti ette valmistades. Redigeerida lihtsamaid tekste. Hankida sihipäraselt teavet stiililt ja žanrilt erinevatest tekstidest ning teatmeteostest. Analüüsida vastavalt õppesisule keeleühikuid ning rakendab omandatud teadmisi kõnepraktikas.

Üldpädevuste kujundamine vene keele õppeainetes

		Üldpädevused						Õppesisu
	Väärtuspädevus	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatilikapädevus	Ettevõtlikkuspädevus	5. klass
X								1. Üldteadmised vene keele kohta Vene keelt uuriv teadus, selle põhiosad.
X			X					Keelenormi mõiste.
								2. Foneetika. Graafika. Ortoeepia Vene graafika printsiibid: foneemipõhine ja silbipõhine. Häälikumuutused kõnes. Kaashäälikute helituks ja heliliseks muutumine Foneetiline transkriptsioon.
X								Vene keele hääldusnormid. Sõnarõhu rasked juhud.
								3. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmorfeemis. Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, suffiksiline, prefiksilis-suffiksiline, suffiksita, sõnade liitmine.
X			X					4. Leksikoloogia ja fraseoloogia Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid
X			X	X	X			Vanasõnad, kõnekäänud, lentsõnad. Vene keele trükitud ja veebisõnastikud.
								5. Morfoloogia Sõna grammatiline tähendus. Sõnaliikide süsteem vene keeles. Sõnade liigitamise printsiibid: semantiline, morfoloogiline, süntaktiline. Sõnaliikide üldiseloomustus. Iseseisvate ja abisõnade liigid.

							Nimisõna Mees- ja naissoost isikuid tähistavad nimisõnad.
							Käänduvad, ebareeglipäraselt käänduvad ning käändumatud nimisõnad.
							Käänevormideta nimisõnade sugu ja arv
							Nimisõna süntaktilised funktsioonid.
				X			Nimisõnade kõnes kasutamise normid.
							Omadussõna Kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad.
							Omadussõnade võrdlusastmed.
							Omadussõnade täis- ja lühivormid.
							Omadussõna süntaktilised funktsioonid.
				X			Omadussõnade kõnes kasutamise normid.
							Tegusõna Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad.
							Sihilised ja sihitud tegusõnad.
							Isikuta tegusõnad.
							Tegusõna kõneviisid.
							Tegusõnade pööramine.
							Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad.
							Tegusõnade süntaktilised funktsioonid.
				X			Tegusõna kõnes kasutamise normid.
							Kesksõna (partisiibi) ja tegusõna des-vormi (gerundiumi) mõiste.
							6. Süntaks Sõnaühend. Sõnaühendi struktuur.
							Lause Lause kui süntaksi põhühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik.
				X			Koondlaused.
				X			Kokkuvõtvad sõnad koondlauses.
				X			Üte.
				X			Otsekõne
				X			Dialoog
				X			Lauseliigid.
							7. Tekst Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik,
				X			

									publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil).
									8. Ortograafia ja interpunktsioon
									Ortograafia
									Täis- ja kaashaälilike õigekiri sõna lihttüves.
									Täis- ja kaashaälilike õigekiri eesliidetes.
									Sufiksise õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
									Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
									<i>h</i> ja <i>hh</i> eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
									Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
									<i>he</i> ja <i>hu</i> kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.
									Interpunktsioon
									Vahemärkide funktsioonid.
									Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahel)
									Vahemärgid koondlauseses .
									Vahemärgid otsekõnega lauseses.

Keele- ja kirjanduspädevus

5.klass Vene keel		1. Üldteadmised vene keele kohta Vene keelt uuriv teadus, selle põhiosad. Keelenormi mõiste.	2. Foneetika. Graafika. Ortoeepia Vene graafika printsiibid: foneemipõhine ja silbipõhine. Häälikumuutused kõnes. Kaashäälikute helituks ja heliliseks muutumine Foneetiline transkriptsioon. Vene keele hääldusnormid. Sõnarõhu rasked juhud.	3. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna
Väärtustab vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit	X			
Tajub keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana		X		
On omandanud põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse				X
On keeleaadlik, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid				
Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel				
Kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ning kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet				
Liuneb ja väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahvuslikku pärimuskultuuri kui ka kodumaa kultuuritraditsioone ning kultuurilist				
On lugenud eakohast väärtkirjandust, kujundanud kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikkastanud mõtte- ja tundemaailma arenenud isiksusena				
Tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi				
Suudab kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust	X			
Väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist		X		
Oskab õppida, hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja käsiraamatuid				

																				juurmorfeemis.
													X							Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, sufixiline, prefiksilis-suffixiline, suffixita, sõnade liitmine.
													X							4. Leksikoloogia ja fraseoloogia Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid
													X							Vanasõnad, kõnekäänud, lendsõnad. Vene keele trükitud ja veebisõnastikud.
																				5. Morfoloogia Sõna grammatiline tähendus. Sõnaliikide süsteem vene keeles. Sõnade liigitamise printsiibid: semantiline, morfoloogiline, süntaktiline. Sõnaliikide üldiseloomustus. Iseseisvate ja abisõnade liigid.
													X							Nimisõna Mees- ja naissoost isikuid tähistavad nimisõnad.
													X							Käanduvad, ebareeglipäraselt käanduvad ning käändumatud nimisõnad. Käändevormideta nimisõnade sugu ja arv
													X							Nimisõna süntaktilised funktsioonid.
													X							Nimisõnade kõnes kasutamise normid.
																				Omadussõna Kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad.
																				Omadussõnade võrdlusastmed.
																				Omadussõnade täis- ja lühivormid.
																				Omadussõna süntaktilised funktsioonid.
																				Omadussõnade kõnes kasutamise normid.

											X							Tegusõna Perfektiviivsed ja imperfektiviivsed tegusõnad.
											X							Sihilised ja sihitud tegusõnad.
											X							Isikuta tegusõnad.
											X							Tegusõna kõneviisid.
											X							Tegusõnade pööramine.
											X							Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad.
											X							Tegusõnade süntaktilised funktsioonid.
											X							Tegusõna kõnes kasutamise normid.
																		Kesksõna (partisiibi) ja tegusõna des-vormi (gerundiumi) mõiste.
																		6. Süntaks Sõnaühend. Sõnaühendi struktuur.
											X							Lause Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik.
											X							Koondlauseid.
											X							Kokkuvõtvad sõnad koondlauseis.
											X							Üte.
											X							Otsekõne
											X							Dialog
											X							Lauseühendid.
											X							7. Tekst Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil).
											X							8. Ortograafia ja interpunktsioon
											X							Ortograafia Täis- ja kaashaälkute õigekiri sõna lihttüves.

											X	Täis- ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes.
											X	Sufiksite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
											X	Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
											X	<i>H</i> ja <i>HH</i> eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
											X	Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
											X	<i>he</i> ja <i>hu</i> kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.
											X	Interpunktsoon Vahemärkide funktsioonid.
											X	Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahel)
											X	Vahemärgid koondlauses
											X	Vahemärgid otsekõnega lauses.

Kooliastme õpitulemused

Ainepädevused

Õppesisu

	1) eristab kuulmise järgi žanrit ja tüübilt erinevaid tekste, saab aru tekstide sisust, täidab audioteksti mõtestamisega seotud ülesandeid																		
	2) suuliselt ja kirjalikult reprodutseerib tekste nõutavas ulatuses (kirjalikult reprodutseerib teksti)	X																	
	3) esitab oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt	X	X	X															
	4) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõnetiketi norme (suuliselt ja kirjalikult)									X	X	X	X						
	5) loeb teksti ilmelt, õige intonatsiooniga ning vene kirjakeele hääldusnormide järgi	X	X	X						X	X	X	X						
	6) loeb mõtestatult, tunneb ära stiilit erinevaid tekste ning täidab nende põhjal ülesandeid																		
	7) kasutab tekstiga töötades eri lugemisviise																		
	8) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidena sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õnitud punktortogrammidena laused																		
	9) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte																		
	10) loeb tabelleid, saab aru diagrammidest, skeemidest ja tühikust ning kasutab neid oma teksti ette valmistades	X	X	X						X	X	X	X						
	11) redigeerib lihtsamaid tekste																		
	12) hangib sihipäraselt teavet stiililt ja žanrilt erinevatest tekstidest ning teaveteostest																		
	13) analüüsib vastavalt õppesisule keeleühikuid ning rakendab omandatud teadmisi keelepraktikas																		
5.klass	Vene keel	<p>1. Üldteadmised vene keele kohta Vene keelt uuriv teadus, selle põhiosad. Keelenormi mõiste.</p> <p>2. Foneetika. Graafika. Ortoeepia Vene graafika printsiibid: foneemipõhine ja silbipõhine. Häälikumuutused kõnes. Kaashäälikute helitüks ja heliliseks muutumine Foneetiline transkriptsioon. Vene keele hääldusnormid. Sõnarõhu rasked juhud.</p> <p>3. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmorfeemis. Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, suffiksiline, prefiksilis-suffiksiline, sufiksita, sõnade liitmine.</p>																	

												X					X		Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad.
												X							Tegusõnade süntaktilised funktsioonid.
												X	X						Tegusõna kõnes kasutamise normid.
												X							Kesksõna (partitsiibi) ja tegusõna des-vormi (gerundiumi) mõiste.
												X	X						6. Süntaks
												X							Sõnaühend.
												X							Sõnaühendi struktuur.
												X							Lause
												X							Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik.
												X							Koondlaused.
												X							Kokkuvõtvad sõnad koondlauses.
												X							Üte.
												X							Otsedõne
												X							Dialoog.
												X							Lauseligid.
												X							7. Tekst
												X	X						Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil).
												X							8. Ortograafia ja interpunktsioon
												X	X						Ortograafia
												X		X					Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves.
												X		X					Täis- ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes.
												X		X					Suffiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
												X		X					Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
												X		X					<i>h</i> ja <i>hh</i> eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.

2.3.6.3. 6. klassi õppesisu

- 1. Üldteadmised vene keele kohta.** Vene keelt uuriv teadus, selle põhiosad. Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõiste. Kõnekultuur.
 - 2. Foneetika. Graafika. Ortoeepia.** Vene graafika printsiibid: foneemipõhine ja silbipõhine. Häälikumuutused kõnes. Kaashäälikute helitüks ja heliliseks muutumine. Foneetiline transkriptsioon. Vene keele hääldusnormid. Sõnarõhu rasked juhud.
 - 3. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus.** Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmorfeemis. Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, suffiksiline, prefiksilis-suffiksiline, suffiksita, sõnade liitmine. Sõna üleminek ühest sõnaliigist teise.
 - 4. Leksikoloogia ja fraseoloogia.** Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Neutraalsed ja stiilivärvinguga sõnad. Raamatu- ja kõnekeele leksika. Üldkasutatav leksika ja piiratud kasutusega leksika (murdesõnad, professionaalsõnad, žargonismid). Vene keele leksikaalsed ja stilistilised normid: sõna kasutamine kooskõlas sõna tähenduse ja stiilivärvinguga. Leksikaalne ühilduvus. Fraseoloogia kui leksikoloogia osa. Erinevused vabade sõnatühendite ja fraseoloogiliste üksuste vahel. Vanasõnad, kõnekäänud, lentsõnad. Vene keele seletussõnastikud. Võõrsõnade, neologismide, sünonüümide, antonüümide sõnastikud. Vene keele fraseoloogismide sõnastikud. Vene keele trükitud ja veebisõnastikud, entsüklopeediad.
 - 5. Morfoloogia.** Sõna grammatiline tähendus. Sõnaliikide süsteem vene keeles. Sõnade liigitamise printsiibid: semantiline, morfoloogiline, süntaktiline. Sõnaliikide üldiseloormustus. Iseseisvate ja abisõnade liigid. **Asesõna.** Asesõnade käänamine ja liigitus. Asesõna süntaktilised funktsioonid. Asesõnad kui lausete sidestamise vahendid. **Arvsõna.** Arvsõnade käänamine. Arvsõnade kõnes kasutamise normid. **Määrsõna** Määrsõnade liigid. Määrsõna süntaktilised funktsioonid. Rõhumäärsõnad. Rõhumäärsõnade tähendu
- Eessõna** Tuletatud ja mittetuletatud eessõnad. Liht- ja liiteessõnad
- Sidesõna.** Rinnastavad ja alistavad. Liht- ja liitsidesõnad. Asesõnad kui lausete sidususe vahend.
- Hüüdsõnad kui eriline sõnaliik.** Hüüdsõnade põhifunktsioonid.
- Onomatopoeetilised sõnad.** Üldiseloormustus.
- 6. Süntaks**
- Sõnatühendi struktuur.**
- Lause.** Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik. Peamised aluse väljendamise viisid. Lihtõeldis. Koondlaused. Kokkuvõtavad sõnad koondlauses. Üte. Otsekõne.
- 7. Tekst.** Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil). Tekstiliigid: instruktatsioon, seletuskiri, komplitseeritud instruktatsioon, reklaam, SMS-teade, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogi) ja seal kasutatavad tekstiliigid
- 8. Ortograafia.** Suffiksita õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. *h* ja *hh* eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. *he* ja *hu* kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega. Määrsõnade õigekiri. Eessõnade, sidesõnade ja rõhumäärsõnade õigekiri.
- 9. Interpunktioon.** Vahemärkide funktsioonid. Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahe). Vahemärgid otsekõnega lausetes.

6. klassi lõpetaja

teab, mis on

Vene keelt uuriv teadus, selle põhiosad. Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõiste. Kõnekultuur. Vene graafika printsiibid: foneemipõhine ja silbipõhine. Häälikumuutusused kõnes. Kaashäälikute helitüks ja heliliseks muutumine. Foneetiline transkriptsioon. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus. Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmorfeemis. Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, suffiksiline, prefiksilis-suffiksiline, suffiksita, sõnade liitmine. Sõna üleminek ühest sõnaliigist teise. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Paronüümid. Mitmetähenduslikud sõnad. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Neutraalsed ja stiilivärvinguga sõnad. Raamatu- ja kõnekeele leksika. Üldkasutatav leksika ja piiratud kasutusega leksika (murdesõnad, professionalismid, žargonismid). Vene keele leksikaalsed ja stilistilised normid: sõna kasutamine kooskõlas sõna tähenduse ja stiilivärvinguga. Leksikaalne ühilduvus. Fraseoloogia kui leksikoloogia osa. Erinevused vabade sõnaühendite ja fraseoloogiliste üksuste vahel. Vene keele seletussõnastikud. Võõrsõnade, neologismide, sünonüümide, antonüümide sõnastikud. Vene keele fraseoloogismide sõnastikud. Vene keele trükitud ja veebisõnastikud, entsüklopeediad. Sõna grammatiline tähendus. Sõnaliikide süsteem vene keeles. Sõnade liigitamise printsiibid: semantiline, morfoloogiline, süntaktiline. Sõnaliikide üldiseloormustus. Iseseisvate ja abisõnade liigid. Arvsõnade käänamine. Arvsõnade kõnes kasutamise normid. Asesõnade käänamine ja liigitus. Asesõna süntaktilised funktsioonid. Asesõnad kui lausete sidestamise vahendid.

Määrsõnade liigid. Määrsõna süntaktilised funktsioonid. Rõhumäärsõnad. Rõhumäärsõnade tähendu. Tuletatud ja mittetuletatud eessõnad. Liht- ja liiteessõnad. Rinnastavad ja alistavad sidesõnad. Liht- ja liitsidesõnad. Asesõnad kui lausete sidususe vahend. Hüüdsõnad kui eriline sõnaliik. Hüüdsõnade põhifunktsioonid. Onomatopoeetilised sõnad. Üldiseloormustus. Sõnaühendi struktuur. Lause kui süntaksi põhühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik. Peamised aluse väljendamis viisid. Lihtöeldis. Koondlaused. Kokkuvõtvad sõnad koondlauses. Üte. Otsekõne. Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil). Tekstiliigid: instruktisioon, seletuskiri, komplitseeritud instruktisioon, reklaam, SMS-teade, jutustus, luuletus, näidend.

Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogi) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Suffiksita õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.

н ja нн eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. не ja ни kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega. Määrsõnade õigekiri. Eessõnade, sidesõnade ja rõhumäärsõnade õigekiri. Vahemärkide funktsioonid. Vahemärgid lihtlauses (mõttekriipsu aluse ja öeldise vahel). Vahemärgid otsekõnega lausetes.

6. klassi lõpetaja

oskab

eristada kuulmise järgi žanrilt ja tüübilt erinevaid tekste, saada aru tekstide sisust, täita audioteksti mõtestamisega seotud ülesandeid. Suuliselt ja kirjalikult reprodutseerida tekste nõutavas ulatuses (lühike ja täielik ümberjutustus, reeglid). Esitada oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt. Järgida tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme (suuliselt ja kirjalikult). Lugeda teksti ilmekalt, õige intonatsiooniga ning vene kirjakeele hääldusnormide järgi. Lugeda mõtestatult, tunneb ära stiililt erinevad tekstid ning täidab nende põhjal ülesandeid. Kasutada tekstiga töötades eri lugemisviise. Kirjutada õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega laused. Määrata audioteksti teema ja peamise mõtte. Lugeda tabeleid, saab aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest ning kasutab neid oma teksti ette valmistades. Redigeerida lihtsamaid tekste. Hankida sihipäraselt teavet stiililt ja žanrilt erinevatest tekstidest ning teatmeteostest. Analüüsida vastavalt õppesisule keeleühikuid ning rakendab omandatud teadmisi kõnepraktikas. Luua dialoogilisi ja monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutlus), pidades silmas teksti ülesehituse reegleid. Luua

tekste mitmes stiilis ja žanris (traditsiooniline ja elektronkiri, avaldus, seletuskiri, allkirjastatud tõend)

Üldpädevuste kujundamine vene keele õppeainetes

Üldpädevused							Õppesisu
Väärtuspädevus	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatilispädevus	Ettevõtlikkuspädevus	6. klass
X							Vene keel
X			X				1. Üldteadmised vene keele kohta Vene keelt uuriv teadus, selle põhiosad. Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõiste. Kõnekultuur.
							2. Foneetika. Graafika. Ortoopia Vene graafika printsiibid: foneemipõhine ja silbipõhine. Häälikumuutused kõnes. Kaashäälikute helituks ja heliliseks muutumine Foneetiline transkriptsioon.
X			X				Vene keele hääldusnormid.
							Sõnarõhu rasked juhud.
							3. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus Täis- ja kaashäälikute vaheldumine sõna juurmoorfemis. Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, sufiksiline, prefiksilis-sufiksiline, sufiksita, sõnade liitmine. Sõna üleminek ühest sõnaliigist teise.
X			X	X			4. Leksikoloogia ja fraseoloogia Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Paronüümid. Mitmetähenduslikud sõnad. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Neutraalsed ja stiilivärvinguga sõnad.
X				X			
X				X			

X					X					Raamatu- ja kõnekeele leksika.
X					X					Üldkasutatav leksika ja piiratud kasutusega leksika (murdesõnad, professionalismid, žargonismid).
X					X					Vene keele leksikaalsed ja stilistilised normid: sõna kasutamine kooskõlas sõna tähenduse ja stiilivärvinguga. Leksikaalne ühilduvus.
X					X					Fraseoloogia kui leksikoloogia osa. Erinevused vabade sõnaühendite ja fraseoloogiliste üksuste vahel.
X					X	X				Vanasõnad, kõnekäänud, lentsõnad.
					X					Vene keele trükitud ja veebisõnastikud. Vene keele seletussõnastikud. Võõrsõnade, neologismide, sünonüümide, antonüümide sõnastikud. Vene keele fraseoloogismide sõnastikud. Entsüklopeediad.
										5. Morfoloogia Sõna grammatiline tähendus. Sõnaliikide süsteem vene keeles. Sõnade liigitamise printsiibid: semantiline, morfoloogiline, süntaktiline. Sõnaliikide üldise loomustus. Iseseisvate ja abisõnade liigid.
										Asesõna Asesõnade käänamine ja liigitus.
										Asesõna süntaktilised funktsioonid.
X										Asesõnad kui lausete sidestamise vahendid.
										Määrsõna Määrsõnade liigid. Määrsõna süntaktilised funktsioonid. Rõhumäärsõnad. Rõhumäärsõnade tähendu
					X					Eessõna Tuletatud ja mittetuletatud eessõnad.

						X				Lih- ja liitessõnad
						X				Sidesõna Rinnastavad ja alistavad.
						X				Lih- ja liitsidesõnad
						X				Asesõnad kui lausete sidususe vahend.
						X				Hüüdsõnad kui eriline sõnaliik Hüüdsõnade põhifunktsioonid.
						X				Onomatopoeetilised sõnad Üldiseloomustus.
										6. Süntaks Sõnaühend Rinnastus- ja alistusseos.
										Peamised sõnaühendite liigid põhisõna morfoloogiliste omaduste järgi: nimisõnalised, tegusõnalised, mäarsõnalised sõnaühendid.
						X				Lause Lause kui süntaksi põhieühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik.
						X				Peamised aluse väljendamise viisid.
						X				Lih- ja liitõeldis.
						X				Koondlaused.
						X				Kokkuvõtavad sõnad koondlauses.
						X				Üte.
						X				Otsekõne.
						X				7. Tekst Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil).
										Tekstiliigid: instruktatsioon, seletuskiri, komplitseeritud instruktatsioon, reklaam, SMS- teade, jutustus, luuletus, näidend.
						X	X			Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogi) ja seal kasutatavad tekstiliigid
						X	X			8. Ortograafia Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. <i>H</i> ja <i>HH</i> eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
										Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri

									sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. <i>не</i> ja <i>ну</i> kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.
									Määrsõnade õigekiri.
									Eessõnade, sidesõnade ja rõhumäärsõnade õigekiri.
									9. Interpunktsioon Vahe märkide funktsioonid.
									Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahel).
									Vahemärgid otsekõnega lausetes.

Keele- ja kirjanduspädevus

Valdkonnapädevused		Õppesisu
X	Väärtustab vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit	6.klass Vene keel
X	Tajub keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana	
	On omandanud põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse	
	On keelteadlik, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutusavasid	
	Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel	
	Kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ning kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet	
	Õnned ja väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahvusliku pärimuskultuuri kui ka kodumaa kultuuritraditsioone ning kultuurilist	
	On lugenud eakohast väärtkirjandust, kujundanud kirjanduse kaudu oma kõlbelsi	
	tõekspidamisi ning rikastanud mõtte- ja tundemaailma arenenud isiksusena	
	Tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi	
	Suudab kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust	
	Väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärtikat ja vastutustundelist käitumist	
	Oskab õppida, hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja käsiraamatuid	
	1. Üldteadmised vene keele kohta Vene keelt uuriv teadus,	

																	X		8. Ortograafia Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
																	X		Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
																	X		<i>h</i> ja <i>hh</i> eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
																	X		Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.
																	X		<i>he</i> ja <i>hu</i> kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.
																	X		Määrsõnade õigekiri.
																	X		Eessõnade, sidesõnade ja rõhumäärsõnade õigekiri.
																	X		9. Interpunktsioon Vahemärkide funktsioonid.
																	X		Vahemärgid lihtlauses (mõttekriipsu aluse ja öeldise vahel).
																	X		Vahemärgid otsekõnega lausetes.

Kooliastme õpitulemused

Ainepädevused

Õppesisu

6.klass Vene keel	1. Üldteadmised keele kohta Vene keelt uuriv te selle põhiosad. Kirjakeele mõiste. Keelenormi mõ Kõnekultuur. 2. Foneetika. Graa Ortoeepia Vene graafika printsi foneemipõhine silbipõhine. Häälikumuutused k Kaashäälikute helituk heliliseks muutumine Foneetiline transkriptsio Vene keele hääldusnorm Sõnarõhu rasked juhud. 3. Morfeemika (koostis) ja sõnamoodu Täis- ja kaashääli vaheldumine juurmorfeemis.
1) eristab kuulmise järgi žanrit ja tüübilt erinevaid tekste, saab aru tekstide sisust, täidab audioteksti mõtestamisega seotud ülesandeid	
2) suuliselt ja kirjalikult reprodutseerib tekste nõutavas ulatuses (lühike ja täielik ümberjutustus, reeolid)	X
3) esitab oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt	X
4) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetikei norme (suuliselt ja kirjalikult)	X
5) loeb teksti ilmekalt, õige intonatsiooniga ning vene kirjakeele hääldusnormide järgi	X
6) loeb mõtestatult, tunneb ära stiililt erinevad tekstid ning täidab nende põhjal ülesandeid	
7) kasutab tekstiga töötades eri lugemisviise	
8) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega laused	
9) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte	
10) loeb tabelleid, saab aru diagrammides, skeemides ja tingtähistest ning kasutab neid oma teksti ette valmistades	X
11) redigeerib lihtsamaid tekste	
12) hangib sihparaselt teavet stiililt ja žanrit erinevatest tekstidest ning teadmestest	
13) analüüsib vastavalt õppesisule keeleühikuid ning rakendab omandatud teadmisi konkretrakikas	X
14) loeb dialoogilisi ja monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutlus), pidades silmas teksti ülesehituse reeoleid	
15)) loob tekstes mitmes stiilis ja žanris (traditsiooniline ja elektronkirj, avaldus, seletuskirj, allkirjastatud tõend)	

	X	X	X							X									X	Põhilised sõnamoodustusviisid: prefiksiline, suffiksiline, prefiksilis-suffiksiline, suffiksita, sõnade liitne Sõna üleminek teise sõnaliigist teise.
	X	X	X					X	X	X	X								X	4. Leksikoloogia fraseoloogia Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Paronüümid. Mitmetähenduslikud sõnad. Oma- ja laensõnad.
	X	X	X					X	X	X	X								X	Vananenud sõnad neologismid.
	X	X	X					X	X	X	X								X	Neutraalsed stiilivärvinguga sõnad.
	X	X	X					X	X	X	X								X	Raamatu- ja kõneleksika.
	X	X	X					X	X	X	X								X	Üldkasutatav leksika piiratud kasutusega leksika (murdesõnad, professionalismid, žargonismid).
								X											X	Vene keele leksikaalse stiililised normid: kasutamine kooskõlas tähenduse stiilivärvinguga.
																			X	Leksikaalne ühilduvus.
								X											X	Fraseoloogia leksikoloogia
																			X	Erinevused sõnaühendite fraseoloogiliste ühendite vahel.
								X											X	Vanasõnad, kõnekäändsõnad.
																			X	Vene keele trükitud veebisõnastikud. Vene keele seletussõnastikud.
																			X	Võõrsõnade, neologismide, sünonüümide, antonüümide sõnastikud. Vene keele fraseoloogiliste sõnastite Entsüklopeediad.
																			X	5. Morfoloogia Sõna grammatiline tähendus. Sõnaliidsüsteem
																			X	vene keele

Sõnaühend

Alistusseose liigid (ühildumine, rektsoon, külgnemine).

Sõnade ühendamise normid (leksikaalsed, grammatilised, stilistilised).

Lause

Aluse tekstifunktsioonid. Liitõeldis (nimi- ja tegusõnaline).

Õeldise tekstifunktsioonid.

Lause kõrvalliikmed: täiend (ühilduv, mitteühilduv; lisand), sihitis (otse- ja kaudsihitis), määruse liigid.

Täis- ja väljajättelised laused. Kahe ja ühe pealiikmeka laused

Tekst

Lausete ja tekstiosade vaheliste mõtteseoste väljendamise vahendid. Mõttesiirded lausete ja tekstiosade vahel. Lausete grammatilised seosed.

Tekstide liigid: arutlev kirjand, kirjeldav ja jutustav kirjand, referaat. Loovtöö vormistamine: struktuur ja keel.

Ortograafia ja interpunktsioon

Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikide sõnades.

Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikide sõnades.

h ja *hh* õigekiri eri sõnaliikide sõnades. *he* kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga.

7. klassi lõpetaja

teab, mis on

vene keel maailma teiste keelte seas, slaavi keeled, sõnarõhu rasked juhud, ortoeepiasõnastikud, tegusõna vormid, kesksõna grammatilised tunnused, tegusõna ja omadussõna tunnused kesksõnal, oleviku ja mineviku kesksõnad, aktiivi ja passiivi kesksõnad, passiivi kesksõna täis- ja lühivormid, kesksõnaühendid, kesksõna süntaktilised funktsioonid. Kesksõna kõnes kasutamise normid, gerundiumi määr- ja tegusõnalisel tunnusel, perfektiivne gerundium ja des-gerundium (imperfektiivne aspekt), gerundiumiga sõnaühendid, gerundiumi süntaktilised funktsioonid, gerundiumi kõnes kasutamise normid, alistusseose liigid (ühildumine, rektsoon, külgnemine), sõnade ühendamise normid (leksikaalsed, grammatilised, stilistilised). Aluse tekstifunktsioonid, liitõeldis (nimi- ja tegusõnaline), õeldise tekstifunktsioonid, lause kõrvalliikmed: täiend (ühilduv, mitteühilduv; lisand), sihitis (otse- ja kaudsihitis), määruse liigid, täis- ja väljajättelised laused, kahe ja ühe pealiikmeka laused, lausete ja tekstiosade vaheliste mõtteseoste väljendamise vahendid, mõttesiirded lausete ja tekstiosade vahe, lausete grammatilised seosed, tekstide liigid: arutlev kirjand, kirjeldav ja jutustav kirjand, referaat, sufiksrite, õigekiri eri sõnaliikide sõnades, sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikide sõnades, *h* ja *hh* õigekiri eri sõnaliikide sõnades, *he* kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga. Loovtöö vormistamine: struktuur ja keel.

oskab ja suudab

mõistab kuulatava teksti sisu, määrab teksti teema ja põhilise mõtte, täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid suulisi ülesandeid, jutustab lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult järgib kirjakeele norme, loeb ja analüüsib mitmesuguseid tekste, eristab lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot, hangib teavet mitmesugustest kirjalikest allikatest, kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid, koostab referaadi, väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Õppesisu	Üldpädevused						
	Väärtuspädevus	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatilikapädevus	Ettevõtlikkuspädevus
7. klass	x				x		
Üldteadmised vene keelest Vene keel maailma teiste keelte Slaavi keeled					x		
Foneetika. Ortoeopia Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeopiasõnastikud				x			
Morfoloogia Tegusõna vormid. Keksõna Keksõna grammatilised tunnused Tegusõna ja omadussõna tunnused Keksõnal. Oleviku ja mineviku keksõnad. Aktiivi ja passivi keksõnad. Passiivi keksõna täiendused. Keksõna süntaktilised funktsioonid. Keksõna kõnes kasutamise normid.				x			
Gerundium (des-vorm) Gerundiumi määr- ja tegusõnad. Perfektiivne gerundium ja imperfektiivne gerundium (imperfektiivne aspektiga). Gerundiumiga sõnaühendid. Gerundiumi funktsioonid. Gerundiumi kõnes kasutamise normid.							
Süntaks Sõnaühend Alistusseose liigid (ühildus, rektioon, külgnemine). Sõnade ühendamise grammatilised vahendid. Lause					x		x

							Aluse tekstifunktsioonid. Liit (nimi- ja tegusõnaline). Õeldise tekstifunktsioonid. Lause kõrvalliikmed: täiend (üh mitteühilduv; lisand), sihitus (ot kaudsihitus), määruse liigid. Täis- ja väljajättilised laused. Kä ühe pealiikmega laused
x	x		x				Tekst Lause ja tekstiosade vah mõtteseoste väljendamise vah Mõttesiirded lausete ja teksti vahel. Lausete grammatilised se Tekstide liigid: arutlev kirjand, kirjeldav ja jutustav kirjand, refe Loovtöö vormistamine: struktuu keel.
							Ortograafia ja interpunktsioon Sufiksise õigekiri eri sõnal sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnal sõnades. <i>H</i> ja <i>HH</i> õigekiri eri sõnal sõnades. <i>he</i> kokku- ja lahkukirjut kesksõnade ning gerundiumiga.

Keele- ja kirjanduspädevus

(ühilduv, mittetühilduv; li- sihitis (otse- ja kaudsi määruse liigid. Täis- ja väljajätelised la- Kahe ja ühe pealiikmaga la																								
Tekst																								
Lausete ja tekstiosade vahel- mõtteseooste väljend- vahendid. Mõttesiirded laus- tekstiosade vahel. La- grammatilised seosed.																								
Tekstide liigid: arutlev ki- kirjeldav ja jutustav ki- referaat. Loovtöö vormistat- struktuur ja keel.																								
Ortograafia ja interpunkti-																								
Sufiksite õigekiri eri sõna- sõnades.																								
Sõnalõppude õigekiri sõnaliikide sõnades.																								
<i>H</i> ja <i>HH</i> õigekiri eri sõna- sõnades.																								
<i>He</i> kokku- ja lahkukirjutus- kesksõnade ning gerundium-																								

Keele- ja kirjanduspädevus

Ainepädevused	Õppesisu
mõistab kuulatava teksti sisu, määrab teksti teema	<p>7.klass</p> <p>Õppesisu tuleb kirjutada sama, mis eelmine tabel</p> <p>Üldteadmised vene keelest</p> <p>Vene keel maailma teiste keelte seas. Slaavi keeled</p> <p>Foneetika. Ortoopia Sõnarõhu rasked juhud. Ortoopeiasõnastikud</p> <p>Morfoloogia</p> <p>Tegusõna vormid.</p> <p>Kesksõna Kesksõna grammatilised tunnused. Tegusõna ja omadussõna tunnused kesksõnal. Oleviku ja mineviku kesksõnad. Aktiivi ja passiivi kesksõnad. Passiivi kesksõna täis- ja lühivormid. Kesksõnaühendid. Kesksõna süntaktilised funktsioonid. Kesksõna kõnes kasutamise normid.</p> <p>Gerundium (des-vorm) Gerundiumi määr- ja tegusõnalisised tunnused. Perfektiivne gerundium ja des-gerundium (imperfekttiivne aspekt). Gerundiumiga sõnaühendid. Gerundiumi süntaktilised funktsioonid. Gerundiumi kõnes kasutamise normid.</p>
täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid suulisi ülesandeid	
juttustab lähteksti ümber rohkem või vähem kokkuvõtet	
järgib kirjakeele norme	
loeb ja analüüsib mitmesuguseid tekste	
eristab lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisetarastulist infot	
hangib teavet mitmesugustest kirjallikest allikatest	
kirjutab õigesti õigustatamisega seonud ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud	
koostab referaadi	
väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi	

2.3.8.2. 8. klassi õppesisu

Üldteadmised vene keelest

Vene keel maailma teiste keelte seas. Keel kui arenev nähtus. Keelesõnastike peamised liigid.

Fonetika. Ortoeepia. Kordamine.

Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud

Morfoloogia.Kordamine.

Süntaks

Lause

Kahe ja ühe pealiikmega laused. Ühe pealiikmega lausete tüübid. Lihtlause laiendamine (samaliigilised lauseliikmed, lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu). Samaliigilised lauseliikmed.

Lauseliikmete (täiendi, lisandi, määruse, sihitise) kirjavahemärkidega eraldamine.

Kaudne kõne. Otse- ja kaudkõnega lausete sünonüümsus. Tsiteerimisviisid

Tekst

Lausete ja tekstiosade vaheliste mõtteseoste väljendamise vahendid. Mõttesiirded lausete ja tekstiosade vahel. Lausete grammatilised seosed.

Tekstide liigid: arutlev kirjand, kirjeldav ja jutustav kirjand, referaat, uurimus, teadaanne, iseloomustus, diskussioon, esinemine antud teemal. Tekstid elektroonilises keskkonnas.

Ortograafia

Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikide sõnades.

Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikide sõnades.

h ja *hh* õigekiri eri sõnaliikide sõnades.

he kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga.

Interpunktsoon

Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamise reeglid. Kirjavahemärgid lauseliikmetega grammatiliselt sidumata sõnade puhul. Võrdlustrindid.

8. klassi lõpetaja

teab, mis on

vene keel maailma teiste keelte seas, keel kui arenev nähtus, keelesõnastike peamised liigid,sõnarõhu rasked juhud, ortoeepiasõnastikud, kahe ja ühe pealiikmega laused, ühe pealiikmega lausete tüübid, lihtlause laiendamine (samaliigilised lauseliikmed, lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu), samaliigilised lauseliikmed,lauseliikmete (täiendi, lisandi, määruse, sihitise) kirjavahemärkidega eraldamine,kaudne kõne, otse- ja kaudkõnega lausete sünonüümsus,tsiteerimisviisid,lausete ja tekstiosade vaheliste mõtteseoste väljendamise vahendid, mõttesiirded lausete ja tekstiosade vahel, lausete grammatilised seosed,tekstide liigid: arutlev kirjand, kirjeldav ja jutustav kirjand, referaat, loov- ja uurimus, teadaanne, iseloomustus, diskussioon, esinemine antud teemal, tekstid elektroonilises keskkonnas,sufiksrite õigekiri eri sõnaliikide sõnades,sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikide sõnades, *h* ja *hh* õigekiri eri sõnaliikide sõnades, *he* kokku- ja lahkukirjutamine

kesksõnade ning gerundiumiga, lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamise reeglid, kirjavahemärgid lauseliikmetega grammatiliselt sidumata sõnade puhul, võrdlustarindid.

oskab ja suudab

kuulates eri žanridesse kuuluvaid tekste, saab aru teksti sisust, tunnetab selle keelelist omapära ja stiilikuuluvust; mõistab kuulatava teksti sisu, määrab teksti teema ja põhilise mõtte, äidab audioteksti põhjal mitmesuguseid suulisi ülesandeid, jutustab lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult

formuleerib probleemi, väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi, loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; järgib kirjakeele norme, loeb ja analüüsib mitmesuguseid tekste, eristab lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot, loeb keerukaid tabeleid, diagramme, skeeme ja tinglikke tähiseid ning kasutab neid oma teksti ette valmistades; hangib teavet mitmesugustest kirjajalikest allikatest, kirjutab arutlevat, kirjeldavat ja jutustavat laadi kirjandeid, kirjutab uurimuse ja lühiettekande teksti, koostab referaadi, avalduse ning iseloomustuse, kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Väärtuspädevus	Üldpädevused					Õppesisu
	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õppädevus	Suhtluspädevus	Matemaatikapädevus	
x				x		8. klass
			x			Üldteadmised vene keelest Vene keel maailma teiste keelte seas. Keel kui arenev nähtus. Keelesõnastike peamised liigid
			x			Foneetika. Ortoeepia. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud
			x		x	Morfoloogia Kordamine.

						<p>Süntaks</p> <p>Lause</p> <p>Kahe ja ühe pealiikmega laused. Ühe pealiikmega lausete tüübid. Lihtlause laiendamine (samaliigilised lauseliikmed, lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu). Samaliigilised lauseliikmed. Lauseliikmete (täiendi, lisandi, määruse, sihitise) kirjavahemärkidega eraldamine.</p> <p>Kaudne kõne. Otse- ja kaudkõnega lausete sünonüümsus. Tsiteerimisviisid</p>
						<p>Tekst</p> <p>Lausete ja tekstiosade vaheliste mõtteseoste väljendamise vahendid. Mõtteühtsed lausete ja tekstiosade vahel. Lausete grammatilised seosed.</p> <p>Tekstide liigid: arutlev kirjand, kirjeldav ja jutustav kirjand, referaat, uurimus, teadaanne, iseloomustus, diskussioon, esinemine antud teemal. Loovtöö vormistamine: struktuur ja keel. Tekstid elektroonilises keskkonnas.</p>
						<p>Ortoграфия ja interpunktsioon</p> <p>Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikide sõnades.</p> <p>Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikide sõnades.</p> <p><i>H</i> ja <i>HH</i> õigekiri eri sõnaliikide sõnades.</p> <p><i>He</i> kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga.</p> <p>Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamise reeglid. Kirjavahemärgid lauseliikmetega grammatiliselt sidumata sõnade puhul. Võrdlustarindid.</p>
x	x	x	x	x	x	x

Keele- ja kirjanduspädevus

Valdkonnapädevused										Õppesisu	
Võrkeeled	Matemaatika	Loodusained	Sotsiaalsained	Kunstained	Tehnoloogia	Kehaline kasvatus					8.klass
x					x						Üldteadmised vene keelest Vene keel maailma teiste keelte seas. Keel kui arenev nähtus. Keelesõnastike peamised liigid.
x	x										Foneetika. Ortoeepia. Kordamine. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud
		x		x							Morfoloogia.Kordamine. Süntaks Lause Kahe ja ühe pealiikmega laused. Ühe pealiikmega lause tüübid. Lihtlause laiendamine (samaliigilised lauseliikmed, lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu). Samaliigilised lauseliikmed. Lause liikmete (täiendi, lisandi, määruse, sihitise) kirjavahemärkidega eraldamine. Kaudne kõne. Otse- ja kaudkõnega lause te sünonüümsus. Tsiteerimisviisid
x	x	x	x	x	x	x					Tekst Lause ja tekstiosade vaheliste mõtteseoste väljendamise vahendid. Mõttesiirded lause ja tekstiosade vahel. Lausete grammatilised seosed. Tekstide liigid: arutlev kirjand, kirjeldav ja jutustav

sõnaliikide sõnades, *h* ja *hh* õigekiri eri sõnaliikide sõnades, *he* kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga, lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamise reeglid, kirjavahemärgid lause liikmetega grammatiliselt sidumata sõnade puhul, võrdlustrandid, kirjavahemärgid liitlauses: rindlauses, põimlauses, sidesõnata lauses ning erinevate seoseliikidega liitlauses, mõiste autori kirjavahemärgid.

oskab ja suudab

kuulates eri žanridesse kuuluvaid tekste, saab aru teksti sisust, tunnetab selle keelelist omapära ja stiilikuuluvust, eristab vormilt (monoloog, dialoog, polioloog), kõnetüübilt (puhtad ja segatüübid) ning žanrilt (intervjuu, diskussioon, teadaanne) erinevaid suulisi tekste; formuleerib probleemi, väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi, valdab kõnekultuuri, loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; valdab kõnekultuuri, loeb ja analüüsib mitmesuguseid tekste, loeb keerukaid tabeleid, diagramme, skeeme ja tinglikke tähiseid ning kasutab neid oma teksti ette valmistades, hangib teavet mitmesugustest kirjallikest allikatest, loob ja vormistab korrektselt eri tüüpi tekste, kasutades keelevahendite rikkust ning järgides keelenorme; formuleerib probleemi kirjallikult, väljendab oma arvamust ja argumenteerib seda, teeb järeldusi, kirjutab uurimuse ja lühiettekande teksti, hindab oma tekste koostades kriitiliselt internetis leiduvaid analoogseid tekste.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

		Üldpädevused						Õppesisu
		Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatilispädevus	Ettevõtlikkuspädevus	
x					x			9. klass
				x	x			Üldteadmised vene keelest Keel kui arenev nähtus. Keelesõnastike peamised liigid
				x				Foneetika. Ortoeepia. Kordamine. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud
				x		x		Morfoloogia. Kordamine.
	x			x	x		x	Süntaks Liitlause. Alistuse ja rinnastuse mõiste kõrvutavalt seosetüüpidega sõnatühendis. Rindlaused, põimlaused, sidesõnata liitlaused. Ühetüübiliste ja erinevate seoseliikidega liitlaused.
x	x			x	x			Tekst Lausete ja tekstiosade vaheliste mõtteseoste väljendamise vahendid. Mõttesiirded lausete ja tekstiosade vahel. Lausete

(tähtede *u*, *e*, *e*, *k*>, *h* ja *b* abil); vormistab grammatikaüksanded õigesti; kirjutab ümberjututusi plaani ja märksõnade järgi, etteütlosti ning lihtsaid kirjandeid; oskab oma kirjalikke töid parandada.

II kooliaste

Sõnastikke (sh elektroonilisi), teatmeteost ning internetiallikate kasutamine, et täiendada oma vene keele teadmisi.

Eri tüüpi tekstede koostamine suuliselt ja kirjalikult.

Etteütliste kirjutamine.

Ümberjututuste kirjutamine kuuldetu ja loetu põhjal.

Õpilased töötavad iseseisvalt, paaris ja rühmades.

Mitut liiki ülesannete () täitmine.

Mitmekesist õppemetoodikat, sh aktiivõpet kasutamine: esitamine, rollimäng, loovtöö kirjutamine, arutelu, diskussioon, väitlus, õpimapi ja uurimistöö koostamine, projektõpe.

Õpetaja kasutab tunnis vajadusel infotehnoloogia vahendeid.

III kooliaste

Õpilane:

1) hangib infot mitmesugustest allikatest (sh elektroonilistest), kasutab eri tüüpi sõnastikke ja muid vajalikke teatmeteoseid;

2) täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid suulisi ülesandeid;

3) hindab oma tekste koostades kriitiliselt internetis leitudvaid analoogseid tekste.

2.3.10 Füüsiline keskkond

I - III kooliaste

1) Valdav osa õpet toimub klassis, kus saab mööblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud), rühmatööks ning ümarlauavestlusteks.

2) Klassiruumis kasutatakse õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni.

3) Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel (interaktiivne tahvel, arvuti) põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale (vene keele õpik, töövihik) ja -vahendeid, sh netisõnaraamatuid.

4) Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis, kooli raamatukogus ning väljaspool kooli.

2.4 Vene kirjanodus

2.4.1 Õppe ja kasvatusesemärgid

Kirjanodusõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) loeb eakohast ilukirjanodus ja arendab lugemisoskust, omandab püsiva lugemisharjumuse kui maailma ja iseenda mõistmise vahendi;
- 2) väärtustab kirjanodus rahvuskultuuri olulise osana, tutvub erinevate rahvaste kirjanodus ja kultuuriga;
- 3) mõistab ilukirjanodus kujundlikku keelt, rikastab oma sõnavara, arendab suulist ja kirjalikku väljendusoskust;
- 4) arendab loomevõimeid ja suhtub loometöösse lugupidamisega, teab kirjanodusloominguga seotud ameteid ja elukutseid;
- 5) kujundab kirjanodus abil oma esteetilisi ja eetilisi väärtushoiakuid ning valmidust võtta vastutus oma elu mõjutavate valikute ja otsuste eest;
- 6) laiendab silmaringi, rikastab mõtte- ja tundemaailma;
- 7) annab iseseisvaid hinnanguid, sõnastab ja esitab oma mõtteid;

- 8) hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt erinevaid infoallikaid, luues seoseid tihiskonnas toimuva ning enda väärtushoiakute ja tulevikuplaanide vahel.

2.4.2 Õppeaine kirjeldus

Kirjandus on õppeaine, milles arendatakse peamiselt ilukirjandusele tuginedes õpilaste lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ning verbaalseid loomevõimeid. Väärtkirjanduse ja rahvaluule tõlgendamise ning analüüsi kaudu kujundatakse õpilaste esteetilisi ja eetilisi hoiakuid, rikastatakse tundemaailma, aidatakse neil isiksusena kujuneda, leida oma identiteeti ning luua ainuomane maailmapilt.

Õppeaine kaudu arendatakse õpilaste oskust süveneda teksti mõttesse, mõista loetu probleemaatikat ja analüüsida iseseisvalt kirjandusteost, tuginedes vajaduse korral ajaloolis-kirjanduslikele ning teoreetilistele teadmistele. Õpetuse käigus ühendatakse teksti praktiline analüüs ja tõlgendamine, mille kaudu kujundatakse kirjandusteose emotsionaal-hinnangulist vastuvõttu ning kasvatatakse kultuurset lugejat, kes suudab ära tunda tõelise kunstiteose.

Õppeaines on prioriteet vene kirjanduse, sealhulgas rahvaluule käsitlemine ning õpilaste etnilise päritolu ja kultuurilise kuuluvusega seotud kirjanduse käsitlemine. Mitmekultuurilisuse, sallivuse ning lugupidava suhtumise kujundamine teistesse rahvuskultuuridesse eeldab armastust ja austust oma rahvuskultuuri vastu ning arusaamist selle kohast maailma kultuuripärandis. Eesti ja väliskirjanike teoste käsitlemine toetab rahvuskirjanduste omavaheliste seoste ja vastastikuse mõju mõistmist ning üldimilike väärtuste omaksvõttu.

Kirjandusteoste valiku põhikriteeriumideks on kunstiväärtus, humanistlik suunitlus ning positiivne mõju õpilastele, teoses püstitatud probleemide aktuaalsus õpilaste kõlbelisel kasvatamisel ning sallivuse kujundamisel. Valides kirjandusteoseid lugemiseks ja tunnis käsitlemiseks, peetakse silmas õpilaste eakohaseid psühholoogilisi ja intellektuaalseid võimeid ning huve, õpilaste elukogemust ning arutlemiseks sobivaid teemasid ja probleeme. Oluline on käsitletavate kirjandustekstide žanriline mitmekesisus.

Kirjanduse ainekava eeldab käsitletavate kirjandusteoste probleematika mõistmist, oma suhtumise kujundamist teostes avanevatesse probleemidesse, osalemist arutlustes loetu üle, teiste arvamusega arvestamist ning oma arvamuse argumenteeritud kaitsmist. Kirjandusteose kui kunstiteose mitmeplaanilisuse tõttu võib iga kirjandusteksti vaadelda erinevatest probleemidest ja vaatenurkadest lähtudes, mis võimaldab ka varem käsitletud teemade ja teoste juurde tagasi pöörduda.

Kirjandusteoste käsitlemine põhikoolis põhineb loomingulisusel, kommunikatiivsusel ja stadiaalsusel. Loomingulisuse põhimõte eeldab tegevuslikku lähenemist kirjandusteosele, kusjuures põhirõhk on õpilaste loomingulise potentsiaali igakülgse arendamisel. Kommunikatiivse lähenemise raames vaadeldakse õpet dialoogilise protsessina, milles õpilased on täisväärtuslikud osalejad. Ka kirjandusteose kunstilist vastuvõttu mõistetakse kui kommunikatiivset tegevust. Kirjandusteoste stadiaalsuse põhimõte eeldab õppe igas etapis selliste didaktiliste ülesannete rakendamist, mis vastavad õpilaste esteetiliste vajaduste ning loominguliste võimaluste tasemele. Teoreetiline külg on kirjandusõpetuses minimaalne, sest faktiteadmistest tähtsam on äratada ja hoida lugemishuvi ning arendada tõlgendusoskust.

Kirjandusteoste käsitlemisel omandavad õpilased vajalikud ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ning õpivad tundma ja kasutama kirjandusmõisteid. Lugemisvara valikul arvestatakse vene, eesti ja maailmakirjanduse, vanema ja uuema kirjanduse ning eri žanreid esindavate proosa-, draama- ja luuleteoste põhjendatud proportsioone.

Õppetegevuse spetsiifilised valdkonnad on teksti lugemine, teksti ümberjutustamine, teksti mõtestamine ja analüüs, kujundliku mõtlemise ja keelelise ilmekuse arendamine ning loominguline tegevus, sealhulgas loovtööde kirjutamine ja kuulajatele esinemine.

Kirjandusõpetus seostub peaaegu kõikide õppeainetega, esmajoones aga vene keelega ja kirjanduse lähialadega (ajalugu, folkloor, teater, film, kujutav kunst) ning toetab õppesisu kaudu

õppekava läbivate teemade käsitlemist ja võtmepeadevuste saavutamist. Läbivate teemade käsitlemise iseloom, sügavus ja raskuspunkt on klassiti erinev ning paljuski seotud kirjandusteoste valikuga. Taotletakse, et loetud ilukirjandustekstide põhjal arutledes suhestuksid õpilased käsitletavate teemadega.

2.4.3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

Põhikooli kirjandusõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) loeb eakohast ilukirjandust ja arendab oma lugemisoskust, omandab püsiva lugemisharjumuse kui maailma ja iseenda mõistmise vahendi;
- 2) väärtustab kirjandust oma rahvuskultuuri olulise osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
- 3) mõistab ilukirjanduse kujundlikku keelt, rikastab oma sõnavara, arendab suulist ja kirjalikku väljendusoskust;
- 4) arendab oma loomevõimeid ja suhtub lugupidamisega loometöösse;
- 5) kujundab kirjanduse abil oma esteetilisi ja eetilisi väärtushoiakuid;
- 6) laiendab oma silmaringi, rikastab mõtte- ja tundemaailma;
- 7) annab iseseisvaid hinnanguid, sõnastab ja esitab oma mõtteid;
- 8) hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt erinevaid infoallikaid.

6. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab kirjandust kui oma rahvuskultuuri olulist osa ja teiste rahvaste kultuuri tutvustajat;
- 2) omandab ilmeka lugemise tehnika, loeb ladusalt jõukohase keerukusega teksti ja saab sellest aru;
- 3) koostab loetu kohta plaani ja teeb selle alusel ümberjutustuse, avaldab loetu kohta arvamust;
- 4) määrab kirjandusteose teema, idee ja kompositsiooni;
- 5) mõistab autori positsiooni suhtumises kujutatud kangelasesse ja sündmustesse;
- 6) iseloomustab tegelasi, võrdleb neid ja põhjendab, miks on nende tegevusalad ühiskonnas vajalikud ja väärtuslikud;
- 7) määrab loetud teose žanri ja liigi;
- 8) suudab loetust teadlikult ja emotsionaalselt kõnelda ja kirjutada;
- 9) kasutab vajaliku info saamiseks sõnaraamatuid, raamatukogukataloogi ja internetti.

2.4.4. Õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

2.4.4.1. 5. klassi õppesisu

Lugemine ja ümberjutustamine

Eesmärgistatud lugemine, esialgne (ettevalmistav) lugemine, ositi lugemine. Uuesti ülelugemine teatud eesmärgiga, hoiakuga jne. Lugemistehnika: intonatsioon, pausid, tempo.

Teoste iseseisev lugemine oma valikul.

Teksti ümberjutustamine üksikasjalikult, lühidalt, koostatud plaani järgi, kommenteerimiselementidega, tegelase vaatepunktist lähtudes. Jutustamine kunstniku või õpilaste enda loodud illustatsioonide alusel. Iseseisvalt loetud teoste tutvustamine klassikaaslastele.

Teksti mõtestamine ja analüüs

Mälu- ehk faktiküsimuste ja fantaasiaküsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnastuses ning tekstile toetudes (tsiteerimine).

Teksti plaani koostamine. Kavapunktide pealkirjastamine ühe sõna, väite, küsimuse või tsitaadiga. Teksti põhiteema ja idee määramine. Arutlemine samasuguse teema kajastuse üle varem käsitletud teostes.

Isikliku arvamuse sõnastamine, väljendades suhtumist teose teemasse ja ideesse. Illustratiivsete näidete toomine tekstist ja igapäevaelust.

Tegelaste või tegelasrühmade vahelise põhikonflikti väljatoomine, selle tekkepõhjuste ja lahendusvõimaluste selgitamine. Kirjeldatud sündmuste koha ja aja ning nende põhjuse-tagajärje seose väljatoomine.

Jutustamine esimeses ja kolmandas isikus.

Sõnavara ja väljendusoskuse rikastamine.

Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted. Põhiandmed autorite, kõnealuste teoste loomise ajastu ning neis kujutatud aja kohta.

Suuline rahvalooming, rahvaluule žanrid: muinasjutt, vanasõna, kõnekäänd, mõistatus, legend (pärimus). Müüdid. Muinasjuttude liigid: imemuinasjutt, olustikuline muinasjutt, loomamuinasjutt. Kunstmuinasjutt. Fantaasiajutt.

Kunstiteose teema. Kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epiloog.

Näidend, tegelased, repliik.

Kujundliku mõtlemise arendamine ja töö keelelise ilmekusega

Vanasõna, kõnekäänd, metafoor, riim, värsimõõt, sümbol.

Epiteetide, võrdluste, isikustamise äratundmine ja mõistmine kirjandustekstides ning kasutamine oma kõnes. Metafoori äratundmise ja kasutamise võimalused. Sümboolika ja allteksti lihtsamad näited. Koomilised elemendid tekstis.

Vanasõnade ja kõnekäändude tähendus, võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.

Rütmide leidmine ja loomine, kaheasilbilise värsijala tundmine.

Loominguline tegevus ja esinemine

Omaloomingulised tööd:

- 1) proosavormis (muinasjutt, lühikesed jutustava iseloomuga jutud, õpitud vanasõnadel ja kõnekäändudel põhinevad jutud, looduskirjeldused, interjöörikirjeldused);
- 2) luulevormis (luuletus etteantud rütmidega jm);
- 3) loetud teoste alusel (tegelaste dialoog, uus lõpp jutule, kiri kirjandusteose tegelasele, lühike hinnang loetud teosele või arvustus).

Esinemisoskus: luuletus, katkendid proosa- ja draamateostest, omaloodud tekstid. Dialoog kuulajaskonnaga

5.klassi lõpetaja

teab, mis on

Põhiandmed autorite, kõnealuste teoste loomise ajastu ning neis kujutatud aja kohta.

Suuline rahvalooming, rahvaluule žanrid: muinasjutt, vanasõna, kõnekäänd, mõistatus legend (pärimus).

Müüdid. Muinasjuttude liigid: imemuinasjutt, olustikuline muinasjutt, loomamuinasjutt.

Kunstmuinasjutt. Uus žanr - fantaasia. Kunstiteose teema. Kunstiteose idee. Luulekeele

iseärasused. Kujutus- ja väljendusvahendid: epiteet, võrdlus, metafoor, isikustamine.

5.klassi lõpetaja

oskab

ilmekalt lugeda, loeb ladusalt ja arusaamisega jõukohase keerukusega teksti. Jutustada loetud

tekstist kokkuvõtlikult. Koostada kirjandusteksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või

märksõnu. Määrata teksti põhiteema ja idee. Eristada pea- ja kõrvaltegelasi. Tuua välja teose

tegelaste vahelise konflikti ja selle tekkepõhjused. Iseloomustada tegelasi, võrdleb neid. Määrata loetud teose žanri ja liigi, selgitab keeleliste vahendite rolli kunstilises tekstis. Avaldada isiklikku arvamust loetud (kõnelda või kirjutada) teose kohta, põhjendab seda näidetega tekstist ja isiklikust elust. Tundma kirjanduse kujutus- ja väljendusvahendeid: epiteeideid, hüperboolid, metafoorid, isikustamine, võrdlused; tunneb mõisteid riim ja värsimõõt. Kirjutada eriliigilisi omaloomingulisi töid, sh kirjeldava ja jutustava teksti ning lühiarvamuse loetud teose kohta. Esitada peast luuletuse, lühikese proosateksti või näidendi rolliteksti. Esitada kaaslastele omalooodud teksti. Kasutada sõnaraamatuid, raamatukogukataloogi ja internetti vajaliku info saamiseks.

Üldpädevuste kujundamine vene keele õppeainetes

	Üldpädevused							Õppesisu
	Väärtuspädevus	Sotsiaalne pädevus	Ensemääratluspädevus	Õripädevus	Suhtluspädevus	Matemaatiliskapädevus	Ettevõtlikkuspädevus	
X				X	X			5. klass Kirjandus
X	X	X	X	X	X			Raamatu roll inimese elus. Kirjandus ja teised kunstiliigid. Kultuuride mitmekesisus. Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja rahvastesse. Erinevused ja sarnasused kommetes, traditsioonides, usus.
								Hea ja kurja probleem. 1. Müüdid 2. Vene muinasjutud. 3. Eesti muinasjutud. 4. Mõistatused. 5. Vanasõnad ja kõnekäänud. 6. Paikkondliku algupäraga legendid
X	X	X	X	X	X			Kõlbeline jõud kokkupuutes inimlike pahedega. Usk õigluse võidusse. Väline ja sisemine ilu. Eluvaate valik: elada endale või teha rõõmu teistele. Eluraskuste ületamine - headuse ja õigluse võidu kohustuslik tingimus? 1.Mihhail Lermontov luuletused 2. Lev Tolstoi „Kaukaasia vang” 3. J.Jakovlev „Rõtsar Vasja“ 4. A.Avertšenko „Beregov – kasvataja Kisi“
X	X	X	X	X	X			Ajalooline sündmus kui rahvusliku uhkuse aine. 1. Mihhail Lermontov

										„Borodino“
										Kodumaa poeetiline kujund. Kodumaa looduse ilu. Inimese ja looduse harmoonia. Idee inimese ja looduse ühtsusest. Loodusesse säästva suhtumise vajalikkus. Suhtumine loomadesse kui kõlbelisuse mõõt. Inimese vastutus loodushoiu eest. 1.Mihhail Lermontov luuletused 2. Aleksandr Puškin, luuletused 3. Leonid Andrejev „Kussaka“ 4. H.Jõgisalu 5. Anton Tšehhovi „Kaštanka“ 6. F.Tjutšev , luuletused 7. S.Jessenin, luuletused
										Perekond, suhted pereliikmete vahel 1. Aleksandr Puškin „Muinasjutt surnud tsaaritarist ja seitsmest vägilasest“
										Sõprus ja osavõtlikkus. Õiglase ja ebaõiglase maailma tunnetamine. Lugeja kaasatundmine ja kaasaelamine kui enese tunnetamine ja kasvatamine. Karakterite omapära ja nende kokkupõrge. Vastastikuse abi osutamine ohumomendil kui täiskasvanulikkuse tunnus. Rõõm tehtud tööst. 1. Hans Christian Anderseni „Lumekuningas“ 2. Eno Raua „Roostevaba mõök“
										Koolielu naljakast vaatenurgast. 1. Viktor Dragunski. Jutustused.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

Keele- ja kirjanduspädevus

Valdkonnapädevused

Õppesisu

Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel								X
Kasutab asjakohaselt eri suhtuskanaaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ning kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet								
Luueb ja väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahvuslikku pärimuskultuuri kui ka kodumaa kultuuritraditsioone ning kultuurilist		X						X
On lugenud eakohast väärtkirjandust, kujundanud kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastanud mõtte- ja tundemaailma arenenud isiksusena		X					X	
Tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi		X					X	
Suudab kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust		X						X
Väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist								
Oskab õppida, hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja käsiraamatuid								
5.klass Kirjandus	<p>Raamatu roll inimese elus. Kirjandus ja teised kunstiiliigid. Kultuuride mitmekesisus. Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja rahvastesse. Erinevused ja sarnasused kommetes, traditsioonides, usus</p> <p>Hea ja kurja probleem. 1. Müüdid 2. Vene muinasjutud. 3. Eesti muinasjutud. 4. Mõistatused. 5. Vanasõnad ja kõnekäänud. 6. Paikkondliku algupäraga legendid</p> <p>Kõlbeline jõud kokkupuutes inimlike pahedega. Usk õigluse võidusse. Väline ja sisemine ilu. Eluvaate valik: elada endale või teha rõõmu teistele. Eluraskuste ületamine - headuse ja õigluse võidu kohustuslik tingimus? 1.Mihhail Lermontov luuletused 2. Lev Tolstoi „Kaukaasia vang”</p>							

									3. J.Jakovlev „Rötsar Vasja“ 4. A.Avertšenko „Beregov – kasvataja Kisi
X		X	X	X	X	X	X	X	Ajalooline sündmus kui rahvusliku uhkuse aine. 1. Mihhail Lermontov „Borodino”
X			X	X	X				Kodumaa poeetiline kujund. Kodumaa looduse ilu. Inimese ja looduse harmoonia. Idee inimese ja looduse ühtsusest. Loodusesse säästva suhtumise vajalikkus. Suhtumine loomadesse kui kõlbelisuse mõõt. Inimese vastutus loodushoiu eest. 1.Mihhail Lermontov luuletused 2. Aleksandr Puškin, luuletused 3. Leonid Andrejev „Kussaka” 4. H.Jõgisalu 5. Anton Tšehhovi „Kaštanka” 6. F.Tjutšev, luuletused 7. S.Jessenin, luuletused
X		X	X	X	X	X	X	X	Perekond, suhted pere liikmete vahel 1. Aleksandr Puškin „Muinasjutt surnud tsaaritarist ja seitsmest vägilasest”
									Sõprus ja osavõtlikkus. Õiglase ja ebaõiglase maailma tunnetamine. Lugeja kaasatundmine ja kaasaelamine kui enese tunnetamine ja kasvatamine. Karakterite omapära ja nende kokkupõrge. Vastastikuse abi osutamine ohumomendil kui täiskasvanulikkuse tunnus. Rõõm tehtud tööst. 1. Hans Christian Anderseni „Lumekuningas” 2. Eno Raua „Rooste vaba mõök”
X		X	X	X	X	X	X	X	Koolielu naljakast vaatenurgast. 1. Viktor Dragunski. Jutustused.

X	X				X		X	X	X	X								1. Aleksandr Puškin „Muinasjutt tsaaritarist ja seitsmest vägilasest”
																		Sõprus ja osavõtlikkus. Õiglase ja ebaõiglase maailma tunnetamine. Lugeja kaasatudmine ja kaasaelamine kui enese tunnetamine ja kasvatamine. Karakterite omapära ja nende kokkupõrge. Vastastikuse abi osutamine ohumomendil kui täiskasvanulikkuse tunnus. Rõõm tehtud tööst.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1. Hans Christian Andersen
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2. Eno Raua „Rooste vaba mõõk”
																		Koolielu naajakast vaatenurgast.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1. Viktor Dragunski. Jutustused.

2.4.4.2. 6. klassi õppesisu

Lugemine ja ümberjutustamine

Eesmärgistatud lugemine, esialgne (ettevalmistav) lugemine, ositi lugemine. Uuesti ülelugemine teatud eesmärgiga, hoiakuga jne. Lugemistehnika: intonatsioon, pausid, tempo.

Teoste iseseisev lugemine oma valikul.

Teksti ümberjutustamine üksikasjalikult, lühidalt, koostatud plaani järgi, kommenteerimiselementidega, tegelase vaatepunktist lähtudes. Jutustamine kunstniku või õpilaste endi loodud illustatsioonide alusel. Iseseisvalt loetud teoste tutvustamine klassikaaslastele.

Teksti mõtestamine ja analüüs

Mälu- ehk faktiküsimuste ja fantaasiaküsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnastuses ning tekstile toetudes (tsiteerimine).

Teksti plaani koostamine. Kavapunktide pealkirjastamine ühe sõna, väite, küsimuse või tsitaadiga. Teksti põhiteema ja idee määramine. Arutlemine samasuguse teema kajastuse üle varem käsitletud teostes.

Isikliku arvamuse sõnastamine, väljendades suhtumist teose teemasse ja ideesse. Illustatiivsete näidete toomine tekstist ja igapäevaelust.

Tegelaste või tegelasrühmade vahelise põhikonflikti väljatoomine, selle tekkepõhuste ja lahendusvõimaluste selgitamine. Kirjeldatud sündmuste koha ja aja ning nende põhjuse-tagajärje seose väljatoomine.

Faabula ja süžee, pea- ja kõrvaltegelased, jutustamine esimeses ja kolmandas isikus.

Sõnavara ja väljendusoskuse rikastamine. Kunstiliste detailide märkamine, tundmatute sõnade ja väljendite selgitamine.

Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted. Põhiandmed autorite, kõnealuste teoste loomise ajastu ning neis kujutatud aja kohta.

Suuline rahvalooming, rahvaluule žanrid: muinasjutt, vanasõna, kõnekäänd, mõistatus, legend (pärimus). Müüdid. Muinasjuttude liigid: imemuinasjutt, olustikuline muinasjutt, loomamuinasjutt. Kunstmuinasjutt. Fantaasiajutt.

Kunstiteose teema ja idee. Süžee ja faabula. Kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epiloog.

Eepika, lüürika, draama. Kirjandusžanrid: jutustus, novell, valm, poeem. Näidend, tegelased, repliik.

Looduskirjeldus, interjäär, portree. Kunstiline detail.

Kujundliku mõtlemise arendamine ja töö keelelise ilmekusega

Vanasõna, kõnekäänd, metafoor, riim, värsimõõt, allegooria, sümbol.

Epiteetide, võrdluste, isikustamise äratundmine ja mõistmine kirjandustekstides ning kasutamine oma kõnes. Metafoori äratundmise ja kasutamise võimalused. Sümboolika ja allteksti lihtsamad näited. Koomilised elemendid tekstis.

Vanasõnade ja kõnekäändude tähendus, võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.

Riimide leidmine ja loomine, kahesilbilise värsijala tundmine.

Kujundite kasutamine loovtöodes.

Loominguline tegevus ja esinemine

Omaloomingulised tööd:

- 4) proosavormis (muinasjutt, lühikesed jutustava iseloomuga jutud, õpitud vanasõnadel ja kõnekäändudel põhinevad jutud, looduskirjeldused, interjöörikirjeldused);
- 5) luulevormis (luuletus etteantud riimidega jm);
- 6) loetud teoste alusel (tegelaste dialoog, uus lõpp jutule, kiri kirjandusteose tegelasele, lühike hinnang loetud teosele või arvustus).

Esinemisoskus: luuletus, katkendid proosa- ja draamateostest, omaloodud tekstid. Dialoog kuulajaskonnaga

6.klassi lõpetaja

teab, mis on

põhiandmed autorite, kõnealuste teoste loomise ajastu ning neis kujutatud aja kohta. Kirjandus ja teised kunstiliigid. Kultuuride mitmekesisus. Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja rahvastesse. Erinevused ja sarnasused kommetes, traditsioonides, usus. Kirjandus kui sõnakunst - üks maailma mitmekesisuse ja inimkonna elukogemuse peegeldamise vorme. Raamatu roll inimese elus. Kirjandus kui sõnakunst. Kunstiteose teema. Kunstiteose idee. Süžee ja faabula. Kompositsioon. Looduskirjeldus, interjäär, portree. Kunstiline detail. Kujutus- ja väljendusvahendid: epiteet, võrdlus, metafoor, isikustamine, hüperbool. Luulekeele iseärasused. Kahesilbiline värsijalg. Allegooria. Huumor ja satir. Eepos. Lüürika. Draama. Näidend, tegelased, replik. Kirjandusžanrid: jutustus, novell, valm, poeem.

Kirjandusteoste teemade mitmekesisus.

6.klassi lõpetaja

oskab

ilmekalt lugeda, loeb ladusalt ja arusaamisega jõukohase keerukusega teksti. Jutustada loetud tekstist kokkuvõtlikult. Koostada kirjandusteksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või

märksõnu. Määrata teksti põhiteema ja idee. Eristada pea- ja kõrvaltegelasi. Tuua välja teose tegelaste vahelise konflikti ja selle tekkepõhjused. Iseloomustada tegelasi, võrdleb neid. Määrata loetud teose žanri ja liigi, selgitab keeleliste vahendite rolli kunstilises tekstis. Avaldada isiklikku arvamust loetud (kõnelda või kirjutada) teose kohta, põhjendab seda näidetega tekstist ja isiklikust elust. Tundma kirjanduse kujutus- ja väljendusvahendeid: epiteetid, hüperboolid, metafoorid, isikustamine, võrdlused; tunneb mõisteid riim ja värsimõõt. Kirjutada eriliigilisi omaloomingulisi töid, sh kirjeldava ja jutustava teksti ning lühiarvamuse loetud teose kohta. Esitada peast luuletuse, lühikese proosateksti või näidendi rolliteksti. Esitada kaaslastele omaloodud teksti. Kasutada sõnaraamatuid, raamatukogukataloogi ja internetti vajaliku info saamiseks

Üldpädevuste kujundamine vene keele õppeainetes

Õppesisu	Üldpädevused						
	Väärtuspädevus	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatikapädevus	Ettevõtlikkuspädevus
6. klass Kirjandus							
Raamatu roll inimese elus. Kirjandus ja teised kunstiliigid. Kultuuride mitmekesisus. Lugupidav suhtumine teistes kultuuridesse ja rahvastesse. Erinevused ja sarnasused kommetes, traditsioonides, usus. 1. O. Henry „Viimane leht” 2. Hans Christian Anderseni „Ööbik” 3. Konstantin Paustovski „Vana kokk”	X	X	X				
Hea ja kurja probleem. 1. Ivan Krõlovi valmid 2. Ezop valmid	X	X	X				
Kõbeline jõud kokkupuutes inimlike pahedega. Usk õigluse võidusse. Väline ja sisemine ilu. Eluvaate valik: elada endale või teha rõõmu teistele. Eluraskuste ületamine - headuse ja õigluse võidu kohustuslik tingimus? 1. Rudyard Kiplingi „Kass, kes kõndis omapead” 2. Konstantin Paustovski „Vana kokk” 3. Jevgeni Švarts „Alasti kuningas” 4. Lev Tolstoi „Lapse jõud” 5. Jaan Rannapi „Agu Sihvka annab aru” 6. Aleksandr Kuprini „Valge puudel”	X	X	X	X	X		
Ajalooline sündmus kui rahvusliku uhkuse aine. 1. Mihhail Lermontov „Mtsõri” 2. Aleksandr Puškin „Dubrovski”	X	X	X	X	X		
Kodumaa poeetiline kujund. Kodumaa looduse ilu. Inimese ja looduse harmoonia. Idee inimese ja looduse ühtsusest. Loodusesse	X	X	X	X			

								säästva suhtumise vajalikkus. Suhtumine loomadesse kui kõlbelisuse mõõt. Inimese vastutus loodushoiu eest. 1. Mihhail Lermontov luuletused 2. Aleksandr Puškini luuletused 3. Harri Jõgisalu „Rästik”
X	X	X	X	X	X	X	X	Perekond, suhted pere liikmete vahel 1. Aleksandr Kuprini „Valge puudel”
X	X	X	X	X	X	X	X	Sõprus ja osavõtlikkus. Õiglase ja ebaõiglase maailma tunnetamine. Lugeja kaasatundmine ja kaasaelamine kui enese tunnetamine ja kasvamine. Karakterite omapära ja nende kokkupõrge. Vastastikuse abi osutamine ohumomendil kui täiskasvanulikkuse tunnus. Rõõm tehtud tööst. 1. Juri Oleša „Kolm pakku“

Keele- ja kirjanduspädevus

Valdkonnapädevused

Õppesisu

6.klass Kirjandus									
Väärtustab vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit									
Tajub keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana									
On omandanud põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse									
On keelteadlik, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid							X		
Kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel						X	X		
Kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ning kasutada									
Tunneb ja väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahvusliku pärimuskultuuri kui ka kodumaa kultuuritraditsioone ning kultuurilist			X			X	X		
On luganud eakohast väärtkirjandust, kujundanud kirjanduse kaudu oma kõlbelsi			X			X	X		
Tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab teose sisu ning hindab selle kunstilisi			X			X	X		
Suudab kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste					X		X		
Väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist								X	
Osab õppida, hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnavara ja käsiraamatuid									

X

Raamatu roll inimese elus.

Kirjandus ja teised kunstiliigid
 Kultuuride mitmekesisus. Lugupidav
 suhtumine teistesse kultuuridesse ja
 rahvastesse. Erinevused ja
 sarnasused kommetes
 traditsioonides, usus.

1. O. Henry „Viimane leht“
2. Hans Christian Andersen
 „Ööbik“
3. Konstantin Paustovski „Vana
 kokk“

Hea ja kurja probleem.

1. Ivan Krõlovi valmid
2. Ezop valmid

**Kõlbeline jõud kokkupuutes
inimlike pahedega.**

Usk õigluse võidusse. Väline ja
 sisemine ilu. Eluvaate valik: elada
 endale või teha rõõmu teistele
 Eluraskuste ületamine - headuse ja
 õigluse võidu kohustuslik tingimus?
 1. Rudyard Kiplingi „Kass, kes

											kõndis omapead” 2. Konstantin Paustovski „Vana kokk“ 3. Jevgeni Švarts „Alasti kuningas“ 4. Lev Tolstoi „Lapse jõud“ 5. Jaan Rannapi „Agu Sihvka annab aru“ 6. Aleksandr Kuprini „Valge puudel”
											Ajalooline sünnmus kui rahvusliku uhkuse aine. 1. Mihhail Lermontov „Mtsõri” 2. Aleksandr Puškin „Dubrovski”
											Kodumaa poeetiline kujund. Kodumaa looduse ilu. Inimese ja looduse harmoonia. Idee inimese ja looduse ühtsusest. Loodusesse säästva suhtumise vajalikkus Suhtumine loomadesse kui kõlbelisuse mõõt. Inimese vastutus loodushoiu eest. 1.Mihhail Lermontov luuletused 2. Aleksandr Puškini luuletused 3. Harri Jõgisalu „Rästik”
											Perekond, suhted pereliikmete vahel 1.Aleksandr Kuprini „Valge puudel”
											Sõprus ja osavõtlikkus. Õiglase ja ebaõiglase maailma tunnetamine. Lugeja kaasatundmine ja kaasaelamine kui enese tunnetamine ja kasvatamine Karakterite omapära ja nende kokkupõrge. Vastastikuse abiosutamise ohumomendil kui täiskasvanulikkuse tunnus. Rõõm tehtud tööst. 1. Juri Oleša „Kolm paksu“

Kooliastme õpitulemuse

	Ainepädevused	Õppesisu
--	---------------	----------

6.klass Kirjandus	Raamatu roll inimese elus Kirjandus ja teiste kunstiliigid. Kultuuri mitmekesisus. Lugupidamine suhtumine teistes kultuuridesse ja rahvastesse Erinevused ja sarnasused kommetes, traditsioonide usus. 1. O. Henry „Viimane leht” 2. Hans Christian Andersen „Ööbik” 3. Konstantin Paustovs „Vana kokk”, Hea ja kurja probleem. 1. Ivan Krõlovi valmid 2. Ezop valmid Kõbeline jõu kokkupuutes inimil pahedega. Usk õiglusvõidusse. Väline ja sisemine ilu. Eluvaate valik: elav										
loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestatult	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
teab loetud teose autorit, sisu ja tegelasi	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
tutvustab loetud teost ning kõneleb oma lugemismuljetest ja -elamustest			X	X	X						
juttustab loetud tekstist koostatud plaani järgi	X	X	X								
juttustab loetud tekstist kokkuvõtlikult	X	X	X								
koostab kirjandusteksti kohta sisukava, kasutades küsimusi, väiteid või märksõnu											
määrab teksti põhiteema ja idee					X	X	X				
eristab pea- ja kõrvaltegelasi					X	X	X				
toob välja teose tegelastevahelise konflikti ja selle tekkepõhjused					X	X					
avaldab loetud teose kohta arvamusi, põhjendab seda näidetega tekstist ja igapäevaelus			X	X	X	X					
tunneb kirjanduse kujutus- ja väljendusvahendeid (epiteedid, hüperboolid, metafoorid, isikustamine võrdlused) tunneb mõisteid <i>riim</i> ja <i>värsimõõ</i>								X	X		
kasutab oma tekstides kirjanduse kujutus- ja väljendusvahendeid			X					X	X		
kirjutab eri liiki omaaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis, ning lihtsaramust loetud teose kohta			X						X	X	
esitab peast luuletuse, lühikese proosateksti või näidendi rolliteksti									X	X	
esitab kaastastele omaloodud teksti									X		

																		endale või teha rõõm teistele. Eluraskus ületamine - headuse õigluse võidu kohustusl tingimus?
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1. Rudyard Kiplingi „Kas kes kõndis omapead”
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2. Konstantin Paustovs „Vana kokk“
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	3. Jevgeni Švarts „Alas kuningas”
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	4. Lev Tolstoi „Lapse jõud
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	5. Jaan Rannapi „Ag Siivka annab aru”
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	6. Aleksandr Kuprini „Valg puudel”
																		Ajalooline sündmus k rahvusliku uhkuse aine.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1. Mihhail Lermontov „Mtsõri”
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2. Aleksandr Puškin „Dubrovski”
																		Kodumaa poeetiline kujund.
																		Kodumaa looduse il Inimese ja looduse harmoonia. Idee inimese looduse ühtsuses Loodusesse säästvi suhtumise vajalikk Suhtumine loomadesse k kõlbelisuse mõõt. Inimes vastutus loodushoiu eest.
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1. Mihhail Lermontov luuletused
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2. Aleksandr Puškin luuletused
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	3. Harri Jõgisalu „Rästik”
																		Perekond, suhte pere liikmete vahel
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1. Aleksandr Kuprini „Valg puudel”

2.4.5 Õppe- ja kasvatusesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja

- 1) loeb eakohast eri žanris ilukirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendab lugejaoskusi;
- 2) mõistab käsitletud kirjandusteoste ideelis-kunstilisi iseärasusi ja iseloomustab nende žanrilist eripära;
- 3) märkab kirjandustekstis õpitud kõnekujundeid/troope, selgitab nende rolli tekstis ja kasutab neid oma tekstides;
- 4) avaldab arvamust loetud teoste kohta, iseloomustab teoste põhiproblemaatikat arutuselementidega kirjandis või arvustuses;
- 5) loeb ilmekalt kirjandusteoseid (või katkendeid), järgides kirjakeele hääldusnorme;
- 6) iseloomustab üldjoontes õpitud kirjandusvoole ja -suundi, kõrvutab vene ja maailmakirjanduse temaatiliselt lähedasi teoseid;
- 7) kasutab kooli ja linna raamatukogu ning interneti teabe otsimiseks etteantud teemal ning oma valikul vastavalt vajadusele.

2.4.6. Õppitulemused ja õppesisu III kooliastmes

2.4.6.1 7. klassi õppesisu

Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted

Inimese isiksus on peamine loomingulise mõtestamise objekt kirjanduses. Kirjandusteos kui autori looming, kirjaniku fantaasia produkt. Autori, jutustaja ja kirjandusliku kangelase vahekord teoses. Mõisted *personaaž* ja *tegelane*. Kirjandusteose personaaž ja tema prototüüp. Erinevused tegelaste konstrueerimisel (eepilise teose kangelane, ettekujutus *lüüriisest kangelasest* ja *rollilüürikast*, tegelane draamas). Lüüriiline kangelane, lüüriiline subjekt ja teised luuleteose tegelased.

Autobiograafiline jutustus.

Proosateose kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, sõlmitus, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epilog.

Eri žanris teoste kunstipetsiifika. Lühijutt. Novell. Jutustus. Ajalooline romaan/jutustus.

Inimese kõlbelised kohustused

Antoine de Saint-Exupery „Väike prints“

Täiskasvanuks saamine

Friedebert Tuglas „Väike Illimar

Isiksus ja ajastu

Leonid Andrejev

„Oma“ ja „võõras“ kultuuris

Arthur Conan Doyle „Tantsivad mehikesed“, „Punapeade Liit“,

August Kitzberg „Libahunt“

Looming kui maailma ümberkujundamise viis

Fjodor Tjutšev, Afanassi Fet

Kodanikuühiskond ja rahvusvahelised suhted

Mati Unt „Hüvasti, kollane kass“

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon

7. klassi lõpetaja

teab, mis on

lugenud läbi vähemalt 12 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost;
loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;
tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme, sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega.

inimese isiksus on peamine loomingulise mõtestamise objekt kirjanduses. Kirjandusteos kui autori looming, kirjaniku fantaasia produkt. Autori, jutustaja ja kirjandusliku kangelase vahekord teoses. Mõisted *personaaz* ja *tegelane*. Kirjandusteose personaaz ja tema prototüüp. Erinevused tegelaste konstrueerimisel (eepilise teose kangelane, ettekujutus *lühilises kangelasest* ja *rollilühiliskast*, tegelane draamas). Lühiline kangelane, lühiline subjekt ja teised luuleteose tegelased. Autobiograafiline jutustus.

Proosateose kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, sõlmitus, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epilog. Eri žanris teoste kunstispetsiifika. Lühijutt. Novell. Jutustus. Ajalooline romaan/jutustus. Antoine de Saint-Exupery „Väike prints“. Friedebert Tuglas „Väike Illimar. Leonid Andrejev . Arthur Conan Doyle „Tantsivad mehikessed“ , „Punapeade Liit“, August Kitzberg „Libahunt“, Fjodor Tjutšev, Afanassi Fet, Mati Unt „Hüvasti, kollane kass“ .

oskab ja suudab

loetut ümber jutustada eri konkreetsusastmes ja eri vaatepunktidest,

esitada peast luuletuse, lühikese proosateksti või näidendi rolliteksti, kirjutada eriliigilisi omaloomingulisi töid, sh kirjeldava ja jutustava teksti ning lühiarvamuse loetud teose kohta; jutustab kokkuvõtlikult loetud teose sisust, leiab teostes võtmesündmused ja põhjuse-tagajärje seosed, iseloomustab teose tegelasi, määrab autori suhtumise teose tegelastesse, arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma isiklikku arvamust, leiab kirjandusteostest kõnekujundeid/troope (epiteet, võrdlus, metafoor, metonüümia, hüperbool, litootes) ning selgitab nende rolli kirjandustekstis; esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ning tekstitäpsust.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Väärtuspädevus	Üldpädevused					Õppesisu
	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatikapädevus	
x			x	x		7. klass
						<p>Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted</p> <p>Inimese isiksus on peamine loominguulise mõtestamise objekt kirjanduses. Kirjandusteos kui autori looming, kirjaniku fantaasia produkt.</p> <p>Autori, jutustaja ja kirjandusliku kangelase vahekord teoses. Mõisted <i>personaaž</i> ja <i>tegelane</i>. Kirjandusteose personaaž ja tema prototüüp. Erinevused tegelaste konstrueerimisel (eepilise teose kangelane, ettekujutus <i>lüürilisest kangelasest</i> ja <i>rollilüürikast</i>, tegelane draamas).</p> <p>Autobiograafiline jutustus.</p> <p>Proosateose kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, sõlmitus, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epilog.</p> <p>Eri žanris teoste kunstispetsiifika. Lühijutt. Novell. Jutustus.</p> <p>Ajalooline romaan/jutustus.</p>
x	x	x		x		<p>Inimese kõlbelised kohustused</p> <p>Antoine de Saint-Exupéry „Väike prints“</p>
x				x		<p>Täiskasvanuks saamine</p> <p>Friedebert Tuglas „Väike Illimar“</p>

x	x			x					Isiksus ja ajastu Leonid Andrejev
x	x	x		x					„Oma” ja „võõras” kultuuris Arthur Conan Doyle „Tantsivad mehikese”, „Punapeade Liit”, August Kitzberg „Libahunt”
x			x	x					Looming kui maailma ümberkujundamise viis Fjodor Tjuttšev, Afanassi Fet
x	x	x		x					Kodanikuühiskond ja rahvusvahelised suhted Mati Unt „Hüvasti, kollane kass”
x	x	x	x	x	x			x	Keskond ja jätkusuutlik areng
			x	x	x				Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon

Keele- ja kirjanduspädevus

Valdkonnapädevused		Õppesisu						
Võrkeled	Matemaatika	Loodusained	Sotsiaalsained	Kunstained	Tehnoloogia	Kehaline kasvatus	7.klass	
x	x		X				<p>Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted Inimese isiksus on peamine loominguilise mõtestamise objekt kirjanduses. Kirjandusteos kui autori looming, kirjaniku fantaasia produkt.</p> <p>Autori, jutustaja ja kirjandusliku kangelase vaheline teos. Mõisted <i>personaaž</i> ja <i>tegelane</i>. Kirjandusteose <i>personaaž</i> ja tema prototüüp. Erinevused tegelaste konstrueerimisel (eepilise teose kangelane, ettekujutus <i>lüüriilisest kangelasest</i> ja <i>rolliüüriikast</i>, tegelane draamas). Lüüriiline kangelane, lüüriiline subjekt ja teised luuleteose tegelased.</p> <p>Autobiograafiline jutustus.</p> <p>Proosateose kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, sõlmitus, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epilog.</p> <p>Eri žanris teoste kunstispetsiifika. Lühijutt. Novell. Jutustus. Ajalooline romaan/jutustus.</p> <p>Inimese kõlbelsed kohustused Antoine de Saint-Exupéry „Väike prints”</p>	
x	x			X				

X							Täiskasvanuks saamine Friedebert Tuglas „ Väike Illimar
		X					Isiksus ja ajastu Leonid Andrejev
X			X				„Oma” ja „võõras” kultuuris Arthur Conan Doyle „Tantsivad mehikessed” , „Punapeade Liit”, August Kitzberg „Libahunt”
			X				Looming kui maailma ümberkujundamise viis Fjodor Tjutšev, Afanassi Fet
X							Kodanikuühiskond ja rahvusvahelised suhted Mati Unt „Hüvasti, kollane kass”
				x			Keskkond ja jätkusuutlik areng
					x		Teabekeskkond, tehnoloogia ja innovatsioon

Ainepädevused

Õppesisu

esitab peast luuletuse, lühikese proosateksti või mäidendi rolliteksti	kirjeldava ja jutustava teksti ning lühiarvamuse loetud teose kohta:	jutustab kokkuvõtlikult loetud teose sisust	leab teostes võttesündmused ja põhjuse- tagajärje seosed	iseloomustab teose tegelasi	määrab autori suhtumise teose tegelastesse	artuleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma isiklikku arvamust	leab kirjandusteostest kõnekujundeid/trööpe (epiteet, võrdlus, metafoor, metonüümia, hüperbool, liitootes) ning selgitab nende rolli kirjandustekstis;	esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ning tekstitäpsust	7.klass	Ajaloolis- kirjanduslikud teadmised ja mõisted Inimese isiksus peamine loomingu- mõtestamise objekt kirjanduses. Kirjandusteos kui aut- looming, kirjandi- fantaasia produkt. Autori, jutustaja kirjandusliku kangela- vahekord teoses.
--	--	---	---	-----------------------------	--	--	---	---	---------	--

2.4.6.2 8. klassi õppesisu

Teksti mõistmine ja tõlgendamine: võtmesõnade leidmine, tegelaste vaatepunkti väljaselgitamine, tekstis autoripositsiooni määramine jne

Arutlemine teoses püstitatud teemal: isikliku arvamuse väljendamine teksti sisu ja struktuuri kohta, oma seisukohtade argumenteerimine ja kaitsmine teosele viidates ja seda tsiteerides

Analüüs ja interpreteerimine. Teose liigendamine süžeealisteks fragmentideks, plaanide koostamine, teose erinevate süžeeeliste funktsioonidega (kirjeldus, portree või psühholoogiline karakteristika).

Kirjandusteose struktuur. Süžee ja kompositsioon, tegelaskonna struktuur, teksti stilistilised karakteristikud

Proosateose kompositsioon. Eri žanris teoste kunstispetsiifika. Lühijutt. Novell. Jutustus.

Ajalooline romaan. Aleksandr Puškini luuletused, „Kapteni tütar”, „Belkini jutustused”; Mihhail Lermontovi luuletused; Nikolai Gogoli „Revident”, „Sinel”; Fjodor Dostojevski „Valge ööd”; Lev Tolstoi „Poispõlv”; Ivan Turgenevi „Mumuu”, Fjodor Tjuttševi luuletused; Afanassi Feti luuletused; Anton Tšehhovi „Paks ja peenike”; I.Krõlov. Eduard Vilde „Nende poeg”; Byroni luuletused, Walter Scotti „Ivanhoe”.

8. klassi lõpetaja

teab, mis on

lugenud läbi vähemalt 12 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost;

loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;

tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme, sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega,

inimese isiksus on peamine loomingulise mõtestamise objekt kirjanduses. Kirjandusteos kui autori looming, kirjaniku fantaasia produkt. Autori, jutustaja ja kirjandusliku kangelase vahekord teoses. Tegelaselise karakteristika: sotsiokultuuriline, psühholoogiline, väline. Tegelaselise ajalooline ja kultuuriline tingitus. Tegelaselise „biograafia” ja evolutsioon. Tegelaselise süžeeeliste funktsioonide määramine, tegelaste vastastikuste suhete analüüs. Tegelaselise (monoloog ja dialoog). Erinevate teoste tegelaskujude võrdlus (ajaloolis-kultuuriline, autoripoeetika võrdlus). Tegelaselise karakteri loomise vahendid: portree, autori iseloomustus, kõneline iseloomustus, olukorra kirjeldus jms. Mõiste *teose põhikontflikt*. Kirjandusteose süžee, süžee elemendid. Lüüriline süžee, selle spetsiifika. Proosateose kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, sõlmitus, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epilog. Eri žanris teoste kunstispetsiifika. Proosaluuletus. Lüüriline miniatiir. Aleksandr Puškini luuletused, „Kapteni tütar”, „Belkini jutustused”; Mihhail Lermontovi luuletused; Nikolai Gogoli „Revident”, „Sinel”; Fjodor Dostojevski „Valge ööd”; Lev Tolstoi „Poispõlv”; Ivan Turgenevi „Mumuu”, Fjodor Tjuttševi luuletused; Afanassi Feti luuletused; Anton Tšehhovi „Paks ja peenike”; I.Krõlov. Eduard Vilde „Nende poeg”; Byroni luuletused, Walter Scotti „Ivanhoe”.

oskab ja suudab

loetud ümber jutustada eri konkreetsetes osades ja eri vaatepunktidest,

kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid, sh kirjeldava ja jutustava teksti ning lühiarvamuse loetud teose kohta, esitab peast luuletuse, lühikese proosateksti või näidendi rolliteksti, oskab loetud ümber jutustada eri konkreetsetes osades ja eri vaatepunktist, leiab teostes võtmesõnad ja põhjuse-tagajärje seosed

iseloomustab teose tegelasi, määrab autori suhtumise teose tegelastesse, arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma isiklikku arvamust, leiab kirjandusteostest

kõnekujundeid/troope (epiteet, võrdlus, metafoor, metonüümia, hüperbool, litotoos) ning selgitab nende rolli kirjandustekstis; kirjutab kirjandusteose põhjal arutleva kirjandi, väljendades oma seisukohti ja põhjendades neid näidetega alustekstist või mujalt ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õige kirja nõudeid; esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ning tekstitäpsust.

												„Sinel”, Fjodor Dostojevski „Valge ööd”, Anton Tšehhovi „Paks ja peenike”.
x							x					Byroni luuletused, Mihhail Lermontovi luuletused.
x												Fjodor Tjutševi luuletused, Afanassi Feti luuletused, Anton Tšehhov.
x												Lev Tolstoi „Poispõlv”, Ivan Turgenev, Eduard Vilde „Nende poeg”.
x												I. Krõlov, Nikolai Gogol.

Keele- ja kirjanduspädevus

		Valdkonnapädevused										Õppesisu			
		Võrkeeled	Matemaatika	Loodusained	Sotsiaalsained	Kunstained	Tehnoloogia	Kehaline kasvatus							
															8.klass
															Õppesisu tuleb kirjutada sama, mis eelmine tabel
x															Teksti mõistmine ja tõlgendamine: võtmesõnade leidmine, tegelaste vaatepunkti väljaselgitamine, tekstis autoripositsiooni määramine jne
x															Arutlemine teoses püstitatud teemal: isikliku arvamuse väljendamine teksti sisu ja struktuuri kohta, oma seisukohtade argumenteerimine ja kaitsmine teosele viidates ja seda tsiteerides
															Analüüs ja interpreteerimine. Teose liigendamine süžeealisteks fragmentideks, plaanide koostamine, teose erinevate süžeeeliste funktsioonidega (kirjeldus, portree või psühholoogiline karakteristika).
															Kirjandusteose struktuur. Süžee ja kompositsioon, tegelaskonna struktuur, teksti stiililised karakteristikud
															Proosateose kompositsioon. Eri žanris teoste kunstispetsiifika.
															Lühijutt. Novell. Jutustus. Ajalooline romaan.
															Aleksandr Puškini luuletused, Mihhail Lermontovi luuletused.
															Walter Scotti „Ivanhoe”, Aleksandr Puškini „Kapteni tütar”, Eduard Bornhöhe „Tasuja”.

				X		X		Byroni luuletused, Mihhail Lermontovi luuletuse.
						X	X	Fjodor Tjutševi luuletused, Afanassi Feti luuletused, Anton Tšehhov.
X			X		X			I.Krõlov, Nikolai Gogol.

2.4.6.3 9. klassi õppesisu

Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted

Inimese isiksus on peamine loomingulise mõtestamise objekt kirjanduses. Kirjandusteos kui autori looming, kirjaniku fantaasia produkt.

Autori, jutustaja ja kirjandusliku kangelase vahekorrd teoses.

Tegelase karakteristik: sotsiokultuuriline, psühholoogiline, väline. Tegelase ajalooline ja kultuuriline tingitus. Tegelase „biograafia“ ja evolutsioon. Tegelase süžeeeliste funktsioonide määramine, tegelaste vastastikuste suhete analüüs. Tegelaskõne (monoloog ja dialoog). Erinevate teoste tegelaskujude võrdlus (ajaloolis-kultuuriline, autoripoeetika võrdlus). Tegelase karakteri loomise vahendid: portree, autori iseloomustus, kõneline iseloomustus, olukorra kirjeldus jms. Draamateose tegelaste kujutamise iseärasused.

Mõiste *teose põhikonflikt*, põhikonflikti olemuse määramine (sotsiaalne, eetiline).

Kunstiline ruum ja aeg poeetilises tekstis. Teose ajaloolis-kultuuriline kontekst. Tekst kui kunstiline tervik.

Klassitsism. Romantism. Rahvusromantism. Romantiline kangelane. Realism kirjanduses. Ekspressionism kirjanduses.

Kirjandussuunad ja -rühmitused 20. sajandi alguse vene kirjanduses. Luulekeele uuenemine. „Uusromantism“, „uusrealism“. Sümbolism, akmeism, futurism. Allegooria. Sümbol. Poeetilised arhaismid ja neologismid. Mõisted: luuletükkel ja luuleraamat.

Aleksandr Blok'i luuletused; Anna Ahmatova luuletused; Vladimir Majakovski luuletused; Aleksandr Kuprini „Junkur“; Maksim Gorki „Vanaeit Izergil“; „Inimeste seas“; Leonid Andrejevi „Noorsugu“; Mihhail Bulgakovi „Koera süda“; Vladimir Nabokovi „Juhus“; Aleksandr Solženitsõni „Küll on kahju“; Mihhail Šolohhovi „Inimese saatus“; Aleksandr Vampilovi „Kohtumine“, Mati Undi „Hüvasti, kollane kass“, Ray Bradbury „Veldt“.

9. klassi lõpetaja

teab, mis on

lugenud läbi vähemalt 12 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost;

loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist;

tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme, sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega, inimese isiksus on peamine loomingulise mõtestamise objekt kirjanduses, kirjandusteos kui autori looming, kirjaniku fantaasia produkt. Autori, jutustaja ja kirjandusliku kangelase vahekorrd teoses. Tegelase karakteristik: sotsiokultuuriline, psühholoogiline, väline. Tegelase ajalooline ja kultuuriline tingitus. Tegelase „biograafia“ ja evolutsioon. Tegelase süžeeeliste funktsioonide määramine, tegelaste vastastikuste suhete analüüs. Tegelaskõne (monoloog ja dialoog). Erinevate teoste tegelaskujude võrdlus (ajaloolis-kultuuriline, autoripoeetika võrdlus). Tegelase karakteri loomise vahendid: portree, autori iseloomustus, kõneline iseloomustus, olukorra kirjeldus jms. Draamateose tegelaste kujutamise iseärasused. Mõiste *teose põhikonflikt*, põhikonflikti olemuse määramine (sotsiaalne, eetiline). Kunstiline ruum ja aeg poeetilises tekstis. Teose ajaloolis-kultuuriline kontekst. Tekst kui kunstiline tervik. Klassitsism. Romantism. Rahvusromantism. Romantiline kangelane. Realism kirjanduses. Ekspressionism kirjanduses. Kirjandussuunad ja -rühmitused 20. sajandi alguse vene kirjanduses.

Luulekeele uuenemine. „Uusromantism“, „uustrealism“. Sümbolism, akmeism, futurism. Allegooria. Sümbol. Poeetilised arhaismid ja neologismid. Mõisted: luuletsükkel ja luuleraamat. Aleksandr Kuprin „Junkur“, Mihhail Šolohhov „Inimese saatus“, Leonid Andrejev „Noorsugu“, Maksim Gorki „Vanaeit Izergil“, „Inimeste seas“, Mihhail Zoššenko Mihhail Bulgakov „Koera süda“, Richard Aldington „Kangelassurm“, Enn Vetemaa „Eesti näkiliste välimääraja“, Aleksandr Vampilov „Kohtumine“, Vladimir Nabokov „Juhus“, Aleksandr Blok, Fjodor Tjutšev, Vassili Aksjonov „Võit“, Aleksandr Solženitsõn „Küll on kahju“, Fjodor Dostojevski, Vassili Šukšim „Naljatilik“.

oskab ja suudab

loetut ümber jutustada eri konkreetsusastmes ja eri vaatepunktidest, kirjutada eriliigilisi omaloomingulisi töid, sh kirjeldava ja jutustava teksti ning lühiarvamuse loetud teose kohta, esitab peast luuletuse, lühikese proosateksti või näidendi rolliteksti, esitab kaaslastele omaloodud teksti, oskab loetut ümber jutustada eri konkreetse astmel ja eri vaatepunktist, toob välja tegelaste karakteriseerimise erinevad viisid; iseloomustab teose tegelasi, määrab autori suhtumise teoses kujutatud sündmusesse, määrab teose põhiprobleemid ja idee, arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma isiklikku arvamust, kasutab kõnekujundeid oma tekstides, kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kokkuvõtvaid, kirjutab kirjandusteose põhjal arutleva kirjandi, koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande, koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande, esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, jälgides esituse ladusust, selgust ning tekstitüpsust.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Väärtuspädevus	Üldpädevused					Õppesisu
	Sotsiaalne pädevus	Enesemääratluspädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika- ja loogikapädevus	
X	X		X			9. klass 3 kooliastme õppesisu tuleb jagada klassiti
X		X		X		Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted
X	X	X		X		Inimese kõlbelised kohustused
X	X			X		Täiskasvanuks saamine
X		X		X		Isiksus ja ajastu
X	X	X	X		X	Looming kui maailma ümberkujundamise viis
X	X	X	X	X		Kodanikutühiskond ja rahvusvahelised suhted
X					X	Keskkond ja jätkusuutlik areng
		X	X		X	Teabekeskkond, tehnoloogia ja innovatsioon

Keele- ja kirjanduspädevus

Valkonnapädevused	Õppesisu
-------------------	----------

loeb tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning arvestades vene kirja keele hääldusnorme; jutustab teksti ümber detailselt või lühidalt lihtsa plaani järgi, küsimustele vastates ja märksõnadele toetudes;

oskab määrata kuulnud teksti teemat ja põhiideed;

loeb iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid ning täidab neid;

kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;

kirjutab õigesti õpitud ortogramme ja punktogramme; koostab ning kirjutab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;

saab aru lihtsast plaanist, tabelist, diagrammist ja kaardist;

suudab leida asjakohast teavet erinevatest allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid.

Õppeaine kirjeldus

3.klassis arendatakse vene keele õpe kõiki kõneliike ning kujundab algteadmisi foneetikast, ortooepiast, graafikast, leksikoloogias, fraseoloogias, morfeemikast, grammatikast ning keelenormidest. Õigekirjaõpe on ühendatud lugemisoskuse arendamisega ja toimub eri tüüpi tekstide põhjal. Arendatakse teksti analüüsimise oskust (teema sõnastamine, teksti liigendamine ja pealkirjastamine). Tekstide ümbertöötamine ja loomine toimub õpetaja juhendamisel.

Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades: taotletakse, et õpilaste õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõdukas ja jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt, nii et jääb piisavalt aega ka puhkuseks ja huvitegevuseks; võimaldatakse õpilastel õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks; arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutusega õppida; kasutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid; kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sealhulgas aktiivõpet; arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

Õppesisu

Graafika. Foneetika. Ortoeepia. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud.

Leksikoloogia ja fraseoloogia. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid.

Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus. Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp.

Morfoloogia. Nimisõna. Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem.

Omadussõna. Üldiseloomustus. Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes.

Asesõna. Asesõna sõnaliikide süsteemis.

Tegusõna. Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus. Tegusõnade pööramine minevikus.

Eessõna. Üldiseloomustus

Lause. Lause pealiikmed. Lause kõrvalliikmed: täiend, sihitus, määrus.

Tekst. Tekstide mitmekesisus: teadaanne, õnnesoov, kutse.

Ortograafia ja interpunktsioon. Ortogrammi mõiste. Väike- ja suurtähe kasutamine. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede *ъ* ja *ь* kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede *ж, ч, ш, щ* ja *у* järel. Tegusõna pöördede muutelõppude õigekiri. *He* õigekiri tegusõnadega. Eessõnade õigekiri. Poolitamisreeglid. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.

Füüsiline õpikeskkond

Osa õpet toimub klassis, kus saab mõõblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseringud, õppemängud), rühmatöoks ning ümarlauaülevestlusteks. Klassiruumis kasutatakse õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni. Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel (interaktiivne tahvel, arvuti) põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale (vene keele õpik, töövihik) ja -vahendeid, sh netisõnaraamatuid. Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis, kooli raamatukogus ning väljaspool kooli.

Hindamise alused

Hinne 5 – “*väga hea*”, saab õpilane, kelle vastus või töö on täpne, õige, loogiline, mõtestatud. Kasutades punktulist arvestust, siis maksimaalsest punktide arvust on saanud 90-100%.

Hinne 4 – “*hea*”, saab õpilane, kelle vastus või töö on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid esineb ebatäpsusi ja mitteolulisi puudujäike. Õpilane on saanud 75-89% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hinne 3 – “*rahuldav*”, saab õpilane, kelle vastus või töö on põhiosas õige, kuid teadmiste rakendamisel on raskusi ja õpilane vajab veel juhendamist ja õpimaterjali kordamist. Õpitulemused on ainekava õpiytlemustele üldiset vastavad. Õpilane on saanud 50.-74% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hinne 2 – “*puudulik*”, saab õpilane, kelle vastuses või töös on olulisi puudusi, eksimusi, töö või vastus on sisuliselt vale, on ainekava tulemustele vähemas osas vastav. Õpilane on saanud 20.-49% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hinne 1 – “*nõrk*”, saab õpilane, kelle vastus või töö näitab, et tal puuduvad nõutavad teadmised ja oskused, töö ei vasta nõuetele või töö on jäänud esitamata. Õpilane on saanud 0-19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Märk ! – e-koolis tähendab, et see töö on kohustuslik ära teha 10 õppepäeva jooksul ja saada positiivne hinne.

Valikaine kirjeldus

1. Üldalused

Kirjatehnika

1.1 Õppe-ja kasvatusesmärgid

Esimese klassi kirjatehnika õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) õpib eesti tähestiku trükitähti kirjutama;
- 2) õpib trükitähtedega sõnade ja lühemate lausete kirjutamist;
- 3) õpib eesti tähestiku kirjatähti kirjutama;
- 4) õpib eesti tähestiku tähti sõnades siduma;
- 5) õpib kirjatähtedega sõnade ja lühemate lausete kirjutamist;
- 6) arendab oskust leida ning sihipäraselt kasutada õpitud tähti;
- 7) arendab loetava ja kiire käekirja;
- 8) arendab sõrme ja käelihaseid;

- 9) nimetab õpitud tähtedega sõnu;
- 10) tunneb tähtede järjekorda eesti tähestikus;
- 11) nimetab ja eristab kirjas pikki ja lühikesi häälikuid;
- 12) määrab kirjas kaas-ja täishäälikuid;
- 13) õpib iseseisvalt õppima;
- 14) õpib hoidma rühti;
- 15) õpib õigesti pliiatsit hoidma;
- 16) arendab vaimseid ja moraalseid omadusi harjutatavate sõnade ja lausete sisu kaudu;
- 17) arendab esteetilist meelt, puhtust ja korratunnet;
- 18) arendab täpsust, silmamõõtu, käelist tegevust, mälu, tähelepanuvõimet ja ortograafiliselt õigekirja harjumust;
- 19) kasutab võtteid kirjutamiskiiruse tõstmiseks.

1.2 Õppeaine kirjeldus

Esimeses klassis arendatakse sõrme ja käelihaseid mängude ja liisusalmide kaudu. Õpitakse trükitähti, mida kirjutatakse suurele paberile, tahvlile, õhus ja joonelisse vihikusse. Aabitsaperioodil kasutatakse 20 joonega vihikut ja kolmekandilist harilikku pliiatsit. Vihikus õpitakse trükitähtedega sõnade ja lühemate lausete kirjutamist. Trükitähtede kirjutamine on ettevalmistus kirjatähtede kirjutamiseks.

II poolaastast alustavad õpilased väikeste kirjatähtede õigete kujude ja hiljem ka nende seoste õppimist. I klassi IV veerandist õpitakse kirjatehnika vihiku teises osas suurkirjatähtede kirjutamist. Lisaks tähtede õppimise harjutustele on kirjatehnika vihikus harjutused, mis aitavad arendada käte peenmotoorikat, nägemis- ja ruumitaju, mälu, mõtlemist ja tähelepanu.

Mustreid ja ka kõiki teisi pilte vihikus värvivad lapsed värvipliiatsitega, mis aitab kaasa peenmotoorika arendamisele.

Õpetaja pöörab kirjutamisel tähelepanu:

1. õpilase õigele istumisasendile;
2. õige pliiatsihoiule;
3. õige tähevormile, tähtede seostamisele sõnaks;
4. käe kirja loetavusele;
5. tööde korrektsele vormistamisele.

1.3 Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 10) lähtutakse õppekava alusväärtustest, tildpädevustest, üldpädevustest, õppeaines seatud eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest ja õppesisust ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja põhiteemadega;
- 11) taotletakse, et õpilaste õpikoormus on mõõdukas ja jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt
- 12) võimaldatakse õpilastel õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 13) arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutusega õppida;
- 14) laiendatakse traditsioonilist õpikeskkonda (arvuti/multimeediaklass, loodus)
- 15) arendatakse õpilaste oskusi

1.4 Füüsiline õppekeskkond

Kool korraldab kirjatehnika õpet:

- 5) klassis, kus saab mõõlit ümber paigutada liikumistegevusteks (kehakujuga tähtede näitamist, õhus tähtede kirjutamiseks) ning rühmatööks;
- 6) klassis, kus on “rääkivad seinad” (nt õiged trüki – ja kirjatähtede kujud)
- 7) väljaspool kooli (kooliõuel kriitidega tähtede kujude joonistamine, looduses, tähtede moodustamine looduslikest materjalidest nt puuokstest, lumest jne.)

Kool võimaldab kasutada

- 1) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja –vahendeid.
- 2) erinevaid tahvleid ja kirjutusvahendeid (kriit, viltpliiatsid).

1.5 Hindamise alused

1.klassis kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Suulisi hinnanguid saavad õpilased pidevalt.

Iga veerandi lõpus saavad õpilased keelekümblustunnistused, kus nad annavad hinnangu oma kirjutamisoskusele. Õpetaja annab õpilase kirjutamisoskusele ka omapoolse hinnangu.

Hinnatakse õpilase:

- 1) õigete tähtede kujusid;
- 2) õigete tähtede seoseid sõnades;
- 3) töö korrektust ja puhtust;
- 4) piltide värvimist.

Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase oskust kirjutada, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku tagasisidet kirjatehnika oskuste kohta. Kogu tunni vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

Valikaine kirjeldus

2. Eesti keele eksamiks ettevalmistuskursus

2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Üheksanda klassi eesti keele eksamiks ettevalmistuskursusega taotletakse, et õpilane oskab:

Lugemine

- vastu võtta eri liiki tekste, mõista nende eesmärki;
- loetut analüüsida: eristada peamõtet, loetu üle arutleda, teha lühikokkuvõtte;
- mõista peamisi kirjandusmõisteid: eepika, draamaatika, lüürika; eepos, romaan, jutustus, novell, poeem, ballaad, komöödia, tragöödia, draama; süžee, karakter, miljöö, teema, dialoog; kompositsioon, stiil jt;
- iseloomustada loetud ilukirjandusliku teksti probleeme, tegelasi, miljööd;
- eristada rahvaluulet ilukirjandusest;
- vahet teha faktide ja arvamuste vahel;
- aru saada romantismi ja realismi mõisteid, nende tähtsamaid tunnuseid ning tuua näiteid tuntuimatest esindajatest;
- analüüsida novelli klassikalist ülesehitust;
- ära tunda tekstist olulisemad kujundid: algriimi, epiteedi, võrdluse, isikustamise, metafoori, korduse;
- eristada põhilisi ajakirjandusžanre: uudis, juhtkiri, intervjuu, reportaaž, arvamus;
- leida aimetekstidest vajalikke andmeid;
- lugeda tabeleid, skeeme, diagramme, leida neist teavet;
- lugeda tekstis üldlevinud eestikeelseid lühendeid.

Kirjutamine

- kirjutada lühikirjandi pikkusega vähemalt 200 sõna;
- teksti eesmärgistada ja kavandada, ainestikku süstematiseerida;
- teksti sõnastada; liigendada lauseteks ja lõikudeks;
- teksti viimistleda; kirjutab sidusalt;
- leida sünonüüme, antonüüme ning neid tekstis kasutada;
- õpitu piires kasutada võõrsõnu ja neid omasõnadega sobivalt asendada;
- kirjutada jutustust, kirjeldust, lihtsamat arutlust, arvamust, kirja, avaldust, elulookirjeldust, seletuskirja;
- rakendada häälikuõige kirja, suure ja väikese algustähe ning kokku- ja lahkukirjutamise olulisemaid põhimõtteid;
- õigesti kasutada käändeid ning pöörd sõna pöördelisi ja käändelisi vorme;
- moodustada omadussõnade võrdlusastmeid;
- rakendada sõnamoodustuse olulisemaid põhimõtteid;
- eristada ja moodustada liht- ja liitlauset, sh rind- ja põimlauset, tunneb ära osalause piirid;
- kirjavahemärgistada lihtlauset, sh üttega lauset ja koondlauset; rind- ja põimlauset (v.a keerulised segaliitlauseid); lauselühendit ja lisandit; otse- ning kaudkõnet.

2.2. Õppeaine kirjeldus

Varase täieliku keelekümbluse metoodikal töötavas Narva Vanalinna Riigikoolis toimub õpe eesti keeles ning 9. klassi lõpetajad sooritavad eesti keele emakeelena eksamit. Riiklik õppekava näeb III kooliastmes ette 5 nädalatundi, samas on koolis 99% õpilasi, kelle kodune keel ei ole eesti keel. Valmistuskursuse eesmärgiks on parandada õpilaste eesti keele oskuse taset ning saavutada olukord, kus lõpetajate eksami keskmine hinne on kõrge.

2.3. Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaines seatud eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest ja õppesisust ning toetatakse loimingut teiste õppeainete ja põhiteemadega;
- 2) taotletakse, et õpilaste õpikoormus on mõõdukas ja jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt;
- 3) võimaldatakse õpilastel õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) lähtutakse õpilastele individuaalselt, arvestatakse nende iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutusega õppida;
- 5) kasutatakse eri liiki õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sealhulgas aktiivõpet (rollimäng, loovtöö, arutelu, väitlus, õpimapi ja uurimistöö koostamine, omaloomingu esitamine jne);
- 7) arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

2.4 Füüsiline õppekeskkond

Keele ja kirjanduse tunnid toimuvad klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumis- tegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud) ning rühmatööks. Klassiruumis on võimalik kasutada õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni ning info- ja tehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ning -vahendeid, sh netisõnastikke. Vajadusel viiakse tunde läbi kooli raamatukogus, arvutiklassis või väljaspool kooli

2.5 Hindamise alused

Õpilaste teadmisi ja oskusi hinnatakse suuliste vastuste, sealhulgas esituste ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavades taotletavatele õpitulemustele ning õpilaste individuaalseid iseärasusi ja mõtlemistasandite arengut. Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute või numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90-100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75-89%, hindegaga „3” 50-74%, hindegaga „2” 20-49%, hindegaga „1” 0-19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust saavutanud õpilast.

III kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist ja kirjalikku suhtlust,
- 2) tekstide vastuvõttu,
- 3) tekstiloomet, tekstide õigekeelsust.

Valikaine

Vene keele grammatika

3.klass

3.1 Üldlauseid

I kooliastmes vene keele õppimine algab keelekümblussüsteemis 2.klassi teisest poolaastast. Vene keelt õpitakse emakeelena vastavalt Riiklikule Õppekavale.

3.2 Õppe- ja kasvatusesmärgid

3. klassi lõpetaja:

mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid; oskab kirjeldada eset, olendit ja olukorda; oskab jutustada endast, oma huvidest ja hobidest ning lähiümbruses toimuvast; loeb tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning arvestades vene kirjakeele hääldusnorme; jutustab teksti ümber detailselt või lühidalt lihtsa plaani järgi, küsimustele vastates ja märksõnade toetudes; oskab määrata kuulnud teksti teemat ja põhiideed; loeb iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid ning täidab neid; kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;

kirjutab õigesti õpitud ortogramme ja punktogramme, koostab ning kirjutab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;

saab aru lihtsast plaanist, tabelist, diagrammist ja kaardist;

suudab leida asjakohast teavet erinevatest allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid.

Õppeaine kirjeldus

3.klassis arendatakse vene keele õpe kõiki kõneliike ning kujundab algteadmisi foneetikast, ortoepiast, graafikast, leksikoloogiast, fraseoloogiast, morfeemikast, grammatikast ning keelenormidest. Õigekirjaõpe on ühendatud lugemisoskuse arendamisega ja toimub eri tüüpi tekstide põhjal. Arendatakse teksti analüüsimise oskust (teema sõnastamine, teksti liigendamine ja pealkirjastamine). Tekstide ümbertöötamine ja loomine toimub õpetaja juhendamisel.

3.3 Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades: taotletakse, et õpilaste õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõdukas ja jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt, nii et jääb piisavalt aega ka puhkuseks ja huvitegevuseks; võimaldatakse õpilastel õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks; arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutusega õppida; kasutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid; kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sealhulgas aktiivõpet; arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

Õppesisu

Graafika. Foneetika. Ortoepia. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. **Leksikoloogia ja fraseoloogia.** Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid.

Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus. Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp.

Morfoloogia. Nimisõna. Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem.

Omadussõna. Üldiseloomustus. Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes.

Aesõna. Aesõna sõnaliikide süsteemis.

Tegusõna. Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus. Tegusõnade pööramine minevikus.

Eessõna. Üldiseloomustus

Lause. Lause pealiikmed. Lause kõrvalliikmed: täiend, sihitis, määrus.

Tekst. Tekstide mitmekesisus: teadaanne, õnnesoov, kutse.

Ortograafia ja interpunktsioon. Ortogrammi mõiste. Väike- ja suurtähe kasutamine. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede *ъ* ja *ь* kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede *ж, ч, ш, щ* ja *у, ю* järel. Tegusõna pöördede muutelõppude õigekiri. *He* õigekiri tegusõnadega. Eessõnade õigekiri. Poolitamisreeglid. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.

3.4 Füüsiline õpikeskkond

Osa õpet toimub klassis, kus saab mööblit sobivalt ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud), rühmatöoks ning ümarlauaülevestlusteks. Klassiruumis kasutatakse õigekeelsussõnaraamatuid ja võõrsõnade leksikoni. Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatal (interaktiivne tahvel, arvuti) põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale (vene keele õpik, töövihik) ja -vahendeid, sh netsõnaraamatuid. Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis, kooli raamatukogus ning väljaspool kooli.